ក្រសួងអប់រំ យុវជន និងកីឡា

សម្រាប់លក់

ភាសាខ្មែរ

៥

គ្រឹះស្ថានបោះពុម្ពនិងចែកផ្សាយ

ក្រសួងអប់រំ យុវជន និងកីឡា

ភាសាខ្មែរ

ថ្នាក់ទី ៥

បោះពុម្ពផ្សាយដោយ

គ្រឹះស្ថានបោះពុម្ពនិងចែកផ្សាយ

អគារ ១៤៨ មហាវិថី ព្រះនរោត្តម ភ្នំពេញ

គណៈកម្មការនិពន្ធ	លោកស្រី ឈិន ស៊ីវឡេង	លោក យ៉ង់ កំស៊ាន
	លោកស្រី ស៊ុន សូម៉ាណា	លោកស្រី ជា ចាន់នារី
អ្នកខាយអត្ថបទ	លោក អ៊ុំ បុប្ផា	
វិចិត្រករ	លោក សឿម កក្កដា	
អ្នករៀបរៀង	លោកជំទាវ ទន់ សាអ៊ីម	
អ្នករចនាទំព័រ	លោក ខែម ម៉ារី	
គណៈកម្មការពិនិត្យ	លោក យិន ធី	លោកស្រី សរ សារាបូណ៍

បានទទួលការអនុញ្ញាតឱ្យបោះពុម្ពផ្សាយពី ក្រសួងអប់រំ យុវជន និងកីឡា តាមប្រកាសលេខ ១២២ អយក.ប្រក. ចុះថ្ងៃទី ២៣ ខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ ២០១១ ដើម្បីប្រើប្រាស់នៅតាមសាលារៀន ។

ហាមថតចម្លងសៀវភៅនេះ

រក្សាសិទ្ធិ ©

គ្រឹះស្ថានបោះពុម្ពនិងចែកផ្សាយ

បោះពុម្ពឆ្នាំ២០១៦

ISBN 9-789-995-001-315

អារម្ភកថា

ប្អូនៗកុមារា កុមារី ជាទីស្នេហា !

សៀវភៅភាសាខ្មែរថ្នាក់ទី៥ថ្មីនេះ ត្រូវបាននិពន្ធតាមកម្មវិធីសិក្សាថ្មី ។ សៀវភៅនេះនឹងជួយប្អូនៗក្នុងការអភិវឌ្ឍចំណេះដឹងគ្រឹះផ្នែកភាសាខ្មែរដូចជាបំណិនអាន សរសេរ ស្ដាប់ និងនិយាយ ។ សៀវភៅនេះ បង្ហាញពីខ្លឹមសារទាក់ទងនឹងប្រធានបទល្អ ៗដូចជា ជនគំរូពីអតីតកាល និងបច្ចុប្បន្នកាលព្រមទាំងចំណេះដឹងសំខាន់ៗជាច្រើនទៀតដែលមានប្រយោជន៍សម្រាប់អ្នក ។

តាមរយៈសៀវភៅនេះ ប្អូនៗសិក្សាកំណាព្យ រឿងនិទាន អត្ថបទសន្ទនា លំហាត់អាន និងលំហាត់សរសេរងាយៗដែលប្អូនអាចយល់ និងអាចធ្វើបានគ្រប់មេរៀន ។

នៅចុងបញ្ចប់នៃមេរៀន ប្អូនៗនឹងបានធ្វើតេសដោយខ្លួនឯងលើសមត្ថភាពអាន ដើម្បីវាយតម្លៃលើការសិក្សាកន្លងមក ។ នៅផ្នែកខាងក្រោយនៃសៀវភៅ មានបទានុក្រមដែលនឹងជួយឱ្យប្អូនៗអាចស្វែងយល់ន័យរបស់ពាក្យពិបាក ដែលមាននៅក្នុងមេរៀននីមួយៗនៃសៀវភៅនេះ ព្រមទាំងហាត់អានពាក្យមុននឹងរៀនជាមួយលោកគ្រូ ឬអ្នកគ្រូ ។

គណៈកម្មការនិពន្ធសង្ឃឹមថា សៀវភៅភាសាខ្មែរថ្នាក់ទី៥ថ្មីនេះ អាចផ្ដល់ចំណេះដឹងល្អៗ ដើម្បីពង្រឹងសមត្ថភាពផ្នែកភាសាខ្មែរ និងជួយឱ្យសតិបញ្ញាស្មារតីចម្រើនលូតលាស់ឆាប់រហ័សស្របតាមការអភិវឌ្ឍរបស់សង្គមជាតិ ។

សូមឱ្យប្អូនៗទទួលបានជោគជ័យក្នុងការសិក្សា ។

គណៈកម្មការនិពន្ធ

បញ្ជីអត្ថបទ

ទំព័រ

មេរៀនទី ១ : វីរជននារី ១

មេរៀនទី ២ : សម្បត្តិអក្សរសិល្ប៍ ១៧

មេរៀនទី ៣ : កំណាព្យខ្មែរ ៣១

មេរៀនទី ៤ : ប្រយោជន៍នៃសារព័ត៌មាន ៤៥

មេរៀនទី ៥ : ស្មារតីទទួលខុសត្រូវ ៦១

មេរៀនទី ៦ : អតីតកាលរបស់យើង ៧៩

មេរៀនទី ៧ : ទូរគមនាគមន៍នៅកម្ពុជា ៩៣

មេរៀនទី ៨ : ផលិតផលខ្មែរ ១០៩

មេរៀនទី ៩ : ពេលវេលាជាមាសប្រាក់ ១២៣

មេរៀនទី ១០ : ប្រយោជន៍នៃវិទ្យាសាស្ត្រ ១៣៥

តែសអំណាន : ១៤៥

បទានុក្រម : ១៤៨

មេរៀនទី

១ វីរជនឆ្នើម

ព្រះនាងឥន្ទ្រទេវី

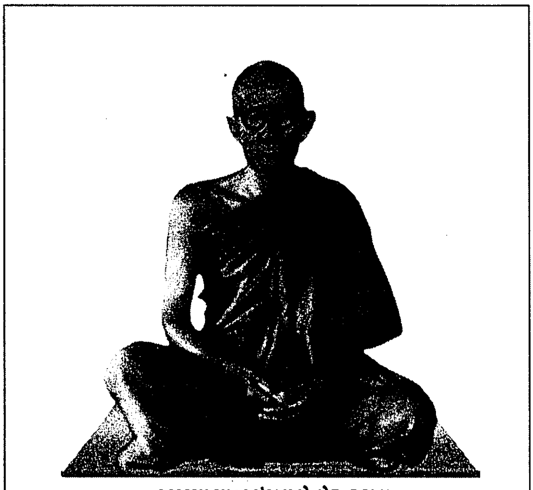

សម្តេចព្រះសង្ឃរាជ ជួន ណាត

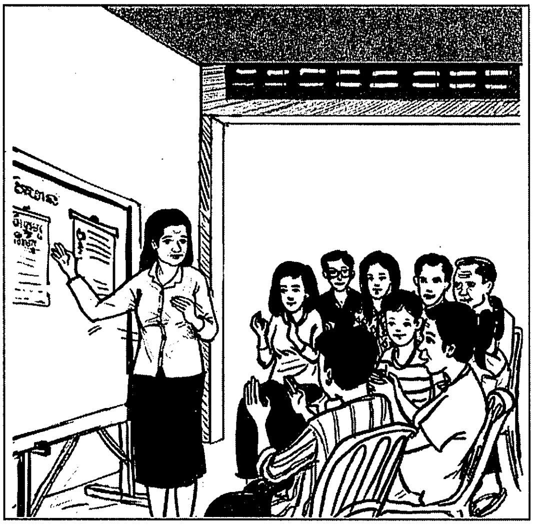

តាំងពីបុរាណកាលរហូតដល់បច្ចុប្បន្នកាល ខ្មែរយើងមានវីរជនឆ្នើមជាច្រើនរូប ក្នុងនោះមានយុទ្ធជន វីរជនស្នេហាជាតិ អ្នកដឹកនាំមួយចំនួន និងប្រជាជន ។ លោកទាំងនោះបានបន្សល់ទុកស្នាដៃល្អៗ ដែលសង្គមជាតិយើងស្ញើចសរសើរ និងទុកជាគំរូសម្រាប់មនុស្សជំនាន់ក្រោយ ។ តើនៅសហគមន៍អ្នកមានវីរជនឆ្នើមដែរ ឬទេ ?

ការប្រៀបធៀបតួអង្គ

រឿងនីមួយៗ តែងមានតួអង្គតិច ឬច្រើន ។ តួអង្គនីមួយៗ មានលក្ខណៈដោយឡែកៗពីគ្នា ។ ចូរអានរឿងខាងក្រោម រួចធ្វើការប្រៀបធៀបតួអង្គទាំងនោះ ។

រឿង កល្យាណមិត្ត

សុខុមនិងសាវន់ ជាកល្យាណមិត្តរៀនថ្នាក់ជាមួយគ្នា ។ សុខុមជាកូនអ្នកមានកេរមរតកដីស្រែច្រើន ឯសាវន់ជាកូនកសិករមានវង្សត្រកូលល្អ ។ ថ្ងៃមួយ គ្រួសារសុខុមបានលក់ដីស្រែមួយចំនួន បានប្រាក់យ៉ាងច្រើនក្លាយជាអ្នកមាន ។ តាំងពីពេលនោះមក សុខុមមិនសូវនិយាយស្ដីរាប់រកសាវន់ដូចមុនឡើយ ។ សាវន់ឃើញបែបនេះ ក៏មិនប្រកាន់ខឹងនឹងសុខុមដែរ ។ សាវន់នៅតែខិតខំប្រឹងប្រែងរៀនសូត្រជាធម្មតា ។ ចំណែកសុខុមវិញតែងដើរលេង ស៊ីចាយ សប្បាយហ៊ឺហា គេចវេះសាលារៀនជាញឹកញាប់ ។

គ្រួសារសុខុមលក់ដីស្រែជាបន្តបន្ទាប់ រហូតដល់អស់កេរមរតកពីដូនតា ។ មិនយូរប៉ុន្មាន ប្រាក់ក៏អស់ ដីក៏អស់ឥតមានអ្វីទីពឹងទៀតឡើយ ។ សុខុមឈប់ចូលសាលារៀន ហើយធ្លាក់ខ្លួនជាក្មេងប្រព្រឹត្តអំពើផ្ដេសផ្ដាសដែលសង្គមស្អប់ខ្ពើម ។

ថ្ងៃមួយ សាវន់បានជួបនឹងសុខុមដោយចៃដន្យ ។ សាវន់ភ្ញាក់ព្រើត ព្រោះនឹកស្មានមិនដល់ថា សុខុមមានសក់កន្ទ្រើង សម្លៀកបំពាក់រយីករយាកដើរតាមចិញ្ចើមផ្លូវ ។ សាវន់ដើរទៅចាប់ដៃសុខុម ហើយសួរនាំពីមូលហេតុដែលនាំឱ្យគេធ្លាក់ខ្លួនបែបនេះ តែសុខុមព្យាយាមគេចពីសាវន់ ។ សាវន់ព្យាយាមនិយាយណែនាំមិត្តឱ្យចូលសាលារៀន ហើយកែខ្លួនមកប្រព្រឹត្តអំពើល្អវិញ ។ សុខុមមានចិត្តរីករាយ ដោយសាវន់មិនប្រកាន់ខឹងនឹងខ្លួន ហើយក៏យល់ព្រមធ្វើតាមសាវន់ដែលជាកល្យាណមិត្ត ។

តាមសាច់រឿងនេះ យើងអាចប្រៀបធៀបតួអង្គសាវន់ និងសុខុមបានដូចខាងក្រោម ៖

ក. តួអង្គសាវន់ ៖ ជាមនុស្សមានចរិតលក្ខណៈល្អ យកចិត្តទុកដាក់នឹងការសិក្សា ចេះយោគយល់អធ្យាស្រ័យ មានចិត្តទូលាយ ចេះដាស់តឿនមិត្តភក្ដិឱ្យប្រព្រឹត្តអំពើល្អ ។

ខ. តួអង្គសុខុម ៖ ជាមនុស្សមានចរិតភ្លើតភ្លើន ឆាប់ឈ្លក់វង្វេងនឹងទ្រព្យសម្បត្តិ ចូលចិត្តសប្បាយហ៊ឺហា ភ្លេចមិត្តភក្តិដែលធ្លាប់កម្សត់កម្រនឹងគ្នា តែជាមនុស្សអាចអប់រំណែនាំបាន ។

ការប្រៀបធៀបតួអង្គ គឺជាការបង្ហាញលក្ខណៈ ល្អ អាក្រក់ កាច ស្លូតដោយផ្តោតទៅលើរូបសម្បត្តិ ចរិតលក្ខណៈ សកម្មភាព របស់តួអង្គ ។

លំហាត់

ចូរអានរឿង“ ក្មេងកំព្រា” រួចធ្វើការប្រៀបធៀបតួអង្គនិននិងគំនិត ។

រឿង ក្មេងកំព្រា

មានបុរសពោះម៉ាយម្នាក់ប្រកបរបរជ្រលក់អំបោះ ។ បុរសនោះ រស់នៅជាមួយកូនប្រុសម្នាក់ និងក្មួយកំព្រាម្នាក់ ។ កូនប្រុសរបស់គាត់ឈ្មោះនិន ឯក្មួយប្រុសឈ្មោះគំនិត ។ រាល់ពេលបុរសនោះលាយល័ខជ្រលក់អំបោះ គាត់តែងហៅនិន និងគំនិតមកក្បែរដើម្បីជួយហុចនេះ ហុចនោះឱ្យគាត់ ។ ជារឿយៗ និនតែងដោះសាថា រវល់រៀនសូត្រ ឬធ្វើនេះធ្វើនោះជានិច្ច ប៉ុន្តែគេគេចទៅដើរលេងជាមួយមិត្តភក្តិទៅវិញ ។ ឪពុកនិនឮថាកូនជាប់រវល់ក៏មិនសូវហៅរកទេ ។ ឯគំនិតវិញ ឆ្លៀតពេលទំនេរពីការសិក្សា គេតែងជួយឪពុកមា ហើយបានយល់ច្បាស់ពីរូបមន្តក្នុងការលាយល័ខ និងរបៀបជ្រលក់អំបោះ ។

ថ្ងៃមួយ បុរសនោះមានជំងឺធ្ងន់ ហើយលាចាកលោកទៅចោលក្មេងទាំងពីរឱ្យនៅកំព្រា ដោយបន្សល់ទុកប្រាក់កាសតែបន្តិចបន្តួចប៉ុណ្ណោះ ។ គំនិតប្រាប់និនថា យើងមានប្រាក់សល់តិចតួចណាស់ យើងគួរប្រកបរបរជ្រលក់អំបោះនេះបន្តទៅទៀត ទើបអាចចិញ្ចឹមជីវិតបាន ។ និនប្រកែកថា ធ្វើមិនកើតទេព្រោះគេមិនចេះសោះ ។ ពេលនោះគំនិតប្រាប់និនថា ខ្លួនគេចេះចាំនិងអាចធ្វើកិច្ចការទាំងអស់នោះបាន គ្រាន់តែមិនទាន់ប្រសប់ប៉ុណ្ណោះ ។ និនក៏យល់ព្រម ហើយប្រឹងប្រែងធ្វើការងារតាំងពីពេលនោះមករហូតដល់បានសម្រេច ។

រឿង អ្នកតាឃ្លាំងមឿង

ក្នុងរាជ្យព្រះចន្ទរាជា(គ. ស. ១៥០២) ប្រទេសខ្មែរស្ថិតនៅចំណុះប្រទេសសៀម ។ ពេលនោះ ស្តេចសៀមបានបញ្ជូនបុត្រាមួយអង្គមកត្រួតត្រានគរខ្មែរ ។ ដោយឈឺចាប់នឹងការជិះជាន់ឈ្លានពានរបស់សៀម ព្រះចន្ទរាជាក៏សម្លាប់បុត្រានោះទៅ ។ ព្រះចៅសៀមក្រោធយ៉ាងខ្លាំង ក៏លើកទ័ពមកវាយក្រុងលង្វែក ។ ទ័ពសៀមបានកៀរប្រជាជនខ្មែរជាច្រើននាក់យកទៅស្រុកសៀម ក្នុងនោះមានអ្នកម្នាងប៉ែន និងមេដំរីឈ្មោះជំទាវប៉ាល់ប៉ៃផងដែរ ។ ក្រោយមក អ្នកម្នាងប្រសូតបានបុត្រមួយអង្គមាននាមថា ឧទេន ។ រីឯមេដំរីក៏កើតបានកូនមួយដែរ ។ ថ្ងៃមួយ ឧទេនបានសុំហ្មដំរីបោសរោងដំរី ដើម្បីរៀនវិជ្ជាខាងហ្មដំរី ។ ស្តេចសៀមឃើញឧទេនឧស្សាហ៍ ក៏ប្រទានងារជាអ្នកត្រួតត្រាភ្នាក់ងារខាងដំរី ។

ពេលធំឡើង កូនមេដំរីប៉ាល់ប៉ៃបានធ្វើជាទីនាំងព្រះចៅសៀម ។ ថ្ងៃមួយ ស្រាប់តែវាចុះប្រេង ព្រេចហ្មស្លាប់ ។ ឧទេន តាមចាប់ដំរីនោះបាន ។ តាំងពីពេលនោះមក ព្រះចៅសៀមបានប្រទានងារឧទេនថា “ជ័យអស្ចារ្យ” ។ អាយុបាន១៦ឆ្នាំ ជ័យអស្ចារ្យបានប្រើឧបាយកលត្រឡប់មកសោយរាជ្យស្រុកខ្មែរវិញ ។ លុះមកដល់ស្រុកបាត់ដំបង អ្នកស្រុក

និងសេនាចាស់ម្នាក់ឈ្មោះមឿង ព្រមទាំងកូន៤នាក់បានចូលមកថ្វាយខ្លួនជាសេនា ។ ស្តេចសៀមដឹង ក៏លើកទ័ពដេញតាម ។ ដោយពុំមានអាវុធបរិបូណ៌ សេនាមឿងបានធានាថា ខ្លួនតតាំងនឹងសៀមដោយប្រើឧបាយកលចម្លែកមួយ គឺហ៊ានប្តូរជីវិតដើម្បីទៅកេណ្ឌពលខ្មោចមកច្បាំងនឹងសៀម ។ លោកបានបង្គាប់ឱ្យជីករណ្តៅ រួចដាក់ចម្រូង ។ លោកលោតចុះទៅក្នុងរណ្តៅនោះ រីឯប្រពន្ធ និងកូនពីរនាក់ទៀតក៏លោតចុះតាមដែរ ។ លុះថ្ងៃពេញបូណ៌មី គេឮសន្ធឹកកក្រើកមេឃ កក្រើកដីដូចបណ្តាំសេនាមឿងមែន ។ ទ័ពខ្មោចបានដង្ហែជ័យអស្ចារ្យលើកទ័ពទៅឡោមព័ទ្ធបន្ទាយសត្រូវ ។ ទ័ពសៀមភ័យរន្ធត់នាំគ្នារត់ប្រាសអាយុ ។ ទ័ពសៀមបាក់បបខ្លបខ្លាចទ័ពជ័យអស្ចារ្យ ក៏វិលត្រឡប់ទៅស្រុកវិញអស់ ។ ជ័យអស្ចារ្យឡើងគ្រងរាជ្យបន្តពីព្រះបិតា និងទទួលព្រះនាមថា“ ព្រះជ័យចេស្តា” ។

(ដកស្រង់និងកែសម្រួលពីសៀវភៅ ប្រជុំរឿងព្រេងខ្មែរ ភាគទី៨ ទំព័រទី៨)

សំណួរ

១. តើរឿងនេះមានតួអង្គណាខ្លះ ? តើតួអង្គនីមួយៗធ្វើសកម្មភាពអ្វីខ្លះ ?
២. តើរឿងនេះកើតឡើងនៅពេលណា? នៅកន្លែងណាខ្លះ ?
៣. តើជ័យអស្ចារ្យទទួលបានជ័យជម្នះលើទ័ពសៀមដោយរបៀបណា ?
៤. តើព្រះចន្ទរាជាមានឥរិយាបថដូចម្តេច ចំពោះទង្វើរបស់សៀមនៅក្នុងសាច់រឿងនេះ ?
៥. តើតួអង្គណាខ្លះដែលអាចចាត់ទុកជាវីរជន? ចូរបញ្ជាក់ពីសកម្មភាពរបស់វីរជនទាំងនោះ ?
៦. តើអ្នកតាឃ្លាំងមឿងមានពិត ឬទេ ? បើមាន តើមាននៅខេត្តណា?

លំហាត់

ចូរជ្រើសរើសចម្លើយណាដែលជាព្រឹត្តិការណ៍នៃរឿង រួចរៀបព្រឹត្តិការណ៍ទាំងអស់តាមលំដាប់លំដោយដំណើររឿងឱ្យបានត្រឹមត្រូវ ។

១. ជ័យអស្ការ្យច្បាំងឈ្នះសៀម ហើយបានឡើងសោយរាជ្យ ។

២. នគរខ្មែរត្រួតត្រាលើនគរសៀម ។

៣. សេនាមឿងលោតចូលរណ្ដៅ ទៅកេណ្ឌទ័ពខ្មោចមកច្បាំងនឹងទ័ពសៀម ។

៤. ព្រះចន្ទរាជាសម្លាប់បុត្រាស្ដេចសៀម ។

៥. ព្រះចៅសៀមបានលើកទ័ពមកវាយក្រុងលង្វែក និងបានកៀរប្រជាជនខ្មែរទៅស្រុកសៀម ។

៦. ស្ដេចសៀមសោយទិវង្គត ពេលច្បាំងជាមួយជ័យអស្ការ្យ ។

៧. ស្ដេចសៀមចងសម្ព័ន្ធមិត្តជាមួយព្រះជ័យចេស្ដា ។

ការបំពេញកថាខណ្ឌ

ក. ចូរជ្រើសរើសពាក្យក្នុងប្រអប់ ដើម្បីបំពេញកថាខណ្ឌខាងក្រោមឱ្យបានត្រឹមត្រូវ ។

ទូលាយ	ធំធាត់	ក្លាហាន	ស្លូតបូត	គំរូ

លោកវីរៈ ជានាយទាហាន មានវ័យក្មេងជាងគេនៅក្នុងកងពលលេខ១ ។ គាត់ជាយុទ្ធជន....ហ៊ានប្រយុទ្ធឥតរាថយដើម្បីការពារទឹកដី ។ គាត់ជាមនុស្ស.....តែម៉ឺងម៉ាត់ ។ គាត់ស្មោះត្រង់ និងមានសាមគ្គីភាព...........មិនប្រកាន់ឋានៈ ឬតួនាទីឡើយ ។ នៅពេលទំនេរ គាត់នាំពលទាហានដាំដំណាំ និងមើលថែទាំសត្វចិញ្ចឹមឱ្យបាន............ ។ មិនតែប៉ុណ្ណោះ គាត់នាំពលទាហានទៅជួយស្ទូង ច្រូតស្រូវ ឬជីកប្រឡាយជូនប្រជាជនទៀតផង ។ ប្រជាជន និងអ្នកក្រោមឱវាទស្រឡាញ់ គោរព និងចាត់ទុកគាត់ជាជន.......... ......ម្នាក់ដែលគួរយកតម្រាប់តាម ។

ខ. ចូរបំពេញល្បះខាងក្រោម ឱ្យបានសមស្រប ។

១. សេនាមឿងសុខចិត្តស្លាប់ដើម្បី.......................... ។

២. ស្ដេចសៀមបានលើកទ័ពមកវាយ....................... ។

៣. វីរជនខ្មែរតស៊ូដើម្បីការពារ............................ ។

៤. ប្រជាជនខ្មែរ សុទ្ធតែជាអ្នក.............ជាតិ និងទឹកដី ។

រឿង ចចកនិងកំពីស

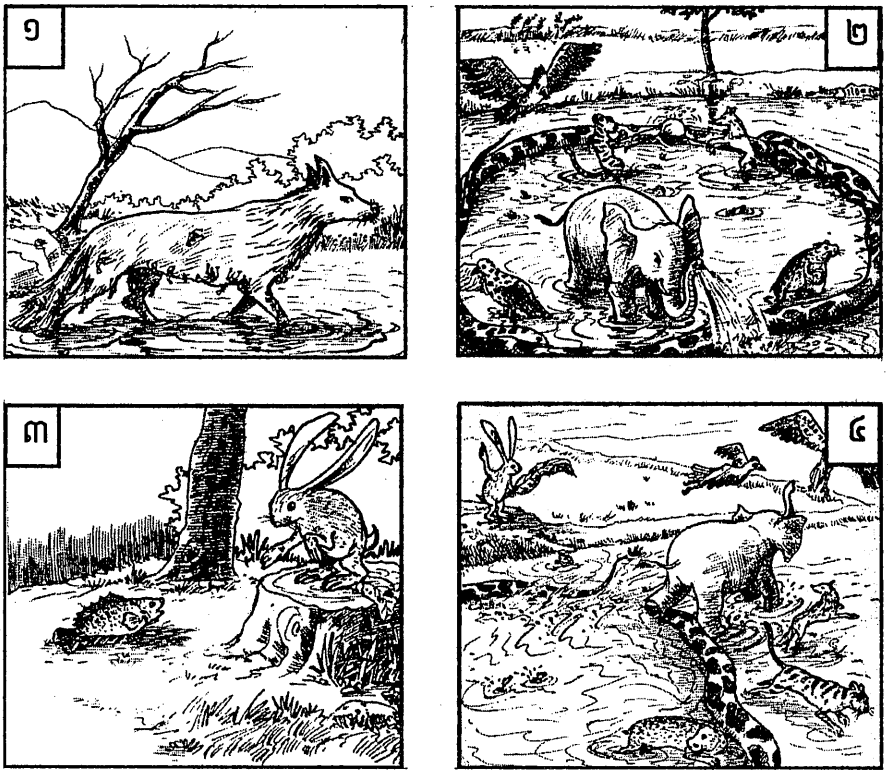

សំណួរ

១. តើរឿងនេះមានតួអង្គណាខ្លះ? តើតួអង្គនីមួយៗធ្វើសកម្មភាពអ្វីខ្លះ?

២. តើរឿងនេះកើតឡើងនៅកន្លែងណាខ្លះ? នៅពេលណា?

៣. តើនឹងមានរឿងអ្វីកើតឡើង នៅពេលទន្សាយបន្លំអានសំបុត្ររបស់ព្រះឥន្ទ្រ ?

លំហាត់

ក. ចូរធ្វើការប្រៀបធៀបតួអង្គចចក និងកំពីស ។

ខ. ចូរគូសសញ្ញា ✓ នៅមុខចម្លើយមួយដែលបង្ហាញចរិតលក្ខណៈរបស់តួអង្គត្រីក្រាញ់ ។

☐ ១. ខិលខូច ☐ ២. ក្លាហាន ☐ ៣. ឧស្សាហ៍ ។

គ. ចូរគូសសញ្ញា ✓ នៅមុខចម្លើយមួយ ដែលបង្ហាញចរិតលក្ខណៈរបស់តួអង្គចចក ។

☐ ១. កាចសាហាវ ☐ ២. ចង្អៀតចង្អល់ ☐ ៣. ឆ្លាតវាងវៃ ។

គុណនាម

គុណនាម គឺជាសម្ដីសម្ដែងលក្ខណៈរបស់នាម ។ គុណនាមមានពីរប្រភេទគឺ គុណនាមប្រក្រតី និងគុណនាមកំណត់ ។

ក. គុណនាមប្រក្រតី

ចូរអានឧទាហរណ៍ខាងក្រោម ដោយពិនិត្យពាក្យមានគំនូសពីក្រោម ។

១. ធីតាមានមុខមូល ភ្នែកធំ សក់វែង ។

២. ពូគុណជាយុទ្ធជនអង់អាចក្លាហានម្នាក់ ។

៣. មីងសម្បត្តិបានទទួលងារជានារីឆ្នើម ក្នុងការដឹកនាំនារីក្នុងភូមិ ។

ឧទាហរណ៍ទី ១៖ ពាក្យ "មូល" បញ្ជាក់លក្ខណៈរបស់នាម "មុខ" ពាក្យ"វែង" បញ្ជាក់លក្ខណៈរបស់នាម "សក់" ពាក្យ"ធំ"បញ្ជាក់លក្ខណៈរបស់នាម"ភ្នែក" ។

ឧទាហរណ៍ទី ២៖ ពាក្យ" អង់អាចក្លាហាន" បញ្ជាក់លក្ខណៈរបស់នាម"យុទ្ធជន" ។

ឧទាហរណ៍ទី ៣៖ ពាក្យ"ឆ្នើម"បញ្ជាក់លក្ខណៈរបស់នាម"នារី" ។ ដូច្នេះ ពាក្យ " មូល វែង ធំ អង់អាចក្លាហាន ឆ្នើម "បញ្ជាក់លក្ខណៈធម្មតារបស់នាមដែលនៅខាងឆ្វេងវា ។ ពាក្យទាំងនេះ ជាគុណនាមប្រក្រតី ។

> គុណនាមប្រក្រតី ប្រាប់លក្ខណៈធម្មតារបស់នាម ។

ខ. គុណនាមកំណត់

ចូរអានឧទាហរណ៍ខាងក្រោម ដោយពិនិត្យពាក្យមានគំនូសពីក្រោម ។

១. មនុស្សនេះ ល្បីល្បាញណាស់ ។

២. ផ្ទះខ្ញុំ ស្ថិតនៅក្បែរផ្ទះគាត់ ។

៣. តើគាត់ធ្វើការងារអ្វី ?

៤. នៅជាប់នឹងផ្លូវទី ១ មានដើមឈើពីរដើម ។

៥. គ្មានមនុស្សណា ពូកែដូចគាត់ទេ ។

ឧទាហរណ៍ទី ១ ៖ ពាក្យ“ នេះ” បង្ហាញឋានភាពនៃទីកន្លែង(មនុស្សនៅជិត) ។

ឧទាហរណ៍ទី ២ ៖ ពាក្យ“ ខ្ញុំ គាត់” បង្ហាញម្ចាស់នៃវត្ថុ (ផ្ទះ) ។

ឧទាហរណ៍ទី ៣ ៖ ពាក្យ“អ្វី” សម្រាប់សួរ ។

ឧទាហរណ៍ទី ៤ ៖ ពាក្យ“ ទី១ ” បង្ហាញចំនួនរៀប និងពាក្យ “ពីរ” បង្ហាញចំនួនរាប់ ។

ឧទាហរណ៍ទី ៥ ៖ ពាក្យ “គ្មាន... ណា” បញ្ជាក់លក្ខណៈមិនច្បាស់លាស់របស់មនុស្ស ។ ពាក្យ “ នេះ ខ្ញុំ គាត់ អ្វី ទី១ ពីរ គ្មាន ណា” ជាគុណនាមកំណត់ ។

គុណនាមកំណត់សម្រាប់ប្រាប់ចំនួន លំដាប់ទី ប្រាប់ម្ចាស់កម្មសិទ្ធិសម្រាប់សួរ ឬចង្អុលប្រាប់ឋានភាពនៃទីកន្លែង ឬពេលវេលា ។

លំហាត់

ក. ចូរស្រង់គុណនាមប្រក្រតី និងគុណនាមកំណត់ក្នុងល្បះខាងក្រោម ។

១. សុខាជាសិស្សពូកែ ។ នាងតែងទទួលបាននិទ្ទេសល្អ ។

២. រូបចម្លាក់នោះ គឺជាព្រះនាងឥន្ទ្រទេវី ។

៣. ជីតាខ្ញុំ ជាជនគំរូនៅក្នុងភូមិនេះ ។

៤. តើគាត់ធ្វើការងារល្អដែរ ឬទេ ?

៥. គាត់ជាស្ត្រីដំបូង ដែលមានឈ្មោះល្បីនៅក្នុងប្រវត្តិសាស្ត្រ ។

ខ. ចូរតែងល្បះដោយប្រើគុណនាមប្រក្រតី ឬគុណនាមកំណត់ក្នុងប្រអប់ខាងក្រោម ក្នុងមួយពាក្យឱ្យបានមួយល្បះ ។

បី	នេះ	ខ្ញុំ	វែង	ទាប	ក្រ

សម្តេចព្រះសង្ឃរាជ ជួន ណាត

កាលណាគេនិយាយអំពីអក្សរសាស្ត្រខ្មែរ គេតែងនិយាយពីមនុស្សម្នាក់ដែលមានឈ្មោះល្បីជាងគេនៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជា ។ នោះគឺ សម្តេចព្រះសង្ឃរាជ ជួន ណាត ។ សម្តេចព្រះសង្ឃរាជជួន ណាត ប្រសូតនៅថ្ងៃ១១រោច ខែផល្គុន ឆ្នាំវក ឆស័ក ពុទ្ធសករាជ ២៤២៧ ត្រូវនឹងថ្ងៃទី១១ ខែមីនា ឆ្នាំ ១៨៨៣ នៅភូមិកំរៀង ឃុំរកាកោះ ស្រុកគងពិសី ខេត្តកំពង់ស្ពឺ ។ ញោមប្រុសនាម ព្រហ្ម ជួន និងញោមស្រីនាម យក់ ។

កាលពីកុមារភាព លោកបានទៅស្នាក់នៅ និងរៀនសូត្រជាមួយលោកគ្រូសូត្រស្តាំ ព្រះនាម ម៉ម នៅវត្តពោល្យំ ឃុំរលាំងកែន ស្រុកកណ្តាលស្ទឹង ខេត្តកណ្តាល ។ លុះចម្រើនវ័យ ១៤ឆ្នាំ លោកបានបួស រហូតដល់ឆ្នាំ ១៨៩៩ លោកបាននិមន្តមកកាន់វស្សានៅវត្តឧណ្ណាលោម រាជធានីភ្នំពេញ ។ លោកបានរៀនភាសាបាលី សំស្ក្រឹត ចេះចាំយ៉ាងស្ទាត់ជំនាញ ។ រីឯភាសាបរទេសវិញ លោកចេះភាសាបារាំង អង់គ្លេស សៀម លាវ និងវៀតណាមបានល្អបង្គួរ ។

លោកមានស្នាព្រះហស្តធំៗជាច្រើន ទាំងផ្លូវលោក ទាំងផ្លូវធម៌ ។ លោកបានចូលរួមកសាងសាលារៀន មន្ទីរពេទ្យ ស្ពានថ្នល់ ទំនប់ទឹក វចនានុក្រមខ្មែរ ចម្រៀងបទនគររាជ(ចម្រៀងគោរពទង់ជាតិសព្វថ្ងៃ) ។ ខាងផ្លូវធម៌ លោកបាននិពន្ធសៀវភៅធម៌នានា ប្រែគម្ពីរព្រះត្រៃបិដក កសាងវត្តអារាម ។ល ។ លើសពីនេះទៀត លោកបាននិមន្តដឹកនាំ

គណៈប្រតិភូទៅប្រជុំផ្នែកពុទ្ធសាសនានៅប្រទេសបារាំង ឥណ្ឌូនេស៊ី ភូមា ស្រីលង្កា ជាដើម ។ ជាមួយសកម្មភាពនេះដែរ សម្ដេចបាននាំគណៈប្រតិភូទៅធ្វើទស្សនកិច្ចនៅកម្ពុជាក្រោម ដើម្បីផ្ដល់គំនិតរៀបចំវត្តអារាមជាច្រើន សម្រាប់ជនជាតិខ្មែរយើងនៅទីនោះធ្វើបុណ្យទាន និងជាមណ្ឌលជួបជុំទាក់ទងគ្នា ពិសេសរៀនអក្សរខ្មែរ ។

នៅគ.ស. ១៩៦៣ ប្រជាជនខ្មែរទាំងមូល បានថ្វាយឋានៈព្រះអង្គថា "សម្ដេចសង្ឃរាជថ្នាក់ទី ១" ហើយជាបណ្ឌិតអក្សរសាស្ត្រទី ១ នៅគ.ស. ១៩៦៤ ។ សម្ដេចចូលទិវង្គតនៅគ.ស. ១៩៦៩ ក្នុងព្រះជន្មាយុ ៨៦ព្រះវស្សា នាវត្តឧណ្ណាលោម រាជធានីភ្នំពេញ ។ ប្រជាជនខ្មែរទាំងអស់សុទ្ធតែគោរព កោតសរសើរ ចងចាំ និងប្រើប្រាស់ស្នាព្រះហស្តដ៏ថ្លៃថ្លារបស់លោករហូតដល់សព្វថ្ងៃនេះ ។

(ដកស្រង់ពី ព្រះរាជជីវប្រវត្តិសម្ដេចព្រះសង្ឃរាជ ជួន ណាត ជោតញ្ញាណោថ្នាក់ទី១ គណៈមហានិកាយ)

សំណួរ

១. តើសម្ដេចព្រះសង្ឃរាជ ជួន ណាត មានស្នាព្រះហស្តអ្វីខ្លះ?

២. តើស្នាព្រះហស្តមួយណាដែលល្បីល្បាញជាងគេ ?

៣. តើសម្ដេចព្រះសង្ឃរាជ ជួន ណាត មានទឹកចិត្តដូចម្ដេច ចំពោះប្រទេសជាតិ ?

៤. ក្នុងនាមជាអ្នកសិក្សា តើអ្នកត្រូវរៀនសូត្រអ្វីខ្លះពីព្រះអង្គ ?

លំហាត់

ចូរស្រង់គុណនាមប្រក្រតី និងគុណនាមកំណត់ពីក្នុងអត្ថបទដាក់តាមខ្ទង់ក្នុងតារាងខាងក្រោមឱ្យបានត្រឹមត្រូវ ។

គុណនាមប្រក្រតី	គុណនាមកំណត់

ការតែងល្បះ

ក. ចូរជ្រើសរើសពាក្យក្នុងប្រអប់ ដើម្បីបំពេញល្បះខាងក្រោមឱ្យបានត្រឹមត្រូវ ។

រៀនសូត្រ	ផ្សែងបារី	គោរព	ធម្មជាតិ
គ្រឿងញៀន	អាណាព្យាបាល	បច្ចេកទេស	

១. កសិករគំរូ ជួយណែនាំញាតិមិត្តឱ្យធ្វើកសិកម្មតាម.................ទំនើប ។
២. សិស្សត្រូវចេះ.............វិន័យសាលា និងព្យាយាម............. ។
៣. ....ត្រូវនាំកុមារទៅចាក់ថ្នាំបង្ការជំងឺឱ្យបានគ្រប់ចំនួនកំណត់ ។
៤. យុវជនគ្រប់រូប ត្រូវចៀសឱ្យផុតពី............................... ។
៥. សហគមន៍ល្អ មិនត្រូវមាន............................ឡើយ ។
៦. ការប្រើប្រាស់ផលិតផល...............មិនធ្វើឱ្យប៉ះពាល់សុខភាព ។

ខ. ចូរតែងល្បះដែលទាក់ទងនឹងរូបភាពខាងក្រោមឱ្យបាន៥ ល្បះ ។

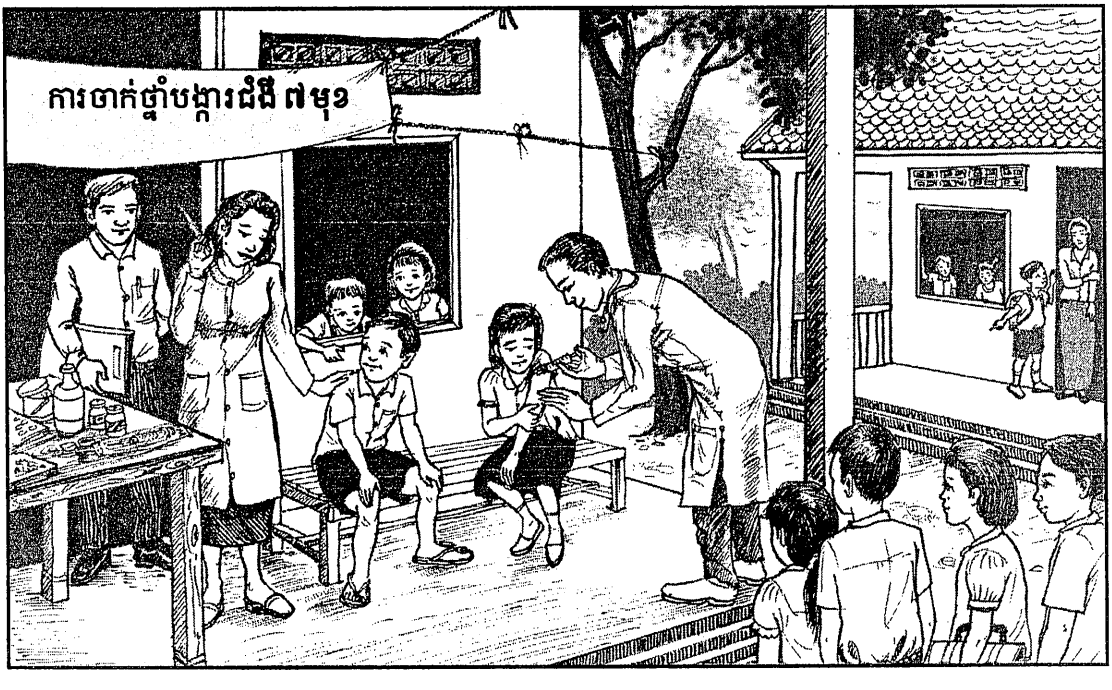

ការពណ៌នាអំពីជនគំរូ

ថ្ងៃមួយ កែវ បានទៅលេងផ្ទះ កន ដែលជាមិត្តរួមថ្នាក់ រស់នៅក្នុងភូមិផ្សេងគ្នា ។ កែវចាប់អារម្មណ៍នឹងភូមិរបស់កន ដែលមានការអភិវឌ្ឍច្រើនជាងពេលមុន ។

ចូរអានការសន្ទនារវាង កែវនិងកន ខាងក្រោម ៖

កែវ : កន! ឥឡូវនេះ ខ្ញុំឃើញភូមិឯងមានការរីកចម្រើនប្លែកពីពេលមុនឆ្ងាយណាស់ តើមកពីហេតុអ្វីទៅ ?

កន : កែវឯង មិនដឹងទេ ឬ? ភូមិខ្ញុំបានរីកចម្រើន គឺមកពីឥឡូវនេះ មេភូមិខ្ញុំបានរៀនសូត្របទពិសោធន៍ល្អ និងមានផែនការអភិវឌ្ឍភូមិច្បាស់លាស់ ។

កែវ : អ៊ីចឹងប្រធានភូមិឯង ពិតជាបានខិតខំប្រឹងប្រែងធ្វើឱ្យភូមិគាត់ចម្រើនលូតលាស់ដូចភូមិខ្ញុំដែរ ។

កន : មីងសុភាព ជាស្ត្រីមេភូមិម្នាក់ដែលមានភាពឈ្លាសវៃណាស់ ។ គាត់ឆាប់យល់ការងារ ចេះរៀបចំផែនការដើម្បីអភិវឌ្ឍភូមិ ។ គាត់ចេះធ្វើឱ្យប្រជាជនជឿជាក់ និងចូលរួមសហការ ព្រោះគាត់ស្មោះត្រង់ មិនកេងប្រវ័ញ្ចផលប្រយោជន៍ប្រជាជន ។ ម្យ៉ាងទៀត គាត់លះបង់ពេលវេលា និងកម្លាំងកាយចិត្ត ដើម្បីជួយប្រជាជនទាន់ពេលវេលា ។

កែវ : អូ! គាត់ពិតជាជនគួរឱ្យគោរពមែន!

លំហាត់

ចូររៀបគ្នាជាក្រុមតូចៗ រួចរៀបរាប់ពីជនគំរូណាម្នាក់ ដែលអ្នកបានស្គាល់ច្បាស់ប្រាប់សមាជិកក្រុមរបស់អ្នក ។

វីរបុរសក្រឡាហោមគង់

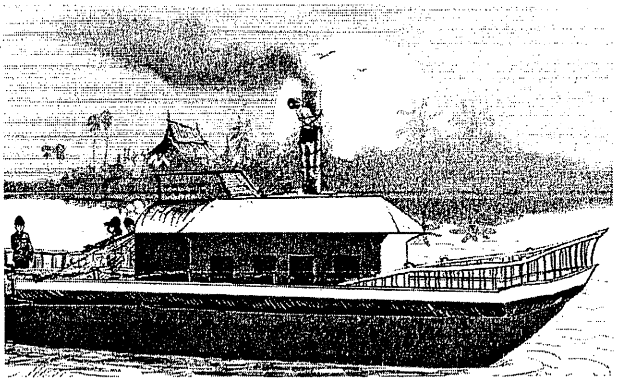

ក្រឡាហោមគង់ ជាមន្ត្រីខ្មែរស្នេហាជាតិមួយរូប ដែលបានតស៊ូប្រឆាំងនឹងការគាបសង្កត់របស់អាណានិគមនិយមបារាំង ។ លោកបានធ្វើពលិកម្មយ៉ាងធំធេង ដើម្បីរើបម្រះចេញពីនឹមត្រួតត្រារបស់បារាំង ។ លោកមានទឹកចិត្តអង់អាចក្លាហាន តស៊ូប្រឆាំងនឹងបរទេសឈ្លានពាន ។ បារាំងដឹងពីគោលជំហរ និងគំនិតរបស់លោក ក៏បានរកមធ្យោបាយចាប់លោក ។ លោកត្រូវពួកអាណានិគមបារាំងចាប់បាន និងយកទៅធ្វើ ទារុណកម្មដោយសម្ងាត់ ។

ព្រះទិនករលិចស្រឹមបាត់ទៅ ពេលព្រលប់ក៏ខិតចូលមកដល់ធ្វើឱ្យស្រអាប់គ្រប់ទិសទី ។ កប៉ាល់បារាំងបាននាំលោកឃ្លាតចេញពីវត្តឧណ្ណាលោម ឆ្ពោះទៅកាន់ទិសឧត្តរ ។ នៅលើនាវា ដៃទាំងពីររបស់លោកត្រូវជាប់ខ្នោះ ខ្លួនលោកត្រូវគេចងផ្អោបនឹងបំពង់ផ្សែង ។ ក្រឡាហោមគង់ត្រមង់ត្រមោចម្នាក់ឯង ទឹកមុខក្រៀមក្រំជាពន្លឹក ។ ប៉ុន្តែស្មារតីស្នេហាជាតិមាតុភូមិ ពុំបានធ្វើឱ្យលោកតក់ស្លុតឡើយ ទោះបីជាលោកបានដឹងខ្លួនច្បាស់ថា ត្រូវទទួលមរណភាពដោយសារដៃឃាតករបារាំងក៏ដោយ ។ នៅដង្ហើមចុងក្រោយលោកនឹកដល់គុណឪពុកម្តាយ ព្រះសង្ឃ ប្រជាជនខ្មែរ និងនឹកដល់កម្ពុជាមាតុភូមិជាទីស្នេហារបស់លោក ។

ការបាត់បង់វីរជនស្នេហាជាតិរូបនេះ ធ្វើឱ្យយើងសោកស្តាយ អាណិតអាសូរក្រៃលែង ។ ក្រឡាហោមគង់បានបាត់បង់ជីវិតចាកឆ្ងាយពីយើងពិតមែន ប៉ុន្តែកិត្តិនាម និងវីរភាពរបស់លោកបានមកសណ្ឋិតនៅជាប់នឹងដួងព្រលឹងកូនខ្មែរជានិច្ច ។

(ដកស្រង់និងកែសម្រួលពីសៀវភៅភាសាខ្មែរថ្នាក់ទី៥ ឆ្នាំ១៩៩៣ដោយគ្រឹះស្ថានបោះពុម្ពផ្សាយអប់រំ)

សំណួរ

១. តើក្រឡាហោមគង់បានធ្វើអ្វីខ្លះ ដើម្បីប្រទេសជាតិ ?

២. ហេតុអ្វីបានជាក្រឡាហោមគង់ប្រឆាំងនឹងអាណានិគមនិយមបារាំង ?

៣. តើក្រឡាហោមគង់មានទឹកចិត្តដូចម្ដេច ចំពោះប្រទេសជាតិ ?

៤. តើអ្នកមានទឹកចិត្តដូចម្ដេច ចំពោះវីរជនក្រឡាហោមគង់ ?

៥. តើអ្នកមានទឹកចិត្តដូចម្ដេច ចំពោះជាតិយើង ?

ការពណ៌នាអំពីតួអង្គ

ចូរអានអត្ថបទខាងក្រោម ។ តើគេពណ៌នាអំពីតួអង្គដូចម្ដេចខ្លះ ?

សេនាមឿង ជាវីរជនដ៏អង់អាចក្លាហាន ។ លោកបានធ្វើពលិកម្មដ៏ធំធេងដើម្បីជាតិមាតុភូមិ ។

នៅក្នុងគ្រាដែលនគរខ្មែរកើតចម្បាំងជាមួយពួកសៀមឈ្លានពាន សេនាមឿងសុខចិត្តបូជាជីវិតទាំងខ្លួនលោក ប្រពន្ធ និងកូនពីរនាក់ទៀត ។ បេសកកម្មនេះ បង្ហាញពីវីរភាពដ៏មោះមុត ព្រោះលោកហ៊ានលោតចូលទៅក្នុងរណ្ដៅដែលមានសុទ្ធតែចម្រូងដើម្បីទៅកេណ្ឌទ័ពខ្មោចមកច្បាំងជាមួយទ័ពសៀម ។ ការលះបង់របស់សេនាមឿងបង្ហាញពីទឹកចិត្តស្នេហាជាតិមាតុភូមិយ៉ាងមុតមាំ ។ បេសកកម្មរបស់សេនាមឿង ប្រពន្ធកូន ពិតជាបាននាំមកនូវជោគជ័យជូននគរខ្មែរ ពោលគឺធ្វើឱ្យខ្មែររំដោះប្រទេសជាតិរួចផុតពីការត្រួតត្រារបស់ពួកសៀម ។ វីរភាពនេះ ធ្វើឱ្យកូនខ្មែរគ្រប់រូបនៅចងចាំជានិច្ច តាំងពីអតីតកាលរហូតដល់បច្ចុប្បន្ន ។

ដើម្បីសម្ដែងនូវការដឹងគុណ និងការគោរពចំពោះសេនាមឿង គេបានកសាងរូបសំណាកនិងកន្លែងសម្រាប់ធ្វើសក្ការបូជាចំពោះលោក ។ ហើយបានប្រសិទ្ធនាមថា“ អ្នកតាឃ្លាំងមឿង” ដែលមានទីតាំងនៅក្នុងខេត្តពោធិ៍សាត់ ។ បច្ចុប្បន្ន ប្រជាជនទូទៅតែងនាំគ្នាធ្វើការបួងសួង និងទៅគោរពបូជានៅទីនោះតាមទម្លាប់មិនដែលអាក់ខានឡើយ ។

លំហាត់

ចូរសរសេរអត្ថបទខ្លីមួយពណ៌នាអំពីវីរភាពរបស់តួអង្គត្រីក្រាញ់នៅក្នុងរឿង " ចចកនិងកំពឹស" ដែលអ្នកបានរៀនរួច ឬរៀបរាប់ពីតួអង្គណាមួយនៅក្នុងរឿងដែលអ្នកធ្លាប់បានចេះចាំ ។

ដើម្បីពណ៌នាតួអង្គគេត្រូវរៀបរាប់តាមគម្រោងខាងក្រោម ៖

គម្រោងតែង

១. សេចក្ដីផ្ដើម

ឈ្មោះតួអង្គនិងឈ្មោះរឿង

២. តួសេចក្ដី

- រូបសម្បត្តិ ៖ រូបរាង សម្បុរ មុខរបរ (ប្រសិនបើមាន)
- ចរិយាសម្បត្តិ ៖ ស្លូត កាច ព្យាយាម ...(តាមសាច់រឿងបញ្ជាក់)
- សកម្មភាព (តាមសាច់រឿងបញ្ជាក់)

៣. សេចក្ដីបញ្ចប់

ចំណាប់អារម្មណ៍របស់អ្នកសរសេរ

មេរៀនទី

២ សម្បត្តិអក្សរសិល្ប៍

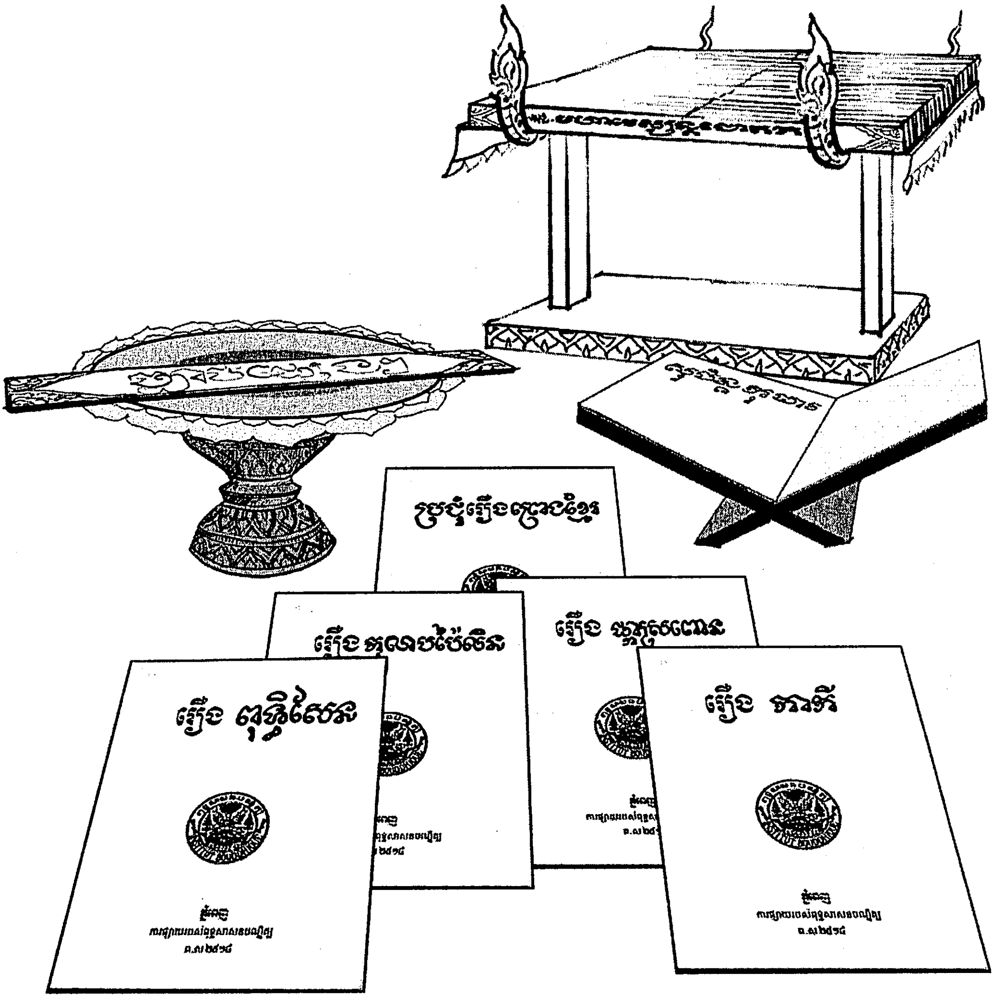

ខ្មែរជាជាតិសាសន៍មួយដែលមានវប្បធម៌ អរិយធម៌រុងរឿងតាំងពីសម័យបុរាណ ។ បុព្វបុរសយើង បានបន្សល់ទុកមរតកអក្សរសិល្ប៍យ៉ាងច្រើនសន្ធឹកសន្ធាប់ ។ រឿងខ្លះត្រូវបានកត់ត្រាក្នុងសាស្ត្រាស្លឹករឹត រឿងខ្លះទៀតត្រូវបានចងក្រងជាសៀវភៅ ។ ប្រជាជនខ្មែរភាគច្រើន បានលើកយករឿងមួយចំនួនមកនិទានឱ្យកូនចៅស្តាប់ នៅពេលទំនេរពីការងារ ។ ចូរអ្នកមើលរូបភាពខាងលើ តើអ្នកស្គាល់អ្វីខ្លះ ?

ការឆ្លើយនឹងសំណួរដោយផ្អែកលើអំណះអំណាង

ដើម្បីឆ្លើយនឹងសំណួរ ឬពន្យល់គំនិតអ្វីមួយឱ្យកាន់តែច្បាស់លាស់ គេតែងលើកយកអំណះអំណាង ឬភ័ស្តុតាងជាក់ស្តែងដែលធ្លាប់ជួបប្រទះ ឬដកស្រង់ចេញពីក្នុងរឿងណាមួយមកបញ្ជាក់ ។

ចូរអានរឿងខាងក្រោម និងឆ្លើយនឹងសំណួរដោយស្រង់អំណះអំណាងពីរឿងមកបង្ហាញ ។

រឿង ចាបស្រុកនិងចាបព្រៃ

កាលពីព្រេងនាយ មានចាបស្រុក និងចាបព្រៃដើររកស៊ីដោយពួកជារៀងរាល់ថ្ងៃ ។ ខាងចាបស្រុកមានមេប្រដៅថា បើរកស៊ីកុំជជែកឈ្លោះគ្នាឱ្យព្រានឮមាត់ ឱ្យប្រយ័ត្នខ្លួន បើព្រានវាយលប់ត្រូវ ឱ្យបប្ចួលគ្នាខំហើរទូលលប់ឱ្យរបើក ដើម្បីឱ្យរស់រួចជីវិត ។ ពួកចាបស្រុកធ្វើតាមដំបូន្មាន បានរួចជីវិតតែរៀងៗមក ។ មានកាលថ្ងៃមួយ ចាបព្រៃនិងចាបស្រុកហើរចេញទៅរកស៊ី ក៏ជួបប្រទះហ្វូងគ្នានៅលើដើមត្រែងមួយគុម្ព ។ ពួកចាបព្រៃទំនៅខាងក្រោម ពួកចាបស្រុកទំនៅខាងលើក៏បាក់មែកត្រែងពីលើមកត្រូវក្បាលចាបព្រៃ ។ ចាបព្រៃនិយាយប្រកាន់ថា ពួកចាបស្រុកកាច់មែកត្រែងទម្លាក់មកឱ្យត្រូវក្បាលពួកខ្លួន ។ ចាបស្រុកបានប្រាប់ថា ពួកខ្លួនមិនបានកាច់មែកត្រែងឱ្យបាក់ទេ គឺមែកត្រែងវាបាក់ធ្លាក់ខ្លួនឯងទេ ។ ពួកចាបព្រៃមិនពិចារណាក៏បប្ចួលគ្នាបង្កើតជម្លោះនឹងពួកចាបស្រុក រហូតឮមាត់គឹកកងរំពងឡើង ។ ព្រានឮមាត់ចាប ក៏យកលប់ទៅវាយត្រូវទាំងអស់គ្នា ។ ចាបទាំងពីរពួកនៅតែឈ្លោះប្រកែកគ្នា ទាល់តែព្រានចាប់បានពិឃាតក្ស័យអស់ទៅ ។

(ដកស្រង់និងសម្រួលពីប្រជុំរឿងព្រេងខ្មែរភាគទី ២)

សំណួរ ៖ ហេតុអ្វីបានជាព្រានសម្លាប់ពួកចាបទាំងពីរពួកបាន ?

ចម្លើយ ៖ បានជាព្រានសម្លាប់ពួកចាបទាំងពីរពួកបាន ពីព្រោះពួកចាបទាំងពីរពួកមិនមូលកម្លាំងគ្នារកវិធីដោះខ្លួនចេញពីលប់ទេ ដោយរវល់តែឈ្លោះប្រកែកគ្នា ។ ជាពិសេស ចាបស្រុកភ្លេចដំបូន្មានមេបា ។

អំណះអំណាង ៖ តាមសាច់រឿងបានបញ្ជាក់ថា ពីមុនមកពួកចាបស្រុកធ្វើតាមដំបូន្មានមេបា គឺរកស៊ីមិនដណ្ដើមគ្នាឱ្យឮមាត់ទេ ហើយពេលណាព្រានវាយលប់ត្រូវ ពួកវាតែងនាំគ្នាហើរទូលលប់បានរួចជីវិតរហូតមក ។ ប៉ុន្តែនៅពេលនេះ ចាបស្រុកមិនអាចអនុវត្តដំបូន្មានមេបាបានទេ ដោយសារតែជាប់ដៃក្នុងជម្លោះជាមួយពួកចាបព្រៃ ធ្វើឱ្យឮសំឡេងដល់ព្រាន ទើបត្រូវព្រានសម្លាប់បាន ។ ម្យ៉ាងទៀត ពួកចាបទាំងពីរពួកមិនមូលកម្លាំងគ្នា ខ្វះការសាមគ្គីគ្នានៅគ្រាមានអាសន្ន ។

លំហាត់

រឿង មេអំបៅនិងដង្កូវ

មានមេអំបៅមួយទើបនឹងហើរចេញពីសម្បុក ។ វាហើរលេងយ៉ាងសប្បាយរីករាយពីទីកន្លែងមួយទៅទីកន្លែងមួយ ។ លុះវាហើរទៅជិតផ្ការំយោលមួយ ហើយបម្រុងនឹងទំ វាបានឃើញដង្កូវមួយ មានរូបរាងអាក្រក់គួរឱ្យខ្ពើម ។ មេអំបៅនិយាយទៅកាន់ដង្កូវ ៖

- យី! សត្វនេះអីក៏អាក្រក់ម្ល៉េះ! នរណាឱ្យឯងមកលេងលើផ្កានេះ ហើយធ្វើឱ្យផ្កាប្រឡាក់ប្រឡូសយ៉ាងនេះ ។ ចូរឯងដើរចេញទៅ!

ដង្កូវឆ្លើយតបវិញ ៖

- ឯងថានេះ មិនពិតទេ! ផ្កានេះមិនមែនជារបស់ឯងតែម្នាក់ទេ តែវាជារបស់យើងដែរ ។ ឯងភ្លេចហើយ ឬ ? កាលពីព្រឹកមិញ ឯងនៅជាដង្កូវនៅឡើយ ហើយមានសភាពដូចខ្ញុំអ៊ីចឹងដែរ ។ ម្ដេចឯងឆាប់ភ្លេចម្ល៉េះ? ដូច្នេះ ផ្កានេះជាកម្មសិទ្ធិរបស់យើងទាំងពីរនាក់ ។

កូនមេអំបៅឮហើយអៀនខ្លួន ក៏ហើរគេចបាត់ទៅ ។

សំណួរ

តើកូនមេអំបៅជាកូនសត្វដូចម្ដេច ? ចូរឆ្លើយនឹងសំណួរនេះ ដោយលើកយកអំណះអំណាងពីក្នុងរឿងមកបញ្ជាក់ ។

រឿង ភ្នំប្រុស ភ្នំស្រី

កាលពីព្រេងនាយ មានស្តេចស្រីមួយអង្គ ព្រះនាមស្រីអយុធ្យា ។ រជ្ជកាលស្តេចអង្គនេះ ពួកស្រីៗត្រូវទៅដណ្តឹងប្រុសធ្វើជាប្តី ។ ស្រីៗមានរូបឆោមពុំស្អាតពិបាករកប្តីណាស់ ព្រោះពួកប្រុសៗពុំយកធ្វើជាប្រពន្ធ ។ លុះមកដល់រាជ្យស្តេចក្រោយៗ ពួកស្រីៗមានគំនិតរើបម្រះពីប្រពៃណីស្រីដណ្តឹងប្រុស ។ ពួកស្រីៗ បានជំនុំគ្នាដើម្បីរកវិធីដោះស្រាយ ៖ “ពួកយើងជាស្រី យើងដណ្តឹងប្រុសដូចជាមិនសមសោះ យើងគួរតែបបួលប្រុសៗភ្នាល់គ្នា ដោយលើកដីពូនជាភ្នំ ។ បើពួកស្រីៗឈ្នះ ឱ្យពួកប្រុសៗមកដណ្តឹងស្រីវិញម្តង” ។ គិតហើយ ពួកស្រីៗក៏ទៅនិយាយបបួលពួកប្រុសៗភ្នាល់ ៖“យើងភ្នាល់គ្នាពូនភ្នំ ដោយលើកដីពូនតាំងពីព្រលប់រហូតដល់ផ្កាយព្រឹករះ សឹមយើងឈប់” ។ ពួកប្រុសៗ ក៏យល់ព្រមតាមខសន្យានេះ ។ ទាំងខាងស្រី ទាំងខាងប្រុស ក៏ចាត់មេកំណែនឱ្យដើរកែនគ្រប់ចំនួនខាងប្រុសនិងខាងស្រី រួចវែកទូលតាមសមត្ថភាពរៀងៗខ្លួន ។ លុះធ្វើការបានប្រហែលជា ៤ ឬ៥ ម៉ោង ពួកស្រីៗមានឧបាយកល ក៏នាំគ្នាបង្ហូតគោមមួយយ៉ាងខ្ពស់នៅជ្រុងឦសានភ្នំ ។ ពួកប្រុសៗមើលទៅលើឃើញគោមស្រីៗបង្ហូត ស្មានថាផ្កាយព្រឹករះ ក៏បបួលគ្នាឈប់ធ្វើការនាំគ្នានិទ្រាលក់គ្មានសល់ម្នាក់ ។ ឯពួកស្រីៗ ក៏នាំគ្នាលើកដីពូនភ្នំដរាបដល់ផ្កាយព្រឹកមែនទែនរះទើបឈប់ ។

លុះដល់មាន់រងាវ ពួកប្រុសៗភ្ញាក់ឡើងស្រាប់តែឃើញផ្កាយព្រឹកមែនទែនទើបនឹងរះ ។ ពួកប្រុសៗ លាន់មាត់៖“យើងទាំងអស់គ្នាខុសហើយ! ផ្កាយព្រឹកមែនទែនទើបតែរះសោះ” ។ ពួកប្រុសៗនាំគ្នាក្រឡេកទៅមើលភ្នំពួកស្រីៗ មានទំហំធំហើយខ្ពស់ជាងភ្នំរបស់ខ្លួន ក៏មានសេចក្តីអៀនអន់ក្នុងចិត្ត ព្រោះចាញ់កលស្រីៗ ។ តាំងពីពេលនោះមក ពួកប្រុសៗក៏ទៅដណ្តឹងស្រីៗធ្វើជាភរិយា រហូតដល់សព្វថ្ងៃ ។

(សម្រួលពីប្រជុំរឿងព្រេងខ្មែរភាគទី៥)

សំណួរ

១. តើក្នុងរជ្ជកាលស្តេចស្រីអង្គណា ដែលស្រីៗទៅដណ្តឹងប្រុសធ្វើប្តី ?
២. ហេតុអ្វីបានជាស្រីៗមានគំនិតរើបម្រះ ?
៣. តើស្រីៗរើបម្រះតាមវិធីណា ?
៤. ហេតុអ្វីបានជាពួកស្រីៗភ្នាល់ឈ្នះប្រុសៗ ?
៥. តើដំណើររឿងភ្នាល់គ្នាពូនភ្នំកើតឡើងនៅកន្លែងណា ? នៅពេលណា ?
៦. តើរឿងនេះមានព្រឹត្តិការណ៍អ្វីខ្លះ ?
៧. តើស្រីៗឈ្នះប្រុសៗ ដោយវិធីណា ? ចូរលើកយកអំណះអំណាងនៅក្នុងរឿងមកបញ្ជាក់ ។

លំហាត់

ក. តើរឿងខាងលើមានគំនិតអប់រំដូចម្តេច ? ចូរគូសសញ្ញា ✓ នៅក្នុងប្រអប់ចម្លើយត្រឹមត្រូវមួយ ។

☐ ១. ត្រូវចេះគោរពសិទ្ធិគ្នាទៅវិញទៅមក ។
☐ ២. ត្រូវចេះប្រើប្រាជ្ញារួមផ្សំ ទើបទទួលបានជោគជ័យ ។
☐ ៣. ត្រូវរកគេមកជួយ ទើបទទួលបានជោគជ័យ ។

ខ. ចូរបង្ហាញអារម្មណ៍របស់ពួកប្រុសៗ នៅពេលចាញ់កលល្បិចពួកស្រីៗ ដោយជ្រើសរើសចម្លើយត្រឹមត្រូវមួយ ។

☐ ១. ប្រុសៗសប្បាយចិត្ត ព្រោះបានប្រកួតជាមួយស្រីៗ ។
☐ ២. ប្រុសៗខ្វល់ខ្វាយ ព្រោះចង់ឈ្នះស្រីៗ ។
☐ ៣. ប្រុសៗខកចិត្តនិងខ្មាសអៀន ព្រោះចាញ់កលស្រីៗ ។

រឿង ក្រពើនិងអ្នកបររទេះ

ក្រោយពីស្តាប់រឿងនិទានរួច ចូរឆ្លើយនឹងសំណួរ ។

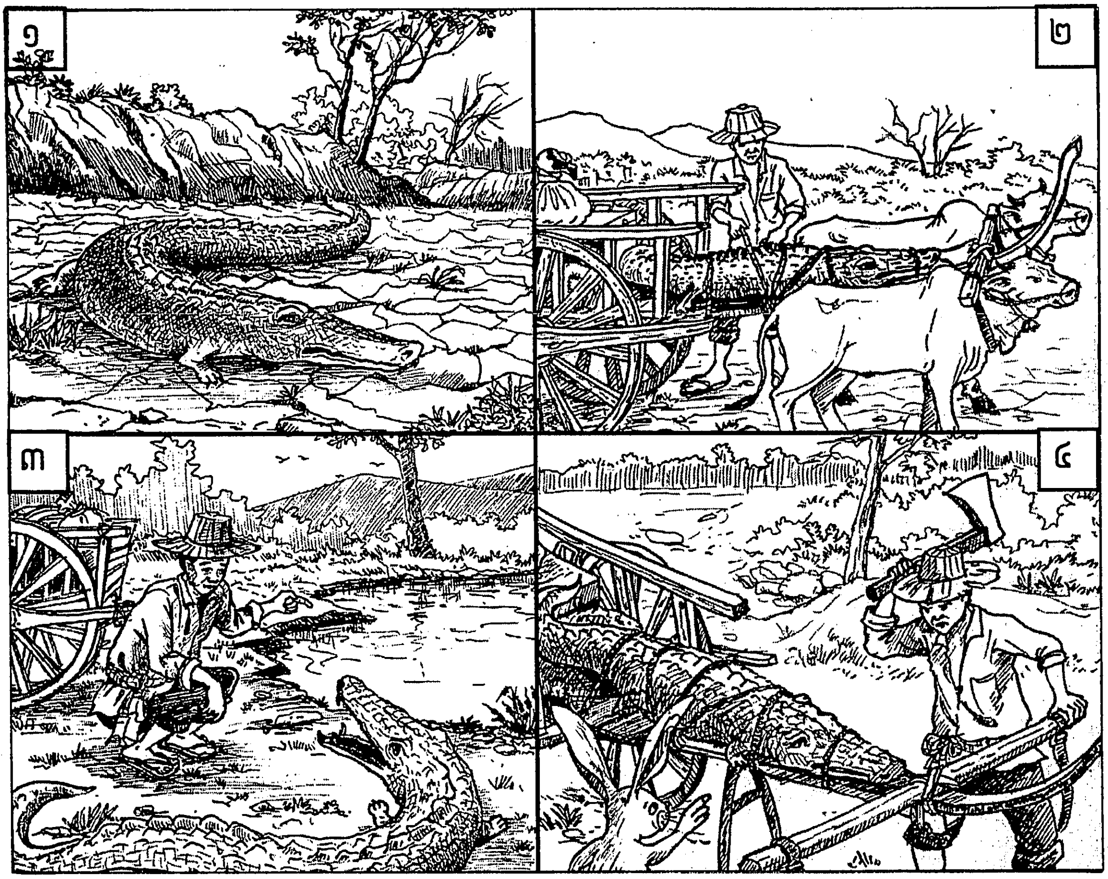

សំណួរ

១. តើក្រពើរស់នៅទីណា?

២. ហេតុអ្វីបានជាក្រពើសុំដោយសាររទេះតា ?

៣. តើក្រពើចង់បានអ្វីពីតា នៅពេលទៅដល់បឹងមានទឹក ?

៤. តើតាយល់ព្រមតាមសំណើរបស់ក្រពើដែរ ឬទេ ? ព្រោះអ្វី ?

៥. ហេតុអ្វីបានជាទន្សាយព្រមជួយតា ?

៦. តើសត្វរមិលគុណនេះទទួលលទ្ធផលដូចម្តេច ?

លំហាត់

ក. តើតាមានអារម្មណ៍យ៉ាងណានៅពេលក្រពើចង់ស៊ីគាត់ ? ចូរគូសសញ្ញា✓ក្នុងប្រអប់ចម្លើយដែលត្រឹមត្រូវមួយ ។

☐ ១. តាភិតភ័យព្រោះខ្លាចក្រពើស៊ី ។

☐ ២. តាខឹងនឹងសត្វក្រពើ ។

☐ ៣. តាមានចិត្តអាណិតសត្វក្រពើ ។

ខ. តើរឿងនេះ កើតឡើងនៅកន្លែងណា ? ចូរគូសសញ្ញា✓ក្នុងប្រអប់ចម្លើយដែលត្រឹមត្រូវមួយ ។

☐ ១. ផ្ទះតាបររទេះ ។

☐ ២. បឹងដែលរីងទឹកអស់ ។

☐ ៣. ក្បែរបឹងមានទឹកច្រើន ។

☐ ៤. លើទូករទេះ ។

គ. តើរឿងនេះកើតឡើងនៅពេលណា ? ចូរគូសសញ្ញា✓ក្នុងប្រអប់ចម្លើយដែលត្រឹមត្រូវមួយ ។

☐ ១. នៅរដូវភ្លៀង ។

☐ ២. នៅរដូវប្រាំង ។

☐ ៣. នៅរដូវចម្រូត ។

ឃ. តើរឿងនេះចង់អប់រំដូចម្ដេច ? ចូរគូសសញ្ញា✓ក្នុងប្រអប់ចម្លើយដែលត្រឹមត្រូវមួយ ។

☐ ១. ត្រូវដឹងគុណអ្នកដែលបានជួយយើង ។

☐ ២. មិនត្រូវតបគុណអ្នកដែលបានជួយយើង ។

☐ ៣. ត្រូវស៊ូទ្រាំនៅពេលគេធ្វើបាបយើង ។

គុណនាមប្រក្រតី

ចូរអានឧទាហរណ៍ខាងក្រោម ៖

១. ជូនតាយើងបន្សល់ទុករឿងនិទានពីរោះៗច្រើនណាស់ ។

២. រឿងទាំងនោះបង្កប់ការអប់រំល្អៗ ។

៣. ខ្ញុំចូលចិត្តអានរឿងខ្លីៗពីសម័យមុន ។

ពាក្យ"ពីរោះ"បញ្ជាក់លក្ខណៈរបស់នាម"រឿងនិទាន" ។

ពាក្យ"ល្អ "បញ្ជាក់លក្ខណៈរបស់នាម"ការអប់រំ" ។

ពាក្យ"ខ្លី"បញ្ជាក់លក្ខណៈរបស់នាម"រឿង" ។

ពាក្យ ពីរោះ ល្អ ខ្លី ជា" គុណនាមប្រក្រតី" ។

តាមឧទាហរណ៍ខាងលើ យើងឃើញថាគុណនាមមានតួនាទីបញ្ជាក់លក្ខណៈរបស់នាម ។ វាស្ថិតនៅខាងស្តាំនាម ។

គុណនាមប្រក្រតីបញ្ជាក់លក្ខណៈរបស់នាម ។

គុណនាមប្រក្រតីមាន : ខ្ពស់ ទាប កាច ស្លូត ប្រៃ សាប ស្រួច ទាល ឧស្សាហ៍ ខ្ជិល ស្អាត កខ្វក់ ខ្លាំង ខ្សោយ... ។

លំហាត់

ក. ចូរស្រង់គុណនាមប្រក្រតីក្នុងល្បះខាងក្រោម ៖

១. សុខពាក់អាវស ស្ពាយកាបូបខ្មៅទៅសាលារៀន ។

២. ធីតាស្លៀកសំពត់ខ្លី ពាក់អាវដៃវែង យួរត្រកតូចទៅផ្សារ ។

ខ. ចូរបង្ហាញពាក្យនាមនិងគុណនាមក្នុងអត្ថបទខាងក្រោម ។

រាល់ពេលទំនេរ ជីដូនខ្ញុំនិទានរឿងប្លែកៗដែលមានការអប់រំល្អៗឱ្យចៅស្តាប់ ។ រឿងខ្លះមានតួអង្គតិច តែរឿងខ្លះមានតួអង្គច្រើន ។ តួអង្គល្អច្រើនបានទទួលជោគជ័យនៅចុងបញ្ចប់នៃរឿង ឯតួអង្គអាក្រក់ច្រើនទទួលបរាជ័យ ឬស្លាប់ ។

ពាក្យសូរដូច

ពាក្យខ្លះមានសូរដូចគ្នា តែសំណេរនិងន័យពុំដូចគ្នាទេ ។

ចូរអានឧទាហរណ៍ខាងក្រោម ។ តើពាក្យណាខ្លះមានសូរដូចគ្នា ?

១. ខ្ញុំទុកអីវ៉ាន់នៅលើរថយន្ត ហើយខ្ញុំដើរកម្សាន្តតាមមាត់សមុទ្រ ដើម្បីបំបាត់ទុក្ខ ។

ពាក្យ"ទុក" និង"ទុក្ខ"មានសូរដូចគ្នា ប៉ុន្តែន័យរបស់វាខុសគ្នា ។

ទុក (កិ) ដាក់អ្វីៗនៅទីណាមួយឱ្យបានគង់នៅ ។

ទុក្ខ (គុ) សេចក្ដីព្រួយ សេចក្ដីលំបាក ។

២. ប្រាសាទនាគព័ន្ធ មានរូបចម្លាក់នាគពីរព័ន្ធកន្ទុយគ្នា តែមិនមែននាគចំនួនពីរពាន់ទេ ។

ពាក្យ"ព័ន្ធ" និង"ពាន់" មានសូរដូចគ្នា ប៉ុន្តែន័យរបស់វាខុសគ្នា ។

ព័ន្ធ (កិ) ទាក់ទាក់ព័ន្ធលើគ្នា ។

ពាន់ (គុ ចំនួន) ចំនួន១០០ដប់ដង (១០០ × ១០)

ពាក្យ"ទុកនិងទុក្ខ"ជាពាក្យសូរដូច ។

ពាក្យ"ព័ន្ធនិងពាន់"ក៏ជាពាក្យសូរដូចដែរ ។

ពាក្យសូរដូច ជាពាក្យពីរ ឬច្រើនដែលមានសូរដូចគ្នាតែសំណេរនិងន័យខុសគ្នា ។

លំហាត់

ក. ចូររកពាក្យសូរដូច ក្នុងល្បះខាងក្រោម រួចពន្យល់ន័យនៃពាក្យទាំងនោះ ។

១. ប្រាសាទអង្គរវត្ត មានកេរ្តិ៍ឈ្មោះល្បីគ្រប់ទិសទី ។ ប្រាសាទនេះជាកេរដំណែលរបស់បុព្វបុរសយើង ។

២. ថ្ងៃអាទិត្យមុន ខ្ញុំទៅលេងខេត្តរតនគិរី ។ ខ្ញុំចេញដំណើរពីភ្នំពេញនៅម៉ោង ៦ ព្រឹក ។ ខ្ញុំបានស្នាក់នៅទីនោះចំនួនពីរថ្ងៃ ។

ខ. ចូររកពាក្យសូរដូចនឹងពាក្យ ដុះ សប់ បត់ ។

ស្នាដៃកវីនិងអ្នកនិពន្ធខ្មែរ

កវី អ្នកនិពន្ធខ្មែរសម័យបុរាណ បានបន្សល់ទុកស្នាដៃអក្សរសិល្ប៍ជាច្រើនដល់កុលបុត្រ កុលធីតាជំនាន់ក្រោយ សម្រាប់អានកម្សាន្តនិងអប់រំ ។ រឿងខ្លះ ជារឿងបែបប្រលោមលោកបុរាណសរសេរជាពាក្យកាព្យដូចជារឿង កាកី ទុំទាវ... ។ រឿងខ្លះទៀតជារឿងបែបប្រលោមលោកសម័យ សរសេរជាពាក្យរាយដូចជា រឿងផ្កាស្រពោន កុលាបប៉ៃលិន ... ។ កវី និពន្ធតាក់តែងឃ្លាឃ្លោងពីរោះរណ្ដំធ្វើឱ្យអ្នកអាន អ្នកស្ដាប់ជក់ចិត្តតាមដំណើររឿង ។ ជួនកាលធ្វើឱ្យពួកគាត់ខឹងនឹងតួអង្គកាច ស្រឡាញ់ អាណិតតួអង្គស្លូត ។ រឿងខ្លះ មានដំណើររឿងវែង តែស្ដាប់ទៅជក់ចិត្ត អាចបំបាត់ការអផ្សុកបាន ។ រឿងខ្លះកំប្លែងខ្លីតែមានន័យអប់រំល្អ ធ្វើឱ្យអ្នកស្ដាប់ អ្នកអានផ្ទុះសំណើច រសាយទុក្ខព្រួយបានមួយដងមួយគ្រា ។

ក្រៅពីស្នាដៃដែលមានឈ្មោះអ្នកនិពន្ធ និងកាលបរិច្ឆេទរឿងត្រឹមត្រូវ ក៏នៅមានរឿងខ្លះទៀត ដែលគេចេះចាំតៗគ្នា ពុំមានឈ្មោះអ្នកនិពន្ធ និងកាលបរិច្ឆេទត្រឹមត្រូវឡើយ ។ យើងតែងហៅថា អក្សរសិល្ប៍ប្រជាប្រិយ ។ អក្សរសិល្ប៍ប្រជាប្រិយ ជាអត្ថបទរឿងខ្លីនិយាយទាក់ទងនឹងប្រវត្តិសាស្ត្រ ទំនៀមទម្លាប់ ប្រពៃណី ជីវភាពប្រជាជន ហើយអប់រំប្រជាពលរដ្ឋយើងកុំឱ្យប្រព្រឹត្តអំពើអាក្រក់ កុំឱ្យមានចិត្តនិន្ទាឈ្នានីស ចេះស្រឡាញ់រួមកម្លាំងគ្នាកសាងគ្រួសារ និងសង្គមជាតិឱ្យរីកចម្រើនជានិច្ច ។

សំណួរ

១. តើកវី អ្នកនិពន្ធតាក់តែងរឿងដើម្បីអ្វី ?

២. តើអ្នកចូលចិត្តអានអត្ថបទរឿងបុរាណ ដែលសរសេរជាពាក្យកាព្យដែរ ឬទេ? ពីព្រោះអ្វី ?

៣. ក្នុងអត្ថបទខាងលើ តើអត្ថបទអក្សរសិល្ប៍មានប៉ុន្មានប្រភេទ ? មានប្រភេទអ្វីខ្លះ ?

៤. ក្នុងចំណោមអត្ថបទអក្សរសិល្ប៍ទាំងនោះ តើអ្នកចូលចិត្តអត្ថបទប្រភេទណា ? ព្រោះអ្វី ?

លំហាត់

ចូរអ្នកស្រង់ពាក្យដែលជាគុណនាមប្រក្រតីពីពាក្យមួយចំនួនខាងក្រោម ។

កុលបុត្រកុលធីតាជំនាន់ក្រោយ តួអង្គកាច តួអង្គស្លូត ដំណើររឿងវែង ប្រព្រឹត្តអំពើអាក្រក់ កុំឱ្យមានចិត្តឈ្នានីស ។

ការនិទានរឿងឡើងវិញ

អ្នកធ្លាប់បានអាន និងស្ដាប់រឿងជាច្រើនមកហើយ ជួនកាលអ្នកបាននិទានរឿងទាំងនោះឱ្យមិត្តភក្ដិ ឬបងប្អូនអ្នកស្ដាប់ផងដែរ ។

ការនិទានរឿងឡើងវិញ គឺជាការនិយាយឡើងវិញតាមលំដាប់លំដោយព្រឹត្តិការណ៍ក្នុងរឿងដោយសម្ដីខ្លួនផ្ទាល់ ។ ក្នុងការនិទាន អ្នកត្រូវរក្សាទុកតួអង្គ កាលអាកាសរឿង ចំណុចសំខាន់ៗ ឬព្រឹត្តិការណ៍សំខាន់ៗ ហើយអាចកាត់ចោលផ្នែកមិនចាំបាច់ ។

ចូរអានអត្ថបទអំណានរឿង “ភ្នំប្រុស ភ្នំស្រី” រួចនិទានរឿងនេះឡើងវិញដោយផ្អែកលើតួអង្គ និងកាលអាកាសខាងក្រោម ៖

១. តួអង្គ ៖ ពួកប្រុសៗ ពួកស្រីៗ ស្ដេចស្រីអយុធ្យា

២. កាលអាកាស (ពេលវេលា និងទីកន្លែងរឿង) ៖

- កាលពីព្រេងនាយ ក្នុងរជ្ជកាលស្ដេចស្រីអយុធ្យានិងស្ដេចក្រោយៗ តាំងពីព្រលប់រហូតដល់ផ្កាយព្រឹករះ
- ជ្រុងឦសានភ្នំ

៣. ព្រឹត្តិការណ៍ ៖

- ក្នុងរជ្ជកាលស្ដេចស្រីអយុធ្យា ស្រីៗដណ្ដឹងប្រុសធ្វើប្ដី ។
- លុះដល់រជ្ជកាលស្ដេចក្រោយៗ ស្រីៗមានគំនិតរើបម្រះពីប្រពៃណីស្រីដណ្ដឹងប្រុស ។
- ស្រីៗបបួលប្រុសៗភ្នាល់លើកដីពូនភ្នំ ។
- ស្រីៗប្រើឧបាយកលបង្ហូតគោម នៅជ្រុងឦសានភ្នំបន្លំជាផ្កាយព្រឹករះ ។
- ប្រុសៗចាញ់ក៏សុខចិត្តស្ដីដណ្ដឹងស្រីៗ ធ្វើជាភរិយារហូតដល់សព្វថ្ងៃ ។

ក្រោយពីអ្នកបាននិទានរឿងឡើងវិញឱ្យមិត្តអ្នកស្ដាប់រួចហើយ ចូរអ្នកឆ្លើយនឹងសំណួរខាងក្រោម ៖

១. តើរវាងរឿងដែលអ្នកបានអាន និងរឿងដែលអ្នកនិទានឡើងវិញ មានភាពខុសគ្នាដូចម្ដេច ?

២. តើរឿងដែលអ្នកនិទានឡើងវិញ បានរក្សាខ្លឹមសារដើមគ្រប់គ្រាន់ដែរ ឬទេ ?

ការតាក់តែងរឿងខ្លី

ចូរអានរឿងខ្លីខាងក្រោម ៖

រឿង កសិករភ្ញាក់ខ្លួន

ពូព្រឹងជាកសិករក្រីក្រម្នាក់ នៅក្នុងភូមិដាច់ស្រយាលមួយ ។ គាត់ជាបុរសពោះម៉ាយ មានកូនពីរនាក់ ។ ថ្ងៃមួយគាត់បានឃើញមេសារិកាកែវមួយ កំពុងបញ្ចុកចំណីកូននៅលើដើមឈើ ក្បែរស្រែរបស់គាត់ ។ ដោយចង់ឱ្យកូនគាត់បានបរិភោគសាច់សត្វ គាត់បានយកចម្ពាមកៅស៊ូមកបាញ់មេសារិកានោះស្លាប់ទៅ ។ គាត់យកសត្វនោះ ទៅធ្វើម្ហូបឱ្យកូនទទួលទាន ។

ក្រោយមក កូនសារិកាយំសោករកមេឥតឈប់ឈរ ។ ពូព្រឹងអាណិតកូនសត្វខ្លាំងណាស់ ។ គាត់គិតថា គាត់មិនគួរសម្លាប់មេសារិកានោះសោះ ។ គាត់និងកូនបានឆ្ងាញ់មួយពេល ធ្វើឱ្យកូនសត្វព្រាត់ប្រាសមេ កំព្រាអស់មួយជីវិត ។ តាំងពីពេលនោះមក ពូព្រឹងលែងហ៊ានបៀតបៀនជីវិតសត្វតទៅទៀត ។

រឿងខាងលើនេះមាន ៖

១. តួអង្គ ៖ ពូព្រឹង កូនពូព្រឹង មេសារិកា និងកូនសារិកា

២. កាលអាកាសរឿង ៖ ភូមិដាច់ស្រយាលមួយ លើដើមឈើ ថ្ងៃមួយ

៣. ព្រឹត្តិការណ៍ ៖

- ពូព្រឹងបាញ់សម្លាប់មេសារិកា ។
- កូនសារិកាយំរកមេ ។

លំហាត់

ផ្អែកតាមគំរូខាងលើ ចូរអ្នករៀបចំសរសេររឿងខ្លីមួយ ដោយបង្កើតខ្លឹមសាររឿងខ្លួនឯង ។

មុននឹងសរសេរអ្នកត្រូវកំណត់ ៖

១. តួអង្គ

២. កាលអាកាសរឿង (ទីកន្លែង និងពេលវេលាដែលរឿងបានកើតឡើង)

៣. ព្រឹត្តិការណ៍ (តួអង្គបានធ្វើអ្វី ឬជួបហេតុការណ៍អ្វីខ្លះ)

៤. បង្កប់គំនិតអប់រំ (មានបំណងឱ្យអ្នកអានកែប្រែទម្លាប់ ឬធ្វើអំពើល្អអ្វីខ្លះ)

មេរៀនទី ៣

កំណាព្យខ្មែរ

កំណាព្យ ជាអត្ថបទមួយបែបដែលមានតាំងពីយូរលង់ណាស់មកហើយ ។ កំណាព្យខ្មែរមានច្រើនបទ ហើយត្រូវបានគេប្រើប្រាស់ក្នុងគោលបំណងផ្សេងៗគ្នា ។ បទជាមូលដ្ឋានរបស់កំណាព្យខ្មែរយើងមាន បទកាកគតិ បទព្រហ្មគីតិ បទពំនោល បទពាក្យប្រាំពីរ ។ បទនីមួយៗសុទ្ធតែពីរោះរណ្ដំណែងណង ប្លែកៗគ្នាគួរឱ្យចូលចិត្ត ។

ពាក្យចួន

កាលណាគេនិយាយពីកំណាព្យ គេតែងផ្តោតអារម្មណ៍ទៅលើចំណាប់ចួន ឬពាក្យចួន ។

ចូរសូត្រកំណាព្យខាងក្រោម រួចកត់សម្គាល់ពាក្យមានអក្សរដិត ។

បទកាកគតិ

ឃើញគេឬកល្អ	ទោះបីមានក្រ	យកគេជាញាតិ
គួររាប់អ្នកក្រៅ	ដៅអ្នកឯទៀត	រាប់រើសមារយាទ
	សុចរិតត្រឹមត្រូវ ។	
រៀនបទរៀនបាទ	កុំកោងហួសខ្នាត	កុំភ្លាត់ហួសផ្លូវ
កុំភ្លើនភ្លេចម៉ែ	កុំប្រែហួសឪ	ឃើញចាស់សក់ស្កូវ
	កុំសូវមើលងាយ ។	

(ដកស្រង់ចេញពីច្បាប់ក្រមង៉ុយទំព័រទី២)

ក្នុងវគ្គទី ១ ៖ ពាក្យ "ល្អ" និងពាក្យ "ក្រ" មានសូរស្រៈ [អ] ដូចគ្នា ។ ពាក្យ"ញាតិ"ពាក្យ"ទៀត"និង"យាទ" មានសូរស្រៈ[អ៊ា] ប្រកបនឹង[ត]ដូចគ្នា ។

ក្នុងវគ្គទី ២ ៖ ពាក្យ"បាទ" និងពាក្យ"ខ្នាត" មានសូរស្រៈ[អា]ប្រកបនឹង[ត] ដូចគ្នា ។ ពាក្យ"ផ្លូវ" ពាក្យ "ឪ"និងពាក្យ"ស្កូវ" មានសូរស្រៈ[អូ]ប្រកបនឹង[វ] ដូចគ្នា ។ ពាក្យ"ត្រូវ" ក្នុងវគ្គទី១ និងពាក្យ"ផ្លូវ" ក្នុងវគ្គទី២មានសូរស្រៈ[អូ]ប្រកបនឹង[វ]ដូចគ្នា ។

ពាក្យទាំងអស់នេះជាពាក្យចួន ។

ពាក្យចួន គឺជាពាក្យទាំងឡាយណាដែលមានសូរស្រៈដូចគ្នា ឬមានសូរស្រៈប្រកបនឹងព្យញ្ជនៈដូចគ្នា ឬស្រដៀងគ្នា ។

លំហាត់

ចូរអ្នកសូត្រកំណាព្យខាងក្រោម រួចរកពាក្យចួនក្នុងវគ្គ និងពាក្យចួនឆ្លងវគ្គ ។

ច្បាប់ល្បើកថ្មី

(បទកាកគតិ)

កូនអើយកុំនោត បើចង់បានត្នោត ដាំដោយកៀនកោះ
ដីទួលចម្ការ ឯណាចន្លោះ ដាំជារបោះ
ជាយជួររបង ។

របៀបចម្ការ ថែទាំរក្សា យូរៗស្រាស់ម្តង
ស្រាស់ឱ្យត្រូវជួរ មើលគួរសមផង កុំបើកមុជឆ្លង
ទៅស្រាស់ខាងក្រៅ ។

(ដកស្រង់ចេញពីសៀវភៅច្បាប់ក្រមង៉ុយទំព័រទី១២)

លម្អបីប្រការ

(បទពាក្យប្រាំពីរ)

យើងកើតជាមនុស្សប្រសើរក្តាត់
លើសអស់សព្វសត្វលើផែនដី
មានរូប មានរាងល្អប្រពៃ
ប្រាជ្ញាកែច្នៃរិតតែល្អ ។
ប្រាជ្ញាជាគ្រឿងដុសខាត់យើង
ឱ្យបានរុងរឿងថ្កើងបវរ
ប្រកបបួកពាចរិយាធម៌
ផ្សំនឹងលម្អនៃអង្គប្រាណ ។
សមរូប ល្អបួក ល្អចរិយា
គ្មានទើសនេត្រានោះទើបបាន
ឈ្មោះថាល្អពិតគួរប្រមាណ
រករៀនឱ្យបានសព្វវិជ្ជា ។
រូបល្អហើយតែខ្វះចរិយា
ជាអលង្ការនោះមុខជា
មិនបានគាប់ភ្នែកជនគ្រប់គ្នា
ព្រោះមានបួកពាច្រឡើសបើស ។
សម្ដីសម្ដែងមិនសមរម្យ
បួកមិនរម្យទមឃើញទាក់ទើស
ទោះទៅទីណាគ្មានគេរើស
ពុំមានគេជ្រើសធ្វើជាមិត្ត ។

(ដកស្រង់ពីសៀវភៅរៀនអក្សរថ្នាក់ទី៥ ភាគ២)

សំណួរ

១. តើមនុស្សល្អត្រូវមានអ្វីខ្លះ ?
២. តើក្នុងកំណាព្យនេះ គេប្រៀបធៀប “ ចរិយា” ទៅនឹងអ្វី ?
៣. តើបួកពាបែបណា ដែលគេចាត់ទុកថាជាបួកពាសមរម្យ ?
៤. តើបួកពាបែបណា ដែលគេចាត់ទុកថាជាបួកពាច្រឡើសបើស ?

លំហាត់

ក. ចូរគូសសញ្ញា ✓ក្នុងប្រអប់ចម្លើយណា ដែលជាគំនិតសំខាន់នៃអត្ថបទកំណាព្យ ។

☐ ១. មនុស្សត្រូវមានរូបសម្បត្តិ និងចរិយាសម្បត្តិទើបប្រពៃ ។
☐ ២. មនុស្សត្រូវមានរូបសម្បត្តិ ចរិយាសម្បត្តិ និងចំណេះវិជ្ជាទើបប្រពៃ ។
☐ ៣. មនុស្សត្រូវមានរូបសម្បត្តិ និងចំណេះវិជ្ជាទើបប្រពៃ ។

ខ. ចូររកពាក្យសូរដូចនឹងពាក្យ “ដុស គួរ សព្វ” ព្រមទាំងប្រាប់អត្ថន័យនៃពាក្យនីមួយៗផង ។

ការបំពេញឃ្លានៃកំណាព្យ

ចូរជ្រើសរើសពាក្យក្នុងប្រអប់ទៅបំពេញកំណាព្យខាងក្រោមឱ្យបានត្រឹមត្រូវ ។

វា	លោក	ធីតា	ពុះពារ	ពន់	សិក្សា

គុណមាតាបិតា

(បទពាក្យប្រាំពីរ)

មាតាបិតាមានគុណធ្ងន់ លើសលប់ពេក.......... ឥតឧបមា
ចិញ្ចឹមទូន្មានបុត្រ........ ឱ្យខំ............. គ្រប់វិជ្ជា ។
កូនត្រូវគោរពតបគុណ........ អំពើស្មោកគ្រោកត្រូវចៀស..........
ខំប្រឹងខំត្រាប់ច្បាប់នានា តស៊ូ............. កសាងខ្លួន ។

អក្សរជាតិយើង

សំណួរ

១. តើព្យញ្ជនៈខ្មែរមានប៉ុន្មានតួ ? គឺអ្វីខ្លះ ?

២. តើអ្នកស្គាល់វណ្ណយុត្តិខ្មែរ ឬ សញ្ញាពិសេសអ្វីខ្លះ?

៣. តើអ្នកមានគំនិតដូចម្តេច ចំពោះអក្សរជាតិយើង ?

៤. តើកំណាព្យនេះជាបទអ្វី ?

លំហាត់

ក. តើកំណាព្យនេះនិយាយអំពីអ្វី ? ចូរគូសសញ្ញា✓នៅមុខចម្លើយសមស្របមួយ ។

☐ ១. អក្សរជាតិយើងមានលក្ខណៈសម្បូរបែប ។

☐ ២. អក្សរជាតិយើងពិបាករៀនខ្លាំងណាស់ ។

☐ ៣. ការរៀនអក្សរជាតិនាំឱ្យខាតពេល ។

ខ. ចូរប្រាប់ពាក្យចួនក្នុងវគ្គ និងឆ្លងវគ្គក្នុងកំណាព្យដែលអ្នកបានស្តាប់ ។

អក្សរជាច្បាប់សម្រាប់ជាតិ ប្រឹងកុំរវាតរៀនគ្រប់ប្រាណ
ឱ្យចេះសរសេរហើយចេះអាន រៀនឱ្យចំណានចំណេះកើន ។
អ្នកចេះអក្សរផ្ញើដំណឹង ឱ្យញាតិមិត្តដឹងសុខចម្រើន
ទុក្ខព្រួយនានាតិចឬច្រើន គួរខំក្រវើនកុំបីព្រួយ ។

គុណនាមកម្មសិទ្ធិ

នៅក្នុងមេរៀនទី១ អ្នកបានស្គាល់គុណនាមកំណត់ខ្លះៗហើយ ។ គុណនាមកំណត់មាន គុណនាមកម្មសិទ្ធិ គុណនាមចំនួន គុណនាមចង្អុល គុណនាមសំណួរ និងគុណនាមមិនច្បាស់ ។ នៅក្នុងមេរៀននេះ អ្នកនឹងបានសិក្សាអំពីគុណនាមកម្មសិទ្ធិ ។

ចូរអានឧទាហរណ៍ខាងក្រោមនេះ ។ តើពាក្យណាខ្លះជាគុណនាមកម្មសិទ្ធិ ?

១. ជីតាខ្ញុំសូត្រកម្រងអត្ថបទកាព្យពីរោះណាស់ ។

២. ផ្ទះវានៅឆ្ងាយជាងផ្ទះគាត់ ។

៣. តើសៀវភៅកំណាព្យឯងមានបទអ្វីខ្លះ ?

៤. កំណាព្យ គឺជាមរតកអក្សរសាស្ត្រជាតិយើង ។

ពាក្យ “ ខ្ញុំ វា គាត់ ឯង នាង យើង” មានទីតាំងនៅជាប់ខាងស្តាំនាម ។ វាជាគុណនាមកម្មសិទ្ធិ ។

> គុណនាមកម្មសិទ្ធិ ជាពាក្យបង្ហាញម្ចាស់នៃវត្ថុ ឬមនុស្ស សត្វ ។

លំហាត់

ក. ចូរស្រង់គុណនាមកម្មសិទ្ធិចេញពីល្បះនីមួយៗខាងក្រោម ។

១. ថ្ងៃនេះ សុខាទៅទស្សនាភាពយន្តជាមួយបងប្រុសនាង ។

២. នៅសាលារៀនខ្ញុំ មានការប្រឡងសូត្រកំណាព្យ រៀងរាល់ឆ្នាំ ។

៣. ខ្មៅដៃខ្ញុំ នៅវែងជាងខ្មៅដៃឯង ។

៤. បងស្រីខ្ញុំខំរៀនតែងកំណាព្យ ។

៥. ថ្នាក់រៀនយើងនៅជិតផ្ទះអ្នកគ្រូ ។

ខ. ចូរតែងល្បះដោយប្រើគុណនាមកម្មសិទ្ធិក្នុងប្រអប់ខាងក្រោម ក្នុងមួយពាក្យឱ្យបានមួយល្បះ ។

វា	គាត់	យើង	នាង	ខ្ញុំ	គេ	ឯង

គំនិតសំខាន់របស់អត្ថបទ

ក្នុងអត្ថបទនីមួយៗ តែងបង្កប់នូវគំនិតជាច្រើន ។ គំនិតទាំងនោះ ផ្ដោតទៅលើបញ្ហាសំខាន់អ្វីមួយដែលហៅថា គំនិតសំខាន់របស់អត្ថបទ ។ គំនិតសំខាន់ខ្លះ បានបង្ហាញត្រង់តាមល្បះណាមួយនៅក្នុងអត្ថបទ ប៉ុន្តែអត្ថបទខ្លះតម្រូវឱ្យមានការសំយោគសេចក្ដីលម្អិត ឬគំនិតតូចៗនៅក្នុងអត្ថបទ ទើបរកគំនិតសំខាន់នៃអត្ថបទនោះឃើញ ។

ចូរអានអត្ថបទខាងក្រោម ។ តើអត្ថបទនេះនិយាយអំពីអ្វី ?

ប្រយោជន៍នៃវិជ្ជា

អ្នកមានចំណេះវិជ្ជាអាចជួយខ្លួនឯង និងសង្គមបានល្អប្រសើរ ។ អ្នកចេះដឹងអាចមើលឃើញបញ្ហាក្នុងសង្គម និងចេះដោះស្រាយបញ្ហាបានល្អត្រឹមត្រូវ ។ អ្នកមានចំណេះវិជ្ជាពិតប្រាកដ អាចយកចំណេះវិជ្ជានោះទៅប្រកបរបរចិញ្ចឹមជីវិតបានសមរម្យ ។ គេអាចដឹកនាំជីវិតបានល្អ ព្រោះមានសមត្ថភាព និងមានទំនុកចិត្តលើខ្លួនឯង ។ ជាពិសេស

អ្នកចេះដឹងត្រូវអ្នកផងគោរព និងស្រឡាញ់រាប់អាននៅគ្រប់ទីកន្លែង ហើយចាត់ទុកជាទីប្រឹក្សាដ៏ល្អ ។

គំនិតសំខាន់របស់អត្ថបទនេះគឺ“អ្នកមានចំណេះវិជ្ជា អាចជួយខ្លួនឯងនិងសង្គមបានល្អប្រសើរ” ។ ឯល្បះផ្សេងទៀតនៃអត្ថបទ ជួយបំភ្លឺ ឬបកស្រាយអត្ថន័យគំនិតសំខាន់ ឱ្យកាន់តែច្បាស់លាស់ថែមទៀត ។

គំនិតសំខាន់របស់អត្ថបទ បង្ហាញអត្ថន័យរួមរបស់អត្ថបទ ។

លំហាត់

ចូរអ្នកអានអត្ថបទខាងក្រោម រួចប្រាប់ពីគំនិតសំខាន់របស់អត្ថបទ ។

បឹងទន្លេសាប

បឹងទន្លេសាបមានទំហំធំល្វឹងល្វើយ ប្រៀបបាននឹងកូនសមុទ្រ ។ គ្រាន់តែឮឈ្មោះភ្លាម ប្រជាជនយើងគ្រប់រូបតែងនឹកស្រមៃទៅដល់ផលត្រីដ៏សម្បូរ ។ គេចាត់ទុកទន្លេសាប ជាជង្រុកត្រីនៃកម្ពុជា ។ ជលផលបឹងទន្លេសាប ជាប់ចំណាត់ថ្នាក់លេខមួយនៅលើសកលលោក ។ នៅរដូវទឹកដំឡើង បឹងនេះបានហូរនាំដីល្បាប់ដ៏មានជីជាតិមកស្រោចស្រពស្រែចម្ការ យ៉ាងច្រើនសន្ធឹក ។ ដូច្នេះ យើងទាំងអស់គ្នាត្រូវថែរក្សាការពារជលផលធម្មជាតិនេះឱ្យបានគង់វង្ស ។

កំណាព្យខ្មែរ

កំណាព្យ គឺជាអត្ថបទពាក្យចួនដែលខ្មែរយើងមានតាំងពីយូរលង់ណាស់មកហើយ ។ ជាសក្ខីភាព យើងឃើញមានបុព្វកវីខ្មែរជាច្រើនដូចជាបណ្ឌិតជ័យនន្ទ សុត្តន្តប្រីយជាឥន្ទ្រ ក្រមង៉ុយ ព្រះរាជសម្ភារ នូកន ភិក្ខុសោម សន្ធរម៉ុក ជាដើមសុទ្ធតែជាអ្នកមានស្នាដៃល្បីល្បាញខាងតាក់តែងកំណាព្យ ។ កវីខ្លះ និយមតាក់តែងរឿងដោយប្រើកំណាព្យបទផ្សេងៗដូចជា រឿងរាមកេរ្តិ៍ ទុំទាវ និងល្បើករឿងផ្សេងៗមាន ច្បាប់ល្បើកថ្មី

ល្បើកអក ល្បើកជុចនិងត្រី ... ។ នេះសបញ្ជាក់ឱ្យឃើញថាតាំងពីបុរាណមក ខ្មែរយើងនិយមចូលចិត្តកំណាព្យណាស់ ។

កំណាព្យខ្មែរមានច្រើនបទ ហើយត្រូវបានគេប្រើប្រាស់ក្នុងគោលបំណងផ្សេងៗគ្នា ។ បទទាំងនោះមាន បទកាកគតិ បទព្រហ្មគីតិ បទពំនោល បទភុជង្គលីលា បទពាក្យប្រាំពីរ បទពាក្យប្រាំបី បទពាក្យប្រាំបួន បទទ្វេមាត្រជាដើម ។ បទនីមួយៗ សុទ្ធតែពីរោះរណ្តំណែងណង ប្លែកៗគ្នាគួរឱ្យចូលចិត្ត ។

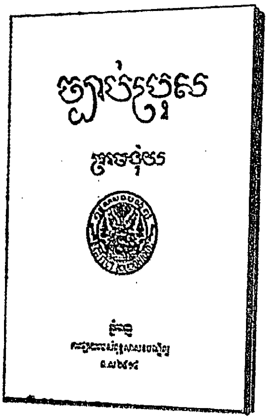

ដូច្នេះ យើងជាសិស្សត្រូវយកចិត្តទុកដាក់រៀនសូត្រកំណាព្យខ្មែរឱ្យចេះចាំគ្រប់ៗគ្នា ។ ជាងនេះទៀត ត្រូវចេះលើកតម្កើង និងថែរក្សាកេរមរតកនេះឱ្យបានគង់វង្ស ។

សំណួរ

១. តើកវីខ្មែរមានឈ្មោះអ្វីខ្លះ នៅក្នុងអត្ថបទនេះ ?

២. តើកំណាព្យខ្មែរយើងមានបទអ្វីខ្លះ ?

៣. តើអ្នកមានចំណាប់អារម្មណ៍ដូចម្តេច ចំពោះកំណាព្យខ្មែរយើង ?

លំហាត់

ក. ចូរគូសសញ្ញា ✓ ក្នុងប្រអប់ចម្លើយណាមួយ ដែលជាគំនិតសំខាន់របស់អត្ថបទ ។

☐ ១. ខ្មែរយើងនិយមប្រើប្រាស់កំណាព្យដើម្បីទាក់ទងគ្នា ។

☐ ២. ខ្មែរយើងមានកវីល្បីល្បាញ និងមរតកកំណាព្យបទផ្សេងៗជាច្រើន ។

☐ ៣. ខ្មែរយើងតាក់តែងរឿងដោយប្រើកំណាព្យ ។

ខ. ចូររកពាក្យសូរដូចនឹងពាក្យ " បទ ចិត្ត " ព្រមទាំងប្រាប់អត្ថន័យ និងរកឧទាហរណ៍សម្រាប់ពាក្យនីមួយៗផង ។

ការបំពេញឃ្លានៃកំណាព្យ

ចូរបំពេញកំណាព្យបទពាក្យប្រាំពីរ ខាងក្រោមឱ្យបានត្រឹមត្រូវ ។

ត្រូវស្រឡាញ់បងប្អូន

(បទពាក្យប្រាំពីរ)

បងប្អូនប្រុសស្រីស្រឡាញ់........ គ្រប់ពេល............. ផ្តមប្រណី
បងត្រូវចេះប្រើពាក្យ............ ល្ងួងលោមផ្តម.......... ថែទាំប្អូន ។
បងមានគំនិតប្រព្រឹត្តល្អ គំរូបវរឥតសាប................
ប្អូនត្រូវទុកខ្លួនដូចជាកូន ត្រងត្រាប់ដំបូន្មានគ្រប់គ្រា ។

ការពណ៌នាអំពីអ្នកមានស្នាដៃ

ថ្ងៃមួយ តុលាសូត្រកំណាព្យជូនជីតាស្តាប់ ។ គេបានសួរជីតា អំពីអ្នកតែងកំណាព្យនោះ ។

ចូរអានការសន្ទនារវាងតុលា និងជីតារបស់គេ ។

តុលា : សូមទោសលោកតា ! តើអ្នកណាជាអ្នកនិពន្ធកំណាព្យនេះ ?

លោកតា: នេះជាស្នាដៃរបស់កវីក្រម ង៉ុយ ណ៎ាចៅ ។

តុលា : តើលោកតាស្គាល់កវីក្រម ង៉ុយដែរ ឬទេ ?

លោកតា: អូ! តាស្គាល់គាត់ច្បាស់ណាស់ចៅ ។ គាត់មានស្រុកកំណើតនៅឃុំកំបូល ស្រុកអង្គស្នួល ខេត្តកណ្តាល ។ ក្រមង៉ុយមានងារជា អ្នកព្រះភិរម្យភាសា អ៊ូឬភិរម្យង៉ុយ ។ ចៅដឹងទេ គាត់ជាមនុស្សពូកែខាងតែងកំណាព្យនិងមាន មានវោហារប៉ិនប្រសប់ណាស់ ។ គាត់ក្លាយជាអ្នកចម្រៀងសាដៀវមួយ រូបដ៏ល្បី នៅស្រុកខ្មែរយើង ។ កវីក្រមង៉ុយកើតនៅឆ្នាំ ១៨៦៥ ។ គាត់ បានថែកឋាននៅឆ្នាំ ១៩៣៦ ។

តុលា : លោកតា! តើគាត់មានស្នាដៃធំៗអ្វីខ្លះខាងកំណាព្យ ?

លោកតា: កំណាព្យរបស់គាត់មានដូចជាច្បាប់ល្បើកថ្មី សេចក្តីរំឭកដាស់តឿន ច្បាប់កេរកាលថ្មី និងច្បាប់ប្រដៅជនប្រុសស្រី ណា៎ចៅ!

តុលា : យី៎លោកតា! លោកកវីក្រម ង៉ុយ ជាមនុស្សគួរឱ្យកោតសរសើរណាស់ ។ ខ្ញុំនឹងខិតខំរៀនសូត្រពីស្នាដៃរបស់គាត់ ។

សំណួរ

១. តើលោកតាក្រមង៉ុយកើតនៅឯណា ?

២. តើគាត់កើតនិងស្លាប់នៅឆ្នាំណា ?

៣. តើលោកតាក្រមង៉ុយល្បីល្បាញដោយសារអ្វី ?

៤. តើគាត់មានស្នាដៃអ្វីខ្លះ ?

លំហាត់

ចូររៀបជាក្រុមតូចៗ រួចរៀបរាប់ពីអ្នកមានស្នាដៃណាម្នាក់ ដែលអ្នកបានស្គាល់ប្រាប់សមាជិកក្រុមរបស់អ្នកដោយប្រាប់ ៖

- ឈ្មោះ ភេទ អាយុ
- ទីកន្លែងកំណើត
- ស្នាដៃ ។

ឆ្កួតបីប្រការ

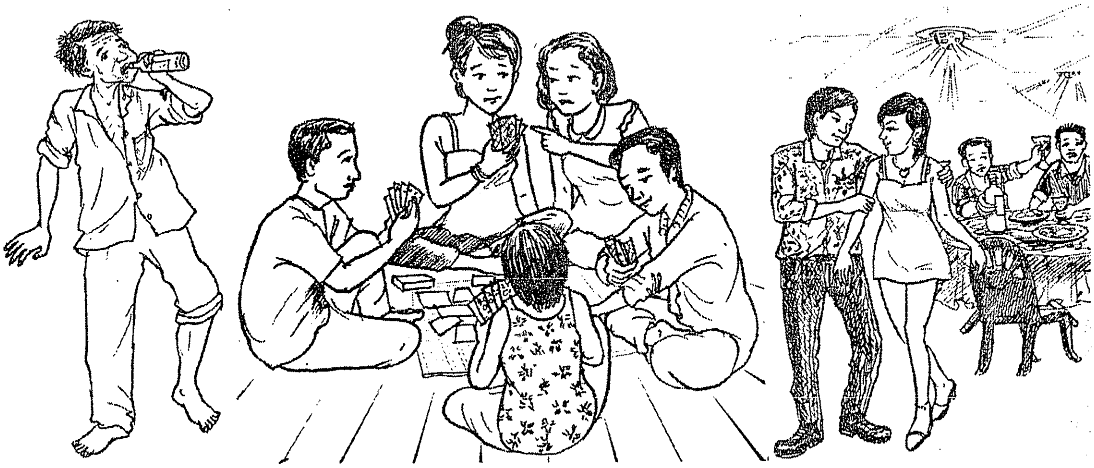

(បទកាកគតិ)

លោកថាឆ្កួតបី
ឆ្កួតមួយនឹងល្បែង
ឆ្កួតមួយនឹងស្រី
អំពើពាលា
ឆ្កួតក្រែកន្លង ។
ឆ្កួតមួយនឹងស្រា
ឆ្កួតនេះហៅមហា

ឆ្កួតស្រីឆ្កួតស្រា
លោកពុំឱ្យសេព
ឆ្កួតល្បែងពាលា
ឱ្យវៀរជាម្តង
ភ្លេចភ្លាំងស្មារតី ។
អំពើសឹងឆ្គង
វាតែងឱ្យហ្មង

ឱ្យភ្លេចក្តីគាប់
ភ្លេចសីលភ្លេចទាន
ភ្លេចទាំងខ្លួនស្លាប់
ភ្លេចញាណវុឌ្ឍិ
ឆ្កួតបីប្រការ ។
ភ្លេចសាស្ត្រសួស្តី
ភ្លេចច្បាប់ប្រក្រតី

(ដកស្រង់ចេញពីច្បាប់កូនចៅ)

សំណួរ

១. តើកំណាព្យនេះជាបទអ្វី ? មានប៉ុន្មានវគ្គ ? មួយវគ្គមានប៉ុន្មានឃ្លា ? មួយឃ្លាមានប៉ុន្មានព្យាង្គ ?

២. នៅក្នុងកំណាព្យខាងលើ តើគេចាត់ទុកអំពើផ្តួតជាប៉ុន្មានយ៉ាង ? គឺអ្វីខ្លះ?

៣. ហេតុអ្វីបានជាគេចាត់ទុកអំពើទាំងនេះថាជាអំពើផ្តួត ?

៤. តើអំពើទាំងនេះ ផ្តល់ផលវិបាកអ្វីខ្លះដល់ខ្លួនឯង គ្រួសារ និងសង្គមជាតិ ?

៥. តើអ្នកមានគំនិតដូចម្តេចចំពោះអំពើផ្តួតទាំងនេះ ?

លំហាត់

ក. ចូរគូសសញ្ញា ✓ ក្នុងប្រអប់ចម្លើយណាដែលជាពាក្យផ្ទុយនឹងពាក្យខាងដើម ។

១. គាប់ ៖

☐ ក. ត្រូវ ☐ ខ. ខុស ☐ គ. ល្អ

២. ឆ្គង ៖

☐ ក. ស្អាត ☐ ខ. ល្អ ☐ គ. សមរម្យ ។

ខ. ចូរគូសសញ្ញា ✓ ក្នុងប្រអប់ចម្លើយណាដែលជាគំនិតសំខាន់នៃអត្ថបទកំណាព្យ ។

☐ ១. ត្រូវវៀរចាកល្បែងស៊ីសង ព្រោះវានាំឱ្យខាតបង់ទ្រព្យ ។

☐ ២. ត្រូវវៀរចាក ស្រា និងល្បែងស៊ីសង ព្រោះវានាំឱ្យភ្លេចស្មារតី ។

☐ ៣. ត្រូវវៀរចាកអំពើផ្តួតទាំងបីមាន ស្រី ស្រា និងល្បែងស៊ីសង ។

គ. ចូរស្រង់ពាក្យចួននៅក្នុងមេសូត្រខាងលើ ។

វគ្គទី ១ ៖ តើពាក្យ“ បី” ចួននឹងពាក្យអ្វី ? ពាក្យ “ ស្រា ” ចួននឹងពាក្យអ្វីខ្លះ ?

វគ្គទី ២ ៖ តើពាក្យ “ស្រា ” ចួននឹងពាក្យអ្វី ? ពាក្យ “ ឆ្គង” ចួននឹងពាក្យអ្វីខ្លះ ?

វគ្គទី ៣ ៖ តើពាក្យ “គាប់” ចួននឹងពាក្យអ្វី ? ពាក្យ “ សួស្តី” ចួននឹងពាក្យអ្វីខ្លះ ?

ឃ. ចូររកពាក្យសូរដូចនឹងពាក្យ “ នឹង វៀរ ” ។

ការតែងកំណាព្យខ្លីៗ

ក. ចូរបំពេញកំណាព្យបទពាក្យប្រាំពីរ ខាងក្រោមដោយខ្លួនឯងឱ្យបានត្រឹមត្រូវ ។

ខ្យល់បក់វូៗពីឧត្តរ មេឃស្រឡះ........ខៀវស្រងាត់
បក្សាបក្សីហើរ.......... វេរាឆ្វែងឆ្វាត់ស្រូវផ្តើមទុំ ។
វាលស្រែស្លឹងល្វើយលាតសន្ធឹង ក្ដួរស្រូវប្រៀបនឹងកម្រាល........
ស្រូវយើងក្ដួរវែងគុម្ពធំៗ ក្លិនប្រហើរ.........សព្វទិសទី ។
ទេសភាពត្រកាលស្រូវពណ៌....... ល្អល្អះឱភាសសមសោភី
កសិករជួបជុំគ្នាមូល.......... ច្រូតកាត់វក់.........ទុកជាស្បៀង ។

ខ. ចូរអានកំណាព្យខាងក្រោម ដោយកត់សម្គាល់ពាក្យចួនឱ្យបានច្បាស់លាស់ ។

តន្ត្រីខ្មែរ (បទពាក្យប្រាំពីរ)

ព្យាង្គចួនគ្នា

វគ្គទី១ សូរសព្ទតន្ត្រីលាន់រងំ សម្ភោរស្គរធំខ្លុយចាប៉ី
រនាតតាខេឃឹមទ្រថ្មី សាដៀវដងខ្លីស្រឡៃមួយ ។

វគ្គទី២ ស្ដាប់ទៅពីរោះរំភើយចិត្ត ភ្លេងបុរាណស្និទ្ធបាត់ទុក្ខព្រួយ
ផ្សំចង្វាក់ឈិងនិងគងជួយ ភ្លេងខ្មែរលើកស្ទួយជួយលម្អ ។

សំណួរ

១. តើកំណាព្យបទពាក្យប្រាំពីរក្នុងមួយវគ្គមានប៉ុន្មានឃ្លា ? តើក្នុងមួយឃ្លាមានប៉ុន្មានព្យាង្គ ?

២. ចូរប្រាប់ពាក្យចួនក្នុងវគ្គនិងពាក្យចួនឆ្លងវគ្គនៃកំណាព្យខាងលើ ។

លំហាត់

ចូរតែងកំណាព្យបទពាក្យប្រាំពីរចំនួនពីរវគ្គ និយាយអំពីប្រធានបទអ្វីមួយដែលអ្នកចូលចិត្ត ។

មេរៀនទី

៤ ប្រយោជន៍នៃសារព័ត៌មាន

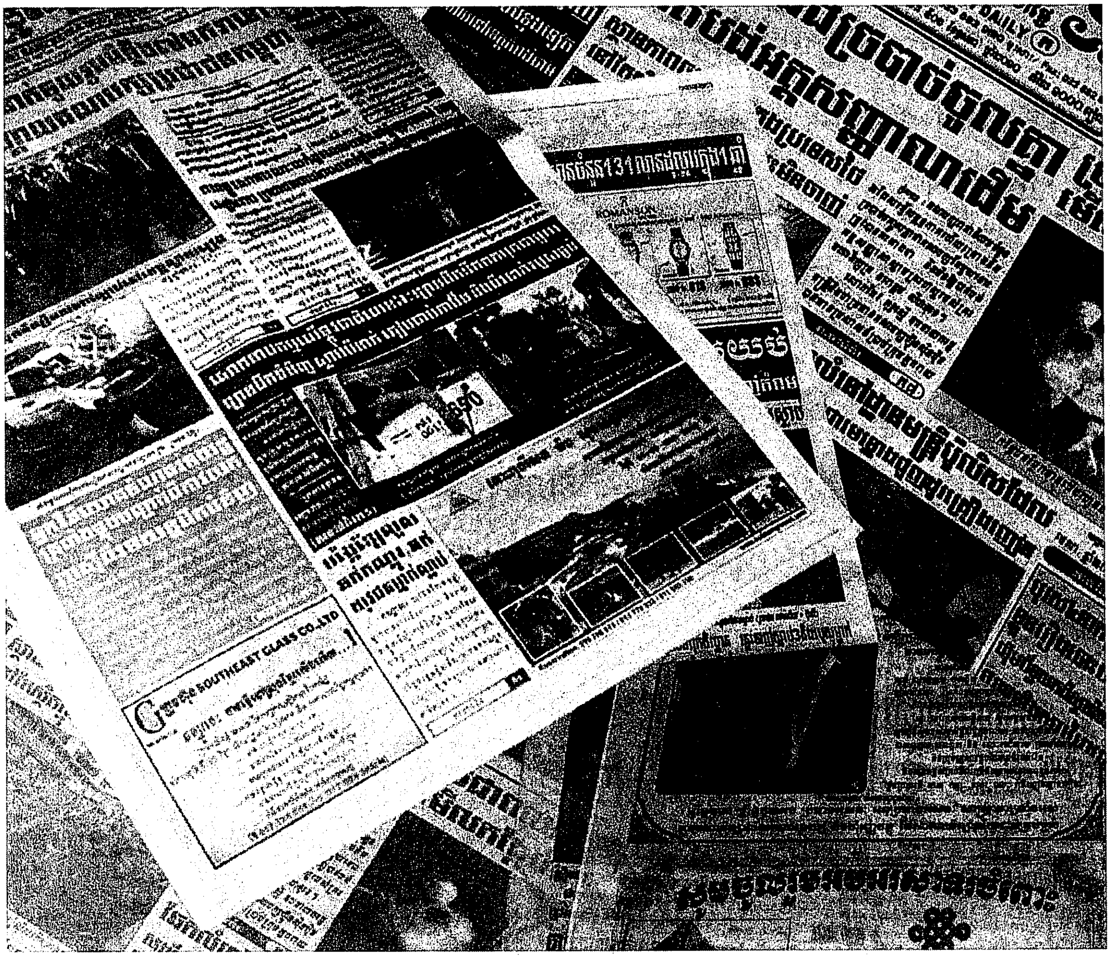

កាលណាគេចង់ដឹងព្រឹត្តិការណ៍ ឬព័ត៌មានផ្សេងៗ គេតែងតែស្តាប់វិទ្យុ មើលទូរទស្សន៍ ឬអានសារព័ត៌មាន ។ សារព័ត៌មាន ជាប្រភពព័ត៌មានមួយដែលផ្តល់ព័ត៌មានក្នុងប្រទេស និងព័ត៌មាននៅលើពិភពលោក ។ តាមរយៈសារព័ត៌មាន គេអាចដឹងពីព្រឹត្តិការណ៍ជាតិ ព្រឹត្តិការណ៍អន្តរជាតិ ព័ត៌មានវិទ្យាសាស្ត្រ ការប្រកួតកីឡា ការផ្សាយពាណិជ្ជកម្ម សេចក្តីជូនដំណឹង និងព័ត៌មានផ្សេងៗទៀត ។

អត្ថបទសារព័ត៌មាន

ជាទូទៅអត្ថបទ ឬព័ត៌មាននៅក្នុងសារព័ត៌មាន ឬកាសែតតែងតែមានចំណងជើង ហើយចំណងជើងព័ត៌មានទាំងនោះភាគច្រើន ត្រូវបានបោះពុម្ពជាអក្សរដិតហើយធំៗ ។ នៅក្នុងអត្ថបទសារព័ត៌មានមួយចំនួន មានការដកស្រង់សម្ដីរបស់បុគ្គលខ្លះ យកមកចុះផ្សាយ ដើម្បីបញ្ជាក់បន្ថែមឱ្យកាន់តែច្បាស់ថែមទៀតផង ។

ចូរអានអត្ថបទសារព័ត៌មានខាងក្រោម ហើយប្រាប់ចំណងជើងអត្ថបទនិងសេចក្ដីដកស្រង់សម្ដី ។

មន្ត្រីកាំកុងត្រូលត្រួតពិនិត្យទំនិញខូចគុណភាពក្នុងផ្សារគគីរ

ខេត្តកណ្ដាល : កាលពីថ្ងៃទី៩ ខែមេសា ឆ្នាំ២០១០ ប្រតិភូកាំកុងត្រូលដឹកនាំដោយលោកអគ្គនាយកនៃអគ្គនាយកដ្ឋានកាំកុងត្រូល បានចុះធ្វើការត្រួតពិនិត្យគ្រឿងឧបភោគ បរិភោគ ដែលកំពុងតាំងលក់នៅក្នុងផ្សារគគីរ ស្រុកកៀនស្វាយ ខេត្តកណ្ដាល ។

លោកអគ្គនាយកបានធ្វើការពន្យល់ណែនាំដល់អាជីវករ ឱ្យយកចិត្តទុកដាក់ក្នុងការត្រួតពិនិត្យមុខទំនិញឱ្យបានច្បាស់លាស់ មុននឹងយកមកដាក់តាំងលក់ គឺត្រូវពិនិត្យស្លាកសញ្ញាសម្គាល់របស់ក្រុមហ៊ុន និងថ្ងៃ ខែ ឆ្នាំផុតកំណត់ប្រើប្រាស់ ដើម្បីចៀសវាងនូវការនាំយកមុខទំនិញក្លែងក្លាយ និងខូចគុណភាពមកលក់ ដែលនាំឱ្យប៉ះពាល់សុខភាពរបស់ប្រជាពលរដ្ឋទូទៅ និងជាប្រការល្មើសនឹងច្បាប់ ។

លោកអគ្គនាយកមានប្រសាសន៍ថា ដើម្បីទប់ស្កាត់នូវសកម្មភាពអសកម្មទាំងនេះ ប្រជាពលរដ្ឋ ឬអ្នកលក់ ត្រូវតែចូលរួមសហការជាមួយមន្ត្រីកាំកុងត្រូល ហើយត្រូវរាយការណ៍ជាបន្ទាន់ដល់សមត្ថកិច្ចមូលដ្ឋាន ឬផ្នែកជំនាញនៅពេលទទួលបានព័ត៌មានស្ដីពីមុខទំនិញក្លែងក្លាយ ឬខូចគុណភាព ដែលបាននាំចូលមកលក់នៅលើទីផ្សារ ។

នាឱកាសនោះ មន្ត្រីកាំកុងត្រូលទាំងនោះ បានទិញទំនិញមួយចំនួន សំខាន់គឺម្ហូបអាហារ គ្រឿងកំប៉ុងដែលមានការសង្ស័យ សម្រាប់យកទៅពិនិត្យតាមលក្ខណៈបច្ចេកទេស ដើម្បីបញ្ជាក់ថា តើមុខទំនិញទាំងនោះមានគុណភាព ឬក្លែងក្លាយ ទើបអនុញ្ញាត ឬមិនអនុញ្ញាតឱ្យអាជីវករបន្តលក់ដូរនៅលើទីផ្សារ ។

(ដកស្រង់និងសម្រួលពីកាសែតកោះសន្តិភាពលេខ ៦៨៣២ ថ្ងៃចន្ទ ទី១២ ខែមេសា ឆ្នាំ២០១០)

- អត្ថបទសារព័ត៌មានខាងលើមានចំណងជើងថា ៖

  មន្ត្រីកាំកុងត្រូលត្រួតពិនិត្យទំនិញខូចគុណភាព ក្នុងផ្សារគគីរ

- សេចក្តីដកស្រង់សម្តីក្នុងអត្ថបទខាងលើ ៖

  លោកអគ្គនាយកមានប្រសាសន៍ថា ដើម្បីទប់ស្កាត់នូវសកម្មភាពអសកម្មទាំងនេះ ប្រជាពលរដ្ឋ ឬអ្នកលក់ត្រូវតែចូលរួមសហការជាមួយមន្ត្រីកាំកុងត្រូល ហើយត្រូវរាយការណ៍ជាបន្ទាន់ដល់សមត្ថកិច្ចមូលដ្ឋាន ឬផ្នែកជំនាញនៅពេលទទួលបានព័ត៌មានស្តីពីមុខទំនិញក្លែងក្លាយ ឬខូចគុណភាពដែលបាននាំចូលមកលក់នៅលើទីផ្សារ ។

លំហាត់

ចូរអ្នកអានសារព័ត៌មានខាងក្រោម រួចប្រាប់ចំណងជើង និងសេចក្តីដកស្រង់សម្តីនៅក្នុងអត្ថបទនេះ ។ តើជាសម្តីរបស់អ្នកណា ?

មន្ត្រីជលផលកំពង់ឆ្នាំងចុះបោះស្លាកការពារព្រៃលិចទឹក

កំពង់ឆ្នាំង : ក្រុមការងាររបស់ខណ្ឌរដ្ឋបាលជលផលកំពង់ឆ្នាំង ដឹកនាំដោយលោកនាយករងខណ្ឌរដ្ឋបាល កាលពីថ្ងៃទី៣ ខែឧសភា ឆ្នាំ២០១០ បានចុះពិនិត្យ និងបោះស្លាកការពារព្រៃលិចទឹកនៅក្នុងភូមិសាស្ត្រ ឃុំត្រណូក ស្រុកកំពង់លែង ។

លោកនាយករងខណ្ឌរដ្ឋបាល បានមានប្រសាសន៍ឱ្យដឹងថា បច្ចុប្បន្ននេះ ក្រុមការងាររបស់លោកបានសម្រេចបោះស្លាកការពារព្រៃលិចទឹក បានចំនួន៨ ស្លាក និងបានបង្កើតក្រុមល្បាតការពារទប់ស្កាត់ការកាប់រុករាន និងដុតបំផ្លាញព្រៃលិចទឹកបានចំនួន៤៩ ក្រុមល្បាត នៅក្នុងស្រុកពីរ គឺស្រុកកំពង់លែង និងស្រុកបរិបូណ៌ ។

លោកនាយករងបានបញ្ជាក់ឱ្យដឹងទៀតថា នៅចំពោះមុខនេះ ក្រុមការងាររបស់ខណ្ឌរដ្ឋបាលជលផលកំពង់ឆ្នាំងនឹងបន្តចុះបោះស្លាកការពារព្រៃលិចទឹក នៅតាមតំបន់សំខាន់ៗមួយចំនួនទៀត និងទៅធ្វើការផ្សព្វផ្សាយច្បាប់ស្តីពីជលផល ដល់ប្រជាពលរដ្ឋដែលរស់នៅតាមតំបន់ព្រៃលិចទឹក និងតាមដងទន្លេសាប ដើម្បីឱ្យពួកគាត់កាន់តែយល់បន្ថែមទៀត និងចូលរួមជួយថែរក្សាការពារធនធានធម្មជាតិព្រៃលិចទឹក ។

(ដកស្រង់ពីកាសែតរស្មីកម្ពុជា លេខ៥១៨៨ ថ្ងៃអង្គារ ទី០៤ ខែឧសភា ឆ្នាំ២០១០)

ការផ្តល់វ៉ាក់សាំង ការពារជំងឺផ្តាសាយប្រភេទថ្មី A/H1N1

ភ្នំពេញ : ប្រទេសកម្ពុជាបានបើកយុទ្ធនាការផ្តល់វ៉ាក់សាំងការពារជំងឺផ្តាសាយប្រភេទថ្មី A/H1N1 កាលពីថ្ងៃទី២៤ ខែមីនា ឆ្នាំ២០១០នៅមន្ទីរពេទ្យបង្អែកចំការមន រាជធានីភ្នំពេញ ។ ពិធីបើកនោះ មានការចូលរួមពីឯកឧត្តមរដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងសុខាភិបាល និងលោកអភិបាលរាជធានីភ្នំពេញ ។

លោកសាស្ត្រាចារ្យ អគ្គនាយករងបច្ចេកទេស ក្រសួងសុខាភិបាល បាននិយាយកាលពីរសៀលថ្ងៃទី០៣ ខែឧសភា ឆ្នាំ២០១០នេះ ឱ្យដឹងថា ការផ្តល់វ៉ាក់សាំងការពារជំងឺផ្តាសាយប្រភេទថ្មី A/H1N1 ដំណាក់កាលទី១ ទទួលបានជោគជ័យដោយមានប្រជាពលរដ្ឋជាង២សែននាក់ទទួលបានវ៉ាក់សាំងនេះ ។ លោកបានបញ្ជាក់ថា ក្រុមដែលទទួលបានវ៉ាក់សាំងនេះ រួមមានកុមារអាយុពី ៦ ខែដល់ ២ឆ្នាំ ស្ត្រីមានផ្ទៃពោះ អ្នកជំងឺសួតរ៉ាំរ៉ៃ និងបុគ្គលិកសុខាភិបាលតាមមន្ទីរពេទ្យទូទាំងប្រទេស ។

(សង្ខេបពីកាសែតកម្ពុជាថ្មី លេខ២២៣៩ ថ្ងៃអង្គារ ទី០៤ ខែឧសភា ឆ្នាំ២០១០)

ព្រះរាជពិធីបុណ្យច្រត់ព្រះនង្គ័ល

ចូរអានសេចក្តីរាយការណ៍សារព័ត៌មានមួយដូចខាងក្រោមនេះ ។

សៀមរាប : ព្រះរាជពិធីបុណ្យច្រត់ព្រះនង្គ័លឆ្នាំ ២០១០នេះ បានប្រារព្ធឡើង កាលពីថ្ងៃទី២ ខែឧសភា នៅទីលានជល់ដំរី ខេត្តសៀមរាប ។ ពិធីនេះ ត្រូវបានប្រព្រឹត្តធ្វើឡើងយ៉ាងគគ្រឹកគគ្រេងជាទីបំផុត ក្រោមព្រះរាជាធិបតីដ៏ខ្ពង់ខ្ពស់របស់ព្រះករុណាព្រះបាទសម្តេចព្រះបរមនាថ នរោត្តមសីហមុនី ព្រះមហាក្សត្រនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា និងមានការចូលរួមផងដែរ ពីសំណាក់ឥស្សរជនជាន់ខ្ពស់ ថ្នាក់ដឹកនាំព្រឹទ្ធសភា រដ្ឋសភា និងរាជរដ្ឋាភិបាល ព្រមទាំងប្រជាពលរដ្ឋ សិស្សានុសិស្ស និងមន្ត្រីរាជការមកពីគ្រប់ទិសទីយ៉ាងច្រើនកុះករ ។

ព្រះរាជពិធី បានចាប់ផ្តើមនៅវេលាម៉ោងប្រមាណជា៨និង៣០នាទីព្រឹក ដោយមានព្រះអង្គម្ចាស់ស៊ីសុវត្ថិវិជ្ជរាវុធទ្រង់ជាស្តេចមាឃ យាងច្រត់ព្រះនង្គ័ល ភ្ជួរព្រះស្រែ និងអ្នកអង្គម្ចាស់ក្សត្រីនរោត្តមរស្មីពនីតាទ្រង់ជាព្រះមេហួ ។ ព្រះរាជពិធីនេះ បានប្រព្រឹត្តទៅចំនួនបីជុំនៃវាលព្រះស្រែ ។ បន្ទាប់មក ក្រុមបាគូបានដឹកគោឧសភរាជទៅកាន់ថាសមាសដែលមានអាហារ និងទឹកចំនួនប្រាំពីរថាស ពោលគឺស្រូវមួយថាស ពោតមួយថាស ល្ងមួយថាស សណ្តែកមួយថាស ស្មៅមួយថាស ទឹកមួយថាស និងស្រាមួយថាសផងដែរ ។ជាលទ្ធផល គោឧសភរាជបានទទួលទានគ្រាប់ពោតច្រើនជាងគេ បន្ទាប់មកគឺសណ្តែកដែលជាប្រផ្នូលទាយថា ការបង្កបង្កើនផលឆ្នាំនេះ ពោតទទួលបានផលល្អ និងសណ្តែកទទួលបានផលល្អបង្គួរ ។

ពិធីនេះ ត្រូវបានប្រារព្ធឡើងរៀងរាល់ឆ្នាំ នៅពេលរដូវវស្សាចាប់ផ្ដើម ហើយក្រុមព្រះបរោហិតអះអាងថា ការផ្សងប្រផ្នូលតាមរយៈគោឧសភរាជនៅក្នុងព្រះរាជពិធីច្រត់ព្រះនង្គ័លនេះ មានតាំងពីបុរាណកាលមក ។

(ដកស្រង់ពីកាសែតរស្មីកម្ពុជាលេខ៥១៨៨ថ្ងៃអង្គារ ទី០៤ ខែឧសភា ឆ្នាំ២០១០)

សំណួរ

១. តើព្រះរាជពិធីច្រត់ព្រះនង្គ័លឆ្នាំ២០១០នេះ ប្រារព្ធធ្វើនៅឯណា ? តើអ្នកណាខ្លះចូលរួម ?

២. តើគេបានធ្វើសកម្មភាពអ្វីខ្លះ នៅក្នុងព្រះរាជពិធីបុណ្យនេះ ?

៣. តើមានទឹកនិងអាហារអ្វីខ្លះ សម្រាប់ផ្សងគោឧសភរាជ ?

៤. តើគោឧសភរាជបរិភោគអ្វី ?

៥. តើគេផ្សងគោឧសភរាជដើម្បីអ្វី ?

៦. តើអត្ថបទនេះនិយាយអំពីអ្វី ?

លំហាត់

ក. ចូរបំពេញល្បះខាងក្រោមឱ្យបានសមស្រប ។

១. រៀងរាល់ឆ្នាំ ព្រះរាជពិធីច្រត់ព្រះនង្គ័លបានប្រារព្ធនៅ................ ។

២. នៅពេលបញ្ចប់ពិធីភ្ជួរព្រះស្រែ មានពិធីផ្សង....................... ។

៣. អាហារសម្រាប់ផ្សងគោឧសភរាជមាន.............មុខគឺ............ ។

៤. អាហារទាំងនេះ គេដាក់នៅក្នុង................................... ។

៥. ព្រះរាជពិធីនេះ ប្រារព្ធនៅរដូវ....................................... ។

ខ. ចូរចម្លងសេចក្ដីដកស្រង់សម្ដី ដែលមាននៅក្នុងអត្ថបទសារព័ត៌មានខាងលើ ។

ការពិតនិងមតិ

ពេលនិយាយ ឬសរសេរ គេតែងប្រាប់អ្វីដែលជាហេតុការណ៍ពិត ឬសម្ដែងគំនិត (មតិយោបល់) តាមការយល់ឃើញរបស់ខ្លួន ។

ចូរអ្នកអាន កថាខណ្ឌខាងក្រោម ។ តើល្បះណាជាការពិត ? ល្បះណាជាមតិ ?

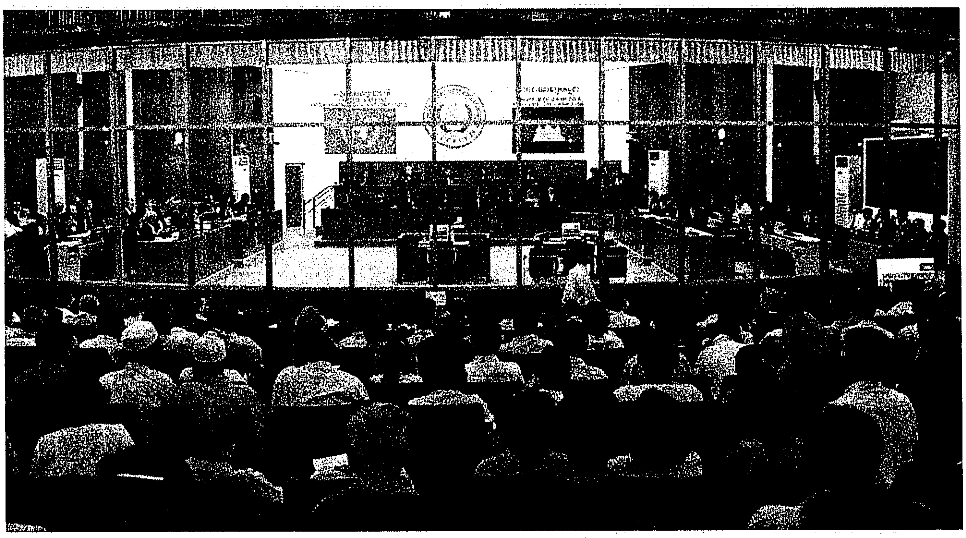

(១) សាលាក្ដីខ្មែរក្រហម កំពុងបន្តការកាត់ក្ដីកាំងហ្គេច អ៊ាវ ហៅឌុច អតីតមេគុកទួលស្លែង និងឃុំខ្លួនជនជាប់ចោទបួនរូបទៀត ដែលជាមេដឹកនាំជាន់ខ្ពស់ក្នុងរបបកម្ពុជាប្រជាធិបតេយ្យគឺ ខៀវ សំផន អៀង សារី អៀង ធារិទ្ធ និងនួន ជា ។

(២) ប្រជាជនខ្មែរមួយចំនួនយល់ថា សាលាក្ដីខ្មែរក្រហមនេះនឹងផ្ដល់យុត្តិធម៌ដល់ជនរងគ្រោះក្នុងរបបប្រល័យពូជសាសន៍ជាមិនខាន ។

- ល្បះទី១ ចាប់ពី " សាលាក្ដី....... នួនជា" ប្រាប់អំពីព្រឹត្តិការណ៍ពិត ។
- ល្បះទី២ ចាប់ពី " ប្រជាជនខ្មែរ........ ជាមិនខាន" ប្រាប់អំពីមតិ ឬការយល់ឃើញរបស់ប្រជាជនខ្មែរមួយចំនួនទៅលើការកាត់ក្ដីនេះ ។

ការពិត គឺជាហេតុការណ៍ដែលកើតឡើងពិតប្រាកដ អាចបញ្ជាក់ទីកន្លែង ពេលវេលាបាន ។ មតិ ជាការយល់ឃើញរបស់អ្នកណាម្នាក់ ឬមនុស្សមួយក្រុម ដោយផ្អែកលើការវិនិច្ឆ័យផ្ទាល់ខ្លួន ។ មតិពុំអាចបញ្ជាក់ថា ជាការពិត ឬមិនពិតបានឡើយ ។

លំហាត់

ចូរអានកថាខណ្ឌខាងក្រោម ។ តើល្បះណាជាព្រឹត្តិការណ៍ ល្បះណាជាមតិ ?

ក. ក្រសួងមហាផ្ទៃប្រគល់ ឧបករណ៍វាស់ល្បឿនដល់ស្នងការនគរបាលរាជធានី ខេត្ត

កាលពីល្ងាចថ្ងៃទី២៦ ខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ ២០១០ តំណាងក្រសួងមហាផ្ទៃបានប្រគល់ឧបករណ៍វាស់ល្បឿន សម្រាប់ត្រួតពិនិត្យ និងទប់ស្កាត់គ្រោះថ្នាក់ចរាចរណ៍ ដែលបង្កឡើងដោយការបើកបរហួសល្បឿនកំណត់ ដល់ស្នងការនគរបាលរាជធានី និងខេត្តចំនួន ៧ មានស្នងការនគរបាលរាជធានីភ្នំពេញ ខេត្តកណ្ដាល បាត់ដំបង កំពង់ចាម បន្ទាយមានជ័យ សៀមរាប និងខេត្តព្រះសីហនុ ។ ក្រសួងយល់ឃើញថា ក្រោយពេលដែលខេត្ត និងរាជធានីបានទទួលឧបករណ៍វាស់ល្បឿននេះ គ្រោះថ្នាក់ចរាចរណ៍បាននឹងកាត់បន្ថយមួយផ្នែក ធំ ដោយអ្នកបើកបរមិនអាចបើកបរហួសល្បឿនកំណត់បានឡើយ ។

(ដកស្រង់និងសម្រួលពីកាសែតកោះសន្តិភាពលេខ៦៨៩៦ ថ្ងៃចន្ទទី៣ ខែសីហា ឆ្នាំ២០១០)

ខ. ការឈ្លានពាន ៤ លើករបស់ថៃមកលើកម្ពុជា

ព្រំដែនប្រាសាទព្រះវិហារ : ការវាយប្រហារលើកទី៤របស់កងទ័ពសៀមមកលើកម្ពុជា កាលពីព្រឹកថ្ងៃទី ២៧ ខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ ២០១១ បានបញ្ចប់ក្នុងរង្វង់ប្រមាណ ២០ នាទី ដោយធ្វើឱ្យទាហានសៀម ៤នាក់បានស្លាប់ ។ ចំណែកការវាយប្រហារធំកាលពីយប់ថ្ងៃទី ៦ កុម្ភៈ ត្រូវបានកាសែតពីររបស់សៀមនិយាយថា កងទ័ពកម្ពុជាបាញ់ត្រូវចំណុចសំខាន់ៗជាច្រើន រហូតដល់បង្ខំឱ្យមេទ័ពសៀមបញ្ជាឱ្យបិទច្រកទ្វារព្រំដែនមួយចំនួន ខ្លាចក្រែងអ្នកស៊ើបការណ៍កម្ពុជាចូលដល់ ។

ប្រជាជនកម្ពុជាភាគច្រើនយល់ថា ទោះបីកងទ័ពថៃមានចំនួនច្រើន ហើយមានអាវុធទំនើបជាងកងទ័ពកម្ពុជាក៏ដោយ ក៏មិនអាចវាយឈ្នះកងទ័ពកម្ពុជាបានដែរ ព្រោះកងទ័ពកម្ពុជាមានទឹកចិត្តក្លាហានមោះមុត និងមានបទពិសោធន៍ជាងកងទ័ពថៃឈ្លានពាន ។

(ដកស្រង់និងសម្រួលពីកាសែតរស្មីកម្ពុជាលេខ៥៤២៤ ថ្ងៃអង្គារទី ៨ ខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ២០១១)

១ បទសម្ភាស

ចូរស្តាប់បទសម្ភាសរវាងអ្នកកាសែតជាមួយមីងចន្ថាអំពីគ្រោះថ្នាក់ចរាចរណ៍ ។

សំណួរ

១. តើអ្នកកាសែតសម្ភាសនរណា ?

២. ហេតុអ្វីបានជាអ្នកកាសែតសម្ភាសគាត់ ?

៣. តើអ្នកកាសែតសួរអ្នកមីងអំពីអ្វីខ្លះ ?

៤. តើមុននឹងសួរព័ត៌មាន អ្នកកាសែតនិយាយដូចម្តេចខ្លះ ?

៥. តើនៅពេលបញ្ចប់កិច្ចសម្ភាស អ្នកសម្ភាស(អ្នកកាសែត)និយាយដូចម្តេច?

ប្រភេទនៃសព្វនាម

សព្វនាមមានច្រើនប្រភេទ គឺសព្វនាមបុរិសៈ សព្វនាមចង្អុល សព្វនាមសំណួរ សព្វនាមឈ្នាប់ និងសព្វនាមមិនច្បាស់ ។

ចូរអានឧទាហរណ៍ខាងក្រោមនេះ ។ តើពាក្យណាខ្លះជាសព្វនាម ?

១. ឯងចូលចិត្តស្តាប់ និងអានព័ត៌មានដូចខ្ញុំដែរ ។

២. លោកស្រីធានី ជាចាងហ្វាងកាសែត ។ គាត់ជាមនុស្សក្លាហានណាស់ ។

៣. នេះជាអ្នកយកព័ត៌មានដ៏ក្មេងខ្ចីម្នាក់ ។

៤. មានបន្ទាត់ពីរនៅលើតុ ។ អានេះជារបស់ខ្ញុំ ។

៥. តើអ្នកណាជាមិត្តជិតស្និទ្ធរបស់អ្នក ?

៦. តើអ្វីខ្លះជារបស់ឯង ?

៧. សិស្សដែលខំរៀន ប្រាកដជាប្រឡងជាប់ ។

៨. សារព័ត៌មានដែលល្អផ្សាយតែព័ត៌មានពិត ។

៩. គ្មាននរណាម្នាក់ចូលចិត្តអំពើហិង្សាឡើយ ។

១០. ខ្ញុំមិនត្រូវការអ្វីទាំងអស់ ។

ពាក្យ“ ឯង ខ្ញុំ គាត់” នៅក្នុងឧទាហរណ៍ទី១ ទី ២ ជា“សព្វនាមបុរិសៈ” ។

ពាក្យ“ នេះ អានេះ ” នៅក្នុងឧទាហរណ៍ទី ៣ ទី៤ ជា“សព្វនាមចង្អុល” ។

ពាក្យ“ អ្នកណា អ្វីខ្លះ” នៅក្នុងឧទាហរណ៍ទី ៥ ទី៦ ជា“សព្វនាមសំណួរ” ។

ពាក្យ“ ដែល” នៅក្នុងឧទាហរណ៍ ទី ៧ ទី៨ ជា“សព្វនាមឈ្នាប់” ។

ពាក្យ“ គ្មាននរណាម្នាក់ អ្វី ” នៅក្នុងឧទាហរណ៍ទី ៩ ទី១០ជា“ សព្វនាមមិនច្បាស់” ។

សព្វនាម ជាពាក្យសម្រាប់ជំនួសកន្សោមនាម និងបង្ហាញបុគ្គលចូលរួមក្នុងការប្រាស្រ័យទាក់ទងគ្នា ។

សព្វនាមបុរិសៈមាន ខ្ញុំ ឯង យើង វា គាត់ គេ អ្នក លោក ពួកគេ ពួកគាត់ ពួកវា ពួកអ្នក ពួកយើង... ។

សព្វនាមចង្អុលមាន នេះ អានេះ អ្នកនេះ នោះ អានោះ អ្នកនោះ... ។

សព្វនាមសំណួរមាន អ្នកណា នរណា អ្នកណាមួយ នរណាមួយ អ្នកណាខ្លះ នរណាខ្លះ ស្អី ស្អីខ្លះ អ្វី អ្វីមួយ អ្វីខ្លះ អី... ។

សព្វនាមឈ្នាប់មាន ដែល

សព្វនាមមិនច្បាស់មាន ម្នាក់ នរណាមួយ អ្នកណាមួយ នរណាក៏ដោយ អ្នកណាក៏ដោយ អ្វីមួយ ស្អីមួយ ច្រើនគ្នា ច្រើននាក់ ពីរបីនាក់ ខ្លះ ស្អីខ្លះ គ្មាននរណាម្នាក់ ម្នាក់ៗ នីមួយៗ ទាំងអស់ ទាំងមូល ខ្លះទៀត... ។

លំហាត់

ក. ចូរស្រង់សព្វនាមនៅក្នុងកថាខណ្ឌខាងក្រោម និងប្រាប់ប្រភេទរបស់វា ។

ពូស្លេះ ជាអ្នកលក់កាសែត ។ រាល់ព្រឹក គាត់តែងយកកាសែតមកឱ្យខ្ញុំ ។ ថ្ងៃនេះគ្មាននរណាម្នាក់អានកាសែតគាត់ទេ ព្រោះម្នាក់ៗរវល់ ។ ដូច្នេះ អ្នកដែលអានកាសែតឱ្យគេស្ដាប់គឺខ្ញុំ ។ តើខ្ញុំត្រូវអានអ្វីខ្លះ ?

ខ. ចូរស្រង់សព្វនាមពីក្នុងល្បះខាងក្រោម ៖

១. ជីតាខ្ញុំ ចូលចិត្តឱ្យខ្ញុំអានកាសែតឱ្យគាត់ស្ដាប់ ។

២. លោកសុផល ជាអ្នកយកព័ត៌មានដែលល្បីជាងគេ ។

៣. តើអ្នកណាខ្លះ ទៅចូលរួមក្នុងពិធីបុណ្យថ្ងៃស្អែក ?

៤. នេះ ជាកាសែតចេញថ្មី ។

៥. តើគាត់ត្រូវការអ្វីខ្លះ ?

បំណងរបស់ខ្ញុំ

មនុស្សគ្រប់រូប តែងតែមានបំណងប្រាថ្នាផ្សេងៗគ្នា ក្នុងការជ្រើសរើសមុខរបរ ។ អ្នកខ្លះចង់ធ្វើមន្ត្រីរាជការក្នុងក្រសួងនានា អ្នកខ្លះចង់ក្លាយជាពាណិជ្ជករ ដឹកចេញ នាំចូលផលិតផលផ្សេងៗ អ្នកខ្លះទៀតចង់គ្រប់គ្រងកសិដ្ឋានធំៗ ដាំដំណាំឧស្សាហកម្មដើម្បីបម្រើរោងចក្រឱ្យមានដំណើរការ ។ ចំណែកខ្ញុំ ចាប់ពីធំដឹងក្ដីមក ខ្ញុំចង់ក្លាយជាអ្នកសរសេរសារព័ត៌មានមួយរូបដ៏ល្បី និងមានប្រយោជន៍សម្រាប់ប្រទេសជាតិខ្ញុំ ។

ដើម្បីសម្រេចបំណងនេះ នៅពេលខ្ញុំក្លាយជាអ្នកយកព័ត៌មាន ខ្ញុំនឹងត្រាច់ចរគ្រប់ច្រកល្ហក ធ្វើដំណើរគ្រប់តំបន់ ទោះបីជួបការលំបាក ឬប្រឈមនឹងគ្រោះថ្នាក់ក៏ដោយ ។ ខ្ញុំនឹងឈ្មុសឈ្មុលតាមគ្រប់មធ្យោបាយ ដើម្បីពិនិត្យសង្កេតហេតុការណ៍ដល់ទីកន្លែងកើតហេតុ ដើម្បីយកព័ត៌មានមកចុះផ្សាយក្នុងទំព័រសារព័ត៌មានជូនមហាជន ប្រជាជន ឱ្យទាន់ពេលវេលា ។ ពេលខ្លះ ខ្ញុំត្រូវចូលរួមក្នុងអង្គប្រជុំ សន្និសីទ ស្នងការនគរបាល ឬតុលាការពេលកាត់ទោស ។ ខ្ញុំនឹងតស៊ូអត់ធ្មត់ទោះយប់ក្ដី ថ្ងៃក្ដី ពិនិត្យ និងថតយករូបភាពច្បាស់លាស់ ដើម្បីឱ្យសាធារណជនចាប់អារម្មណ៍ចំពោះដំណឹងថ្មីទាន់ហេតុការណ៍ ។ ខ្ញុំនឹងសរសេរតែព័ត៌មាន ពិតប្រាកដកើតមានជាក់ស្ដែង ដោយមិនបំភ្លៃការពិត មិនលម្អៀងនិងមានអំណះអំណាងច្បាស់លាស់ ។ ខ្ញុំនឹងខិតខំគោរពក្រមសីលធម៌វិជ្ជាជីវៈអ្នកសារព័ត៌មានឱ្យបានត្រឹមត្រូវ និងខ្ជាប់ខ្ជួនជានិច្ច ។

ពេលនោះ ខ្ញុំសង្ឃឹមថា ខ្ញុំនឹងក្លាយជាអ្នកសារព័ត៌មានដែលមានឈ្មោះល្បីម្នាក់និងជាទីពេញនិយមរបស់អ្នកអាន ។

សំណួរ

១. តើនៅពេលធំឡើងគេមានបំណងធ្វើអ្វី ?

២. ដើម្បីសម្រេចបំណង តើគេនឹងធ្វើអ្វីខ្លះ ?

លំហាត់

ចូរគូសសញ្ញា ✓ ក្នុងប្រអប់ចម្លើយណា ដែលមានន័យត្រូវនឹងពាក្យខាងដើម ។

ក. ពាណិជ្ជករ

☐ ១. អ្នកដំណើរ

☐ ២. អ្នកជំនួញ

☐ ៣. អ្នកផលិត ។

ខ. បំភ្លៃ

☐ ១. បញ្ឆោត

☐ ២. បញ្ចូលថែម

☐ ៣. បំភិតបំភ័យ ។

ការបំពេញកថាខណ្ឌ

ចូរសរសេរបំពេញកថាខណ្ឌខាងក្រោម ឱ្យបានសមស្រប ។

ឪពុកមាខ្ញុំ ជាអ្នកយកព័ត៌មាន ។ ទីណាមានព្រឹត្តិការណ៍ប្លែក គាត់តែងទៅយក..... ....នៅទីនោះ ។ គាត់មិនដែលមានពេល..........................ឡើយ ។ រាល់....................គាត់ខំធ្វើការណាស់ ។ ពេលខ្លះគាត់ចូលស្ដាប់........................ ....គាត់ក្ដី ។ ជួនកាល គាត់ធ្វើការក្នុងប្រទេស ហើយជួនកាល គាត់ចេញទៅក្រៅ .... ដើម្បីប្រជុំជាមួយអ្នកកាសែតបរទេស ។

ការសម្ភាស

ខាងក្រោមនេះ ជាសេចក្ដីដកស្រង់អត្ថបទនៅក្នុងកាសែត ។ ចូរអានអត្ថបទនេះជាមួយដៃគូ ដោយយកចិត្តទុកដាក់ ដើម្បីស្វែងយល់ខ្លឹមសារអត្ថបទ ។

អង្គការអាដ្រាអប់រំការប៉ះពាល់នៃថ្នាំជក់ដល់យុទ្ធជននៅខេត្តព្រះវិហារ

កាលពីថ្ងៃទី៣០ ខែមេសា ឆ្នាំ២០១០ នៅទីបញ្ជាការកងពលធំលេខ៣តំបន់៥មករា អង្គការអាដ្រាកម្ពុជា បានធ្វើការអប់រំពីផលប៉ះពាល់នៃថ្នាំជក់ ដល់យុទ្ធជននៅសមរភូមិមុខ ប្រចាំទិសព្រះវិហារ ។

ក្នុងឱកាសនោះ តំណាងអង្គការអាដ្រាបានជម្រាបជូនយុទ្ធជនថា ពិធីនេះធ្វើឡើងក្នុងគោលបំណងជួយដល់នាយទាហាន ពលទាហានទាំងអស់ ឱ្យបានស្វែងយល់កាន់តែច្បាស់អំពីផលប៉ះពាល់ យ៉ាងធ្ងន់ធ្ងររបស់ថ្នាំជក់មកលើសុខភាព បរិស្ថាន និងសេដ្ឋកិច្ច ហើយអ្នកដែលបានចូលរួមក្នុងថ្ងៃនេះនឹងក្លាយទៅជាអ្នកផ្ដល់ព័ត៌មានយ៉ាងសំខាន់ ដើម្បីជួយអ្នកជក់បារី នៅតាមកន្លែងធ្វើការ ឬអង្គភាព ក្រុមគ្រួសារ និងមិត្តភក្ដិឱ្យលះបង់ចោលទម្លាប់ជក់បារី ព្រោះការជក់បារីនាំឱ្យកើតជំងឺបេះដូង ជំងឺមហារីក ជំងឺដាច់សរសៃឈាម និងជំងឺជាច្រើនប្រភេទទៀត ។ មិនតែប៉ុណ្ណោះ អ្នកដែលទទួលផ្សែងបារីពីគេ ក៏ប្រឈមមុខនឹងការកើតជំងឺទាំងនោះដែរ ។

លោក ឧត្តមសេនីយ៍ទោ តំណាងឱ្យយុទ្ធជនដែលចូលរួម បានប្ដេជ្ញារួមសហការបន្តអប់រំ និងឈប់ឱ្យមានផ្សែងបារីនៅតាមអង្គភាពក៏ដូចជាកន្លែងធ្វើការ ព្រោះកងទ័ពការពារទឹកដី ចាំបាច់ណាស់ត្រូវតែមានសុខភាពរឹងមាំ ថេះថែទាំសុខភាព ហើយត្រូវតែព្យាយាមផ្ដាច់បារី ដើម្បីសុខភាពទាំងអស់គ្នា ។

(សម្រួលពីកាសែតរស្មីកម្ពុជា លេខ៥១៨៨ថ្ងៃអង្គារទី០៤ឧសភា២០១០)

លំហាត់

តាមខ្លឹមសារកាសែតខាងលើ ចូរអ្នករៀបចំអត្ថបទសម្ភាសដោយបង្កើតសំណួរ និងចម្លើយដែលទាក់ទងនឹងអត្ថបទ បន្ថែមទៅលើសំណួរចម្លើយគំរូមានស្រាប់ខាងក្រោម ។

បន្ទាប់មក ចូរឡើងសម្តែងតួជាអ្នកសម្ភាសន៍ និងអ្នកត្រូវគេសម្ភាស ។

បទសម្ភាស

អ្នកកាសែត : ជម្រាបសួរលោក! ខ្ញុំបាទបានទទួលព័ត៌មានថា អង្គការអាជ្រាកម្ពុជា បានធ្វើការជួបជុំជាមួយយុវជននៅប្រចាំទិសព្រះវិហារ ។ តើពិធីជួបជុំគ្នានេះ អង្គការរបស់លោកមានបំណងអ្វីដែរ ?

តំណាងអង្គការ : បាទ! យើងមានបំណងបង្ហាញអំពីផលប៉ះពាល់នៃថ្នាំជក់ ។

អ្នកកាសែត : តើពិធីនេះមានគោលបំណងអប់រំនរណាខ្លះ?

តំណាងអង្គការ : ....

អ្នកកាសែត : ....

តំណាងអង្គការ : ....

ការសរសេរអត្ថបទសារព័ត៌មាន

ក. ចូររៀបពាក្យក្នុងប្រអប់តាមជួរនីមួយៗឱ្យបានជាឃ្លាត្រឹមត្រូវ ។

១.	ដាច់	លក់	កាសែត	នេះ	ណាស់			
២.	ថ្ងៃ	ខ្លះ	អ្វី	នេះ	មាន	ព្រឹត្តិការណ៍	តើ	
៣.	អ្នក	ក្លាយ	ព័ត៌មាន	ខ្ញុំ	ជា	យក	ចង់	
៤.	អាន	ការ	ព័ត៌មាន	នាំ	ឱ្យ	ដឹង	ច្រើន	រឿង
៥.	អ្នក	នៅ	ជនបទ	ពុំ	បាន	ទទួល	ព័ត៌មាន	សូវ

ខ. ចូរភ្ជាប់កន្សោមពាក្យខាងក្រោមឱ្យមានន័យត្រឹមត្រូវ ។

១.	បងខ្ញុំ	ក.	មិនទាន់ចេះអក្សរ ។
២.	ប្រជាជនខ្លះ	ខ.	អានកាសែតនៅសាលារៀន ។
៣.	កាសែតនេះ	គ.	ត្រូវការសារព័ត៌មានអ្វី ?
៤.	តើអ្នក	ឃ.	ដើរលក់កាសែត ។
៥.	សិស្ស	ង.	លក់ដាច់ជាងគេ ។

គ. ចូរជ្រើសរើសពាក្យក្នុងប្រអប់ ដើម្បីបង្កើតជាល្បះឱ្យបាន ៣ ល្បះ ។

នៅ	ទីនេះ	ចូល	ទីក្រុង	ល្អ	នឹង
អាន	ខ្ញុំ	អាកាស	មាន	រស់	សប្បាយ
ណាស់	ចិត្ត	យើង	នៅ	ខ្យល់	សៀវភៅ

ឃ. អ្នកបានអានអត្ថបទសារព័ត៌មានរួចហើយ ។ ក្នុងអត្ថបទសារព័ត៌មាន មានចំណុចសំខាន់ៗដូចជា ចំណងជើងអត្ថបទ សេចក្តីដកស្រង់សម្តី និងឈ្មោះខេត្តដែលកើតមានព្រឹត្តិការណ៍ ។

ចូរអ្នកសាកល្បងសរសេរអត្ថបទសារព័ត៌មានខ្លីមួយ ដែលនិយាយអំពីប្រធានបទណាមួយខាងក្រោម តាមគំរូអត្ថបទអំណានខាងលើ ។

- កម្លាំងនគរបាលចុះបង្ក្រាបល្បែងស៊ីសង
- ពិធីបុណ្យនៅក្នុងភូមិ
- ការចាក់ថ្នាំបង្ការជំងឺ ៧ មុខ ។

មេរៀនទី

៥ ស្មារតីទទួលខុសត្រូវ

ប្រទេសជាតិមានការរីកចម្រើន លុះណាតែប្រជាជនមានចំណេះដឹង មានសីលធម៌ និងមានស្មារតីទទួលខុសត្រូវ ។ មនុស្សគ្រប់រូបត្រូវមានស្មារតីទទួលខុសត្រូវចំពោះខ្លួនឯង ចំពោះគ្រួសារ ចំពោះសហគមន៍ដែលខ្លួនរស់នៅ និងសង្គមជាតិទាំងមូល ។

ការសង្ខេបព័ត៌មាន

សង្ខេបព័ត៌មាន មានន័យថា និយាយ ឬសរសេរបង្រួញអត្ថបទព័ត៌មានឱ្យខ្លីដោយប្រើប្រាស់ពាក្យពេចន៍របស់ខ្លួន ដើម្បីឱ្យគេស្តាប់បាន និងយល់ខ្លឹមសារសំខាន់ៗនៃអត្ថបទនោះ ។ អ្នកសរសេរ ត្រូវបញ្ចូលគំនិតដែលមាននៅក្នុងអត្ថបទឱ្យបានច្បាស់លាស់ទៅតាមគោលគំនិតសំខាន់នីមួយៗ មិនត្រូវយកផ្នែកមិនសំខាន់មកបញ្ចូលទេ ។ ដើម្បីសង្ខេបព័ត៌មាន ត្រូវអនុវត្តតាមជំហានបន្តបន្ទាប់ខាងក្រោម ៖

១. អានអត្ថបទ ឬព័ត៌មានទាំងមូល និងស្វែងយល់ខ្លឹមសារឱ្យបានច្បាស់លាស់ជាមុន ។

២. ស្រង់យកគំនិតធំៗរបស់អត្ថបទ ឬព្រឹត្តិការណ៍សំខាន់ៗ ឬខ្លឹមសារសំខាន់ៗរបស់រឿង ។

៣. ប្រមូលគំនិត ឬព្រឹត្តិការណ៍បន្ទាប់បន្សំដែលមាននៅក្នុងព្រឹត្តិការណ៍ធំនីមួយៗ ។

៤. រៀបចំគំនិត ឬព្រឹត្តិការណ៍តាមលំដាប់មុនក្រោយ ។

៥. និយាយ ឬសរសេរអត្ថបទ ឬរឿងឡើងវិញដោយផ្អែកលើគម្រោងដែលបានធ្វើរួច ។ អ្នកត្រូវប្រើកន្សោមពាក្យ ឬល្បះភ្ជាប់គំនិត ឬព្រឹត្តិការណ៍មួយទៀតឱ្យជាប់រដឹកតាំងពីដើមរហូតដល់ចប់ ។

ចូរអានអត្ថបទព័ត៌មានខាងក្រោម ។

ជំងឺម្យ៉ាងមានរោគសញ្ញាដូចជំងឺអាសន្នរោគបានកើតឡើងនៅខេត្តក្រចេះ

អ្នកភូមិចំនួន៣ គឺភូមិសណ្តាយ ភូមិទ្រាប និងភូមិ១០៥ ស្ថិតក្នុងឃុំថ្មី ស្រុកចិត្របុរី ខេត្តក្រចេះ បានកើតជំងឺម្យ៉ាងមានរោគសញ្ញាដូចជំងឺអាសន្នរោគ ។ អ្នកកើតជំងឺនេះបានកើនដល់ចំនួន១៣៤នាក់ និងអ្នកស្លាប់ចំនួន ៦ នាក់ គិតត្រឹមរសៀលថ្ងៃ សៅរ៍ ទី ២៧ ខែ មីនា ឆ្នាំ២០១០ បន្ទាប់ពីជំងឺនេះបានចាប់ផ្តើមកើតឡើងកាលពីថ្ងៃទី ២៥ ខែ មីនា ឆ្នាំ២០១០កន្លងទៅ ។ នេះបើតាមការបញ្ជាក់របស់មន្ទីរសុខាភិបាលខេត្តក្រចេះ ។

ដំបូងនៅថ្ងៃទី ២៥ ខែមីនា ឆ្នាំ២០១០ មានអ្នកជំងឺចំនួន ៣៩ នាក់ត្រូវបាននាំទៅមន្ទីរពេទ្យបង្អែកខេត្ត និងប៉ុស្តិ៍សុខភាពភូមិ១០៥ដែលជាតំបន់ផ្ទុះជំងឺ ។ នៅយប់ថ្ងៃទី ២៦ខែមីនា ឆ្នាំ២០១០ មានអ្នកជំងឺ ៩៩ នាក់ថែមទៀត ហើយនៅថ្ងៃទី ២៧ អ្នកជំងឺបានកើនឡើងថែម ៥ នាក់ទៀត ។

អាជ្ញាធរខេត្តបានឱ្យដឹងថា អ្នកស្លាប់ដោយការរាករូសនេះ មានចំនួន៦នាក់ និងអ្នកជំងឺចូលសម្រាកព្យាបាលនៅមន្ទីរពេទ្យខេត្ត បានកើនឡើងជាបន្តបន្ទាប់ ។ គ្រូពេទ្យនិយាយថាអ្នកស្លាប់ម្នាក់ជាអ្នកជំងឺចាស់ គាត់មានរោគរាកក្អួតតាំងពីថ្ងៃទី១៨ ខែមីនា ឆ្នាំ២០១០មកម្ល៉េះ ។ តាមការរៀបរាប់របស់អ្នកជំងឺ គេសង្ស័យថាទឹកអណ្តូងអាចជាមូលហេតុមួយ ។

រោគសញ្ញាជំងឺនេះគឺ អ្នកជំងឺមានអាការៈរាក និងក្អួតយ៉ាងស្រួចស្រាល់ ។ គ្រូពេទ្យនិយាយថា គេនៅមិនទាន់រកឃើញមូលហេតុដែលនាំឱ្យកើតជំងឺនេះនៅឡើយទេ ហើយគេមិនទាន់ដឹងច្បាស់ថា ជំងឺដែលរាតត្បាតនេះ ជាជំងឺអាសន្នរោគ ឬជំងឺផ្សេងទៀតនោះទេ ។ ប៉ុន្តែជាក់ស្តែង អ្នកភូមិដែលកំពុងព្យាបាលនៅមន្ទីរពេទ្យខេត្ត និងអ្នកភូមិដែលបានស្លាប់មានអាការៈរាករូស ក្អួត ដូចរោគសញ្ញាជំងឺអាសន្នរោគអ៊ីចឹង ។

កាលពីថ្ងៃសុក្រ ទី២៦ ខែមីនា ឆ្នាំ ២០១០ ក្រសួងសុខាភិបាលបានបញ្ជូនគ្រូពេទ្យមួយក្រុមទៅកាន់ខេត្តក្រចេះ ដើម្បីធ្វើពិសោធ និងអប់រំអនាម័យក្នុងគោលបំណងទប់ស្កាត់ការរាលដាលនៃជំងឺដ៏កាចសាហាវនេះ ។

(សម្រួលពីសារព័ត៌មានរស្មីកម្ពុជាលេខ ៥១៦២ថ្ងៃអាទិត្យនិងចន្ទទី២៨ខែមីនាឆ្នាំ២០១០)

ការសង្ខេបអត្ថបទព័ត៌មានខាងលើ ៖

នៅឃុំថ្មី ស្រុកចិត្របុរី ខេត្តក្រចេះ មានអ្នកជំងឺចំនួនបីភូមិគឺ ភូមិសណ្តាយ ភូមិទ្រាប និងភូមិ ១០៥ បានកើតជំងឺដែលមានរោគសញ្ញាម្យ៉ាងដូចជំងឺអាសន្នរោគ ។ ជំងឺនេះបានកើតឡើងចំពោះមនុស្សចំនួន ១៣៤នាក់ និងមានអ្នកស្លាប់ចំនួន៦នាក់ គិតពីថ្ងៃទី២៥ មកដល់ថ្ងៃទី ២៧ ខែមីនា ឆ្នាំ២០១០ ។ រោគសញ្ញានៃជំងឺនេះគឺ អ្នកជំងឺរាក និងក្អួតយ៉ាងស្រួចស្រាល់ដូចជំងឺអាសន្នរោគ ។ ប៉ុន្តែគេមិនទាន់ដឹងច្បាស់ថា វាជាជំងឺអាសន្នរោគ ឬជំងឺអ្វីទេ ហើយគេក៏ពុំទាន់ដឹងពីមូលហេតុដែលនាំឱ្យកើតជំងឺនេះដែរ ។ ក្រសួងសុខាភិបាលបានបញ្ជូនគ្រូពេទ្យមួយក្រុមទៅខេត្តក្រចេះ ដើម្បីជួយទប់ស្កាត់ការរីករាលដាលនៃជំងឺនេះ ។

> សង្ខេបព័ត៌មានគឺ និយាយ ឬសរសេរបង្រួញព័ត៌មានឱ្យខ្លីដោយប្រើសម្តីផ្ទាល់ខ្លួន ហើយផ្តល់តែចំណុចគោលសំខាន់ៗរបស់ព័ត៌មាន ឬព្រឹត្តិការណ៍សំខាន់ៗ ។

លំហាត់

ចូរអ្នកអានអត្ថបទខាងក្រោម រួចសង្ខេបអត្ថបទនេះ ។

ត្រៀមទប់ទល់ការរាតត្បាតជាសកលនៃជំងឺផ្ដាសាយថ្មី

នៅក្នុងអង្គសិក្ខាសាលាស្ដីពី“ការកសាងផែនការត្រៀមរៀបចំ និងឆ្លើយតបចំពោះជំងឺផ្ដាសាយរាតត្បាតជាសកល ” នៅខេត្តកំពង់ចាម នាថ្ងៃទី ២៥ ខែមីនា ឆ្នាំ២០១០ គណៈកម្មាធិការជាតិគ្រប់គ្រងគ្រោះមហន្តរាយបានលើកឡើងថា ការត្រៀមខ្លួនទប់ទល់ និងឆ្លើយតបចំពោះការរាតត្បាតជាសកលនៃជំងឺផ្ដាសាយមនុស្ស គឺជាបញ្ហាអាទិភាពមួយរបស់រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា ។ ថ្នាក់ដឹកនាំបានរំឭកថា នៅឆ្នាំ ២០០៥ ជំងឺផ្ដាសាយបក្សីបានធ្វើឱ្យប្រជាជន ៤នាក់ នៅខេត្តកំពត និង៣នាក់ផ្សេងទៀតនៅខេត្តកំពង់ស្ពឺ ព្រៃវែង និងកំពង់ចាម បានបាត់បង់ជីវិត ។ រីឯជំងឺផ្ដាសាយថ្មីអេអេកវ៉ាន់អ៊ែនវ៉ាន់(A/H1N1) បានកើតឡើងនៅប្រទេសម៉ិចស៊ិកកូ នាពាក់កណ្ដាលខែមេសា ឆ្នាំ២០០៩ ហើយមានវត្តមាននៅកម្ពុជាយើងនៅខែមិថុនា ឆ្នាំ ២០០៩ តាមរយៈនិស្សិតអាមេរិកដែលចូលមកប្រទេសកម្ពុជាតាមច្រកប៉ោយប៉ែត ។ ចាប់តាំងពីពេលនោះមក កម្ពុជាមានជំងឺផ្ដាសាយថ្មីនេះ ៥៦០ករណី ក្នុង១៣ខេត្ត និងរាជធានី ។ ការឆ្លងនេះ ធ្វើឱ្យមនុស្ស៦នាក់ស្លាប់ កាលពីចុងខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០០៩កន្លងទៅ ។ ចំណែកនៅខេត្តកំពង់ចាម ក្រុងសួង កាលពីដើមខែធ្នូ ឆ្នាំ ២០០៩មានជំងឺផ្ដាសាយថ្មី អេអេកវ៉ាន់អ៊ែនវ៉ាន់(A/H1N1) ចំនួនពីរករណីចំពោះម្ដាយនិងកូន តែត្រូវបានព្យាបាលទាន់ពេលវេលា ។ នៅថ្ងៃទី ១១ធ្នូឆ្នាំ ២០០៩ នៅឃុំក្រែក ស្រុកពញាក្រែក ខេត្តកំពង់ចាម មានឆ្លងវីរុស អេកហ្វាយអ៊ែនវ៉ាន់(H5N1)មួយករណីទៀតចំពោះបុរសម្នាក់អាយុ ៥៤ឆ្នាំ តែត្រូវបានព្យាបាលទាន់ពេលវេលា ។

ថ្នាក់ដឹកនាំគណៈកម្មាធិការជាតិគ្រប់គ្រងគ្រោះមហន្តរាយបានមានប្រសាសន៍ថា ដើម្បីដោះស្រាយបញ្ហានេះ គណៈកម្មាធិការជាតិគ្រប់គ្រងគ្រោះមហន្តរាយ ត្រូវសហការជាមួយក្រសួង មន្ទីរ ស្ថាប័ន អង្គការនានា និងអាជ្ញាធរគ្រប់លំដាប់ថ្នាក់ ដើម្បីបំពេញការងារនេះ ។

(សម្រួលពីកាសែតរស្មីកម្ពុជាលេខ៥១៦២ ថ្ងៃអាទិត្យ ចន្ទទី២៨និង២៩ ខែមីនា ឆ្នាំ២០១០)

រឿង ជីតាថាដូ

ថាដូនិងជីតា រស់នៅលើចង្កេះភ្នំមួយនៃប្រទេសជប៉ុន ។ នៅជុំវិញផ្ទះតាមល្បាក់ភ្នំ មានស្រែរបស់អ្នកស្រុកជាច្រើន ។ រសៀលថ្ងៃមួយ មានហេតុការណ៍មួយកើតឡើងគួរឱ្យតក់ស្លុត ។ ដំបូង គេឃើញជីតាថាដូឈរសម្លឹងទៅសមុទ្រ ហើយស្រាប់តែមានទឹកមុខស្លេកស្លាំង ។ ភ្លាមនោះ គាត់ស្រែកយ៉ាងភ្លាត់សំឡេងទៅកាន់ថាដូ ៖“ ចៅឯងរត់ឱ្យលឿនទៅយកមែកឈើ ដែលកំពុងឆេះនោះមកឱ្យតា! ឆាប់ឡើង!” ។ ឮដូច្នោះ ថាដូក៏ប្រញាប់ប្រញាល់រត់សំដៅភ្នក់ភ្លើង ហើយចាប់កន្ទុយអុសដែលកំពុងឆេះក្រហមច្រាលមកឱ្យជីតា ។ ភ្លាមនោះ គាត់បានដុតស្រូវក្នុងស្រែឆេះយ៉ាងសន្ធោសន្ធៅ ។ ថាដូឆ្ងល់នឹងទង្វើរបស់ជីតាយ៉ាងខ្លាំង ។ វាយំនិងសួរបញ្ជាក់ ៖“ លោកតា! លោកតាកំពុងដុតស្រូវហើយណា៎!” ។ ជីតាគ្រាន់តែងក់ក្បាល តែគាត់មិនបានចាប់អារម្មណ៍នឹងសម្ដីថាដូឡើយ ។ គាត់ថែមទាំងប្រើថាដូឱ្យដុតស្រូវបន្ថែមទៀត ។

គ្រានោះ វាលស្រែដែលមានស្រូវពណ៌ក្រហមដូចកម្រាលព្រំ ប្រែជាមានពណ៌ខ្មៅគ្របដណ្ដប់ដោយផ្សែងខ្មៅខ្មួលខ្មាញ់ អណ្ដែតទៅលើអាកាស ។ ទិដ្ឋភាពនេះ ធ្វើឱ្យអ្នកភូមិនាំគ្នារត់ឡើងមកលើភ្នំ ដើម្បីពន្លត់ភ្លើង ។ គ្រាន់តែឡើងមកដល់ស្រែភ្លាម បុរសម្នាក់

បានសួរទាំងកំហឹងទៅកាន់លោកតារបស់ថាដូ ៖ “ ហេតុអ្វីបានជាមានរឿងនេះ កើតឡើង? ប្រាប់មក!” ។ លោកតាបានឆ្លើយ ៖ “ ខ្ញុំជាអ្នកដុត” ។

បុរសនោះសួរបន្ត ៖ “ ហេតុអ្វី ?ហេតុអ្វី ?” ។ លោកតាបានចង្អុលទៅសមុទ្រ ។ អ្នកស្រុកមើលតាមដៃគាត់ ឃើញរលកដ៏ធំសម្បើមមួយកំពុងបោះពួយយ៉ាងលឿនស្ទើរសំដៅមករកភូមិអ្នកស្រុក ។ ពួកគេឈរទ្រឹងគ្មានកម្រើក ឬនិយាយស្ដីអ្វីឡើយ ។ ទឹកបានរត់រំលងភូមិនោះ បោកផ្ទប់ចង្កេះភ្នំលាន់យ៉ាងខ្លាំង ។ ប្រជាជនមានទឹកមុខតក់ស្លុត និងព្រួយកង្វល់ ព្រោះឃើញភូមិរបស់ខ្លួនទាំងមូលនៅក្រោមផ្ទៃទឹក ។ ទីបំផុត ទើបពួកគេយល់ពីមូលហេតុ ដែលនាំឱ្យលោកតាសម្រេចចិត្តដុតស្រូវ ។

(ដកស្រង់និងប្រែសម្រួលពីអត្ថបទរឿង “ ថាដូនិងការនេះស្រូវ”)

សំណួរ

១. តើជីតាថាដូប្រើថាដូឱ្យយកភ្លើងមកធ្វើអ្វី ? ហេតុអ្វី ?

២. តើថាដូពេញចិត្តនឹងកិច្ចការនេះ ឬទេ ? ហេតុអ្វី ?

៣. តើការសម្រេចចិត្តរបស់លោកតាត្រឹមត្រូវ ឬទេ ? ព្រោះអ្វី ? ចូរលើកអំណះអំណាងពីក្នុងរឿងមកបញ្ជាក់ឱ្យបានច្បាស់លាស់ ។

៤. តើរឿងនេះផ្ដល់គំនិតអប់រំយ៉ាងដូចម្ដេច ?

លំហាត់

ក. ចូរសរសេរសង្ខេបរឿងឡើងវិញ ។

ខ. ចូរគូសសញ្ញា ✓ ក្នុងប្រអប់ចម្លើយណាដែលអាចបញ្ជាក់ថា ជីតាថាដូ មានបំណងជួយសង្គ្រោះអ្នកភូមិ ។

☐ ១. ជីតាថាដូឃើញរលកសមុទ្រដ៏ធំ ក៏ដុតស្រូវដើម្បីឱ្យអ្នកភូមិរត់ឡើងលើភ្នំ ។

☐ ២. ជីតាថាដូឃើញរលកសមុទ្រដ៏ធំ ក៏ដុតស្រូវបំភ័យអ្នកភូមិ ។

☐ ៣. ជីតាថាដូឃើញរលកសមុទ្រយ៉ាងធំ ក៏ឆ្លៀតឱកាសដុតស្រូវបំផ្លាញចោល ។

គ. ចូររកពាក្យន័យដូចនឹងពាក្យ សមុទ្រ ភ្លើង ភ្នំ ។

ការស្រង់ព័ត៌មានសំខាន់ៗនៅក្នុងរឿង

ក្រោយពីបានអានរឿង“ ជីតាថាដូ” រួច ចូរអ្នកសរសេរ ឬស្រង់ព័ត៌មានសំខាន់ៗ ឬព្រឹត្តិការណ៍សំខាន់ៗនៅក្នុងរឿងនេះ តាមលំនាំគំរូខាងក្រោម ៖

១. ជីតាថាដូឈរសម្លឹងទៅសមុទ្រ ហើយមានទឹកមុខស្លេកស្លាំង ។

២. គាត់ប្រើថាដូ ឱ្យប្រញាប់យកកន្ទុយអុសឱ្យគាត់ ។

៣. .... ។

៤. .... ។

៥. .... ។

៦. .... ។

ភ្លៀងធ្លាក់និងខ្យល់ព្យុះនៅខេត្តកំពង់ឆ្នាំង

ក្រោយពីស្តាប់គ្រូអ្នកអាននៃអត្ថបទនេះរួច ចូរអ្នកឆ្លើយនឹងសំណួរខាងក្រោម ។

១. តើខ្យល់ព្យុះកើតឡើងនៅឯណា ? នៅពេលណា ?

២. តើកន្លែងណាខូចខាតច្រើនជាងគេ ?

៣. តើខ្យល់ព្យុះនេះបណ្តាលឱ្យខូចខាតអ្វីខ្លះ ?

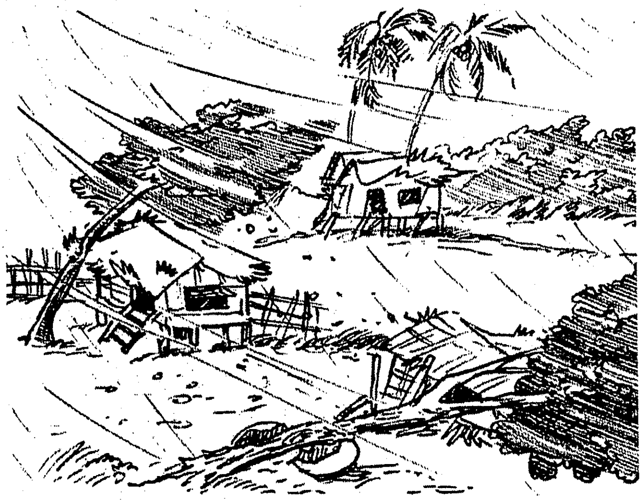

៤. តើអាជ្ញាធរមូលដ្ឋានអំពាវនាវដូចម្តេចខ្លះ ?

លំហាត់

ចូរសរសេរព័ត៌មានសំខាន់ៗមួយចំនួនក្នុងអត្ថបទ ដែលអ្នកបានស្ដាប់ ដាក់ក្នុងតារាងដោយមានឧទាហរណ៍ទី១ជាគំរូ ។

ល.រ	ព័ត៌មានសំខាន់ៗ
១.	ថ្ងៃទី ២៥ និងទី ២៦ ខែមីនា ឆ្នាំ២០១០ នៅខេត្តកំពង់ឆ្នាំង មានភ្លៀងនិងខ្យល់ព្យុះបោកបក់យ៉ាងខ្លាំង ។
២.	....
៣.	....
៤.	....

សព្វនាមបុរិសៈ

សព្វនាមមានច្រើនប្រភេទ ។ ខាងក្រោមនេះ ជាសព្វនាមបុរិសៈ ។ តើសព្វនាមបុរិសៈមានអ្វីខ្លះ ? ចូរអានដោយពិនិត្យពាក្យមានគំនូសពីក្រោមក្នុងល្បះនីមួយៗ ។

១. ឯងនិងខ្ញុំ ជាសិស្ស ។ យើងត្រូវខំរៀនឱ្យបានពូកែ ។

២. ការការពារព្រៃឈើ គឺជាភារកិច្ចរបស់ពួកយើងទាំងអស់គ្នា ។

៣. រក្សានិងរ៉ាស៊ី ជាក្មេងឧស្សាហ៍ ។ ពេលទំនេរ ពួកវាអានសៀវភៅរឿងនិទាន ។

៤. ពូសនតែងចូលរួមធ្វើអនាម័យក្នុងភូមិ ព្រោះគាត់ចង់ឱ្យភូមិគាត់ស្អាតជានិច្ច ។

៥. គ្រូខ្ញុំយកចិត្តទុកដាក់នឹងសិស្សទាំងអស់ ។ លោកតែងទូន្មាន ពួកយើងឱ្យប្រព្រឹត្តអំពើល្អ ។

ពាក្យ " ឯង ខ្ញុំ យើង ពួកយើង " ក្នុងឧទាហរណ៍ទី១ ទី ២ និងទី៥ បង្ហាញបុគ្គលដែលរួមក្នុងការប្រាស្រ័យទាក់ទងគ្នា ។

ពាក្យ " ពួកវា" ឧទាហរណ៍ទី ៣ ប្រើជំនួសកន្សោមនាម " រក្សា និង រ៉ាស៊ី" ។

ពាក្យ " គាត់" ក្នុងឧទាហរណ៍ទី ៤ ប្រើជំនួសកន្សោមនាមពូសន ។

ពាក្យ " លោក" ក្នុងឧទាហរណ៍ទី ៥ ប្រើជំនួសកន្សោមនាមគ្រូខ្ញុំ ។

សព្វនាមបុរិសៈ ជាពាក្យសម្រាប់បង្ហាញបុគ្គលចូលរួមប្រាស្រ័យទាក់ទងគ្នា និងសម្រាប់ជំនួសកន្សោមនាម ។

សព្វនាមបុរិសៈមាន ៖

• បុរសទី ១ សម្រាប់បង្ហាញអ្នកនិយាយ ៖ ខ្ញុំ អញ គ្នា អាត្មា យើង ពួកយើង... ។

• បុរសទី ២ សម្រាប់បង្ហាញអ្នកដែលគេនិយាយទៅកាន់ ៖ ឯង អ្នក លោក ពួកឯង ពួកអ្នក ឯងរាល់គ្នា អ្នកទាំងអស់គ្នា ញោម... ។

• បុរសទី ៣ សម្រាប់បង្ហាញអ្នកដែលត្រូវគេលើកយកមកនិយាយ ៖ វា គាត់ គេ នាង លោក ពួកវា ពួកគាត់ ពួកគេ... ។

ការប្រើប្រាស់សព្វនាមបុរិសៈ ៖

- " ខ្ញុំ" សម្រាប់និយាយទៅកាន់មនុស្សចាស់ជាង ឬសម្រាប់ប្រើក្នុងការគួរសម ។
- " គ្នា" សម្រាប់អ្នកស្និទ្ធស្នាល ។
- " អាត្មា" សម្រាប់ព្រះសង្ឃ ។
- " ឯង " សម្រាប់និយាយទៅកាន់មនុស្សដែលមានវ័យក្មេងជាង ឬ អ្នកស្និទ្ធស្នាល ។
- " អ្នក" សម្រាប់ប្រើក្នុងការគួរសម ។
- " លោក" សម្រាប់និយាយទៅកាន់អ្នកធំជាង ឬសម្រាប់ប្រើក្នុងការគួរសម ។
- " វា" សម្រាប់បង្ហាញមនុស្ស សត្វ ឬ វត្ថុ ។
- " គេ" សម្រាប់សម្គាល់មនុស្សទូទៅ ។
- " គាត់" សម្រាប់បង្ហាញមនុស្ស ដែលមានវ័យចាស់ជាង ។

លំហាត់

ក. ចូររកសព្វនាមបុរិសៈនៅក្នុងកថាខណ្ឌខាងក្រោម ៖

យើងជាសិស្ស មានភារកិច្ចចម្បងមួយគឺការសិក្សា ។ ក្រៅពីនេះ ពួកយើងត្រូវទទួលខុសត្រូវលើកិច្ចការផ្សេងទៀតដូចជា ការគោរពវិន័យ ការចូលរួមធ្វើពលកម្មនៅសាលារៀន ឬក្នុងសហគមន៍ ការធ្វើអនាម័យ ។ល ។ ចំពោះអ្នកដែលមានការទទួលខុសត្រូវ តែងធ្វើកិច្ចការទាំងនេះបានផលល្អប្រសើរ ហើយពួកគេនឹងមានអនាគតល្អ ។

ខ. ចូរបំពេញល្បះខាងក្រោមដោយប្រើសព្វនាមបុរិសៈឱ្យបានសមស្រប ។

១. នាងជាសិស្សពូកែគណិតវិទ្យារីឯ........វិញជាសិស្សពូកែភាសាខ្មែរ ។

២. ....តែងជួយពន្យល់មេរៀនគ្នាទៅវិញទៅមក ។

៣. ជីតាខ្ញុំតែងអប់រំទូន្មាន.......និងចៅៗឯទៀត ព្រោះ.......ចង់ឱ្យ......ក្លាយជាមនុស្សល្អ ។

៤. សិស្សនេះ ព្យាយាមរៀនសូត្រណាស់ ។.........បានទទួលរង្វាន់រាល់ឆ្នាំ ។

៥. តើ.........ទៅឯណាបាត់ បានជា..........មករកឯងមិនឃើញ ?

៦. ពូសាន ជាយុទ្ធជនក្លាហានម្នាក់ ។ ....ធ្វើពលិកម្មគ្រប់យ៉ាងឱ្យជាតិ ។

គ. ចូរតែងល្បះដោយប្រើសព្វនាមក្នុងប្រអប់ខាងក្រោម ក្នុងមួយពាក្យឱ្យបានមួយល្បះ ។

គេ	ពួកគេ	នាង	វា	លោក

ព្រឹត្តិការណ៍ពិតនិងព្រឹត្តិការណ៍ប្រឌិត

ព្រឹត្តិការណ៍ គឺអំពើ ឬហេតុការណ៍ដែលកើតមានឡើង ។ ហេតុការណ៍ខ្លះ កើតឡើងពិតប្រាកដ តែហេតុការណ៍ខ្លះទៀតគឺជាការប្រឌិត ។ ចូរអ្នកអានឧទាហរណ៍ខាងក្រោម រួចកំណត់ឱ្យបានច្បាស់លាស់អំពីព្រឹត្តិការណ៍ពិត និងព្រឹត្តិការណ៍ប្រឌិត ។

ក. ព្រឹត្តិការណ៍ពិត

ព្រឹត្តិការណ៍ពិត គឺជាហេតុការណ៍ ឬសកម្មភាពដែលកើតមានឡើងពិតជាក់ស្ដែងនៅក្នុងសង្គម ។ វាអាចបញ្ជាក់បានពីហេតុការណ៍ មនុស្ស ពេលវេលា និងទីកន្លែងពិតប្រាកដ ។

ឧទាហរណ៍ ៖ ប្រាសាទព្រះវិហារជាមរតកដ៏មានតម្លៃបំផុត នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ។ ប្រាសាទនេះ ត្រូវបានដាក់បញ្ចូលជាបេតិកភណ្ឌពិភពលោក កាលពីថ្ងៃទី០៧ ខែកក្កដា ឆ្នាំ២០០៨នៅទីក្រុង កេបិច ប្រទេសកាណាដា ។ នេះ គឺជាមោទនភាពមួយរបស់ជាតិយើង ។

ព័ត៌មានខាងលើបង្ហាញ ពេលវេលា ទីកន្លែង និងព្រឹត្តិការណ៍ពិតប្រាកដដែលគេអាចបញ្ជាក់បាននៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជា និងនៅទីក្រុង កេបិច ប្រទេសកាណាដា ។ នេះជាព្រឹត្តិការណ៍ពិត ។

ខ. ព្រឹត្តិការណ៍ប្រឌិត

ព្រឹត្តិការណ៍ប្រឌិត គឺជាហេតុការណ៍ ឬសកម្មភាពដែលគេប្រឌិតឡើងទៅតាមគំនិតយល់ឃើញរបស់គេ ដោយពុំមានកើតឡើងពិតជាក់ស្ដែងនៅក្នុងសង្គមឡើយ ។ វាក៏ពុំមានបញ្ជាក់ពីហេតុការណ៍ មនុស្ស ពេលវេលា និងទីកន្លែងច្បាស់លាស់ដែរ ។

ឧទាហរណ៍ ៖ កាលកន្លងទៅ មានត្រីចំពុះដាវជាច្រើន មកកកកុញក្នុងទឹកសមុទ្រជុំវិញប្រទេសសិង្ហបុរី ។ អ្នកស្រុក និងអ្នកនេសាទមិនហ៊ានចុះទៅក្នុងសមុទ្រឡើយ ព្រោះខ្លាចត្រីទាំងនោះចាក់សម្លាប់ ។ ស្ដេចបានបញ្ជាទាហានឱ្យទៅសម្លាប់ត្រីទាំងនោះ តែទទួលបរាជ័យជាច្រើនលើក ដោយត្រូវត្រីចាក់ស្លាប់ និងរបួសជាច្រើន ។ ឃើញហេតុការណ៍បែបនេះ ក្មេងប្រុសម្នាក់បានទូលស្ដេចឱ្យយកដើមចេកមកតម្រៀបតាមឆ្នេរសមុទ្រ ។ ស្ដេចបានបញ្ជាឱ្យទាហានធ្វើតាមពាក្យក្មេងនោះ ។ នៅពេលរលកបោកបក់ទឹកសមុទ្រ វាបាននាំត្រីចំពុះដាវ មកចាក់ជាប់នឹងដើមចេកទាំងនោះ ។ លុះពេលដល់ពេលទឹកថយទៅវិញ គេឃើញត្រីទាំងនោះជាប់នៅនឹងដើមចេកលើគោក ។ ពួកទាហាន ក៏នាំគ្នាសម្លាប់ត្រីទាំងនោះអស់ទៅ ។

ព័ត៌មានខាងលើមិនបានបង្ហាញ ពេលវេលា ហេតុការណ៍ពិតប្រាកដ និងទីកន្លែងណាមួយច្បាស់លាស់ឡើយ ។ វាជាព្រឹត្តិការណ៍ប្រឌិត ។

លំហាត់

ចូរអ្នកអានអត្ថបទខាងក្រោម ។ តើអត្ថបទណាបង្ហាញព្រឹត្តិការណ៍ពិត ហើយអត្ថបទណាបង្ហាញព្រឹត្តិការណ៍ប្រឌិត ? ចូរបញ្ជាក់ ។

១. រៀងរាល់ឆ្នាំ នៅថ្ងៃ ០៩ ខែវិច្ឆិកា ប្រទេសកម្ពុជាយើងតែងប្រារព្ធពិធីបុណ្យឯករាជ្យជាតិនៅបរិវេណវិមានឯករាជ្យ ក្នុងរាជធានីភ្នំពេញ ។ ប្រទេសយើងធ្វើពិធីបុណ្យឯករាជ្យ ដើម្បីរំឭកខួបឯករាជ្យដែលខ្មែរយើងបានទាមទារពីអាណានិគមនិយមបារាំងក្នុងឆ្នាំ១៩៥៣ ។

២. ថ្ងៃមួយ ចៅចិត្របានធ្វើដំណើរជាមួយនាងយុននារី លោកហ្លួងរតនសម្បត្តិ និងលោកបាល័ដ្ឋត្រឡប់ពីបាត់ដំបងទៅប៉ៃលិនវិញ ។ មកដល់ពាក់កណ្ដាលផ្លូវ រថយន្តត្រូវខូច ។ អ្នកដំណើរទាំងអស់ ត្រូវសម្រាកកណ្ដាលផ្លូវ ។ យប់នោះ មានចោរមួយក្រុមបានបាញ់រះមកលើក្រុមអ្នកដំណើរ ។ ចៅចិត្រព្យាយាមតស៊ូប្រយុទ្ធ បាញ់តបតនឹងក្រុមចោរទាំងនោះវិញ ។ ទីបំផុត ចៅចិត្របានត្រូវរបួសសន្លប់បាត់ស្មារតី ។ ទឹកចិត្តក្លាហានរបស់ចៅចិត្រ ធ្វើឱ្យយុននារីពេញចិត្តយ៉ាងខ្លាំង ។

៣. កាលពីព្រលប់ថ្ងៃទី ២៣ ខែ មេសា ឆ្នាំង ២០១០ មានខ្យល់ព្យុះដ៏ធំមួយធ្វើឱ្យផ្ទះប្រជាពលរដ្ឋក្នុងភូមិចំនួន៤ សង្កាត់សៀមរាប ក្រុងសៀមរាប រងការខូចខាតអស់៤៨ខ្នង ។ ក្នុងនោះផ្ទះ ៣០ខ្នង ដួលរលំដល់ដី និង ១៨ខ្នងទៀតរបើកដំបូលអស់ ។ ក្រៅពីនោះ មានមនុស្សរងរបួសចំនួន ៣នាក់ ប្រុសពីរនាក់ និងស្រីម្នាក់ ងាប់សត្វគោចំនួន ៣ក្បាល និងខូចខាតសម្ភារៈក្នុងផ្ទះមួយចំនួនធំទៀត ។

៤. ដោយគង់នៅក្នុងព្រះរាជវាំងឯទួលបាសានពុំបាន ព្រោះទឹកទន្លេជន់លិច ព្រះបាទសម្ដេចបរមរាជាពញាយ៉ាត ក៏បញ្ជាឱ្យសម្ដេចចៅពញាកែ និងឧកញ៉ាហោរាធិបតីខៀវ រកកន្លែងសាងសង់ព្រះរាជវាំងថ្មី ។ ឧកញ៉ាហោរាធិបតីខៀវទស្សន៍ទាយទៅឃើញថាទឹកដីនាទិសអាគ្នេយ៍នៃភ្នំដូនពេញជាកន្លែងល្អ ។ ព្រះអង្គ ក៏បញ្ជាឱ្យគេសាងសង់រាជវាំងថ្មីនេះ ។ នៅឆ្នាំ ១៤៣៧ ព្រះអង្គប្រទាននាមក្រុងថ្មីថា“ ក្រុងចតុមុខមង្គល ” ។ មកដល់ឆ្នាំ ១៨៦៥ ព្រះបាទសម្ដេចព្រះនរោត្តម បានផ្លាស់ព្រះរាជវាំងពីក្រុងឧដុង្គមានជ័យមកគង់នៅក្រុងចតុមុខនេះ ។ ព្រះអង្គបានបន្តកសាងក្រុងនេះជាលើកទីពីរ រហូតបានក្លាយជារាជធានីភ្នំពេញសព្វថ្ងៃនេះ ។

ការនិយាយពីព្រឹត្តិការណ៍ដែលនឹងកើតឡើងក្នុងពេលខាងមុខ

ចូរអានការសន្ទនាខាងក្រោម ។ តើគេសន្ទនាអំពីអ្វី ?

ឌីណា : រិទ្ធ! ឯងមានការអីបានជាត្រហេបត្រហបម្ល៉េះ ?

រិទ្ធ : ខ្ញុំទើបឃើញសេចក្ដីជូនដំណឹងថា ក្រុមកីឡាករសាលារៀនយើងនឹងធ្វើការប្រកួត ដើម្បីដណ្ដើមយកពានរង្វាន់ប្រចាំឆ្នាំ ចាប់ពីថ្ងៃស្អែកនេះហើយ ។

ឌីណា : តើក្រុមកីឡាសាលាយើងប្រកួតជាមួយសាលាណា ?

រិទ្ធ : ពួកគេប្រកួតជាមួយកីឡាករនៃសាលាជាច្រើនក្នុងស្រុកយើងនេះ ។

ឌីណា : តើគេរៀបចំពិធីប្រកួតនៅឯណាទៅ ?

រិទ្ធ : គេរៀបចំពិធីប្រកួត នៅឯទីលានបាល់ទាត់ស្រុកយើងនេះ ។

ឌីណា : បើអ៊ីចឹង! ពិតជាមានការចូលរួមច្រើន អ៊ូអរណាស់ហើយមើលទៅ!

រិទ្ធ : ពិតមែនហើយ! យើងនឹងចូលរួមទស្សនា និងលើកទឹកចិត្តកីឡាករបាល់ទាត់សាលារៀនយើង ។

សំណួរ

១. តើគេសន្ទនាអំពីអ្វី ?

២. តើពិធីនេះ ធ្វើនៅពេលណា ? នៅឯណា ?

៣. តើដៃគូសន្ទនាមានចំណាប់អារម្មណ៍ដូចម្ដេច ចំពោះព្រឹត្តិការណ៍នេះ ?

លំហាត់

ចូររៀបគ្នាជាក្រុមតូចៗ ។ ក្រុមនីមួយៗ ត្រូវពិភាក្សារៀបចំព័ត៌មានស្ដីពីព្រឹត្តិការណ៍ពិត ឬព្រឹត្តិការណ៍ប្រឌិត ដែលនឹងកើតឡើងក្នុងពេលណាមួយឆាប់ៗ ដែលខ្លួនទើបនឹងដឹង បង្ហាញដល់ក្រុមដទៃ ។

សេចក្តីជូនដំណឹងអំពី “ បាតុភូតអាកាសធាតុ ”

សេចក្តីជូនដំណឹង

ក្រសួងធនធានទឹក និងឧតុនិយម សូមប្រកាសជូនដំណឹងដល់អាជ្ញាធរដែនដីនិង ប្រជាពលរដ្ឋទាំងអស់ដែលរស់នៅតាមបណ្តាខេត្តមួយចំនួន និងអ្នកដំណើរតាមផ្លូវគោក ផ្លូវទឹក និងផ្លូវអាកាសត្រូវបង្កើនការប្រុងប្រយ័ត្នខ្ពស់ ជាពិសេសអ្នកនៅតាមតំបន់មាត់សមុទ្រគួរផ្អាកការនេសាទ ឬធ្វើដំណើរ ដើម្បីចៀសវាងគ្រោះថ្នាក់ជាយថាហេតុ ។ បន្ទាប់ពីអាកាសធាតុធ្លាក់ចុះត្រជាក់រយៈពេលប៉ុន្មានថ្ងៃនេះ ក្រសួងធ្វើការតាមដាន និងស្រាវជ្រាវពីបាតុភូតធម្មជាតិ និងអាកាសធាតុរួចមកឃើញថា ៖

នៅវេលាម៉ោង ៦ព្រឹក ថ្ងៃទី ១៩ ខែមករា ឆ្នាំ២០១០នេះ សម្ពាធទាបមួយបាននឹងកំពុងស្ថិតនៅលើសមុទ្រចិនខាងត្បូង ។ សម្ពាធនេះ កំពុងធ្វើដំណើរមកទិសខាងលិចក្នុងល្បឿន ១៥ គីឡូម៉ែត្រក្នុងមួយម៉ោង ។ ល្បឿនអតិបរមាក្បែរចំណុចកណ្តាលនៃវិសម្ពាធទាបនេះ មានឥទ្ធិពលមកលើព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា បង្កឱ្យផ្ទៃមេឃមានពពកច្រើន ខ្យល់បក់ប្រែប្រួលមានល្បឿនពី ១៨– ២៥គីឡូម៉ែត្រក្នុងមួយម៉ោង ។ មានភ្លៀងមធ្យមដោយកន្លែងនៅតាមបណ្តាខេត្តមួយចំនួនដូចជា រតនគិរី ស្ទឹងត្រែង ក្រចេះ មណ្ឌលគិរី កំពង់ចាម ស្វាយរៀង និងព្រៃវែង ។

សម្រាប់ថ្ងៃទី ២០ ខែមករា ឆ្នាំ២០១០ ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជាយើងទទួលឥទ្ធិពលពីសម្ពាធទាបដដែលនឹងអាចធ្វើឱ្យផ្ទៃមេឃមានពពកច្រើន ខ្យល់បក់ប្រែប្រួលមានល្បឿនពី ២៥ ទៅ ៣៥គីឡូម៉ែត្រក្នុងមួយម៉ោង ខ្យល់កន្ត្រាក់មានល្បឿន ៥៤ គីឡូម៉ែត្រក្នុងមួយម៉ោង ។ រលកសមុទ្រអាចមានកម្ពស់ពី១.៥០ទៅ ២ម៉ែត្រ ។

សម្រាប់ ថ្ងៃទី ២១ ខែមករា ឆ្នាំ ២០១០ វិសម្ពាធបានថយឥទ្ធិពល ផ្ទៃមេឃមានពពកច្រើន ខ្យល់បក់ប្រែប្រួលមានល្បឿនពី ២៥ទៅ ៣៥គីឡូម៉ែត្រក្នុងមួយម៉ោង អាចមានភ្លៀងច្រើននៅតំបន់សមុទ្រ ។ រលកសមុទ្រអាចមានកម្ពស់ពី ១ម៉ែត្រទៅ ១.៥០ ម៉ែត្រ ។

(សម្រួលពីសារព័ត៌មានដើមអម្ពិលលេខ ៣៩២ ថ្ងៃពុធ ទី២០ ខែមករា ឆ្នាំ២០១០)

សំណួរ

១. តើអ្នកណា ជាអ្នកចេញសេចក្ដីប្រកាសជូនដំណឹងនេះ ? តើគេប្រកាសជូនដំណឹងអំពីអ្វី ?

២. តើនៅថ្ងៃទី១៩ ទី២០ និងថ្ងៃទី២១ ខែមករា ឆ្នាំ២០១០ មានហេតុការណ៍អ្វីកើតឡើងខ្លះ ?

៣. តើខេត្តណាខ្លះ ដែលរងឥទ្ធិពលអាកាសធាតុនេះ ?

៤. តើសេចក្ដីប្រកាសជូនដំណឹងនេះ ធ្វើឡើងក្នុងគោលបំណងអ្វី ?

៥. តើអ្នកណាខ្លះ ត្រូវអានសេចក្ដីជូនដំណឹងនេះ ?

៦. តើសេចក្ដីប្រកាសជូនដំណឹងនេះ មានចំណុចសំខាន់ៗអ្វីខ្លះ ?

លំហាត់

ក. តើសេចក្ដីជូនដំណឹងនេះ ជាអត្ថបទពិត ឬប្រឌិត ? ចូរដកស្រង់អំណះអំណាងក្នុងសេចក្ដីជូនដំណឹងខាងលើមកបញ្ជាក់ឱ្យបានច្បាស់លាស់ ។

ខ. ចូរសរសេរពាក្យ " ត្រូវ" នៅពីមុខល្បះណា ដែលត្រូវនឹងខ្លឹមសារអត្ថបទខាងលើ ហើយសរសេរពាក្យ " ខុស" នៅពីមុខល្បះណា ដែលមិនត្រូវនឹងខ្លឹមសារអត្ថបទ ។

.........ក្រសួងធនធានទឹក និងឧតុនិយម បានប្រកាសជូនដំណឹងដល់ប្រជាពលរដ្ឋគ្រប់ខេត្តក្រុងទាំងអស់ឱ្យផ្អាកការនេសាទ ឬធ្វើដំណើរ ដើម្បីចៀសវាងគ្រោះថ្នាក់ ។

.........ដោយសារឥទ្ធិពលសម្ពាធទាប ធ្វើឱ្យរលកសមុទ្រមានកម្ពស់ពី ៣ ទៅ ៤ ម៉ែត្រ ។

.........នៅម៉ោង៦ព្រឹក ថ្ងៃទី១៩ ខែមករា ឆ្នាំ២០១០ មានសម្ពាធទាបមួយស្ថិតនៅលើសមុទ្រចិនខាងត្បូង ។

.........នៅថ្ងៃទី ២០ខែមករា ឆ្នាំ២០១០ ប្រទេសកម្ពុជាយើងទទួលឥទ្ធិពលខ្យល់ព្យុះដ៏ធំ ។

...........នៅថ្ងៃទី២០ខែមករា ឆ្នាំ២០១០ ប្រទេសកម្ពុជាយើងទទួលឥទ្ធិពលសម្ពាធទាបដដែល ធ្វើឱ្យផ្ទៃមេឃមានពពកច្រើន និងអាចមានភ្លៀងច្រើន ។

..........នគរបាលបានហាមឃាត់ប្រជាជនក្នុងការធ្វើដំណើរតាមផ្លូវទឹក ព្រោះខ្លាចខ្យល់ព្យុះ ។

..........នៅថ្ងៃទី ២១ ខែមករា ឆ្នាំ ២០១០ វិសម្ពាធបានថយឥទ្ធិពល ។

គ. ចូរតម្រូវពាក្យ និងន័យរបស់វា ។

១. បាតុភូតធម្មជាតិ	ក. កម្រិតយ៉ាងច្រើន យ៉ាងខ្ពស់ ។
២. ឥទ្ធិពល	ខ. ឈ្មោះក្រសួងមានភារកិច្ចខាងពិនិត្យនូវបាតុភូតដែលកើតមានតាមរដូវ ដូចជាភ្លៀង ផ្គរ រន្ទះ ខ្យល់ព្យុះ... ។
៣. អតិបរមា	គ. កម្លាំងនៃអំណាច ។
៤. ក្រសួងធនធានទឹក និងឧតុនិយម	ឃ. ហេតុដែលបណ្តាលឱ្យកើតឡើងឯងៗដោយធម្មជាតិ ។

ឃ. ចូររកពាក្យសូរដូចនឹងពាក្យ " គួរ និង ពី " ដោយពន្យល់ន័យរបស់ពាក្យនីមួយៗ និងលើកឧទាហរណ៍មកបញ្ជាក់ផង ។

ង. ចូររកពាក្យផ្ទុយនឹងពាក្យ "ប្រុងប្រយ័ត្ន ធ្លាក់ចុះ " ។

សេចក្តីជូនដំណឹង

សេចក្តីជូនដំណឹង អាចធ្វើឡើងតាមរយៈការសរសេរ និងការនិយាយ ។ សំណេរសេចក្តីជូនដំណឹង អាចធ្វើតាមរយៈលិខិតស្នាម បដា សារព័ត៌មាន និងផ្ទាំងសម្រាប់ផ្សព្វផ្សាយជាដើម ។

ចូរអានសេចក្តីជូនដំណឹងខាងក្រោម ។

សេចក្តីជូនដំណឹង

នាយកសាលាបឋមសិក្សា សាមគ្គីមានជ័យ សូមជូនដំណឹងដល់បុគ្គលិកសិក្សា មាតាបិតាសិស្ស អាណាព្យាបាលសិស្ស និងសិស្សានុសិស្សទាំងអស់ឱ្យបានជ្រាបថា ៖

នៅថ្ងៃទី ៣១ ខែ កក្កដា ឆ្នាំ២០១០វេលាម៉ោង ៧ព្រឹក ខាងមុខនេះ សាលារៀនយើងនឹងរៀបចំពិធីប្រគល់រង្វាន់ដល់សិស្សពូកែគ្រប់ថ្នាក់ ក្រោមអធិបតីភាពលោកអភិបាលខេត្ត ។

ដូច្នេះ សូមគោរពអញ្ជើញបុគ្គលិកសិក្សា មាតាបិតា អាណាព្យាបាលសិស្ស និងសិស្សានុសិស្សទាំងអស់ចូលរួមកុំបីខាន ដើម្បីជួយលើកទឹកចិត្ត និងអបអរសាទរចំពោះសិស្សពូកែនៃសាលារៀនយើង ។

សាមគ្គីមានជ័យ ថ្ងៃទី១៩ ខែកក្កដា ឆ្នាំ ២០១០

នាយកសាលា

ឡុង វិសាល

សំណួរ

១. តើអ្នកណា ជាអ្នកធ្វើសេចក្តីប្រកាសជូនដំណឹងនេះ ?

២. តើសេចក្តីជូនដំណឹងនេះនិយាយអំពីអ្វី ?

៣. តើគេជូនដំណឹងដល់អ្នកណាខ្លះ ? នៅពេលណា ? នៅឯណា ?

៤. តើសេចក្តីជូនដំណឹងនេះ មានទម្រង់ដូចម្តេច ?

លំហាត់

ចូរសរសេរសេចក្តីជូនដំណឹងដល់មិត្តរួមថ្នាក់របស់អ្នក ដើម្បីឱ្យគេចូលរួមក្នុងទិវាពលកម្មអន្តរជាតិ ដែលនឹងប្រព្រឹត្តទៅនៅថ្ងៃ ០១ ខែឧសភា ឆ្នាំ២០១០ នៅក្នុងសហគមន៍របស់អ្នក ។

ក្នុងសេចក្តីជូនដំណឹងនោះ អ្នកគប្បីប្រាប់ ៖

១. អ្នកជូនដំណឹង

២. មុខសញ្ញាដែលត្រូវជូនដំណឹង

៣. គោលបំណងនៃការជូនដំណឹង

៤. ពេលវេលា និងទីកន្លែងដែលត្រូវជួបជុំ

នៅពេលអ្នកសរសេររួច អ្នកគប្បីអានសេចក្តីជូនដំណឹងរបស់អ្នកឱ្យក្រុមរបស់អ្នកស្តាប់ដើម្បីកែលម្អ ។

មេរៀនទី ៦

អតីតកាលរបស់យើង

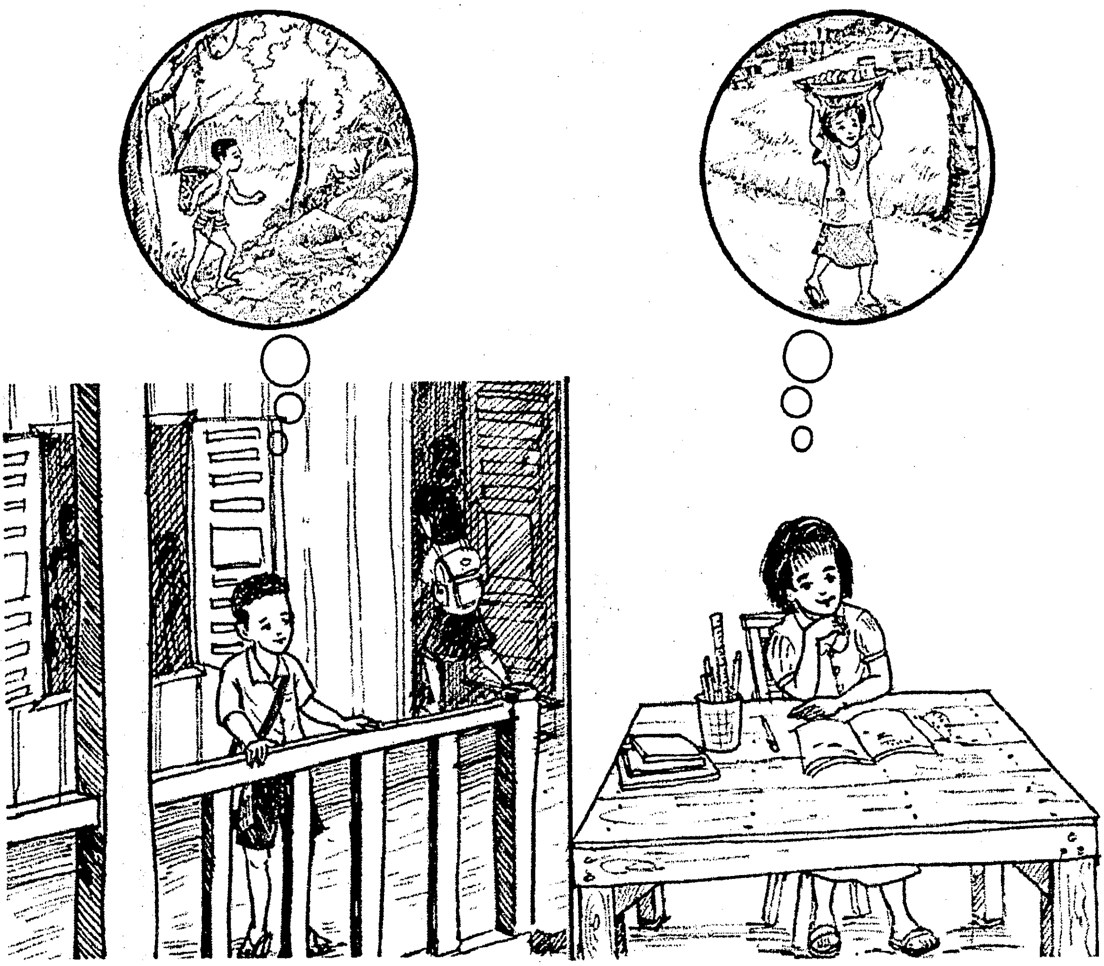

យើងម្នាក់ៗ តែងតែឆ្លងកាត់អតីតកាលគ្រប់ៗគ្នា ប៉ុន្តែអតីតកាលរបស់មនុស្សម្នាក់ៗមិនសុទ្ធតែល្អ ឬអាក្រក់ទាំងអស់នោះទេ ។ អតីតកាលរបស់អ្នកខ្លះ ក៏ជួបរឿងល្អ ឬហេតុការណ៍ល្អ ឬបានធ្វើអំពើល្អ តែអតីតកាលរបស់អ្នកខ្លះជួបរឿងអាក្រក់ ហេតុការណ៍អាក្រក់ ឬបានធ្វើអំពើអ្វីមួយអាក្រក់ ។ ដូច្នេះ អតីតកាលអាចប្រែប្រួលទៅតាមហេតុការណ៍ ដែលមនុស្សម្នាក់ៗបានធ្វើ ឬជួបប្រទះ ។

កំណត់ត្រាប្រចាំថ្ងៃ

មនុស្សខ្លះ ធ្វើកំណត់ត្រាអំពីហេតុការណ៍សំខាន់ៗ ដែលខ្លួនបានជួបប្រទះ ឬបទពិសោធន៍ផ្ទាល់ខ្លួន ។ ហេតុការណ៍ ឬបទពិសោធន៍ទាំងនោះអាចជាការឈឺចាប់ ទុក្ខព្រួយ ការខ្មាសអៀន ការខកចិត្ត សេចក្ដីរីករាយ ក្ដីរំភើប... ។ ដើម្បីឱ្យគេអាចរំឭក ឬចងចាំហេតុការណ៍ ឬបទពិសោធន៍ទាំងនោះ គេតោងកត់ត្រាហេតុការណ៍ដែលចាប់អារម្មណ៍ទាំងនោះទុក ។

ចូរអ្នកអានកំណត់ត្រារបស់ពូសំណាង ខាងក្រោមនេះ ៖

ថ្ងៃទី ១៧ មេសា ១៩៧៥ ខ្ញុំបានជួបហេតុការណ៍ដ៏រន្ធត់មួយ គឺគ្រួសារខ្ញុំ និងប្រជាជនទូទាំងប្រទេស ត្រូវខ្មែរក្រហមជម្លៀសចេញពីទីក្រុង ដោយប្រញាប់ប្រញាល់បំផុត ។

ថ្ងៃទី ៧ មករា ១៩៧៩ ខ្ញុំបានទទួលសេចក្ដីរីករាយ កក់ក្ដៅយ៉ាងខ្លាំង ដោយក្រុមគ្រួសារខ្ញុំបានវិលត្រឡប់ចូលមករស់នៅទីក្រុងភ្នំពេញវិញ ។

ថ្ងៃទី០១ តុលា ១៩៨០ ខ្ញុំមានចិត្តរំភើបជាខ្លាំង ដោយបានចូលរៀនជាថ្មី ។

ក្នុងការសរសេរកំណត់ត្រាប្រចាំថ្ងៃ ដំបូងគេត្រូវចុះកាលបរិច្ឆេទ បន្ទាប់មកចុះទីកន្លែង និងខ្លឹមសារនៃហេតុការណ៍ ។

ចំណុចសំខាន់ៗនៃកំណត់ត្រា ៖

- ក្នុងកំណត់ត្រា គេតែងតែប្រើពាក្យ "ខ្ញុំ" សំដៅខ្លួនអ្នកកត់ត្រាផ្ទាល់ ។
- មានមតិយោបល់ពីខ្លួនឯងច្រើន ។
- មានការពណ៌នាច្រើន (ពណ៌នាអំពីសកម្មភាព ដែលខ្លួនបានធ្វើ ឬហេតុការណ៍ដែលខ្លួនបានជួបប្រទះ) ។

> កំណត់ត្រាប្រចាំថ្ងៃ គឺជាសំណេរហេតុការណ៍ផ្ទាល់ខ្លួន ដើម្បីកត់ត្រារឿងដែលខ្លួនបានជួបប្រទះ ។

លំហាត់

ចូរអ្នកចុះកំណត់ត្រានៅក្នុងសៀវភៅដោយឡែកមួយតាមគំរូខាងក្រោម ៖

កាលបរិច្ឆេទ	ហេតុការណ៍/ សកម្មភាព
ថ្ងៃទី.......... ខែ........... ឆ្នាំ............	....
ថ្ងៃទី.......... ខែ........... ឆ្នាំ............	....
ថ្ងៃទី.......... ខែ........... ឆ្នាំ............	....

បំភ្លេចមិនបាន

នៅពេលវិស្សមកាលកន្លងទៅថ្មីៗនេះ ម្ដាយសុជាតាបាននាំសុជាតាទៅលេងផ្ទះពូរបស់នាងនៅទីក្រុងភ្នំពេញ ។ ពូរបស់នាងបាននាំនាង និងម្ដាយនាង ទៅដើរលេងនៅកន្លែងប្លែកៗមួយចំនួន ។ នាងបានជួបហេតុការណ៍គួរឱ្យចាប់អារម្មណ៍ជាច្រើន នៅពេលដើរទស្សនាកន្លែងទាំងនោះ ។ សុជាតា បានសរសេររៀបរាប់ហេតុការណ៍ទាំងនោះ នៅក្នុងសៀវភៅកំណត់ត្រាប្រចាំថ្ងៃរបស់នាង ។

ថ្ងៃទី ០១ ខែសីហា ឆ្នាំ២០០៩

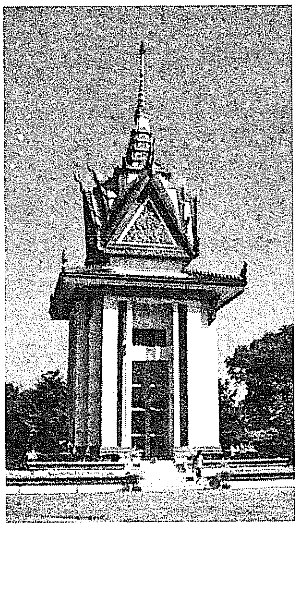

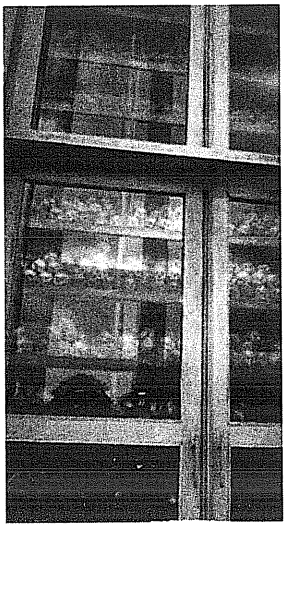

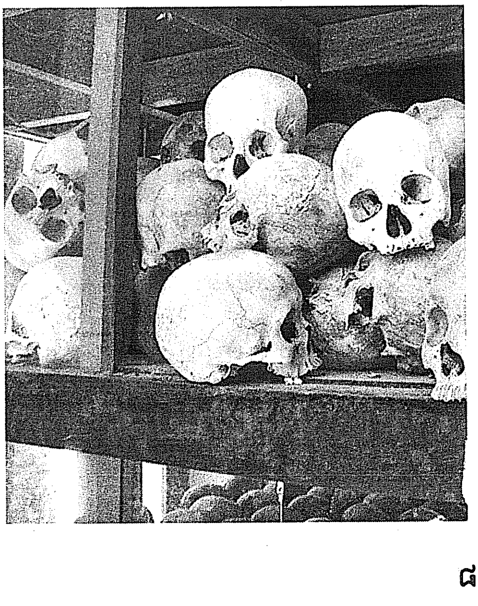

លោកពូ បាននាំម្ដាយខ្ញុំ និងខ្ញុំ ទៅទស្សនាមជ្ឈមណ្ឌលឧក្រិដ្ឋកម្មប្រល័យពូជសាសន៍ជើងឯក ។ ខ្ញុំមានចិត្តរន្ធត់ និងខ្លោចផ្សាបំផុត ដោយបានឃើញឆ្អឹងលលាដ៍ក្បាលមនុស្សជាច្រើន ត្រូវបានគេយកមករៀបតម្កល់ទុកធ្វើសក្ការបូជា និងដើម្បីឱ្យកូនចៅជំនាន់ក្រោយបានដឹង បានឃើញ និងចងចាំអំពើប្រល័យពូជសាសន៍របស់ពួកខ្មែរក្រហម ។ យើងបានដើរមើលរណ្ដៅធំៗដែល គេកប់សពរួម និងបានចូលទស្សនាសារមន្ទីរតម្កល់ឯកសារ ។ ក្នុងនោះ គេបានបិទរូបថត និងឈ្មោះអ្នកដែលគេបានសម្លាប់នៅទីនោះ ។ មកដល់រូបនាយទាហានម្នាក់ អ្នកម៉ាក់ឈរទ្រឹងយំខ្សឹកខ្សួល ហើយប្រាប់ខ្ញុំថាបុរសនោះគឺជាបងជីដូនមួយរបស់គាត់ ។ អ្នកម៉ាក់និយាយរឿងរ៉ាវដ៏ទារុណរបស់លោកអ៊ំនោះ ធ្វើឱ្យខ្ញុំមិនអាចទប់ទឹកភ្នែកបានឡើយ ។ នៅជិតនោះ ខ្ញុំព្រឺក្បាលនឹងឧបករណ៍ ដែលពួកខ្មែរក្រហមប្រើប្រាស់ ដើម្បីធ្វើទារុណកម្ម និងសម្លាប់មនុស្សដូចជា ដង្កាប់ ពូថៅ ញញួរ ចបកាប់... ។ ទិដ្ឋភាពនៅទីនោះ ធ្វើឱ្យខ្ញុំចងចាំជារៀងរហូត ។

ថ្ងៃទី ៥ ខែសីហា ឆ្នាំ២០០៩

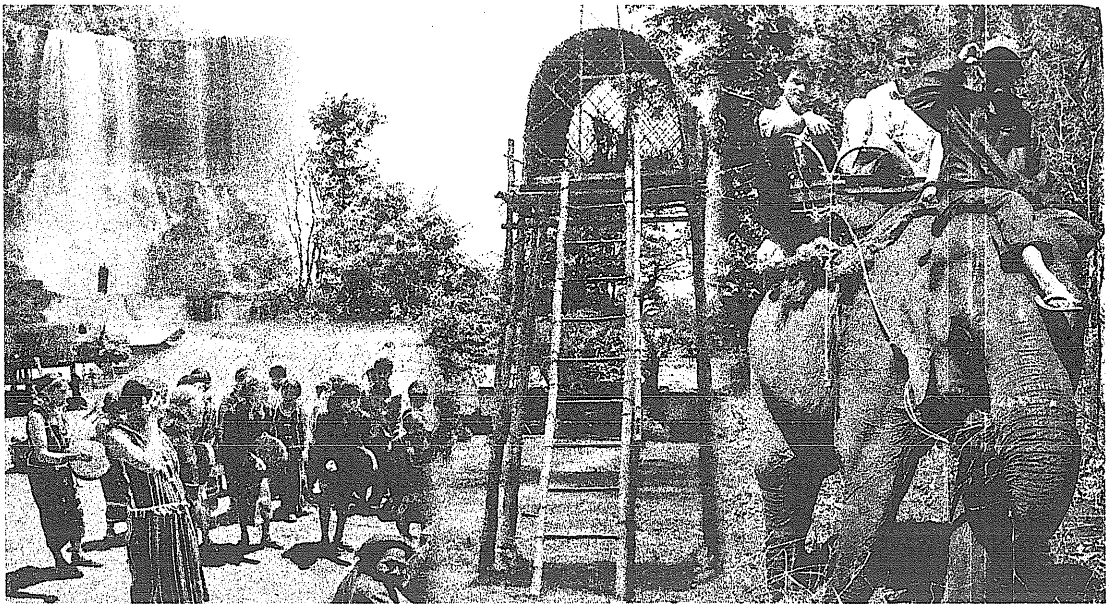

ខ្ញុំបានទៅកម្សាន្ត នៅខេត្តមណ្ឌលគិរី ។ ខ្ញុំសប្បាយចិត្តណាស់ ដោយនៅទីនោះខ្ញុំបានឃើញទេសភាពល្អប្លែកគ្រប់ទីកន្លែង ។ ខ្ញុំបានឃើញភ្នំទាបខ្ពស់ នៅជាប់គ្នាហូរហែព្រមទាំងវាលស្មៅស្រស់ស្អាត គួរឱ្យត្រជាក់ចិត្តក្រៃលែង ។ អ្វីដែលធ្វើឱ្យខ្ញុំចាប់

អារម្មណ៍យ៉ាងខ្លាំងនោះ គឺជនជាតិភាគតិច ។ ពួកគេស្លៀកសម្លៀកបំពាក់ជនជាតិ និងមានកាផាស្ពាយនៅពីក្រោយខ្នងទៀតផង ។ ខ្ញុំជក់ចិត្តនឹងសង្កេតមើលកូនផ្ទះតូចមួយដែលមានកម្ពស់ប្រហែលជិតដប់ម៉ែត្រ ។ ខ្ញុំឮគេថា ផ្ទះនេះគេសង់ឡើងសម្រាប់ឱ្យកូនកំលោះជនជាតិនៅ មុនពេលរៀបការរហូតដល់ពេលរៀបការ ។ លោកពូរបស់ខ្ញុំ បានថតរូបជនជាតិនោះជាច្រើន ។

សំណួរ

១. តើសុជាតាធ្វើអ្វី នៅពេលវិស្សមកាល ?

២. តើថ្ងៃទី ០១ សីហា ២០០៩ សុជាតាទៅទីណា ?

៣. តើអ្វីខ្លះ ដែលធ្វើឱ្យនាងចាប់អារម្មណ៍នៅទីនោះ ?

៤. តើថ្ងៃទី ៥ សីហា ២០០៩ នាងទៅទីណា ?

៥. តើនាងចាប់អារម្មណ៍នឹងអ្វីខ្លះនៅទីនោះ?

៦. តើសុជាតាប្រើពាក្យអ្វី ដើម្បីរៀបរាប់ពីខ្លួននាង ?

លំហាត់

ក. ចូរគូសសញ្ញា ✓ ក្នុងប្រអប់ចម្លើយណា ដែលមានន័យត្រូវនឹងពាក្យខាងដើម ។

១. រន្ធត់ ៖

☐ ក. ភ័យស្លុត ☐ ខ. តក់ក្រហល់ ☐ គ. ក្ដៅក្រហាយ ។

២. សព ៖

☐ ក. ឆ្អឹងខ្មោច ☐ ខ. ខ្មោចស្រស់ ☐ គ. ខ្មោចមនុស្ស ។

៣. ទារុណ ៖

☐ ក. អាក្រក់ ☐ ខ. ធ្ងន់ធ្ងរ ☐ គ. ថោកទាប ។

ខ. ចូរជ្រើសរើសពាក្យក្នុងប្រអប់ ដើម្បីជំនួសពាក្យដែលមានគំនូសពីក្រោម ។

មើល	គ្រឿងប្រើប្រាស់	ឈប់សម្រាក	លំហើយចិត្ត

១. នៅពេលវិស្សមកាល សុជាតាទៅលេងទីក្រុងភ្នំពេញ ។

២. ខ្ញុំព្រឺក្បាលនឹងឧបករណ៍ ដែលពួកខ្មែរក្រហមប្រើប្រាស់ ដើម្បីធ្វើទារុណកម្ម និងសម្លាប់មនុស្ស ។

៣. ខ្ញុំបានទៅកម្សាន្តនៅភ្នំតាម៉ៅ ។

៤. ខ្ញុំនិងម្តាយខ្ញុំ បានទៅទស្សនាមជ្ឈមណ្ឌលឧក្រិដ្ឋកម្មប្រល័យពូជសាសន៍ជើងឯក ។

ការបំពេញកំណត់ត្រាប្រចាំថ្ងៃ

ចូរសរសេរពាក្យបំពេញកំណត់ត្រាប្រចាំថ្ងៃខាងក្រោមឱ្យបានសមស្រប ។

ក. ថ្ងៃទី ១៥ កក្កដា ឆ្នាំ២០០៩

ពុកបានទិញកង់ថ្មីមួយឱ្យខ្ញុំ ។ ពេលខ្ញុំរៀនជិះ... ដំបូង ខ្ញុំឱ្យគាត់ជួយទប់ ។ មួយថ្ងៃក្រោយមក ខ្ញុំហ៊ាន ...ម្នាក់ឯង ។ ខ្ញុំសាកល្បងជិះទៅសាលារៀន ស្រាប់តែទៅ...របងសាលារៀន ដួលបែកមាត់ ។

ខ. យប់ទី ៣នៃពិធីបុណ្យអុំទូកឆ្នាំ២០០៩

ពុកបាននាំ...ទៅមុខព្រះបរមរាជវាំង ដើម្បីមើលការបណ្តែត... និងការប្រគំ... ។ ពេលនោះ មានមនុស្សច្រើនណាស់ប្រជ្រៀតគ្នារង់ចាំមើលការអុជ.... ។ ពេលឮកាំជ្រួចផ្ទុះ ខ្ញុំស្ទុះរុលទៅ... ដើម្បីឱ្យបានឃើញច្បាស់ ។ ខ្ញុំក៏របូតដៃពី... ។ មួយស្របក់ក្រោយមកទើបខ្ញុំ បានជួប...វិញ ។ ខ្ញុំរត់ទៅឱបគាត់ ដោយត្រេកអរ ។ ពុកក៏នាំខ្ញុំ មក...វិញ ។

ខ្ញុំសាកល្បង

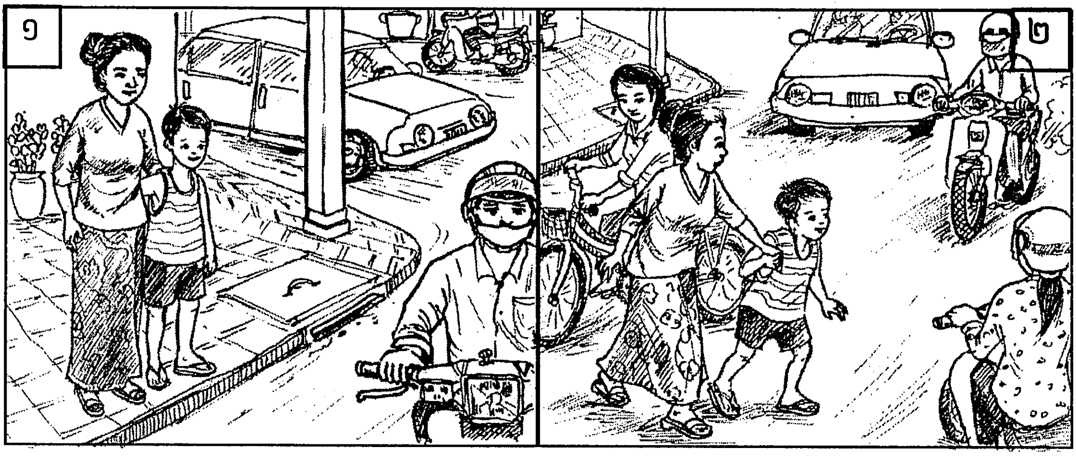

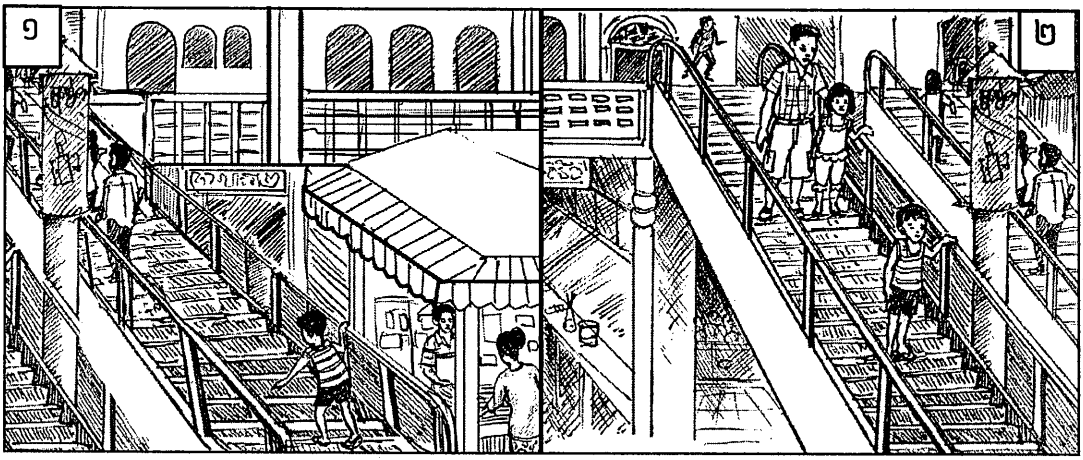

សំណួរ

១. តើកំណាត់ត្រាទី១ និយាយអំពីអ្វី ? នៅឯណា ?

២. តើអ្នកកត់ត្រាមានអារម្មណ៍បែបណា នៅគ្រាដំបូង ? នៅទីបញ្ចប់ ?

៣. តើកំណាត់ត្រាទី ២ និយាយអំពីអ្វី ? នៅឯណា ?

៤. តើនៅពេលនោះ គេមានអារម្មណ៍យ៉ាងណា?

សញ្ញារះមុខ "ះ"

ចូរអានឧទាហរណ៍ខាងក្រោម ។ តើសញ្ញារះមុខសម្រាប់ធ្វើអ្វី ?

ក. ឧទាហរណ៍

១. ខ្ញុំជិះកង់ទៅសាលារៀន ។

២. ប្អូនខ្ញុំចេះដើរតេះតះ ។

៣. គ្រូប្រាប់ថា មេរៀននេះងាយស្រួលរៀនណាស់ ។

៤. កោះកាពិនៅឆ្ងាយណាស់ ។

៥. គេជីកស្រះចិញ្ចឹមត្រីប្រា ។

សញ្ញារះមុខ សម្រាប់ប្រើជំនួសព្យញ្ជនៈ"ហ"ប្រកបនឹងស្រៈខ្លី ។

ខ. វិធីប្រើ

សញ្ញារះមុខប្រើនៅខាងក្រោយស្រៈប្រកប ។

សញ្ញាស្រៈខ្លះ ប្រកបនឹងរះមុខកត់សូរផ្សេងទៅវិញ ។

ឧទាហរណ៍ : កះ

ជះ

កោះ

ចេះ

លំហាត់

ក. ចូរបំពេញល្បះខាងក្រោម ដោយពាក្យដែលមានសញ្ញារះមុខ ឱ្យបានសមស្រប ។

១. ខ្ញុំបានទៅលេងអង្គរវត្ត ។ នៅទី..... មានប្រាសាទល្អអស្ចារ្យជាច្រើន ។

២. ជីដូនខ្ញុំឈឺ..... ដោយសារគាត់ពិសាបន្លែឆៅច្រើនពេក ។

៣. ធីតា.....ម៉ូតូទៅទិញ.....មួយបាច់យកមកចាប់នំបញ្ចុកហូប ។

៤. ម្ដាយខ្ញុំ កើប..... ពីចង្ក្រានយកទៅចាក់ក្នុងរណ្ដៅទុកធ្វើជី ។

៥. ពេលគេនិយាយចំឈ្មោះ បូណាអៀនអង្គុយ..... ក្រចកដៃ ។

៦. ខ្ញុំបានទៅលេង..... ទន្សាយ កាលពីពេលចូលឆ្នាំខ្មែរ ។

៧. ប្រជាជនខ្មែរតស៊ូរើ..... ពីការ ... ជាន់របស់បារាំង ដើម្បីទាមទារឯករាជ្យ ។

៨. គេដាំផ្កា..... នៅក្នុងសួនច្បារមុខថ្នាក់រៀន ។

៩. ពេលចូលឆ្នាំខ្មែរ យើងមិនត្រូវលេង..... ទឹកដាក់គ្នាឡើយ ។

១០. គេខំ..... ពារគ្រប់ឧបសគ្គ ដែលមករារាំងការរៀនសូត្ររបស់គេ ។

ខ. ចូរតែងល្បះតាមរូបភាពខាងក្រោម ដោយប្រើពាក្យមានសញ្ញារះមុខ ។

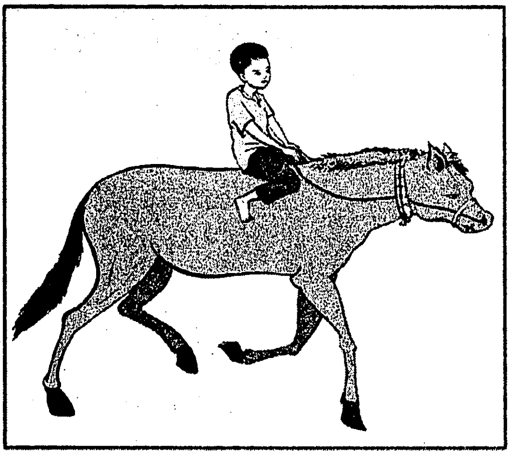

.... ។ .... ។

គ. ចូរតែងល្បះនឹងពាក្យខាងក្រោម ឱ្យបានមួយល្បះក្នុងមួយពាក្យ ។

១. ឈ្មោះ

២. ព្រះពុទ្ធ

៣. កុះករ

ឃ. ចូររកពាក្យដែលប្រើសញ្ញារះមុខ ឱ្យបានបីពាក្យហើយយកពាក្យនោះទៅតែងជាល្បះ ។

ប្រាសាទព្រះវិហារ

ចូរអានអត្ថបទ រួចឆ្លើយនឹងសំណួរ ។

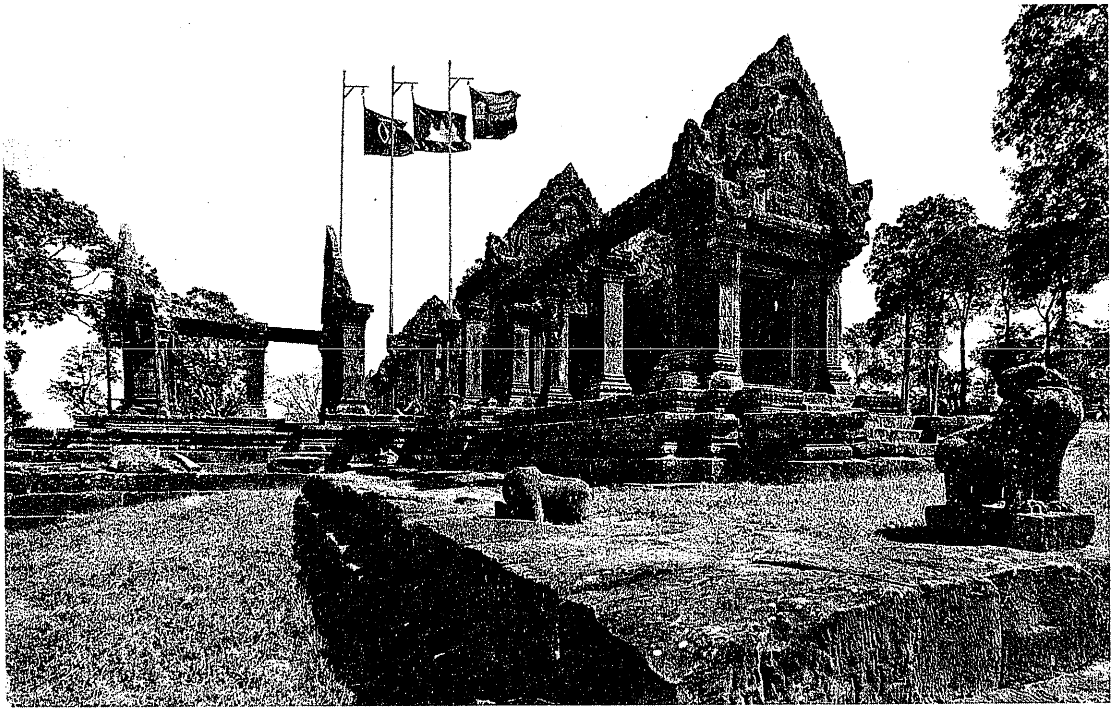

ប្រាសាទព្រះវិហារ ឋិតនៅយ៉ាងខ្ពស់ត្រដែត លើកំពូលរាបស្មើនៃជួរភ្នំដងរែក ក្នុងខេត្តព្រះវិហារ ។ ប្រាសាទនេះ បានសាងសង់ឡើងនៅចុងសតវត្សរ៍ទី ៩ ប្រកបដោយក្បូរក្បាច់រចនាដ៏ប្រណីត ។

នៅថ្ងៃទី ៧ ខែកក្កដា ឆ្នាំ ២០០៨ ប្រជាជនទូទាំងប្រទេសមានទឹកមុខសប្បាយរីករាយឥតឧបមា ។ ក្រោមការខិតខំប្រឹងប្រែងរបស់រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា ប្រាសាទព្រះវិហារដែលជាកេរមរតករបស់ខ្មែរ ត្រូវបានអង្គការយូនីស្កូយល់ព្រមដាក់បញ្ចូលក្នុងបញ្ជីសម្បត្តិបេតិកភណ្ឌពិភពលោក ។

ក្នុងថ្ងៃដដែលនោះ គ្រប់ក្រសួង មន្ទីរ សាលារៀនបានប្រមូលផ្តុំគ្នា នៅដងទង់ជាតិ ដើម្បីច្រៀងចម្រៀងជាតិ និងបង្ហូតទង់ជាតិ ហើយនិងស្តាប់សាររបស់ប្រមុខដឹកនាំរាជរដ្ឋាភិបាល ដែលចាក់ផ្សាយតាមវិទ្យុ ទូរទស្សន៍ជាសាធារណៈ ។ ឯទីវត្តអារាម ព្រះសង្ឃបានទូងស្គរ និងសូត្រជយតុប្រសិទ្ធពរជ័យក្នុងឱកាសនោះដែរ ។

រយៈពេលប៉ុន្មានខែក្រោយមក ក្រោមមូលនិធិទូរទស្សន៍បាយ័ន និងអំណោយរបស់សប្បុរសជន គេបានកសាងផ្លូវចាក់បេតុងមួយខ្សែយ៉ាងប្រណីត គួរឱ្យស្ញើចសរសើរទៅកាន់ប្រាសាទព្រះវិហារ ដែលធ្វើឱ្យយើងងាយស្រួលក្នុងការធ្វើដំណើរទៅកាន់ទីនោះ ។

សមិទ្ធផលទាំងនេះ បានមកពីកម្លាំងសាមគ្គីដ៏ស្អិតរមួតរបស់ប្រជាជនខ្មែរយើង ។ អំណឹះតទៅ យើងត្រូវតែប្ដេជ្ញាការពារសម្បត្តិបេតិកភណ្ឌពិភពលោកឱ្យបានឋិតថេរចីរកាលជានិរន្តរ៍ ។

សំណួរ

១. តើប្រាសាទព្រះវិហារឋិតនៅឯណា ?

២. តើប្រាសាទព្រះវិហារ ត្រូវបានបញ្ចូលជាសម្បត្តិបេតិកភណ្ឌពិភពលោកនៅថ្ងៃណា ? ខែណា ? ឆ្នាំណា ?

៣. តើរាជរដ្ឋាភិបាលសុំបញ្ចូលប្រាសាទនេះ ជាបេតិកភណ្ឌពិភពលោកដើម្បីអ្វី ?

៤. តើនៅក្រោមមូលនិធិបាយ័ន និងអំណោយរបស់សប្បុរសជនគេបានកសាងអ្វី?

៥. តើអ្នកត្រូវធ្វើដូចម្ដេច ដើម្បីឱ្យប្រាសាទព្រះវិហារនៅគង់វង្សឋិតថេរចីរកាលតទៅ ?

លំហាត់

ក. ចូរស្រង់ពាក្យដែលមានសញ្ញារះមុខក្នុងអត្ថបទខាងលើ ។

ខ. ចូរសរសេរពាក្យ“ ត្រូវ” ពីមុខល្បះណាដែលត្រូវនឹងខ្លឹមសារអត្ថបទ និងសរសេរពាក្យ“ ខុស” ពីមុខល្បះណាដែលមិនត្រូវនឹងខ្លឹមសារអត្ថបទ ។

........ប្រាសាទព្រះវិហារ ឋិតនៅលើកំពូលរាបស្មើនៃជួរភ្នំក្នុងប្រទេសថៃ ។

.........ថ្ងៃ ៧ ខែកក្កដា ឆ្នាំ២០០៨ អង្គការយូនីស្កូ បានយល់ព្រមដាក់បញ្ចូលប្រាសាទព្រះវិហារក្នុងបញ្ជីសម្បត្តិបេតិកភណ្ឌពិភពលោក ។

.........ក្រោមមូលនិធិបាយ័ន និងអំណោយរបស់សប្បុរសជន គេបានកសាងផ្លូវមួយខ្សែទៅកាន់ប្រាសាទព្រះវិហារ ។

ការនិយាយពីហេតុការណ៍នៅក្នុងកំណត់ត្រាប្រចាំថ្ងៃ

ក្រោយពីបានអានកំណត់ត្រាប្រចាំថ្ងៃរបស់សុជាតារួចមក សុខានិងធីតាបានលើកយកហេតុការណ៍នៅក្នុងកំណត់ត្រានាថ្ងៃទី ២៨ កក្កដា របស់សុជាតាមកជជែកគ្នាអំពីទស្សនៈរបស់អ្នកសរសេរ ។ ចូរអានការសន្ទនារវាងសុខានិងធីតា ។

សុខា : ធីតា! តើនៅក្នុងកំណត់ត្រារបស់សុជាតា នៅថ្ងៃទី០១ ខែសីហា ដែលយើងបានអាន មានហេតុការណ៍អ្វីខ្លះគួរឱ្យចាប់អារម្មណ៍ ?

ធីតា : តាមខ្ញុំយល់ អ្វីដែលគួរឱ្យចាប់អារម្មណ៍នោះគឺ ឆ្អឹងលលាដ៍ក្បាលមនុស្សជាច្រើនត្រូវគេរៀបតម្កល់ទុក រណ្តៅកប់សពរួមដែលមានទំហំធំៗរួមទាំងវិធីនិងឧបករណ៍សម្រាប់សម្លាប់មនុស្ស ។

សុខា : មែនហើយ! តើសុជាតា ឬអ្នកសរសេរកំណត់ត្រានេះ យល់ឃើញយ៉ាងណាចំពោះហេតុការណ៍នេះ?

ធីតា : តាមខ្ញុំយល់ អ្នកសរសេរកំណត់ត្រានេះយល់ថា ហេតុការណ៍នេះចម្លែកមិនគួរឱ្យជឿ ជារឿងដែលគួរឱ្យរន្ធត់ និងខ្លោចផ្សាខ្លាំងណាស់ ឃើញហើយគួរឱ្យព្រឺក្បាល មិននឹកស្មានថា ពួកខ្មែរក្រហមមានចិត្តកាចឃោរឃៅ ហ៊ានកាប់សម្លាប់មនុស្សគ្មានញញើតដៃដូច្នេះសោះ ។ នាងយល់ទៀតថា ត្រូវតែកត់ត្រារឿងនេះទុក ព្រោះអំពើនេះជាអំពើព្រៃផ្សៃអស្ចារ្យ គ្មាននរណាធ្វើដូចទេ ។ អំពើនេះ ធ្វើឱ្យនាងចងចាំជានិច្ច គ្មានថ្ងៃបំភ្លេចបាន ។ ដូច្នេះ កូនចៅជំនាន់ក្រោយត្រូវតែបានដឹងគ្រប់ៗគ្នា ។

លំហាត់

ចូរអ្នករៀបចំការពណ៌នាពីហេតុការណ៍ខាងលើ ដោយប្រាប់ពីទស្សនៈរបស់អ្នកសរសេរកំណត់ត្រានេះ ហើយឡើងបង្ហាញដល់សិស្សទាំងអស់ ដោយការនិយាយផ្ទាល់មាត់ ។

ស្រមោលអតីតកាល

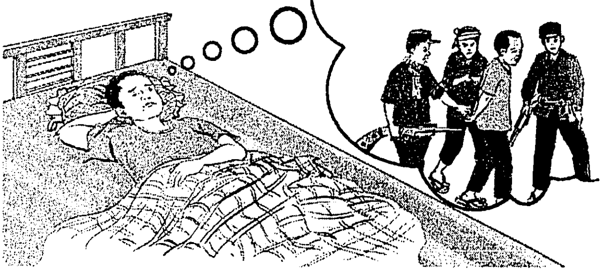

យប់នេះ ខ្ញុំគេងមិនលក់សោះ ខ្ញុំចេះតែស្រមៃទៅដល់អតីតកាលដែលគួរឱ្យឈឺចាប់បំផុត ។ ខ្ញុំនៅចាំបានថា នៅខែកក្កដា ឆ្នាំ ១៩៧៧ ខ្ញុំមានអាយុប្រាំបីឆ្នាំ ។ ខ្ញុំមានជំងឺហើម ដោយខ្វះជីវជាតិអាហារ ។ យប់មួយ ខ្ញុំឃ្លានខ្លាំងពេកមិនអាចទ្រាំបាន ក៏លួចរត់ទៅភូមិ ក្រែងបានអ្វីបន្តិចបន្តួចហូបឱ្យមានកម្លាំង ។ ទៅដល់មុខផ្ទះ ដោយសារពន្លឺព្រះចន្ទ ខ្ញុំឃើញក្រូចថ្លុងនៅសល់បីផ្លែ ។ ពេលនោះ នៅក្នុងខ្ទម ម្ដាយឪពុកខ្ញុំសម្រាន្តលក់ស្ងាត់ឈឹង ។ ខ្ញុំចូលទៅដាស់គាត់ ហើយសូមឱ្យគាត់បេះផ្លែក្រូចឱ្យខ្ញុំហូប ។ ឪពុកខ្ញុំ អាណិតខ្ញុំពេក ក៏ដាច់ចិត្តប្រថុយលីតម្ដក់ដើរទៅកាន់ដើមក្រូចទាំងភិតភ័យបំផុត ។ ពុកថ្ពក់ផ្លែក្រូចថ្នមៗ ។ ផ្លែក្រូចធ្លាក់ខ្ទុកដូចចិត្ត ។ ខ្ញុំឃើញគាត់ឱនរើសផ្លែក្រូច ស្រាប់តែកងឈ្លបមិនដឹងជាមកដល់ពីថ្មើរណាចាប់ដៃគាត់ជាប់ ហើយស្រែកដាក់គាត់ ៖“ មិត្តឯងក្បត់! យើងរកឃើញខ្មាំងហើយ! ” ។ ពួកវាក៏ចាប់ចងពុកបណ្ដើរយកទៅ ។ ពេលនោះខ្ញុំភ័យពេក រត់យករួចខ្លួនភ្លេចគិតអ្វីទាំងអស់ ។ ព្រឹកស្អែកឡើងខ្ញុំឮគេខ្សឹបគ្នាថា កងឈ្លបបានយកឪពុកម្ដាយ និងប្អូនស្រីខ្ញុំទៅសម្លាប់អស់ហើយ ។

នេះហើយជារឿង ដែលធ្វើឱ្យខ្ញុំចងចាំមិនដែលភ្លេច ។ ខ្ញុំសូមឱ្យខ្មែរជំនាន់ក្រោយចេះអត់ឱន អធ្យាស្រ័យគ្នា ហើយបែងចែកមិត្ត និងសត្រូវឱ្យបានច្បាស់ និងរួបរួមសាមគ្គីគ្នាកសាងមាតុភូមិឱ្យបានរុងរឿង ។

សំណួរ

១. តើរឿងនេះ កើតនៅក្នុងសម័យណា ?

២. តើចំពោះរឿងនេះ អ្នកមានអារម្មណ៍យ៉ាងណា?

៣. តើតទៅមុខ អ្នកគួរធ្វើយ៉ាងណា?

កំណត់ត្រាប្រចាំថ្ងៃ

នៅក្នុងអត្ថបទកំណត់ត្រាដែលអ្នកបានអាន និងបានស្តាប់ អ្នកបានដឹងហេតុការណ៍ដ៏សោកសៅ ហេតុការណ៍គួរឱ្យសប្បាយរីករាយ និងគួរចាប់អារម្មណ៍ ។ កន្លងមកអ្នកផ្ទាល់ក៏ប្រាកដជាធ្លាប់ជួបហេតុការណ៍គួរឱ្យចាប់អារម្មណ៍ដែរ ។

ចូរអ្នកសរសេរបទពិសោធន៍ទាំងនោះ ជាទម្រង់កំណត់ត្រាប្រចាំថ្ងៃ ដោយសរសេរកាលបរិច្ឆេទ និងហេតុការណ៍ដែលកើតឡើងនៅពេលនីមួយៗនោះ ដោយប្រើពាក្យ " ខ្ញុំ" តាមលំនាំកំណត់ត្រារបស់សុជាតា ។

នៅពេលសរសេរចប់ ចូរអ្នកអានកំណត់ត្រានោះនៅក្នុងក្រុមអ្នក ដើម្បីឱ្យពួកគេជួយកែលម្អឱ្យកាន់តែប្រសើរ ។

ថ្ងៃទី.......... ខែ.......... ឆ្នាំ................

....

....

....

....

....

....

....

....

មេរៀនទី ៧

ទូរគមនាគមន៍នៅកម្ពុជា

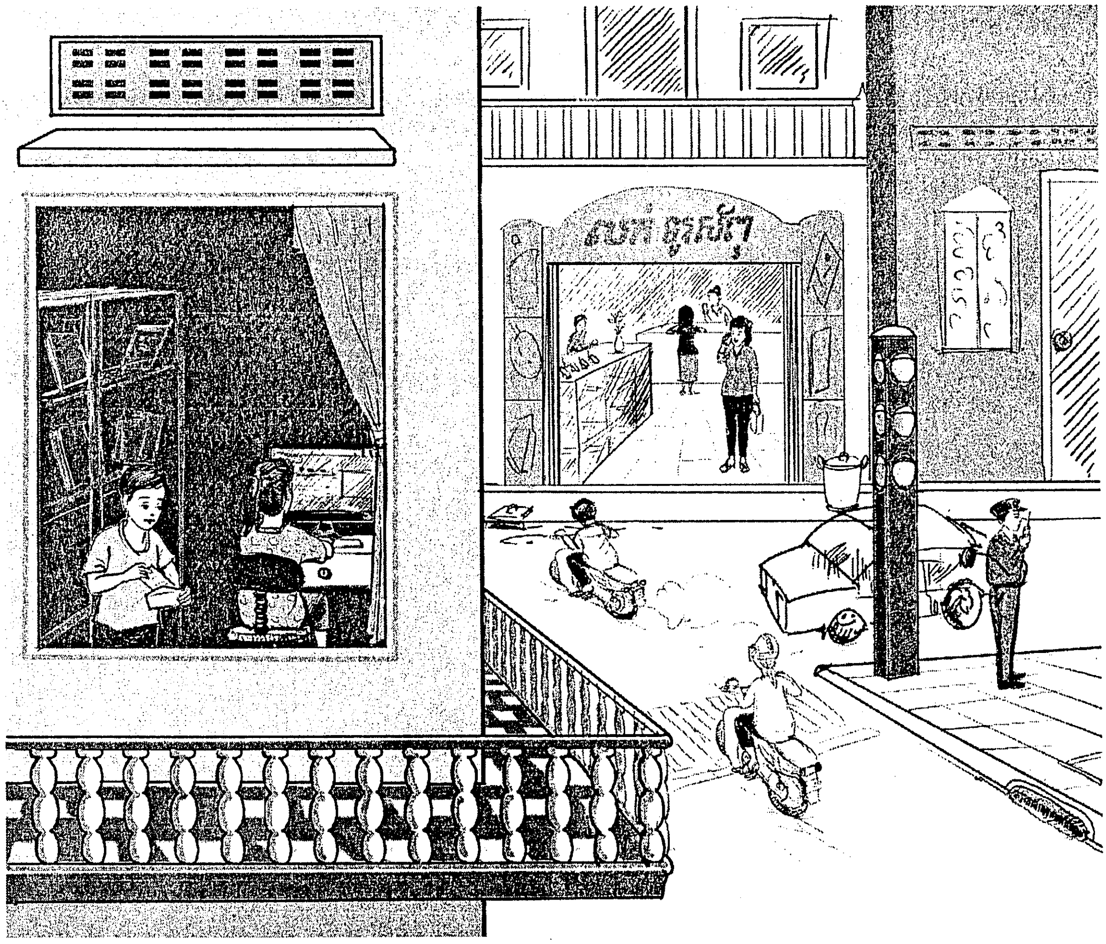

ក្នុងការរស់នៅប្រចាំថ្ងៃ មនុស្សគ្រប់រូបតែងត្រូវការទំនាក់ទំនងគ្នាទៅវិញទៅមក ។ បច្ចុប្បន្ននេះ មានមធ្យោបាយជាច្រើនសម្រាប់ទាក់ទងគ្នាទាំងនៅក្នុងប្រទេស ក៏ដូចជានៅក្រៅប្រទេសដែរ ។ មធ្យោបាយទាំងនោះមានដូចជា សំបុត្រ វិទ្យុទាក់ទង ទូរស័ព្ទ ទូរសារ និងអ៊ីនធឺណិតជាដើម ។ ដោយសារបច្ចេកវិទ្យាកាន់តែទំនើប ការធ្វើទំនាក់ទំនងគ្នាតាមប្រព័ន្ធទូរគមនាគមន៍កាន់តែមានភាពងាយស្រួល និងរហ័សទាន់ចិត្ត ។

ការផ្ដល់មូលហេតុដើម្បីគាំទ្រមតិដកស្រង់ចេញពីសំបុត្រ

នៅក្នុងសំបុត្រ អ្នកសរសេរច្រើនបញ្ចេញមតិ យោបល់ ឬគំនិតរបស់ខ្លួន ។ រីឯអ្នកអានវិញក៏មានមតិ យោបល់ ឬគំនិតរបស់ខ្លួន ក្នុងការជំទាស់ ឬគាំទ្រដែរ ។ តើមូលហេតុអ្វីបានជាគាំទ្រ ? ចូរអានសំបុត្រខាងក្រោម រួចសិក្សាពីមូលហេតុដែលនាំឱ្យគេគាំទ្រមតិនៅក្នុងសំបុត្រនេះ ។

ព្រៃវែង ថ្ងៃទី ២០ ខែមីនា ឆ្នាំ២០១០

មកដល់សត្យា !

សត្យា! រយៈពេលជាច្រើនខែមកហើយ ដែលខ្ញុំបានឃ្លាតឆ្ងាយពីមិត្ត ។ ក្នុងរយៈពេលនេះ ខ្ញុំតែងតែនឹកមមៃមកដល់សម្លាញ់ជានិច្ច ។ រាត្រីនេះ ខ្ញុំគេងមិនលក់សោះទើបខ្ញុំខិតខំផ្ចង់អារម្មណ៍ រិះរកពាក្យពេចន៍មកសរសេរជាសំបុត្រនេះ ។ សម្លាញ់! តើឯងនឹករំឭកមកដល់ខ្ញុំទេ ? តើឯងមានសេចក្ដីសុខដែរ ឬយ៉ាងណា ? បើឯងបានសេចក្ដីសុខ ខ្ញុំពិតជាត្រេកអររកអ្វីមកប្រៀបផ្ទឹមគ្មាន ។ ចំណែកខ្ញុំវិញ នៅឯនេះមានសេចក្ដីសុខជាធម្មតាទេ ហើយតែងនឹកមកឯងជានិច្ច ។ ខ្ញុំមិនអាចរកពាក្យអ្វី មកសរសេររៀបរាប់ឱ្យត្រូវនឹងទំហំនៃសេចក្ដីនឹករំឭករបស់ខ្ញុំ ចំពោះឯងបានឡើយ ។

សត្យា! អនុស្សាវរីយ៍របស់យើងទាំងពីរ កំពុងដិតនៅជាប់នឹងដួងចិត្តខ្ញុំជានិច្ច ។ យើងធ្លាប់អានសៀវភៅជាមួយគ្នា ធ្វើលំហាត់ជាមួយគ្នា ។ យើងទៅណាមកណាពីរនាក់ជានិច្ច ។ ឯងឆ្លាតណាស់ ឆាប់ចេះ ឆាប់យល់ រហ័សចាំ ហើយឧស្សាហ៍ទៀតផង ។ ខ្ញុំមិនដឹងថា សម្លាញ់នៅចាំរឿងរ៉ាវទាំងនេះដែរ ឬអត់ ?

អូ! ខ្ញុំភ្លេចនិយាយប្រាប់ឯង សព្វថ្ងៃក្រៅពីរៀននៅសាលារដ្ឋ ខ្ញុំរៀនភាសាអង់គ្លេស និងកុំព្យូទ័របន្ថែមទៀត ។ ឥឡូវ ខ្ញុំអាចប្រើអ៊ីនធឺណិតបានខ្លះៗហើយ ។ ខ្ញុំជឿថាឯងក៏ចេះប្រើប្រាស់វាដែរនៅពេលខាងមុខ ហើយឆាប់ចេះប្រើជាងខ្ញុំផង ប្រសិនឯងបានរៀន ។ យប់ជ្រៅណាស់ហើយ ខ្ញុំសូមបញ្ចប់អក្ខរាតែត្រឹមនេះចុះ ។

តាមរយៈសំបុត្រដ៏ខ្លីនេះ ខ្ញុំសូមផ្ញើសេចក្ដីនឹករឭកដល់មិត្តភក្ដិទាំងអស់ និងអ្នកភូមិយើងផង ។ ចុងបញ្ចប់នេះ ខ្ញុំសុំឱ្យសត្យា និងក្រុមគ្រួសារបានជួបតែសេចក្ដីសុខគ្រប់ ទិវារាត្រី ។

ពីមិត្តជានិរន្តរ៍

នាសា

- មតិដែលមាននៅក្នុងសំបុត្រនេះ ៖

ខ្ញុំជឿថា ប្រសិនបើឯងបានរៀន ឯងក៏ចេះប្រើវាដែរនៅពេលខាងមុខ ហើយឆាប់ចេះប្រើជាងខ្ញុំផង ។

- ការផ្ដល់មូលហេតុគាំទ្រមតិរបស់នាសានៅក្នុងសំបុត្រ ៖

បានជានាសានិយាយថា“ ខ្ញុំជឿថា ឯងក៏ចេះប្រើវាដែរនៅពេលខាងមុខ ហើយឆាប់ចេះប្រើជាងខ្ញុំផង” ពីព្រោះសត្យាជាក្មេងឆ្លាតណាស់ រៀនអ្វីឆាប់ចេះ ឆាប់យល់ រហ័សចាំ ហើយឧស្សាហ៍ទៀត ។

ការផ្ដល់មូលហេតុដើម្បីគាំទ្រមតិយោបល់ ឬគំនិតនៅក្នុងសំបុត្រ គឺជាការលើកយកមូលហេតុផ្សេងៗ ដែលសមស្របមកពន្យល់បញ្ជាក់ដើម្បីគាំទ្រមតិយោបល់ ឬគំនិតនេះ ។

លំហាត់

ចូរអ្នកអានសំបុត្រខាងក្រោម រួចផ្តល់មូលហេតុដើម្បីគាំទ្រមតិរបស់កុសលនៅក្នុងសំបុត្រនោះ ។

កំពង់ឆ្នាំង ថ្ងៃទី ២៧ ខែមីនា ឆ្នាំ២០១០

មកដល់មាណវិកា !

មាណវិកា! ខ្ញុំទើបតែបានទទួលដំណឹងថ្មីៗថា គ្រួសារឯងរងគ្រោះដោយខ្យល់ព្យុះកាលពីយប់ថ្ងៃទី ២៥ ខែមីនា ឆ្នាំ២០១០ ធ្វើឱ្យផ្ទះឯងដួលរលំ ព្រមទាំងខូចខាតទ្រព្យសម្បត្តិមួយចំនួនទៀតផង ។

គ្រាន់តែបានទទួលដំណឹងនេះភ្លាម ខ្ញុំមានចិត្តរន្ធត់ និងសោកស្តាយខ្លាំងណាស់ចំពោះគ្រោះមហន្តរាយដែលបានបំផ្លាញផ្ទះសម្បែង និងទ្រព្យសម្បត្តិរបស់គ្រួសារមិត្ត ។ ខ្ញុំសូមចូលរួមសោកស្តាយមិត្ត ព្រមទាំងគ្រួសារទាំងអស់ ដោយទឹកចិត្តស្មោះអស់ពីដួងចិត្តហើយសង្ឃឹមថា ក្រុមគ្រួសាររបស់មិត្តនឹងឆាប់បានធូរស្រាលពីការលំបាក ។

សូមមិត្តនិងគ្រួសារ បានជួបប្រទះតែសេចក្តីសុខគ្រប់ប្រការ ។

ពីកល្យាណមិត្ត

កុសល

ចូរជ្រើសរើសចម្លើយមួយដែលបង្ហាញមូលហេតុ ដើម្បីគាំទ្រមតិខាងលើ“ ខ្ញុំមានចិត្តរន្ធត់ និងសោកស្តាយខ្លាំងណាស់” ។

១. ពីព្រោះការរងគ្រោះនេះ ធ្វើឱ្យអ្នកផងអាណិតអាសូរ ។

២. ពីព្រោះការរងគ្រោះនេះ ធ្វើឱ្យមាណវិកាបាត់បង់ជម្រក និងទ្រព្យសម្បត្តិ ។

៣. ពីព្រោះការរងគ្រោះនេះ ធ្វើឱ្យពិបាកដល់អ្នកដទៃ ។

សំបុត្រឯកជន

ចូរអានសំបុត្រខាងក្រោម តើជាប្រភេទសំបុត្រអ្វី ? តើសំបុត្រនេះ និយាយអំពីអ្វី ?

រាជធានីភ្នំពេញ ថ្ងៃទី៣០ ខែមីនា ឆ្នាំ២០១០

បងស្រីជាទីគោរពនិងជាទីនឹករំឭក!

បងស្រី! អស់រយៈពេលជាយូរមកហើយ ដែលខ្ញុំបានឃ្លាតពីបងស្រី និងភូមិកំណើតមករស់នៅភ្នំពេញជាមួយលោកអ៊ំ ។ ក្នុងរយៈពេលដ៏យូរនេះ ខ្ញុំពុំបានដឹងសុខទុក្ខរបស់បងស្រីទេ ។ ខ្ញុំមានក្ដីនឹករំឭកបងស្រីជានិច្ច ។ តើបងស្រី មានចិត្តនឹករំឭកប្អូនទេ? សព្វថ្ងៃ ខ្ញុំនិងលោកអ៊ំនៅឯភ្នំពេញមានសេចក្ដីសុខធម្មតាទេ ។ តើបងស្រីមានសេចក្ដីសុខដែរ ឬយ៉ាងណា? ឯការសិក្សារបស់បងវិញយ៉ាងណាដែរ ?

បងស្រីជាទីនឹករំឭក! ខ្ញុំសូមជម្រាបបងថា កាលពីមកដល់ភ្នំពេញដំបូង ខ្ញុំឃើញចរាចរណ៍តាមផ្លូវណែនណាន់តាន់តាប់ ខ្ញុំពុំហ៊ានដើរចេញពីផ្ទះទេ ។ ខ្ញុំមានអារម្មណ៍ថាភ្នំពេញពិបាករស់នៅណាស់ តែឥឡូវនេះទៅជាធម្មតាដូចគេ ដូចឯង ។ សព្វថ្ងៃ នៅសាលារៀន ខ្ញុំយកចិត្តទុកដាក់រៀនសូត្រណាស់ ។ នៅផ្ទះ ខ្ញុំខិតខំមើលមេរៀន ធ្វើលំហាត់ និងរៀនភាសាអង់គ្លេសបន្ថែមទៀត ។ ការសិក្សារបស់ខ្ញុំ ទទួលបានលទ្ធផលល្អជារៀងរាល់ខែ ។ ខ្ញុំប្រាកដជាប្រឡងជាប់មិនខាន ។ ក្រៅពីការសិក្សា ខ្ញុំឆ្លៀតជួយបោសសម្អាត ស្រោចផ្កាជាដើម ។ ចាប់ពីពេលនេះទៅ ខ្ញុំប្ដេជ្ញាចិត្តថា នឹងខិតខំប្រឹងប្រែងរៀនសូត្រឱ្យបានពូកែ ធ្វើជាមនុស្សល្អ មិនឱ្យបងស្រីអស់សង្ឃឹមឡើយ ។ សូមបងស្រីកុំព្រួយបារម្ភពីខ្ញុំឱ្យសោះ ។

ជាមួយគ្នានេះដែរ ខ្ញុំក៏សូមផ្ញើនូវសេចក្ដីនឹករំឭកដ៏លើសលប់ក្រៃលែង និងការសួរសុខទុក្ខពីចម្ងាយផង ចំពោះលោកពូ អ្នកមីង ញាតិជិតខាង អ្នកភូមិទាំងអស់គ្នា ជាពិសេសមិត្តភក្ដិរបស់ខ្ញុំ ។ សូមបងស្រីជួបប្រទះនូវពុទ្ធពរបួនប្រការគឺអាយុ វណ្ណៈ សុខៈ ពលៈកុំបីឃ្លៀងឃ្លាតឡើយ ។

ពីប្អូនប្រុសសម្លាញ់ចិត្តរបស់បង

មាស ចន្ទដែន

សំណួរ

១. តើសំបុត្រនេះ ជាប្រភេទសំបុត្រអ្វី ?

២. តើអ្នកណា ជាអ្នកសរសេរសំបុត្រនេះ ? តើគេសរសេរផ្ញើទៅជូនអ្នកណា ?

៣. តើសំបុត្រនេះ មានខ្លឹមសារសំខាន់ដូចម្ដេចខ្លះ ?

៤. តើសំបុត្រនេះ ចែកចេញជាប៉ុន្មានផ្នែក ? គឺអ្វីខ្លះ ?

លំហាត់

ចូរអានខាងក្រោម តើល្បះណាខ្លះ បង្ហាញមតិយោបល់ផ្ទាល់ខ្លួនរបស់អ្នកសរសេរ ។ តើល្បះណាខ្លះបង្ហាញពីការពណ៌នា ។

១. ខ្ញុំប្រាកដជាប្រឡងជាប់មិនខាន ។

២. ខ្ញុំសូមជម្រាបបងថា ខ្ញុំឃើញចរាចរណ៍ណែនណាន់តាន់តាប់ខ្ញុំមិនហ៊ានដើរចេញពីផ្ទះទេ ។

៣. សព្វថ្ងៃ ខ្ញុំយកចិត្តទុកដាក់រៀនសូត្រណាស់ ។

៤. ចាប់ពីពេលនេះទៅ ខ្ញុំប្ដេជ្ញាចិត្តថានឹងខិតខំរៀនសូត្រឱ្យបានពូកែ ។

៥. ការសិក្សារបស់ខ្ញុំ ទទួលបានលទ្ធផលល្អ ជារៀងរាល់ខែ ។

៦. ក្រៅពីការសិក្សា ខ្ញុំឆ្លៀតជួយបោសសម្អាត ស្រោចផ្កាជាដើម ។

៧. ដំបូងខ្ញុំមានអារម្មណ៍ថា ភ្នំពេញពិបាករស់នៅណាស់ តែឥឡូវនេះទៅជាធម្មតាដូចគេដូចឯង ។

កម្រិតគុណនាម

អ្នកបានសិក្សារួចមកហើយ អំពីប្រភេទនៃគុណនាម ។ ក្នុងមេរៀននេះ អ្នកនឹងបានសិក្សាអំពីកម្រិតរបស់គុណនាម ។ ចូរអានឧទាហរណ៍ខាងក្រោម ពាក្យមានគំនូសពីក្រោម បង្ហាញពីកម្រិតរបស់គុណនាម ។

កម្រិតស្មើ	កម្រិតមិនស្មើ	កម្រិតផ្តាច់
១. សានជាសិស្សពូកែដូចនារីដែរ ។	១. សានជាសិស្សពូកែជាងនារី ។	១. សានជាសិស្សពូកែជាងគេ ។
២. នាងមានកាតាបស្អាតដូចកាតាបបងស្រីខ្ញុំដែរ ។	២. នាងមានកាតាបស្អាតជាងកាតាបបងស្រីខ្ញុំ ។	២. នាងមានកាតាបស្អាតដាច់គេ ។
៣. គាត់មានរាងខ្ពស់ប្រហែលពូខ្ញុំ ។	៣. គាត់មានរាងខ្ពស់លើសពូខ្ញុំ ។	៣. គាត់មានរាងខ្ពស់លើសគេបំផុត ។
៤. សុខទទួលបានពិន្ទុច្រើនស្មើនឹងខ្ញុំដែរ ។	៤. សុខទទួលបានពិន្ទុច្រើនជាងខ្ញុំ ។	៤. សុខទទួលបានពិន្ទុច្រើនបំផុត ។

- ឧទាហរណ៍ក្នុងខ្ទង់ទី១បង្ហាញគុណនាមកម្រិតស្មើ ។ គេប្រើពាក្យ “ ដូច ប្រហែល ស្មើ ” ។
- ឧទាហរណ៍ក្នុងខ្ទង់ទី២បង្ហាញគុណនាមកម្រិតមិនស្មើ ។ គេប្រើពាក្យ“ ជាង លើស ” ។
- ឧទាហរណ៍ក្នុងខ្ទង់ទី៣បង្ហាញគុណនាមកម្រិតផ្តាច់ ។ គេប្រើពាក្យ“ ជាងគេ ដាច់គេ ” ។

កម្រិតគុណនាមមាន កម្រិតស្មើ កម្រិតមិនស្មើ និងកម្រិតផ្តាច់ ។

លំហាត់

ក. ចូរបំពេញល្បះខាងក្រោម ដោយប្រើកម្រិតគុណនាមឱ្យបានត្រឹមត្រូវ ។

១. តារាជាកីឡាករពូកែ.......... ។

២. កុមារីបានពិន្ទុល្អ............... កុមារា ។

៣. ស្រ្តីក៏មានប្រាជ្ញាឈ្លាសវៃ............ បុរសដែរ ។

៤. ភូមិគ្រឹះនេះធំ............ ។

៥. ការផ្ញើសារតាមអ៊ីមែល.............. ការផ្ញើសារតាមសំបុត្រ ។

ខ. ចូរតែងល្បះនឹងគុណនាមនីមួយៗខាងក្រោម ឱ្យបានត្រឹមត្រូវតាមកម្រិត ។

គុណនាម	កម្រិតស្មើ	កម្រិតមិនស្មើ	កម្រិតផ្តាច់
ធំ	....	....	....
ថ្លៃ	....	....	....
ល្អ	....	....	....
លឿន	....	....	....

សំបុត្រផ្ទាល់ខ្លួន

សំណួរ

១. តើសំបុត្រនេះ ជាប្រភេទសំបុត្រអ្វី ?

២. តើអ្នកសរសេរសំបុត្រ ប្រុស ឬស្រី ?

៣. តើអ្នកទទួលសំបុត្រ ប្រុស ឬស្រី ?

៤. តើអ្នកសរសេរសំបុត្រ មានអាយុប៉ុន្មាន ?

៥. តើអ្នកទទួលសំបុត្រ មានអាយុប៉ុន្មាន ?

៦. តើអ្នកសរសេរសំបុត្រ និងអ្នកទទួលសំបុត្រស្គាល់គ្នាក្នុងរយៈពេលប្រហែលប៉ុន្មាន ?

លំហាត់

នៅក្នុងសំបុត្រ អ្នកសរសេរមានយោបល់ថា បងសូមចាត់ទុកប្អូន ជាប្អូនប្រុសបង្កើត ។ ហេតុអ្វីបានជាវិបុល ចាត់ទុកសូផាតជាប្អូនប្រុសបង្កើត ? ចូរអ្នកផ្ដល់មូលហេតុដើម្បីគាំទ្រមតិខាងលើ ។

ឈ្នាប់និងផ្នែកទាក់ទងនៃល្បះ

ក្នុងការនិយាយ ឬសរសេរ យើងតែងតែបញ្ចេញគំនិតពីរ ឬច្រើននៅពេលជាមួយគ្នា ។ គំនិតទាំងនោះ អាចជាពាក្យ កន្សោមពាក្យ ឬល្បះ ។ ដើម្បីឱ្យគំនិតទាំងនោះ ជាប់ទាក់ទងគ្នា គេប្រើពាក្យសម្រាប់ភ្ជាប់ ។ ពាក្យទាំងនោះ មានឈ្មោះថា“ឈ្នាប់” ។

ចូរអានឧទាហរណ៍ខាងក្រោម តើពាក្យណាខ្លះជា ឈ្នាប់ចង ឬចំណងឈ្នាប់ ។

ឧទាហរណ៍ ៖

១. ការទាក់ទងគ្នាតាមទូរស័ព្ទ នាំឱ្យចំណេញពេលវេលា និងថវិកា ។

២. បច្ចុប្បន្ននេះ យើងអាចទាក់ទងគ្នាតាមទូរស័ព្ទ ឬសំបុត្រ ។

៣. ឪពុកខ្ញុំមានទូរស័ព្ទដៃ ប៉ុន្តែគាត់គ្មានទូរស័ព្ទលើតុទេ ។

- ក្នុងឧទាហរណ៍ទី១ ពាក្យ “ និង” ភ្ជាប់ពាក្យ “ ពេលវេលា” និងពាក្យ “ ថវិកា” ។ ពាក្យ “ ពេលវេលា” និងពាក្យ“ ថវិកា” ជាធាតុនៃល្បះ ។
- ក្នុងឧទាហរណ៍ទី២ ពាក្យ“ឬ”ភ្ជាប់ពាក្យ“ទូរស័ព្ទ” និងពាក្យ“សំបុត្រ” ។ ពាក្យ“ ទូរស័ព្ទ” និងពាក្យ“ សំបុត្រ” ជាធាតុនៃល្បះ ។
- ក្នុងឧទាហរណ៍ទី៣ ពាក្យ “ប៉ុន្តែ”ភ្ជាប់ល្បះ“ឪពុកខ្ញុំមានទូរស័ព្ទដៃ” និងល្បះ “គាត់គ្មានទូរស័ព្ទលើតុទេ” ។

ពាក្យ“និង ឬ ប៉ុន្តែ” ជាឈ្នាប់ចង ។

ឈ្នាប់ចងមាន ៖ “និង ហើយ តែ ប៉ុន្តែ ឬ...” ។

ឈ្នាប់ចង គឺជាពាក្យចំណងសម្រាប់ភ្ជាប់ ពាក្យនិងពាក្យ កន្សោមពាក្យនិងកន្សោមពាក្យ ឬល្បះនិងល្បះ ។

លំហាត់

ក. ចូរបំពេញល្បះខាងក្រោម ដោយប្រើឈ្នាប់ចងឱ្យបានត្រឹមត្រូវ ។

១. ដើម្បីទាក់ទងគ្នា អ្នកខ្លះប្រើទូរស័ព្ទ.....អ្នកខ្លះទៀតប្រើអ៊ីមែល ។

២. កាលពីមិនទាន់មានភាសានិយាយ មនុស្សប្រើសញ្ញា.....កាយវិការ ដើម្បីទាក់ទងគ្នា ។

៣. អ្នកភូមិខ្ញុំ ប្រកបរបរធ្វើស្រែចម្ការ.....នេសាទត្រី ។

៤. បងប្រុសខ្ញុំ ចូលចិត្តប្រើទូរស័ព្ទ.....គាត់មិនចូលចិត្តសរសេរសំបុត្រទេ ។

ខ. ចូរតែងល្បះដោយប្រើឈ្នាប់ចង“ និង ឬ ប៉ុន្តែ ” ក្នុងមួយពាក្យឱ្យបានមួយល្បះ ។

រឿង កំណើតទូរស័ព្ទ

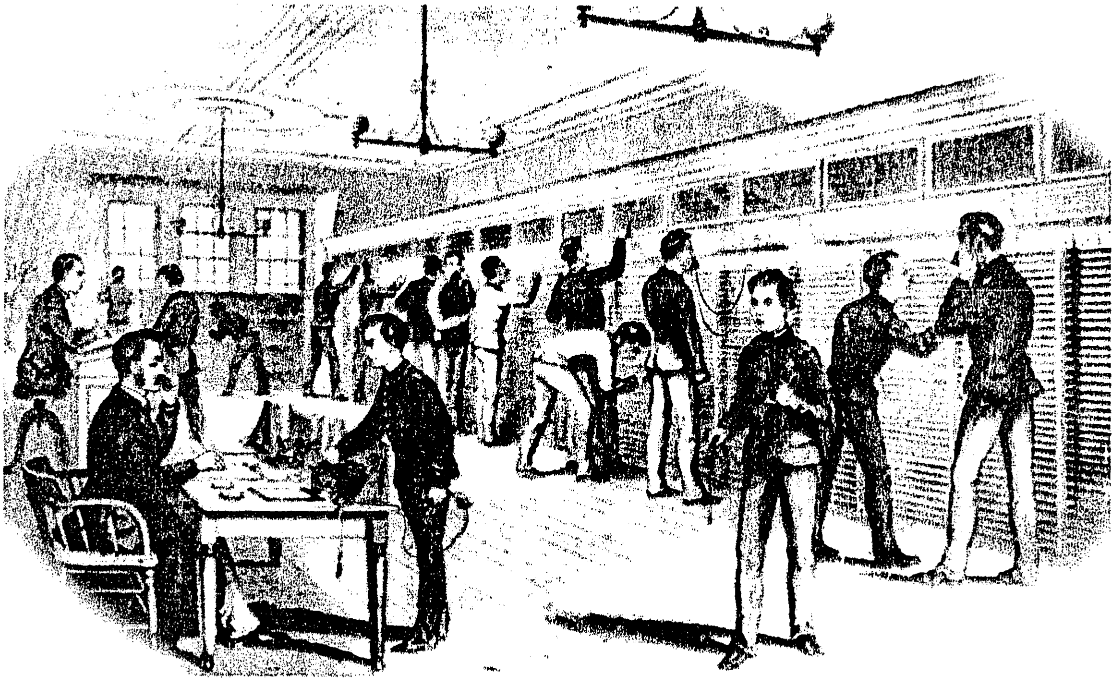

នៅឆ្នាំ ១៨៧៦ លោកអាឡិចសាន់ដឺ ក្រាហាំបែល និងជំនួយការរបស់គាត់ម្នាក់ឈ្មោះវីល្លីហាប់ប៊ីត បានធ្វើដំណើរពីបូស្តុនទៅកាន់ហ្វីឡាដែលហ្វី ដើម្បីចូលរួមក្នុងពិធីតាំងពិព័រណ៍ ។ គាត់បានយកផលិតផលវិទ្យាសាស្ត្រ ដែលគាត់ទើបផលិតបានទៅដាក់តាំងពិព័រណ៍ ។ លោកបែលអង្គុយក្បែរផលិតផលរបស់គាត់ រីឯវីល្លីវិញអន្ទះអន្ទែងរកមើលគណៈកម្មការមកត្រួតពិនិត្យ និងវាយតម្លៃ ។ ពេលឃើញគណៈកម្មការដើរចូលមក វីល្លីពោល ៖“នុះន៏! លោកឡូតខេវិន! គាត់ជាអ្នកវិទ្យាសាស្ត្រដ៏ល្បីល្បាញជាងគេ ។ ចុះអ្នកណានោះ! មានសក់ក្រហម និងពុកចង្កាវែងជាងសក់ទៅទៀត ?” ។ លោកបែលតប ៖“នោះ គឺជាអធិរាជនៃប្រទេសប្រេស៊ីលមានព្រះនាមថា ដុនប៉េដ្រូ” ។ វីល្លីសួរ ៖“ តើឯងធ្លាប់ស្គាល់ទ្រង់ ឬ ?” ។ លោកបែលឆ្លើយ ៖“ មែនហើយ! គាត់នៅបូស្តុន!” ។ ពេលគណៈកម្មការមកជិតដល់ ព្រះចៅដុនប៉េដ្រូក្រឡេកឃើញ លោកបែលទ្រង់មានបន្ទូល ៖ “ អ៊ូ ! លោកបែល! តើលោកបានអ្វីមកបង្ហាញទីនេះ ?” ។ លោកបែលឆ្លើយ៖“ នេះ គឺជាទូរស័ព្ទ ។ ឧបករណ៍នេះ អាចធ្វើឱ្យមនុស្សពីរនាក់ ដែលនៅកន្លែងផ្សេងគ្នា

និយាយឆ្លើយឆ្លងគ្នាបាន" ។ ព្រះអង្គទ្រង់បញ្ជា ៖ " សូមលោកបែល ចាប់ផ្តើមបង្ហាញទៅ!" ។ លោកបែលពន្យល់ ៖"ទូរស័ព្ទនេះ អាចនាំសំឡេងមនុស្សតាមខ្សែអគ្គិសនី ។ មនុស្សដែលឈរនៅចុងម្ខាង អាចស្តាប់ឮអ្នកដែលនៅខាងចុងម្ខាងទៀតនិយាយ ដូចគេឈរនិយាយក្បែរគ្នាដែរ" ។ លោកបែលនិងវីល្លី បានធ្វើបង្ហាញគណៈកម្មការ រួចបានឱ្យព្រះចៅអធិរាជសាកល្បងមុនគេ ។ មួយរំពេចនោះ ព្រះអង្គមានបន្ទូលដោយរំភើប ៖" អស្ចារ្យណាស់! ពិតជាអាចនិយាយគ្នាបានមែន!" ។ គណៈកម្មការបានសាកល្បងម្នាក់ម្តងៗ ហើយសរសើរគ្រប់ៗគ្នា ។

ព្រះចៅអធិរាជដុនប៉េដ្រូមានបន្ទូលថា លោកបែលជាមនុស្សឆ្នើមដូចអ្នកស្រាវជ្រាវមុនៗដែរ ។ ឧបករណ៍ដែលលោកបង្កើត អាចកែប្រែរបៀបរស់នៅរបស់មនុស្សក្នុងសង្គមបាន ។ លោកប្រាកដជា បានទទួលរង្វាន់មិនខានឡើយ ។

(ដកស្រង់និងកែសម្រួលពីអត្ថបទលោក កាតេរីនបីស៊្តីដី)

សំណួរ

១. តើលោកបែល និងវីល្លីធ្វើដំណើរទៅណា ? តើគាត់ទៅទីនោះដើម្បីអ្វី ?

២. តើអ្នកវិទ្យាសាស្ត្រល្បីល្បាញជាងគេឈ្មោះអ្វី ?

៣. តើលោកបែលស្រាវជ្រាវរកឃើញអ្វី ? នៅឆ្នាំណា ?

៤. តាមគំនិតរបស់អ្នកផ្ទាល់ តើអ្នកឱ្យតម្លៃលោកបែលជាមនុស្សដូចម្តេច ?

៥. តើអត្ថបទនេះ មានខ្លឹមសារសំខាន់ៗអ្វីខ្លះ ?

លំហាត់

ក. ចូរស្រង់ល្បះដែលប្រើឈ្នាប់ចងក្នុងអត្ថបទអំណាន ឱ្យបាន ៣ ល្បះ និងប្រាប់ឈ្នាប់ចងទាំងនោះ ។

ខ. ចូរស្រង់ល្បះដែលប្រើកម្រិតគុណនាមផ្សេងៗគ្នា ដែលមានក្នុងអត្ថបទអំណាន ឱ្យបាន៣ ល្បះ ។

គ. ចូររកពាក្យន័យដូចនឹងពាក្យ"អធិរាជ បន្ទូល" ។

សំបុត្រសួរសុខទុក្ខ

កន្លងមក ដើម្បីឆ្លើយឆ្លងគ្នា ទាក់ទងគ្នា ឬផ្តល់ព័ត៌មានឱ្យគ្នាទៅវិញទៅមក គេនិយមសរសេរសំបុត្រ ។ សំបុត្រមានច្រើនប្រភេទ ហើយមានទម្រង់សំណេរប្លែកៗគ្នា ។ សំបុត្រឯកជន គឺសំបុត្រធម្មតាសម្រាប់ផ្ញើដំណឹងសួរសុខទុក្ខ ឬធ្វើទំនាក់ទំនងអ្វីមួយចំពោះគ្រួសារ សាច់ញាតិ និងមិត្តភក្តិដែលនៅឆ្ងាយពីគ្នា ។

ការសរសេរសំបុត្រជាការសំខាន់មួយ ដែលយើងត្រូវតែផ្ចិតផ្ចង់ ដោយប្រើពាក្យគួរសម សុជីវធម៌ ងាយយល់ ច្បាស់លាស់ ត្រឹមត្រូវដោយសង្ខេបខ្លឹមសារ ឬសេចក្តីសំបុត្រឱ្យខ្លីល្មម កុំឱ្យវែងហួសប្រមាណ ដើម្បីឱ្យអ្នកអានងាយយល់ ។

តាមធម្មតា ការសរសេរសំបុត្រត្រូវចែកជាបីផ្នែកគឺ ក្បាលសំបុត្រ តួសំបុត្រ និងការបញ្ចប់សំបុត្រ ៖

១. ក្បាលសំបុត្រ

- ត្រូវចុះឈ្មោះ ទីកន្លែង និងកាលបរិច្ឆេទនៃការសរសេរ
- ចំណងជើងសំបុត្រ

២. តួសំបុត្រ

- ដំបូង ត្រូវរៀបរាប់អំពីសុខទុក្ខផ្ទាល់ខ្លួនរបស់អ្នកសរសេរ
- បន្ទាប់មក សួរសុខទុក្ខអ្នកដែលទទួលសំបុត្រ និងសរសេររៀបរាប់រឿងរ៉ាវផ្សេងៗមានដូចជា ដំណឹង ដំបូន្មាន... ដែលអ្នកសរសេរ និងអ្នកទទួលមានទំនាក់ទំនងជាមួយគ្នា ។

៣. ការបញ្ចប់សំបុត្រ

- ត្រូវជូនពរ (ត្រូវប្រើពាក្យសមស្របនឹងកាលៈទេសៈ) និងជូនកាលអាចភ្ជាប់ឃ្លាបញ្ចប់សំបុត្រដូចជា“ ពីកូនសម្លាញ់ចិត្តរបស់ម៉ែ ឬនឹកជានិច្ច...”
- ទីបញ្ចប់ ត្រូវចុះហត្ថលេខា និងឈ្មោះអ្នកសរសេរ ។

លំហាត់

ឪពុកអ្នកបានចាកចេញពីស្រុកកំណើត ទៅរស់នៅកន្លែងមួយផ្សេងទៀត ហើយអ្នកត្រូវផ្លាស់ទៅរៀននៅកន្លែងថ្មីនោះ ។

ចូរអ្នកសរសេរសំបុត្រមួយច្បាប់ ផ្ញើទៅសួរសុខទុក្ខមិត្តភក្តិរបស់អ្នក ដែលធ្លាប់រៀនជាមួយគ្នានៅស្រុកកំណើត ដើម្បីប្រាប់ពីសុខទុក្ខ និងការរៀនសូត្ររបស់អ្នក ដោយប្រើទម្រង់សំបុត្រខាងលើ ។

ការរៀបរាប់ពីមធ្យោបាយទាក់ទងគ្នា

ព្រឹកមួយ អ្នកគ្រូរៀបនឹងចាប់ផ្ដើមបង្រៀន ស្រាប់តែម្ដាយធីតាទូរស័ព្ទមកសុំច្បាប់អ្នកគ្រូ ។ ចូរអានការសន្ទនារវាងអ្នកគ្រូ និងសិស្សក្នុងថ្នាក់ ។

អ្នកគ្រូ : សួស្ដីកូនៗ! ព្រឹកមិញនេះ ម្ដាយធីតាបានទូរស័ព្ទមកសុំច្បាប់អ្នកគ្រូ ព្រោះធីតាឈឺ ។ អ្នកទាំងអស់គ្នានៅពេលឈឺ ឬមានធុរៈចាំបាច់ត្រូវជម្រាបសុំច្បាប់អ្នកគ្រូមិនត្រូវឈប់ដោយឥតច្បាប់ទេ ។

មេត្តា : សូមទោសអ្នកគ្រូ! បើម្ដាយ ឪពុកខ្ញុំគ្មានទូរស័ព្ទ តើគាត់ត្រូវធ្វើដូចម្ដេច ?

អ្នកគ្រូ : អ្នកទាំងអស់បានរៀនរួចហើយ អំពីមធ្យោបាយសម្រាប់ទាក់ទងគ្នា ។ អ្នកណាអាចរៀបរាប់បាន តើមធ្យោបាយសម្រាប់ទាក់ទងគ្នាមានអ្វីខ្លះ ?

សុខា : ចាសអ្នកគ្រូ! មធ្យោបាយធ្វើទំនាក់ទំនងមានសំបុត្រ ទូរស័ព្ទ ទូរសារ និងអ៊ីនធឺណិតជាដើម ។

អ្នកគ្រូ : តើក្នុងសហគមន៍យើង អាចប្រើប្រាស់មធ្យោបាយអ្វីខ្លះ?

តុលា : បាទអ្នកគ្រូ! គឺយើងអាចប្រើសំបុត្រ ឬទូរស័ព្ទ ។

អ្នកគ្រូ : ល្អណាស់! មធ្យោបាយធ្វើទំនាក់ទំនងមានច្រើន តែនៅក្នុងសហគមន៍យើងពុំទាន់មានអ៊ីនធឺណិតទេ ។ យើងគួរប្រើសំបុត្រ ឬមកទាក់ទងគ្នាដោយផ្ទាល់តែម្ដង ទើបជាការសមរម្យ និងគាប់ប្រសើរជាងការសុំច្បាប់តាមទូរស័ព្ទ ។

លំហាត់

ចូររៀបគ្នាជាក្រុមតូចៗ ។ ក្រុមនីមួយៗ ត្រូវនិយាយប្រាប់គ្នាទៅវិញទៅមក អំពីមធ្យោបាយសម្រាប់ទាក់ទង នៅក្នុងសហគមន៍របស់ខ្លួន ។

សំបុត្រសូមអភ័យទោស

ដាំដាំ បានសរសេរសំបុត្រមួយច្បាប់ ទៅសូមអភ័យទោសពីមិត្តរបស់គេ ។ ចូរអ្នកអានសំបុត្រសូមអភ័យទោសខាងក្រោម តើវាមានទម្រង់ដូចម្ដេច ?

ស្ទឹងត្រែង ថ្ងៃទី ០៤ឧសភា ឆ្នាំ២០១០

មកដល់ខាំថង!

ខាំថង! ខ្ញុំនឹកស្ដាយណាស់ ដោយកាលពីម្សិលមិញ ខ្ញុំបានធ្វើអំពើមិនគួរគប្បីទៅលើមិត្ត ។ ខ្ញុំស្ដីបន្ទោស និងប្រើពាក្យគំរោះគំរើយមិនសមរម្យជាច្រើនចំពោះឯង ។ ខ្ញុំធ្វើអំពើទាំងនេះ មកពីខ្ញុំយល់ច្រឡំ ហើយម្យ៉ាងទៀតនៅពេលនោះខ្ញុំមានអារម្មណ៍មិនល្អ បណ្ដាលឱ្យខ្ញុំសម្ដែងអាកប្បកិរិយាមិនសមរម្យចំពោះមិត្តបែបនេះ ។ ក្រោយមក ទើបខ្ញុំពិចារណាឃើញថា ខ្ញុំមានកាយវិការមិនគប្បី ។ ខ្ញុំសូមអរគុណ និងកោតសរសើរមិត្តដោយស្មោះ ដែលមានចិត្តធូន់ ។ ខ្ញុំពិតជាអៀនខ្មាសនឹងអំពើ ដែលខ្ញុំបានប្រព្រឹត្តនាពេលនោះ ។ ខ្ញុំគិតថា មិត្តមិនសប្បាយចិត្ត ហើយអាក់អន់ ស្រពន់ចិត្តនឹងខ្ញុំពុំខាន ។

សូមមិត្តអភ័យទោសឱ្យខ្ញុំផងចុះ ចំពោះអំពើឆ្គាំឆ្គងទាំងឡាយរបស់ខ្ញុំទៅលើមិត្ត ។ ខ្ញុំចង់ទៅសុំអភ័យទោសពីមិត្តដោយផ្ទាល់ តែពីពេលនោះមកខ្ញុំពុំជួបមិត្តសោះ ។ ដោយខ្លាចពេលវេលាអូសបន្លាយ ខ្ញុំសម្រេចចិត្តសរសេរលិខិតសុំទោសមិត្តសិន ។ ខ្ញុំសង្ឃឹមថា បន្ទាប់ពីមិត្តបានអានសំបុត្រនេះ មិត្តនឹងអភ័យទោសដល់ខ្ញុំជាមិនខាន ។

ពីមិត្តជិតស្និទ្ធរបស់អ្នក

ដាំដាំ

លំហាត់

អ្នកបានអានសំបុត្រ សូមអភ័យទោសរួចហើយ ។ ចូរអ្នកសរសេរសំបុត្រមួយច្បាប់ទៅសូមអភ័យទោសពីអ្នកណាម្នាក់ ដោយសារអ្នកបានធ្វើខុសទៅលើគេ តាមទម្រង់ខាងក្រោម ៖

១. ក្បាលសំបុត្រ

............ថ្ងៃទី.........ខែ.........ឆ្នាំ............

ចំណងជើងសំបុត្រ

២. តួសំបុត្រ

- សម្ដែងសេចក្ដីសោកស្ដាយ
- រៀបរាប់រឿងរ៉ាវផ្សេងៗ ដែលខ្លួនបានប្រព្រឹត្តខុស និងប្រាប់ពីមូលហេតុដែលនាំឱ្យប្អូនប្រព្រឹត្តអំពើនោះ

៣. ការបញ្ចប់សំបុត្រ

- ជូនកាលអាចភ្ជាប់ឃ្លាបញ្ចប់សេចក្ដីដូចជា ពីកូនរបស់ម៉ែ ពីមិត្ត អមតៈ ពីមិត្តជាទីរាប់អាន ...
- ចុងក្រោយ ចុះហត្ថលេខា និងឈ្មោះអ្នកសរសេរ

មេរៀនទី ៨

ផលិតផលខ្មែរ

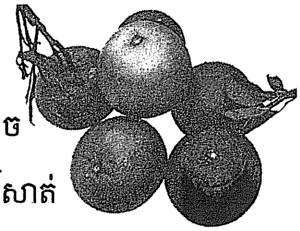
ផ្លែក្រូច ពោធិ៍សាត់

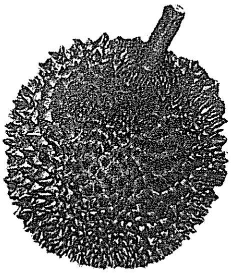
ផ្លែទុរេន

ត្រីងៀត

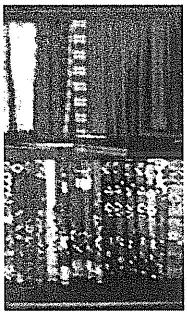
ហូល ផាមួង

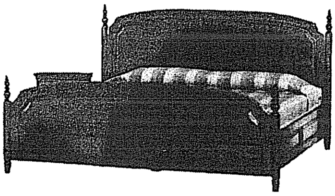
គ្រែក្បាច់

ផ្តិលប្រាក់

ចម្លាក់ថ្មកែវ

ក្រមា

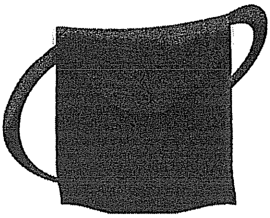
កាបូបធ្វើពីសូត្រ

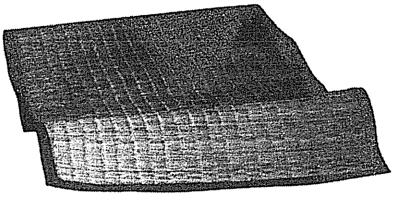
កន្ទេលកក់

សព្វថ្ងៃនេះ ផលិតផលខ្មែរ មានការនិយមគាំទ្រខ្លាំងពីអតិថិជនក្នុង និងក្រៅប្រទេស ។ ផលិតផលទាំងនោះមានរូបចម្លាក់ ហូល ផាមួង ក្រមាសូត្រ កាបូបធ្វើអំពីសូត្រ ។ ល ។ អាស្រ័យដោយការខិតខំប្រឹងប្រែងពីមួយថ្ងៃទៅមួយថ្ងៃ ធ្វើឱ្យប្រជាជនខ្មែរយើងមានការយល់ដឹងកាន់តែខ្ពស់ក្នុងការផលិតសម្ភារៈប្រើប្រាស់ ការដាំដុះ ការកែច្នៃវត្ថុធាតុដើមឱ្យមានគុណភាពល្អប្រសើរ ដើម្បីទាក់ទាញអតិថិជនឱ្យកាន់តែកើនឡើងជាលំដាប់ ។

ប្រធានបទនៃអត្ថបទ

អត្ថបទមួយបង្ហាញគំនិតធំមួយ ។ គំនិតនេះ ហៅថាប្រធានបទនៃអត្ថបទ ។ ល្បះនីមួយៗក្នុងអត្ថបទ ត្រូវទាក់ទងនឹងប្រធានបទនោះ ។

ចូរអានអត្ថបទខាងក្រោម តើអត្ថបទនេះនិយាយអំពីអ្វី ?

ខ្មែរជាជនជាតិ ដែលមានទេពកោសល្យខាងចម្លាក់ ។ អាស្រ័យហេតុនេះក្បាច់ចម្លាក់នីមួយៗ តែងតែផុសឡើងនៅជាប់នឹងសម្ភារៈប្រើប្រាស់ផ្សេងៗ និងវត្ថុតាំងលម្អមានតុ ទូ គ្រែ ផ្តិល ដងកាំបិត ដងស្លាបព្រា ដាវ ជើងពាន ប្រអប់ស្លាម្លូ ខ្សែក្រវាត់ និងវត្ថុច្រើនមុខទៀត ។ មិនតែប៉ុណ្ណោះនៅតាមហោជាង សសរ និងជញ្ជាំងព្រះវិហារក៏មានភាពរស់រវើកដែរ ។

អត្ថបទនេះ និយាយអំពី " ចម្លាក់ខ្មែរ" ។ " ចម្លាក់ខ្មែរ " ជាប្រធានបទរបស់អត្ថបទ ។ ប្រធានបទមានទម្រង់ជាកន្សោមពាក្យ ។ ប្រធានបទខ្លះ បង្ហាញតាមរយៈចំណងជើងរបស់អត្ថបទ តែប្រធានបទខ្លះមិនបានបង្ហាញទេ អ្នកអានត្រូវធ្វើការសំយោគទៅលើសេចក្តីលម្អិតដែលមាន ។

ប្រធានបទរបស់អត្ថបទ គឺអ្វីដែលល្បះភាគច្រើន ឬល្បះទាំងអស់ផ្តោតគំនិតសំខាន់ទៅលើ ។ ប្រធានបទ មានទម្រង់ជាកន្សោមពាក្យ ។

លំហាត់

ចូរអ្នកអានអត្ថបទព័ត៌មានខាងក្រោម រួចប្រាប់ប្រធានបទនៃអត្ថបទ ។

សព្វថ្ងៃ ទោះជាមានស្ករសផលិតក្នុងប្រទេស និងស្ករនាំចូលពីបរទេសក៏ដោយ ក៏ស្ករត្នោតនៅតែជាទីនិយមចូលចិត្តរបស់ប្រជាជនខ្មែរ ។ ប្រជាកសិករខ្មែរ ប្រកបរបរធ្វើស្ករត្នោតនៅតាមទីកន្លែង ដែលមានដើមត្នោតច្រើន ។ ខ្មែរយើងមានវិធីគាបត្នោតយកទឹក និងវិធីរម្ងាស់ត្នោតយ៉ាងស្ទាត់ជំនាញ ។ ការធ្វើស្ករត្នោត ច្រើនបានទិន្នផលខ្ពស់នៅរដូវប្រាំង ។

ផលិតផលនៅប្រទេសកម្ពុជា

ចូរអានអត្ថបទ រួចឆ្លើយនឹងសំណួរ ។

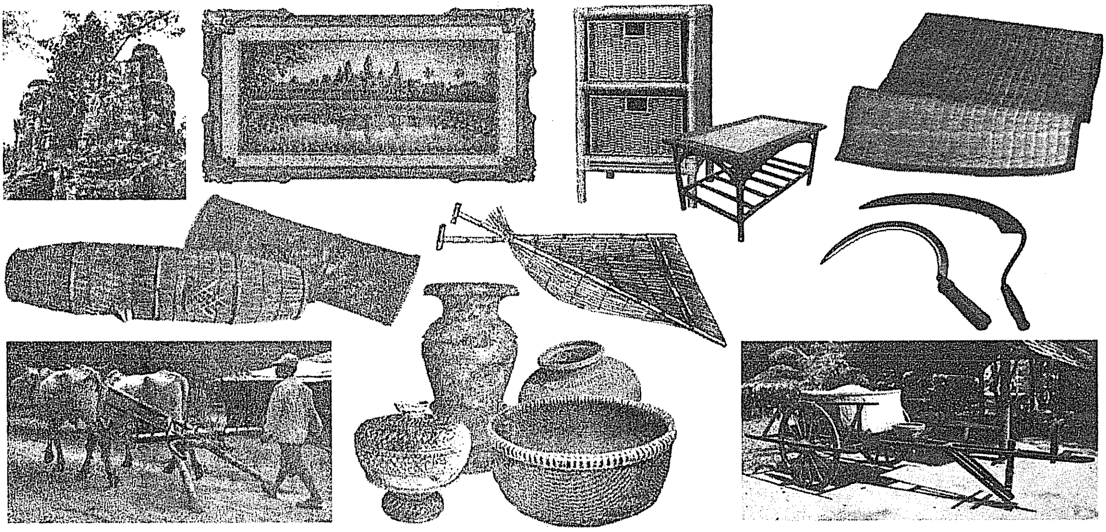

ប្រជាជនកម្ពុជា មានស្នាដៃខ្ពស់ក្នុងការផលិតសម្ភារៈប្រើប្រាស់ និងគ្រឿងតុបតែងច្រើនប្រភេទ ។ ជាក់ស្តែងនៅខេត្តសៀមរាប មានអ្នកជំនាញខាងឆ្លាក់ ឬជាប់ឈើ ស្បែក ស្ពាន់ និងថ្ម ធ្វើជារូបប្រាសាទ រូបអប្សរា ផ្តិល វែក ថូផ្កា កាបូប ។ល ។ ខេត្តកំពង់ឆ្នាំងសម្បូរផលិតផលធ្វើអំពីឫស្សី ផ្តៅ រពាក់ និងដី ។ ខេត្តកំពង់ចាម កណ្តាល ព្រៃវែង និងតាកែវប្រជាជនចូលចិត្តផលិតសម្ភារៈពីសរសៃសូត្រ អំបោះ និងកក់ ។ ពលរដ្ឋនៅទីនោះស្ទាត់ជំនាញក្នុងការត្បាញសារុងសូត្រ ក្រមាសូត្រ ស្បៃ ផាមួង ហូល និងកន្ទេល ។ នៅតំបន់ផ្សេងៗទៀត ប្រជាជនផលិតនេសាទុបករណ៍មាន ឈ្នាង អង្រុត មង អួន និងឧបករណ៍សម្រាប់ធ្វើស្រែចម្ការ ដូចជានង្គ័ល រនាស់ ផាល កណ្តៀវ ។ ជាទូទៅ នៅទីក្រុងឬទីប្រជុំជន គេច្រើនឃើញមានសិប្បកម្មស្លដែក ធ្វើថង់ប្លាស្ទិច ធ្វើគ្រឿងអលង្ការ ផ្តិលប្រាក់ ចានដែក និងរបស់របរអំពីជ័រទៀតផង ។

បច្ចុប្បន្ននេះ ប្រជាជនខិតខំកែច្នៃគុណភាពផលិតផលទាំងនោះឱ្យកាន់តែប្រសើរជាបន្តបន្ទាប់ ដើម្បីបម្រើតម្រូវការរបស់អតិថិជនក្នុង និងក្រៅប្រទេស ។

សំណួរ

១. តើប្រជាជនកម្ពុជា មានស្នាដៃក្នុងការផលិតអ្វីខ្លះ ?

២. តើនៅខេត្តសៀមរាប មានផលិតផលធ្វើអំពីអ្វីខ្លះ ?

៣. តើខេត្តណាខ្លះ មានជំនាញខាងត្បាញសូត្រ និងអំបោះ ?

៤. តើនៅទីក្រុងភ្នំពេញ មានសិប្បកម្មធ្វើអ្វីខ្លះ ?

៥. តើប្រជាជនត្រូវធ្វើដូចម្តេច ដើម្បីឱ្យសម្ភារៈកាន់តែមានគុណភាព ?

លំហាត់

ក. ចូរស្រង់គុណនាមចេញពីក្នុងអត្ថបទអំណាន ។

ខ. ចូរពន្យល់ន័យរបស់ពាក្យសិប្បកម្ម ។

គ. ចូរបង្ហាញប្រធានបទរបស់អត្ថបទ ដោយជ្រើសរើសចម្លើយសមស្របមួយ ។

- ☐ ១. ការកែច្នៃសម្ភារៈប្រើប្រាស់
- ☐ ២. ប្រភេទផ្សេងៗនៃផលិតផលខ្មែរ
- ☐ ៣. ការតុបតែងលម្អផ្ទះ ។

ការឃោសនា

ជា រៀងរាល់ថ្ងៃ យើងតែងតែទទួលព័ត៌មានផ្សេងៗតាមរយៈវិទ្យុ ទូរទស្សន៍ កាសែត និងទស្សនាវដ្តី ។ ប៉ុន្តែអ្វីៗទាំងអស់ ដែលយើងបានស្តាប់ឮ ឬមើលឃើញនោះ មិនមែនសុទ្ធតែជាការពិតទាំងអស់នោះទេ ។ ព័ត៌មានខ្លះ មានលក្ខណៈបញ្ចុះបញ្ចូល ជំរុញ ទាក់ទាញទឹកចិត្តអ្នកអាន អ្នកស្តាប់ ឬអ្នកទស្សនាឱ្យមានជំនឿជាក់ ។ ព័ត៌មានបែបនេះហៅថា "ការឃោសនា" ។ គេសង្កេតឃើញមានការឃោសនាអំពីសាសនា កីឡា សិល្បៈ គណៈបក្ស ពិសេសឃោសនាផ្សាយពាណិជ្ជកម្មលក់ផលិតផលជាដើម ។ នៅក្នុងការឃោសនាលក់ផលិតផលគេតែងតែ ៖

- បង្ហាញឈ្មោះផលិតផល
- សរសើរគុណភាពល្អនៃផលិតផលនោះ

- បង្ហាញគុណប្រយោជន៍នៃផលិតផលនោះ
- អួតឈ្មោះក្រុមហ៊ុន
- ប្រើសិល្បវិធីសព្វបែបយ៉ាង ដើម្បីទាក់ទាញអតិថិជនគ្រប់រូប ។

ចូរអានអត្ថបទឃោសនាខាងក្រោម ។ តើអត្ថបទនេះ ប្រើសិល្បវិធីអ្វីខ្លះ ដើម្បីឱ្យអតិថិជនចាប់អារម្មណ៍ ?

ដំណឹងពិសេស

ហាងលក់វត្ថុអនុស្សាវរីយ៍ "ស្នាដៃខ្មែរ" សូមជម្រាប ឯកឧត្តម លោកជំទាវ លោក លោកស្រី អ្នកនាងកញ្ញាជាទីមេត្រីថា ហាង "ស្នាដៃខ្មែរ" យើងខ្ញុំមានលក់វត្ថុអនុស្សាវរីយ៍ច្រើនមុខដូចជា ក្រមាសូត្រ ក្រវាត់ក ផ្តិលប្រាក់ កាបូបដៃ គ្រឿងចម្លាក់ជាច្រើនមុខទៀត ដែលជាស្នាដៃដ៏សម្រិតសម្រាំងរបស់ខ្មែរយើង ហើយមានគុណភាពល្អដាច់គេ មានក្បាច់រចនាទាន់សម័យនិយម លក់ក្នុងតម្លៃថោកសមរម្យ ប្រើហើយធានាថាមិនខុសបំណងឡើយ ។

ជាពិសេសទៀត ដើម្បីអបអរពិធីបុណ្យចូលឆ្នាំថ្មី ហាងយើងខ្ញុំមានលក់បញ្ចុះតម្លៃជូន២០% ចាប់ពីថ្ងៃផ្សាយដំណឹងនេះតទៅរហូតដល់ថ្ងៃទី៣០ ខែមេសាខាងមុខនេះ ។

សូមអញ្ជើញប្រញាប់ឡើង ព្រោះឱកាសល្អសម្រាប់លោកអ្នកមកដល់ហើយ ។ សូមកុំភ្លេចហាងលក់វត្ថុអនុស្សាវរីយ៍ "ស្នាដៃខ្មែរ" ដែលមានអាសយដ្ឋានតាមផ្លូវម៉ៅសេទុង សង្កាត់ទួលទំពូងទី១ ខណ្ឌចំការមន ក្រុងភ្នំពេញ ។

អត្ថបទខាងលើប្រើសិល្បវិធីមួយចំនួនដូចជា ៖

បញ្ជាក់គុណភាពនៃវត្ថុ ៖ ជាស្នាដៃដ៏សម្រិតសម្រាំង មានគុណភាពល្អដាច់គេមានក្បាច់រចនាទាន់សម័យនិយម ប្រើហើយធានាថាមិនខុសបំណង ។

ការទាក់ទាញ ៖តម្លៃថោកសមរម្យ បញ្ចុះតម្លៃ២០% ។

> ការឃោសនាជាការខិតខំរិះរកមធ្យោបាយផ្សព្វផ្សាយយោបល់ គំនិត ឬជំនឿផ្សេងៗ ក្នុងគោលបំណងអន្ទង ឬបញ្ចុះបញ្ចូលអ្នកដទៃឱ្យជឿ ។

លំហាត់

ចូរអានសេចក្តីជូនដំណឹងខាងក្រោម ។

សេចក្តីជូនដំណឹង

សិប្បកម្មចម្លាក់ "វិចិត្រអង្គរ" មានលក់គ្រឿងចម្លាក់គ្រប់មុខ ដែលមានក្បាច់រចនាតាមបែបចម្លាក់ខ្មែរអង្គរពីបុរាណ ។ សិប្បកម្មយើងខ្ញុំ មានគ្រឿងចម្លាក់ជារូបព្រះកេសព្រះបាទជ័យវរ្ម័នទី ៧ រូបព្រះពុទ្ធ ព្រះព្រហ្ម រូបប្រាសាទអង្គរវត្ត អប្សរា ដែលធ្វើអំពីថ្មកែវ ស្ពាន់ ប្រាក់ និងឈើដែលសុទ្ធ សឹងជាស្នាដៃរបស់សិល្បករខ្មែរ ដែលមានបទពិសោធន៍អស់រយៈពេលយូរឆ្នាំមកហើយ ។ លោកអ្នកដែលបានទិញយកទៅប្រើហើយតែងលាន់មាត់សរសើរគ្រប់ៗគ្នាថា ពិតជាមានគុណភាពល្អ១០០% ប្រើហើយមិនប្រេះស្រាំ មិនខ្មៅព្រោះវត្ថុសុទ្ធ ល្អពិតៗមែន ។

សូមអញ្ជើញមកសិប្បកម្ម" វិចិត្រអង្គរ" យើងខ្ញុំដែលមានលេខទូរស័ព្ទ....... ។

ដំណឹងថ្មី !

ហាងលក់ផ្កា "សម្រស់បុប្ផា" មានកិត្តិយស សូមជម្រាបជូនដំណឹងដល់ឯកឧត្តមលោកជំទាវ លោក លោកស្រីថា ហាងយើងខ្ញុំមានលក់ផ្កាស្រស់គ្រប់ប្រភេទ ចម្រុះពណ៌ ថែមទាំងមានការរៀបចំជូនសម្រាប់ពិធីផ្សេងៗ គួរឱ្យចាប់ចិត្តក្រៃលែង ។ ហាងយើងខ្ញុំ មានទីតាំងនៅខាងត្បូងផ្សារធំថ្មី ។ យើងខ្ញុំនឹងមានលក់បញ្ចុះតម្លៃជូនយ៉ាងសមរម្យ ។

សូមអញ្ជើញមកហាងយើងខ្ញុំ ពិតជាមិនខុសបំណងឡើយ ។

សួស្តីហាងលក់ផ្កា "សម្រស់បុប្ផា " ។

សំណួរ

១. តើសេចក្តីជូនដំណឹងខាងលើចាត់ទុកជាការឃោសនាបានដែរ ឬទេ?ហេតុអ្វី?

២. តើគេប្រើសិល្បវិធីអ្វីខ្លះក្នុងការឃោសនា ដើម្បីទាក់ទាញអតិថិជន ?

ដំណឹងពិសេស

សុខាចាប់អារម្មណ៍នឹងព័ត៌មានពាណិជ្ជកម្មមួយ ។ ចូរអានអត្ថបទខាងក្រោម រួចឆ្លើយនឹងសំណួរ ។

ហាងលក់ហូលផាមួង " នារីអង្គរ " សូមជម្រាបឯកឧត្តម លោកជំទាវ លោកលោកស្រី អ្នកនាងកញ្ញាថា ហាង " នារីអង្គរ " យើងខ្ញុំ មានលក់សាច់សំពត់សូត្រសុទ្ធរបស់ខ្មែរយើង ដែលមានគុណភាពល្អគ្មានពីរ នៅក្នុងព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ។ ផ្ទៃសំពត់មានគោមប្លែកៗ ទាន់សម័យនិយម ផលិតដោយសិប្បករខ្មែរជំនាញៗ មានគ្រប់ពណ៌ ល្អប្រណីត ត្រូវនឹងមនុស្សគ្រប់វ័យ ទាំងបុរស ទាំងស្ត្រី ព្រមទាំងមានតម្លៃថោកសមរម្យ ។ អតិថិជនតែងមានការគាំទ្រ និងកោតសរសើរគ្រប់ៗគ្នា ។

សូមអញ្ជើញមកកាន់ហាង " នារីអង្គរ " តាមអាសយដ្ឋាន សង្កាត់បឹងកេងកង២ ខណ្ឌចំការមន រាជធានីភ្នំពេញ ។

ក្នុងឱកាសបុណ្យចូលឆ្នាំថ្មីនេះ ហាងយើងខ្ញុំនឹងចុះតម្លៃជូន១០% ។

សួស្តី! ហាងលក់ហូលផាមួង " នារីអង្គរ " ។

សំណួរ

១. តើសុខាអានព័ត៌មានអ្វី ?

២. តើគេឃោសនាលក់អ្វី ?

៣. តើហាងនោះមានទីតាំងនៅឯណា ?

៤. តើគេបង្ហាញគុណភាពដូចម្តេចខ្លះ ?

លំហាត់

ក. ចូរបង្ហាញប្រធានបទរបស់អត្ថបទ ដោយគូសសញ្ញា✓ ក្នុងប្រអប់នៅមុខចម្លើយត្រឹមត្រូវមួយ ។

☐ ១. ការឃោសនាលក់ហូលផាមួង

☐ ២. ការផ្សព្វផ្សាយអំពីផលិតផលខ្មែរ

☐ ៣. ការបង្ហាញអំពីសូត្ររបស់ខ្មែរ ។

ខ. ចូរបង្ហាញទស្សនៈរបស់អ្នកសរសេរក្នុងសេចក្ដីជូនដំណឹង ដោយជ្រើសរើសចម្លើយសមស្របមួយ ។

☐ ១. យើងនឹងចុះតម្លៃជូន នៅឱកាសបុណ្យចូលឆ្នាំថ្មី ។

☐ ២. យើងខ្ញុំមានសាច់សំពត់សូត្រសុទ្ធរបស់ខ្មែរ ដែលមានគុណភាពល្អគ្មានពីរ ។

☐ ៣. យើងជឿជាក់ថាលោក លោកស្រីប្រាកដជាពេញចិត្ត ។

គ. តើអ្វីខ្លះជាការពិត ? អ្វីខ្លះជាទស្សនៈ ឬមតិរបស់អ្នកសរសេរក្នុងអត្ថបទខាងលើ ?

ចូរសរសេរអក្សរ (ព) ពីមុខការពិត និងសរសេរអក្សរ (ទ) ពីមុខទស្សនៈ ។

១. ហាង "នារីអង្គរ" មានលក់ហូលផាមួង ។

២. សាច់សំពត់ទាំងនេះ មានគ្រប់ពណ៌និងមានគោមប្លែកៗ ។

៣. សាច់សំពត់មានគុណភាពល្អគ្មានពីរ ក្នុងព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ។

៤. សាច់សំពត់ល្អប្រណីត ផលិតដោយសិប្បករខ្មែរជំនាញ ។

ឃ. ហេតុអ្វីបានជាអ្នកសរសេរ បញ្ចេញទស្សនៈ អួតសរសើរផលិតផលរបស់ខ្លួន ? ចូរជ្រើសរើសចម្លើយត្រឹមត្រូវមួយ ។

☐ ១. ដើម្បីលក់ផលិតផលដាច់បានច្រើន ។

☐ ២. ដើម្បីឱ្យគេកោតសរសើរ ។

☐ ៣. ដើម្បីឱ្យគេចូលចិត្ត ។

១ បទបង្ហាញអំពីផលិតផលចម្លាក់ថ្មកែវ

ចូរមើលរូបភាព រួចស្ដាប់បទបង្ហាញ និងឆ្លើយសំណួរ ។

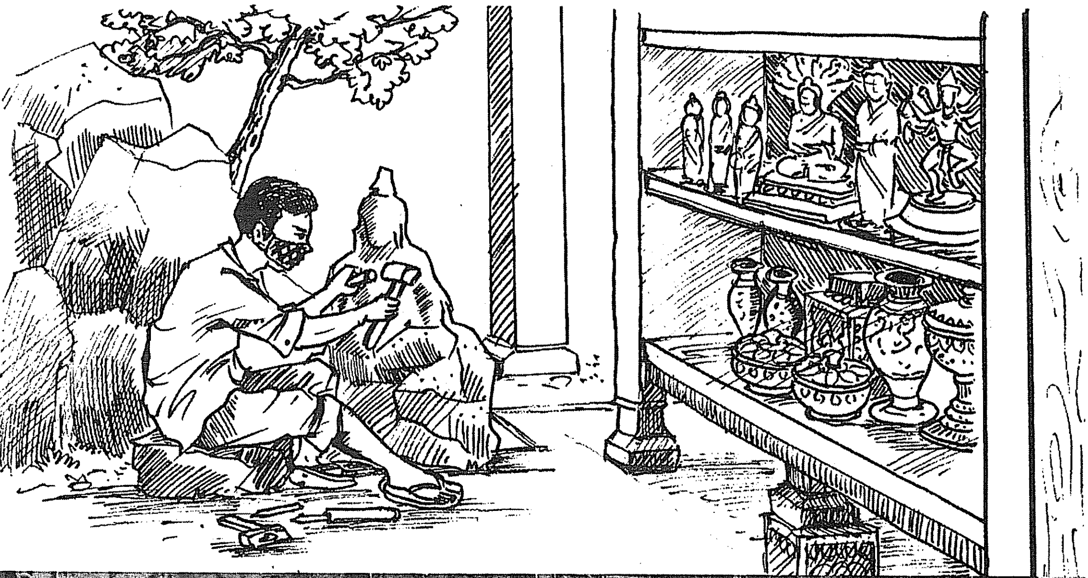

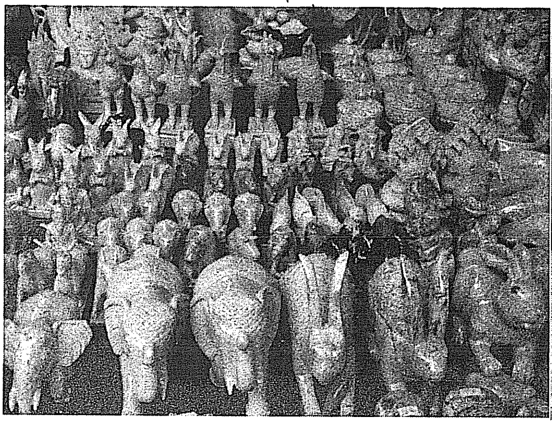

សំណួរ

១. តើប្រជាជនមួយចំនួននៅខេត្តពោធិ៍សាត់ មានស្នាដៃខាងផ្នែកអ្វី ?

២. តើចម្លាក់អំពីថ្មកែវមានការលំបាក ឬងាយជាងចម្លាក់អំពីឈើ ?

៣. ហេតុអ្វីបានជាប្រជាជនមួយចំនួន នៅខេត្តពោធិ៍សាត់ចាប់យកអាជីពចម្លាក់ថ្មកែវ ?

៤. តើអ្នកយល់ឃើញថា តម្លៃថ្មកែវនៅខេត្តពោធិ៍សាត់ និងនៅទីកន្លែងផ្សេងទៀតយ៉ាងណាដែរ ? ព្រោះអ្វី ?

ប្រធាននិងកិរិយាបង្គោល

នៅក្នុងល្បះនីមួយៗ តែងតែមានប្រធាន និងកិរិយាបង្គោល ។

ចូរអានឧទាហរណ៍ខាងក្រោមនេះ ។ តើពាក្យណាខ្លះជាប្រធាន ? ពាក្យណាខ្លះជាកិរិយាបង្គោល ?

១. គេផ្សព្វផ្សាយពីគុណភាពល្អនៃទូរស័ព្ទដៃ ។

២. ខ្ញុំសរសេរប័ណ្ណឃោសនា ។

៣. យើងស្ដាប់ការឃោសនាតាមវិទ្យុ ។

៤. ពួកគេសរសើរថា ផ្ដិលប្រាក់នេះស្អាតល្អ ។

៥. បងខ្ញុំធ្វើបញ្ជីរាយមុខទំនិញ ។

៦. ប្រជាជនខ្មែរភាគច្រើន ចូលចិត្តទិញផលិតផលក្នុងស្រុក ។

៧. សុភីរៀនត្បាញហូលផាមួង ។

៨. ពូចាន់លក់ផលិតផលផ្ទះបាយ ។

ក. ប្រធាន

ពាក្យ “ គេ ខ្ញុំ យើង ពួកគេ បងខ្ញុំ ប្រជាជនខ្មែរភាគច្រើន សុភី ពូចាន់” សម្គាល់អ្នកធ្វើអំពើ ។ ពាក្យទាំងនេះ ជាប្រធាននៅក្នុងល្បះ ។ ប្រធាន អាចជានាម កន្សោមនាម ឬសព្វនាម នៅខាងឆ្វេងកិរិយា ។

ប្រធាន ជាពាក្យសម្គាល់អ្នកធ្វើអំពើ ។

ខ. កិរិយាបង្គោល

ពាក្យ “ ផ្សព្វផ្សាយ សរសេរ ស្ដាប់ សរសើរ ធ្វើ ទិញ ត្បាញ លក់ ” នៅក្នុងឧទាហរណ៍ខាងលើប្រាប់អំពើ ឬសកម្មភាព ។ ពាក្យទាំងនេះជាកិរិយាបង្គោល ។ រីឯពាក្យ “ ចូលចិត្តរៀន” ជាជំនួយកិរិយា ។ កិរិយាបង្គោល អាចនៅជាប់ប្រធាន ឬនៅខាងឆ្វេង ឬនៅខាងស្ដាំជំនួយកិរិយា ។

កិរិយាបង្គោល គឺជាពាក្យសម្គាល់ ឬសម្ដែងអំពើរបស់ប្រធាន ។

កំណត់សម្គាល់ ៖ កិរិយាបង្គោល ឬកិរិយាស្នូល គឺជាកិរិយាដែលមានតួនាទីសំខាន់បំផុតនៅក្នុងល្បះ ។

លំហាត់

ចូរអានឧទាហរណ៍ខាងក្រោម រួចស្រង់ពាក្យដែលជាប្រធាន និងជាកិរិយាបង្គោលដាក់ចូលក្នុងតារាងខាងក្រោម ។

១. ពូសុខចូលចិត្តឆ្លាក់រូបព្រះពុទ្ធ ។

២. គេលក់សម្លៀកបំពាក់សម្រាប់ស្ត្រី ។

៣. ក្រុមហ៊ុននេះចែកចាយផលិតផលថ្មី ។

៤. ពួកគេដុតកម្ទេចចោលផលិតផលក្លែងក្លាយ ។

៥. ក្រុមហ៊ុននេះលក់ផលិតផលដាច់ជាងគេ ។

ប្រធាន	កិរិយាបង្គោល

បទបង្ហាញអំពីផលិតផលត្បូងខ្មែរ

ចូរមើលរូបភាព រួចអានបទបង្ហាញខាងក្រោមនេះ ។

រមណីយដ្ឋានផ្អោក ស្ថិតនៅក្នុងស្រុកគិរីវង់ ខេត្តតាកែវ ជាតំបន់ទេសចរណ៍ដែលគួរឱ្យចាប់អារម្មណ៍ ដោយសារនៅទីនោះមានទឹកជ្រោះ និងជាពិសេសមានលក់សុទ្ធតែត្បូងរបស់ខ្មែរ ។

ក្រៅពីរបរធ្វើស្រែចម្ការ ប្រជាជនខ្មែរបានជីករុករកត្បូងនៅតំបន់នេះ អស់រយៈពេល៥ ទៅ៦ ឆ្នាំហើយ ឯការច្នៃត្បូងឱ្យចេញពន្លឺចិញ្ចាចចិញ្ចែងនោះ ក៏ជាស្នាដៃដ៏ប៉ិនប្រសប់របស់ខ្មែរយើងដែរ ។ នៅតាមតូបតូចៗដំបូលប្រក់ស្លឹក មានទូកញ្ចក់យ៉ាងស្អាតដាក់តាំងលក់ត្បូងខ្មែរព្រោងព្រាត គ្រប់ម៉ូតចម្រុះពណ៌ ជះពន្លឺផ្លេកៗ មិនចាញ់ត្បូងនាំចូលពីប្រទេសក្រៅឡើយ ឯតម្លៃទៀតសោតក៏ថោកសមរម្យ ។

ភ្ញៀវដែលបានមកកម្សាន្តទីនេះ តែងនិយមគាំទ្រ និងកោតសរសើរ ពីគុណភាពនៃត្បូង និងស្នាដៃច្នៃត្បូងរបស់ប្រជាជនខ្មែរយើងថា ពិតជាល្អមែន ។

បើលោក លោកស្រី ជួយទិញត្បូងខ្មែរនៅទីនេះមានន័យថា លោក លោកស្រីជួយលើកតម្កើងផលិតផលខ្មែរ និងជួយកាត់បន្ថយភាពក្រីក្ររបស់ខ្មែរយើងទៀតផង ។

សំណួរ

១. តើនៅរមណីយដ្ឋានផ្អោក មានលក់អ្វីខ្លះ ?

២. តើត្បូងទាំងនោះ មានគុណភាពដូចម្ដេច ?

៣. ហេតុអ្វីបានជាត្បូងនៅរមណីយដ្ឋានផ្អោក មានគុណភាពល្អ ?

៤. ហេតុអ្វីបានជាត្បូងនៅទីនោះ លក់ក្នុងតម្លៃថោកសមរម្យ ?

៥. តើអ្នកគួរសម្រេចចិត្តដូចម្ដេច បើត្បូងខ្មែរ និងត្បូងនាំចូលពីបរទេស មានគុណភាពប្រហាក់ប្រហែលគ្នា ?

លំហាត់

ចូរធ្វើបទបង្ហាញខ្លីមួយអំពីការឃោសនាផលិតផលមួយ ប្រាប់មិត្តភក្តិរបស់អ្នកដោយមើលតាមគំរូខាងលើ ។

អត្ថបទឃោសនា

ចូរសរសេរអត្ថបទឃោសនាខ្លីមួយអំពីប្រធានបទណាមួយ តាមអ្នកចូលចិត្ត ឬអាចជ្រើសរើសប្រធានបទខាងក្រោម ៖

- ការឃោសនាលក់ផ្លែទុរេនខេត្តកំពត
- ការឃោសនាលក់ផ្លែក្រូចពោធិ៍សាត់ខេត្តបាត់ដំបង
- ការឃោសនាលក់ទឹកឃ្មុំសុទ្ធពីខេត្តមណ្ឌលគិរី
- ការឃោសនាអំពីផលិតផលអ្វីមួយ នៅក្នុងភូមិអ្នក

ដើម្បីសរសេរអត្ថបទឃោសនា ចូរអ្នកបង្ហាញ ៖

១. ចំណងជើងអត្ថបទ

២. គុណភាពរបស់ផលិតផលនោះ

៣. ឈ្មោះហាង ឬភូមិស្រុកដែលមានផលិតផលនោះ

៤. ការទាក់ទាញផ្សេងទៀត ដូចជា (ជូនរង្វាន់ បញ្ចុះតម្លៃ...)

៥. ប្រាប់អាសយដ្ឋាន ឬលេខទូរស័ព្ទសម្រាប់ទាក់ទង ។

មេរៀនទី

៩ ពេលវេលាជាមាសប្រាក់

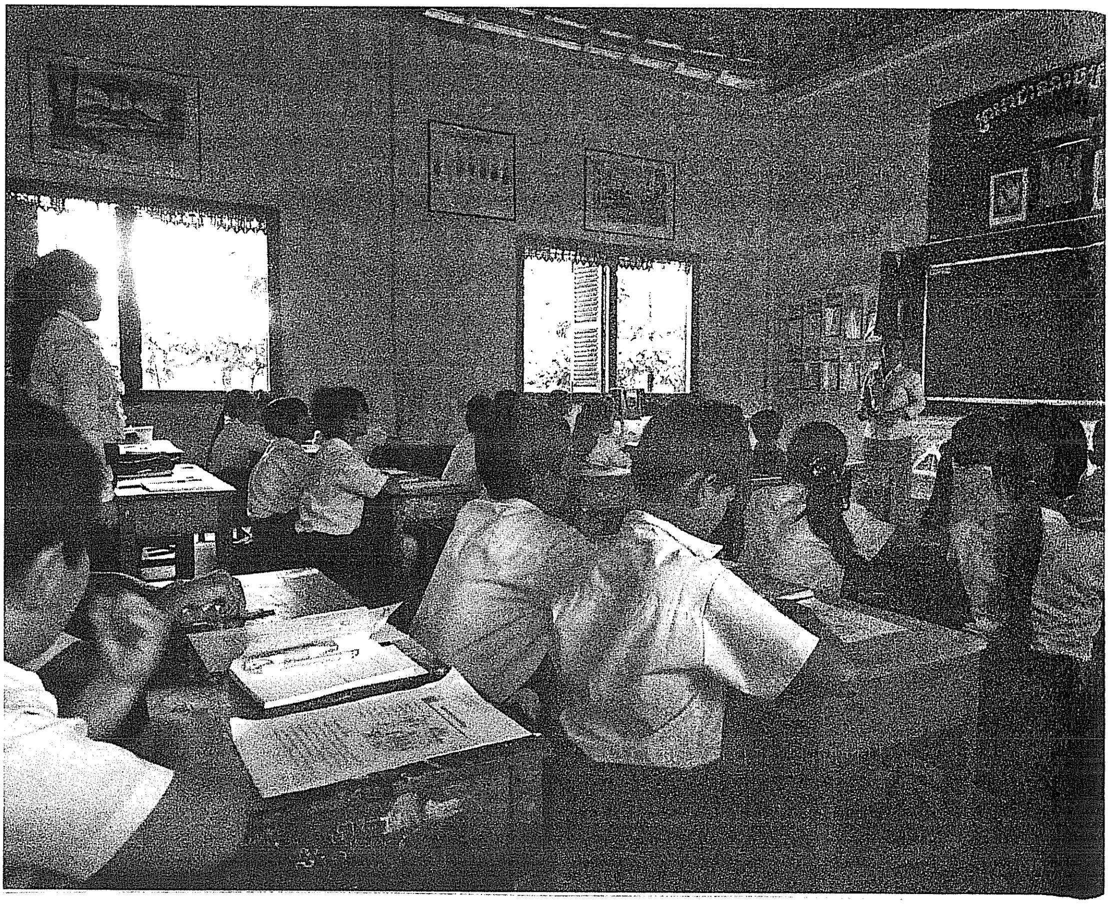

ពេលវេលាចេះតែរំកិលទៅមុខ ឥតឈប់ឈរ ។ កុមារី កុមារា ដែលកំពុងពេញវ័យសិក្សាត្រូវតែស្រវាស្រទេញ ខិតខំរៀនសូត្រទាន់ខ្លួននៅក្មេង ព្រោះពេលវេលាមានតម្លៃជាទីបំផុត ។ ការបណ្តែតបណ្តោយឱ្យពេលវេលាកន្លងហួសទៅ ដោយពុំបានធ្វើអ្វីឱ្យមានប្រយោជន៍សម្រាប់ខ្លួន គឺជាការខ្ជះខ្ជាយបំផុតសម្រាប់មនុស្សម្នាក់ៗ ។ តើកុមារី កុមារានៅក្នុងរូបភាពនេះ កំពុងធ្វើអ្វីខ្លះ ?

តម្លៃនៃពេលវេលា

ពេលវេលា ចេះតែរំកិលទៅមុខជានិច្ច មិននៅនឹងមួយកន្លែងទេ ។ តើកុមារី កុមារា ត្រូវធ្វើអ្វីខ្លះ ដើម្បីកុំឱ្យពេលវេលាខាតបង់ដោយឥតប្រយោជន៍ ?

បទពាក្យប្រាំពីរ

ហៃអស់កុមារទាំងអស់គ្នា
ស្វែងរកវិជ្ជាទាន់នៅក្មេង
សង្វាតស្វូត្ររៀនកុំបែកឆ្វេង
ហ៊ឹហាដើរលេងឥតប្រយោជន៍ ។
មិត្តភក្ដិបនភឿនគេចសាលា
ធ្វើឱ្យគ្រួសារឈឺផ្សាខ្លោច
ទ្រព្យធនម៉ែឪក៏ហិនហោច
កេរ្តិ៍ឈ្មោះអសោចដល់ខ្លួនប្រាណ ។
ទម្រាំដឹងខ្លួនហួសពេលស្ដារ
កែច្នៃយ៉ាងណាក៏មិនបាន
មិត្តភក្តិធ្លាប់ស្គាល់ទាំងប៉ុន្មាន
ផៅញាតិសន្ដានគេនិន្ទា ។
មនុស្សក្នុងលោកិយខិតខំណាស់
ប្រឹងប្រែងស្វែងស្វះគ្រប់អង្គា
រៀនរករៀនធ្វើសព្វការងារ
ឱ្យទាន់វេលាជាយុវវ័យ ។
កុំខ្ជះខ្ជាយពេលមិនសោកស្ដាយ
ពេលជួបអន្តរាយទើបភិតភ័យ
ស្ដាយពេលវេលាមានតម្លៃ
លោកទុកវិស័យស្មើមាសប្រាក់ ។

សំណួរ

១. តើអ្នកត្រូវប្រឹងប្រែងរៀនសូត្រនៅពេលណា ?

២. តើអ្នកគួរខ្ជះខ្ជាយពេលវេលាដែរ ឬទេ ? ព្រោះអ្វី ?

៣. តើអ្នកនឹងទទួលផលអាក្រក់អ្វីខ្លះ ពីការដើរលេងឥតប្រយោជន៍ ?

៤. តើអ្នកខិតខំរៀនសូត្រនឹងទទួលផលអ្វីខ្លះ ?

៥. តើគេចាត់ទុកពេលវេលាស្មើនឹងអ្វី ?

លំហាត់

ក. ចូរសូត្រកំណាព្យខាងលើឡើងវិញ ។ តើវគ្គនីមួយៗនៃកំណាព្យនិយាយអំពីអ្វី ?

ខ. ចូររកពាក្យសូរដូចនឹងពាក្យ " វ័យ ផ្សា អង្គា " ។

អត្ថបទកាព្យ

ឃ្លានៃកំណាព្យបទពាក្យប្រាំពីរខាងក្រោម មិនទាន់ត្រូវតាមលំដាប់ទេ ។ ចូរអ្នករៀបឃ្លាទាំងនេះ ឱ្យបានត្រឹមត្រូវតាមវគ្គនីមួយៗ ។

" វគ្គទី ១ "

ម៉ែពុកនឿយហត់ចិញ្ចឹមបុត្រ ឱ្យកូនសិក្សាយកវិជ្ជា
ទឹកចិត្តបរិសុទ្ធនឹងកូនភ្ងា ចំណេះនានាទុកជាស្ពាន ។

" វគ្គទី ២"

យាយតាស្រឡាញ់ថ្នាក់ថ្នមចៅ សម្តីផ្អែមល្ហែមគ្រប់ជំហាន
មិនវាយបំពានលើកាយា ឃើញឆ្គងលោកហៅមកទូន្មាន ។

" វគ្គទី ៣"

ហេតុនេះកូនចៅទាំងប្រុសស្រី ពេលធំដឹងក្តីចូលសាលា
យឹតយោងគ្រួសារឱ្យរុងរឿង ខំរៀនខំធ្វើសព្វកិច្ចការ ។

ខំប្រឹងទាន់ខ្លួននៅក្មេង

១. តើវ័យណា ដែលអ្នកត្រូវចាប់យកការសិក្សា ?

២. តើចំណេះវិជ្ជាជួយអ្នក ឱ្យរកបានអ្វីខ្លះ ?

៣. តើអ្នកគ្មានចំណេះ ត្រូវរកប្រាក់ដោយវិធីណា ?

៤. តើអ្នកសោកស្ដាយដែរ ឬទេ ពេលដែលអ្នកឱ្យពេលវេលារសាត់ផុតទៅ ? ហេតុអ្វី ?

៥. តើនៅវ័យចំណាស់ អ្នកអាចស្វែងរកចំណេះបានដែរ ឬទេ ? ព្រោះអ្វី ?

លំហាត់

ក. ចូរគូសសញ្ញា✓ ក្នុងប្រអប់ដែលអ្នកយល់ថា ជាគំនិតសំខាន់របស់កំណាព្យ ។

☐ ១. ត្រូវខំរៀនទាន់ខ្លួននៅក្មេង ។

☐ ២. ត្រូវខំដើរហ៊ឺហាទាន់ខ្លួននៅក្មេង ។

☐ ៣. ត្រូវខំធ្វើការទាន់ខ្លួននៅក្មេង ។

ខ. ចូរស្រង់ពាក្យចួននៅក្នុងវគ្គកំណាព្យខាងក្រោម ៖

ស្ដាយពេលវេលាកន្លងទៅ គ្មានពេលណានៅឈប់ស្ងៀមស្ងប់
អណ្ដែតត្រសែតគ្មានត្រឡប់ រសាត់បញ្ចប់ដោយវាសនា ។

សញ្ញាចុចពីរ (:)

ចូរសង្កេតមើលឧទាហរណ៍ខាងក្រោម តើសញ្ញាចុចពីរ(:)សម្រាប់ធ្វើអ្វី ?

១. ឪពុកខ្ញុំមានធុរៈចាំបាច់ ទើបគាត់មិនបានមកធ្វើការ ។

២. ចូរកុំប្រកាន់ចិត្ត លោភៈ ទោសៈ ព្រោះវានាំមកនូវសេចក្ដីទុក្ខ ។

៣. រាល់ថ្ងៃសីល ជីដូនខ្ញុំយកគ្រឿងសក្ការៈទៅវត្ត ។

៤. បុរសនេះ មានឋានៈខ្ពង់ខ្ពស់ណាស់ ។

សញ្ញាចុចពីរ (:) ប្រើសម្រាប់ញ៉ាំងព្យញ្ជនៈឱ្យមានសំឡេងតាមបែបបាលីសំស្ក្រឹត ។

វិធីប្រើ

ក. ទីកន្លែង

សញ្ញាចុចពីរ ប្រើនៅខាងស្ដាំព្យញ្ជនៈនៃពាក្យក្លាយពីបាលី និងសំស្ក្រឹត ដើម្បីកត់សូរ [អាក់] និង [អ៊ាក់] ។

ខ. សូរ [អាក់] និង [អ៊ាក់]

សូរ [អាក់] ផ្សំនឹងព្យញ្ជនៈពួកអ ។ ឧទាហរណ៍ ៖ សច្ចៈ សុខៈ អន្តរៈ លោកៈ លក្ខណៈ វណ្ណៈ.. ។

សូរ [អ៊ាក់] ផ្សំនឹងព្យញ្ជនៈពួកអ៊ ។ ឧទាហរណ៍ ៖ ភារៈ ធុរៈ លោភៈ សុច្ឆន្ទៈ... ។

គ. ការសង្កេត

ពាក្យក្លាយពីបាលីសំស្ក្រឹតខ្លះ មិនប្រើសញ្ញាចុចពីរទេ លើកលែងតែពាក្យ កាលៈទេសៈ គណៈកម្មការ គណៈប្រតិភូ រយៈពេល... ។

លំហាត់

ក. ចូររកពាក្យដែលប្រើសញ្ញាចុចពីរឱ្យបានបីពាក្យ ។

ខ. ចូរស្រង់ពាក្យដែលពុំប្រើសញ្ញាចុចពីរនៅក្នុងល្បះខាងក្រោម ៖

១. ទេសចរជាតិ និងអន្តរជាតិទៅទស្សនាប្រាសាទព្រះវិហារ ។

២. វីរកងទ័ព យកចិត្តទុកដាក់ការពារព្រំដែន ។

៣. ប្រជាជន យុវជន យុវនារី ត្រូវតស៊ូប្រយុទ្ធប្រឆាំងនឹងខ្មាំងឈ្លានពានទឹកដី ។

៤. នៅមុនថ្ងៃចូលឆ្នាំ ប្រជាជននាំគ្នារៀបចំគ្រឿងសក្ការបូជាទទួលទេវតាថ្មី ។

រឿង កូនភ្លោះ

ប៉ែននិងពិន ជាកូនភ្លោះ ។ ក្រោយពីឪពុកចែកឋានទៅ ប៉ែននិងពិនរស់នៅជាមួយម្ដាយ ដែលប្រកបមុខរបរលក់នំអាកោ ។

ឆ្នាំនេះ ពួកគេបានរៀនដល់ថ្នាក់ទី៥ ហើយ ។ កុមារទាំងពីរ មានរូបសម្បត្តិដូចគ្នាបេះបិទ តែមានចរិតខុសគ្នាស្រឡះ ។ ប៉ែន យកចិត្តទុកដាក់ក្រេបជញ្ជក់ចំណេះវិជ្ជាទាំងឡាយដែលគ្រូបានបង្ហាត់ បង្រៀន ដោយឥតនឿយណាយ ។ នៅដំណាច់ឆ្នាំ ប៉ែនបានទទួលប័ណ្ណសរសើរ និងរង្វាន់ជាច្រើនធ្វើឱ្យមីងសានជាម្ដាយសប្បាយចិត្តណាស់ ។

ឯពិនវិញពុំចូលចិត្តការរៀនសូត្រទេ ។ វាឆ្លៀតលេងប្រលែងគ្នា ពេលកំពុងរៀន ។ ជួនកាល ពិនបបួលក្មេងៗលេងគប់វង់ដាក់លុយ ឬដាក់កៅស៊ូ ។ ទោះបីម្ដាយ ឬអ្នកគ្រូជួយអប់រំយ៉ាងណា ក៏ពិនមិនធ្វើតាមដែរ ។ ឯប៉ែនវិញ មិនដែលខ្ជះខ្ជាយពេលវេលាសម្រាប់ការងារឥតប្រយោជន៍នោះទេ ។ រាល់ថ្ងៃ នៅពេលជិតភ្លឺ ម្ដាយក្រោកចំហុយនំ ប៉ែនក្រោករៀនសូត្របណ្ដើរ ជួយថែភ្លើងបណ្ដើរ ។ ថ្ងៃទំនេរ ប៉ែនតែងដើរលក់កាសែតទស្សនាវដ្ដី ដើម្បីរកប្រាក់ចំណេញ សន្សំទុកទិញសម្លៀកបំពាក់ ឬសម្ភារៈសិក្សា ។

ថ្ងៃខែចេះតែវិកិលទៅមុខ ឥតឈប់ឈរ ។ ពេលនេះ ប៉ែនបានប្រឡងជាប់ចូលរៀននៅឧត្ដមសិក្សា ។ ប៉ែននៅតែប្រឹងប្រែងរៀនសូត្រ រហូតក្លាយទៅជាវិស្វករសំណង់ម្នាក់ដ៏ចំណាន ។ ប៉ែន មិនបញ្ឈប់ការសិក្សាស្រាវជ្រាវទេ ។ គាត់ខិតខំដកស្រង់បទពិសោធផ្នែក សំណង់ទំនើបៗ បន្ថែមទៀត ។ ប៉ែនពូកែគូរប្លង់ និងធ្វើសំណង់ប្រកបដោយបច្ចេកទេសទៀតផង ។ គាត់បានធ្វើឱ្យគ្រួសារ រួចផុតពីភាពក្រីក្រតោកយ៉ាក ។ ដោយឡែក ពិនបានដើរផ្លូវខុស ធ្វើឱ្យខាតបង់ពេលវេលារៀនសូត្រ ។ ថ្ងៃមួយ មានឈ្មួញម្នាក់ច្រឡំពិនថាប៉ែន នៅពេលគេពឹងពិនឱ្យជួយគូរប្លង់ និងប៉ាន់ស្មានតម្លៃសាងសង់សាលតាំងពិព័រណ៍មួយ ។ ពិនពុំ អាចឆ្លើយតបនឹងសំណូមពររបស់ឈ្មួញបាន ក៏មានការអៀនខ្មាសយ៉ាងខ្លាំង ។ ចាប់តាំងពីពេលនោះមក ពិនតាំងចិត្តកែខ្លួនឡើងវិញ ។ ដោយសារមានប៉ែនជាអ្នកពន្យល់ណែនាំជាប្រចាំ ពិនបានក្លាយជាកម្មកររោងចក្រ ។ ក្រោយមក ប៉ែនតែងតាំងពិនជាប្រធានការដ្ឋានសំណង់ ។ នៅពេលនេះ ទើបពិនយល់ច្បាស់ថា ពេលវេលាមានតម្លៃណាស់ បើវាកន្លងហួសទៅមិនអាចនឹងវិលត្រឡប់មកវិញបានទេ ។

សំណួរ

១. តើម្តាយប៉ែនមានអារម្មណ៍យ៉ាងណា នៅពេលដែលគាត់ឃើញប៉ែន ខំប្រឹងរៀននិងជួយធ្វើការគាត់ ?

២. តើគាត់មានអារម្មណ៍យ៉ាងណា នៅពេលដែលពិនមិនស្តាប់តាមការណែនាំរបស់គាត់ និងគ្រូ?

៣. តើប៉ែនទទួលផលដូចម្តេច នៅពេលអនាគត ? ចុះពិនវិញទទួលផលដូចម្តេចដែរ ?

៤. តើគ្រួសារប៉ែនមានជីវភាពដូចម្តេច ក្រោយពេលប៉ែនក្លាយជាវិស្វករ ?

៥. តើពិនមានអារម្មណ៍ដូចម្តេច នៅពេលគេច្រឡំគាត់ថាជាប៉ែន ?

៦. តើប៉ែនជួយពិនដែរ ឬទេ ? ព្រោះអ្វី ?

ការបំពេញឃ្លានៃកំណាព្យបទពាក្យប្រាំពីរ

អ្នកបានសិក្សារួចហើយពីរង្វាស់កាព្យបទពាក្យប្រាំពីរ ចំណាប់ចួនក្នុងវគ្គ និងចំណាប់ចួនឆ្លងវគ្គ ។ ចូរអ្នកមើលគំនូសតាងខាងក្រោម រួចជ្រើសរើសពាក្យក្នុងប្រអប់មកបំពេញក្នុងអត្ថបទកាព្យខាងក្រោម ៖

បទពាក្យប្រាំពីរ

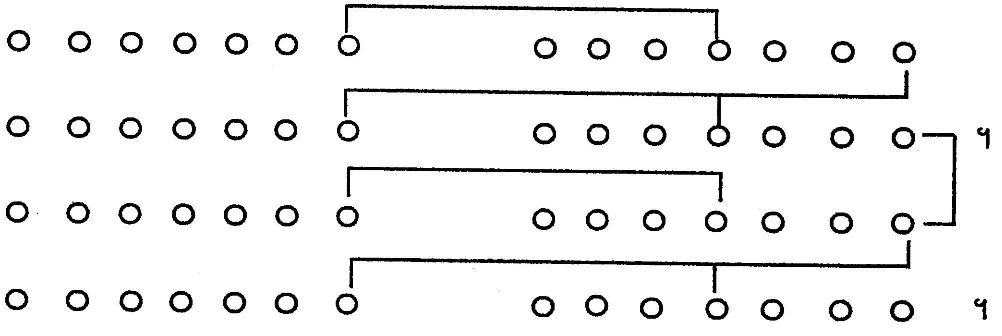

គ្នេរ	ប្រឹង	ទំនេរ	ប្រាណ	រិះរេ	ស្ងៀម	ទឹមទាម	ជ្រៃ

មនុស្សក្នុងគ្រួសារគ្រប់ៗ ...
រៀនសូត្រគ្រប់គ្នាកុំ ...
បើចង់ស្រណុកត្រូវខំ ...
ប្រឹងប្រែងធ្វើការខំឃ្មាន់ ...

គ្រប់វ័យប៉ុន្មានកុំនៅ ...
គិតរួចធ្វើភ្លាមកុំ ... ។
វាសនាកុំពឹងត្រូវ ...
រសៀលជ្រៀង ... អស់ពេលប្រឹង ។

ពេលវេលា

ពេលវេលាមានតម្លៃបំផុតសម្រាប់មនុស្សគ្រប់ៗគ្នា ។ តើយើងត្រូវធ្វើដូចម្តេចដើម្បីកុំឱ្យពេលវេលា កន្លងហួសទៅដោយឥតប្រយោជន៍ ?

ចូរអានអត្ថបទអំណានខាងក្រោម ។

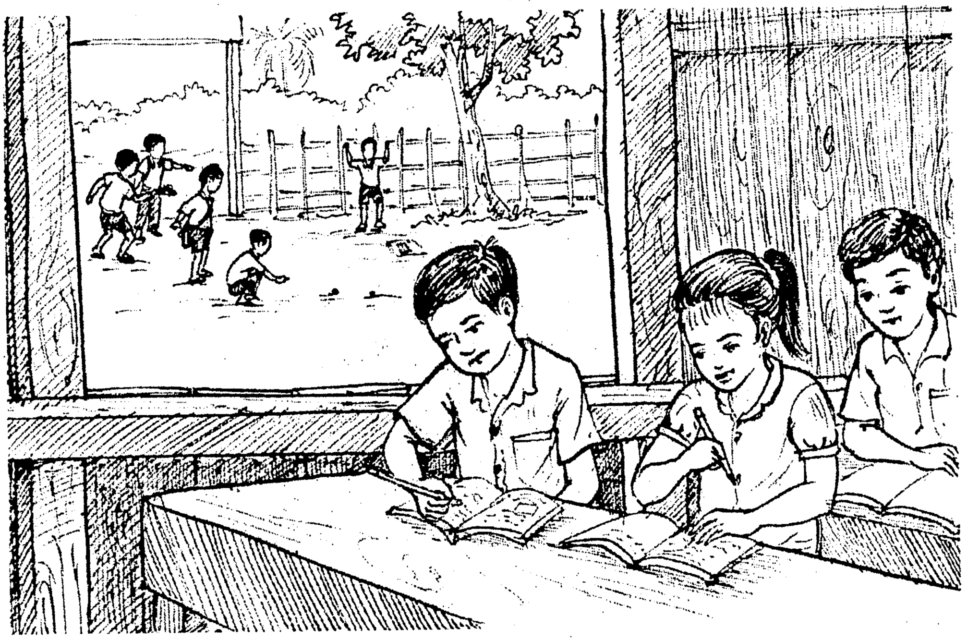

តុកតាក់! តុកតាក់ ទ្រនិចនាឡិកា ចេះតែដើរទៅមុខជានិច្ចឥតឈប់ឈរ ពីមួយនាទីទៅមួយនាទី ពីមួយម៉ោងទៅមួយម៉ោង ពីមួយថ្ងៃទៅមួយថ្ងៃ ។ រីឯសន្លឹកប្រតិទិនតែងបើកមួយសន្លឹកម្តងៗ រហូតដល់អស់បីរយហុកសិបប្រាំថ្ងៃ ពុំមានវិលត្រឡប់ថយក្រោយឡើយ ។ ដើម្បីកុំឱ្យពេលវេលាកន្លងផុតទៅដោយឥតប្រយោជន៍ មនុស្សម្នាក់ៗត្រូវបំពេញកាតព្វកិច្ចឱ្យសមស្របតាមវ័យនីមួយៗ ។ បឋមវ័យ ជាវ័យដែលត្រូវស្រវា

ស្រទេញស្វែងរកចំណេះវិជ្ជា ដើម្បីកសាងអនាគត ។ ប៉ុន្តែមនុស្សគ្រប់រូប ត្រូវតែយល់ឱ្យច្បាស់ថាវ័យនេះ ក៏ជាវ័យដែលផុយស្រួយ ប្រសិនបើយើងពុំមានគោលជំហររឹងមាំ ។ ក្នុងវ័យនេះ អ្នកមិនត្រូវប្រព្រឹត្តអំពើអបាយមុខ មានការសេពគ្រឿងញៀន លេងល្បែងស៊ីសង ឬដើរលេងគេចសាលាឡើយ ពីព្រោះវានាំឱ្យអ្នកខាតបង់ពេលវេលា ប្រាក់កាសព្រមទាំងអាប់ឱនកេរ្តិ៍ឈ្មោះទៀតផង ។

បឋមវ័យ ជាឈ្នាន់សម្រាប់កសាងមជ្ឈិមវ័យឱ្យរីកចម្រើនលូតលាស់ ។ មជ្ឈិមវ័យជាវ័យដែលត្រូវកសាងគ្រួសារ រកទ្រព្យសម្បត្តិទុកឱ្យកូនចៅ និងទុកសម្រាប់ខ្លួនពេលឈានដល់បច្ឆិមវ័យ ។ បច្ឆិមវ័យ ឬវ័យចាស់ជរា ជាវ័យដែលត្រូវរកធម៌អាថ៌កសាងកុសលទៅកាន់បរលោក ។

ដូច្នេះដើម្បីកសាងខ្លួន គ្រួសារ និងប្រទេសជាតិឱ្យបានរុងរឿង យុវជនត្រូវបំពេញភារកិច្ចនៅក្នុងបឋមវ័យ ឱ្យបានសម្រេចកុំបីមានការធ្វេសប្រហែសឡើយ ។

សំណួរ

១. តើគេចែកវ័យរបស់មនុស្សជាប៉ុន្មាន ? គឺវ័យអ្វីខ្លះ ?

២. តើក្នុងវ័យនីមួយៗ យើងត្រូវធ្វើអ្វីខ្លះ ?

៣. ហេតុអ្វីជាបានជាគេថា បឋមវ័យជាវ័យដែលផុយស្រួយ ?

៤. ហេតុអ្វីបានជា យើងត្រូវប្រឹងប្រែងរៀនសូត្រនៅបឋមវ័យ ?

៥. តើយើងត្រូវធ្វើអ្វីខ្លះ នៅមជ្ឈិមវ័យ ?

៦. តើយើងត្រូវធ្វើអ្វីខ្លះ នៅបច្ឆិមវ័យ ឬវ័យចាស់?

បទផ្សេងៗនៃកំណាព្យខ្មែរ

អ្នកគ្រូ បានបង្រៀនសិស្សអំពីកំណាព្យ ។ សុខានិងវីរៈ បានសួរអ្នកគ្រូអំពីបទកំណាព្យដែលខ្មែរមាន ។ ចូរអានការសន្ទនារបស់ពួកគេ ។

អ្នកគ្រូ : ថ្ងៃនេះ យើងរៀនកំណាព្យបទពាក្យប្រាំពីរ ។ តើកូនៗដឹងទេថា កំណាព្យខ្មែរយើងមានបទអ្វីខ្លះ ?

សុខា : ចាស៎អ្នកគ្រូ! កំណាព្យខ្មែរមាន បទកាកគតិនិងបទព្រហ្មគីតិ ។

អ្នកគ្រូ : តើកូនណាដឹងថា មានបទអ្វីទៀតទេ ?

វីរៈ : បាទអ្នកគ្រូ! មានបទពាក្យប្រាំពីរ និងបទពំនោល ។

អ្នកគ្រូ : ល្អណាស់! ប៉ុន្តែក្រៅពីបទដែលកូនបានរៀបរាប់នេះ នៅមានបទជាច្រើនទៀតដូចជា បទបន្ទោលកាក បទពាក្យប្រាំបី បទពាក្យប្រាំបួន បទភុជង្គលីលា... ។

សុខា : តើបទទាំងនេះ ខុសគ្នាត្រង់ណាអ្នកគ្រូ ?

អ្នកគ្រូ : បទទាំងអស់មានចំនួនព្យាង្គ និងឃ្លាមិនដូចគ្នាទេ ឯការចាប់ចុងចួនក៏មិនដូចគ្នាដែរ ។ បទខ្លះក្នុង១វគ្គមាន ៤ឃ្លា បទខ្លះមាន ៣ឃ្លា ហើយខ្លះទៀតមាន ៧ឃ្លា ។

សុខា និងវីរៈ : អរគុណអ្នកគ្រូ! ខ្ញុំយល់បានមួយកម្រិតហើយ ។

លំហាត់

ចូរអ្នកប្រាប់ចំនួនឃ្លានៅក្នុងវគ្គនីមួយៗនៃបទពាក្យប្រាំពីរ ចំនួនព្យាង្គនៅក្នុងឃ្លានីមួយៗ និងបង្ហាញចុងចួនតាមគំនូសតាងខាងក្រោម ។

បទពាក្យប្រាំពីរ

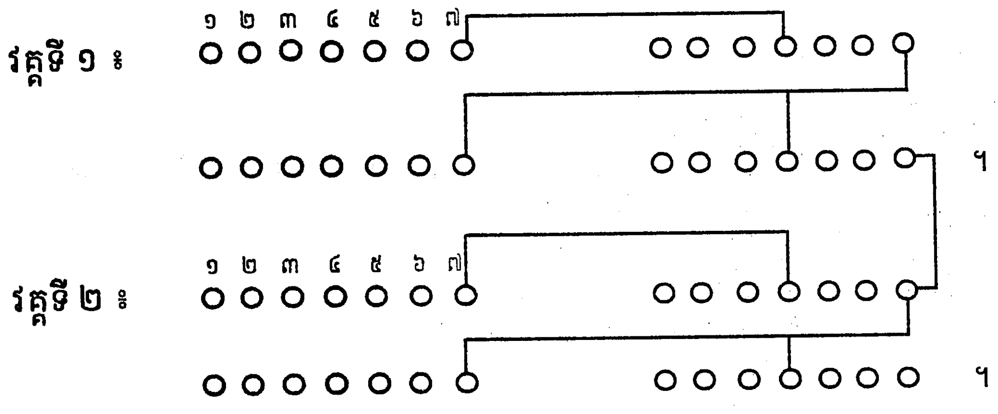

ការតែងកំណាព្យបទពាក្យប្រាំពីរ

ចូរអ្នកសង្កេតមើលគំនូសតាងកំណាព្យបទពាក្យប្រាំពីរខាងលើ ។ ក្នុង១វគ្គមាន ៤ ឃ្លា ហើយឃ្លានីមួយៗមាន ៧ព្យាង្គ ។ ព្យាង្គដែលចួនគ្នាមានគំនូសភ្ជាប់ ជាឧទាហរណ៍ស្រាប់ ។

ចូរអ្នកតែងកំណាព្យបទពាក្យប្រាំពីរឱ្យបានចំនួន ២វគ្គ ដោយជ្រើសរើសប្រធានបទដែលអ្នកពេញចិត្ត ។

....

....

.... ។

....

.... ។

មេរៀនទី

១០ ប្រយោជន៍នៃវិទ្យាសាស្ត្រ

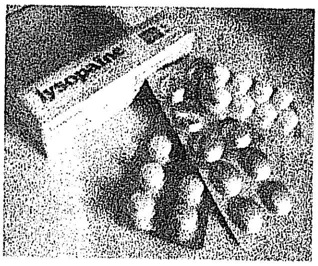

ថ្នាំពេទ្យ

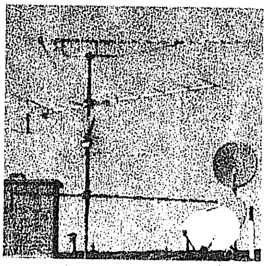

អង់តែនទូរទស្សន៍

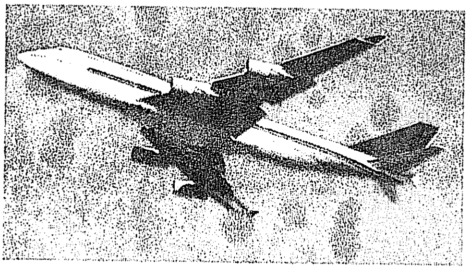

យន្តហោះ

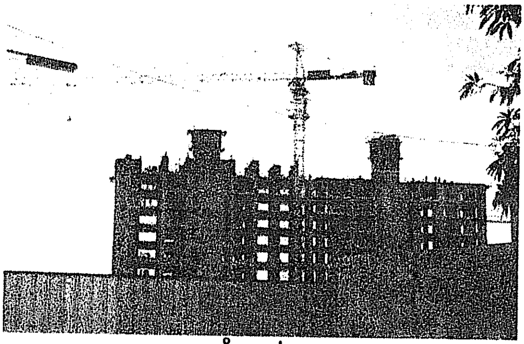

សំណង់អាគារ

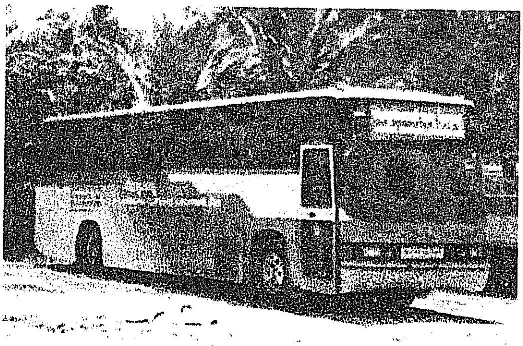

រថយន្តក្រុង

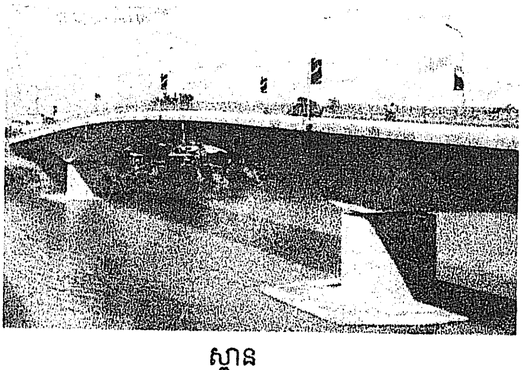

ស្ពាន

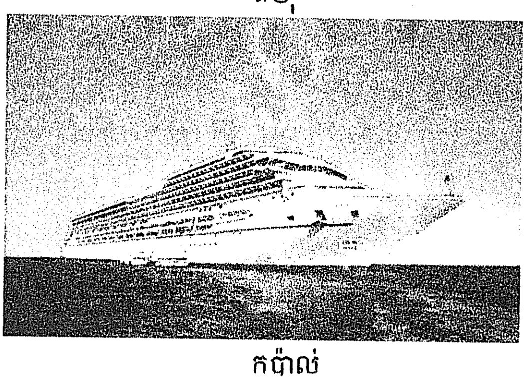

កប៉ាល់

ដោយវិទ្យាសាស្ត្ររីកចម្រើន មនុស្សបានបង្កើតឧបករណ៍ ឬសម្ភារៈប្រើប្រាស់ទំនើបៗជាច្រើន ដើម្បីជួយសម្រួលដល់ជីវភាពរស់នៅ ។ ឧបករណ៍ទាំងអស់នោះ ធ្វើឱ្យការរស់នៅកាន់តែល្អប្រសើរជាបណ្ដើរៗ ។ តើអ្នកស្គាល់ឧបករណ៍អ្វីខ្លះ ក្នុងរូបភាពខាងលើ ? តើឧបករណ៍អ្វីខ្លះដែលជាផលិតផលនៃវិទ្យាសាស្ត្រ សម្រាប់ទ្រទ្រង់សុខភាពមនុស្ស ?

ការណែនាំច្រើនជំហាន

ពេលអ្នកចង់រកកន្លែងណាមួយ ចង់ឆ្លងផ្លូវដែលមានមនុស្សច្រើន ប្រើថ្នាំពេទ្យ ធ្វើតែស ឬលេងល្បែងកម្សាន្ត អ្នកចាំបាច់ត្រូវធ្វើតាមការណែនាំ ទើបអ្នកអាចសម្រេចបានផលល្អ ។ ការណែនាំខ្លះ គេសរសេរឱ្យយើងអាន ការណែនាំខ្លះគេនិយាយឱ្យយើងស្តាប់ ។

ចូរអានការណែនាំអំពី "ការប្រើថ្នាំពេទ្យ" ខាងក្រោម ៖

១. ដំបូង ហែកកញ្ចប់ថ្នាំ ហើយចាក់ថ្នាំនោះចូលទៅក្នុងកែវ ។

២. បន្ទាប់មក ចាក់ទឹកឆ្អិនចូលក្នុងកែវចំនួនកន្លះកែវ ។

៣. បន្ទាប់មកទៀត យកកូនស្លាបព្រាកូរឱ្យសព្វ ។

៤. ទីបញ្ចប់ ផឹកថ្នាំនោះភ្លាមកុំទុកឱ្យយូរ ។

សំណួរ

តើការណែនាំខាងលើនេះ មានប៉ុន្មានជំហាន ? តើជំហានទី១ គេឱ្យធ្វើអ្វី ? ជំហានទី ២ ទី ៣ ទី ៤ គេឱ្យធ្វើអ្វី ?

តើគេប្រើពាក្យអ្វី សម្រាប់សម្គាល់ជំហានទី ១ ទី ២ ទី ៣ និងជំហានចុងក្រោយ ?

ក្នុងការណែនាំភាគច្រើន គេប្រើពាក្យ "ដំបូង បន្ទាប់មក បន្ទាប់មកទៀត ... និង ទីបញ្ចប់" ដើម្បីបញ្ជាក់លំដាប់លំដោយ នៃជំហាននីមួយៗ ។

> ការណែនាំច្រើនជំហាន គឺការរៀបរាប់អំពីរបៀបធ្វើ ឬប្រើអ្វីមួយតាមលំដាប់លំដោយនៃជំហាននីមួយៗតាំងពីដើមដល់ចប់ ។

លំហាត់

ចូរអ្នកអានការណែនាំខាងក្រោម តើការណែនាំនេះមានប៉ុន្មានជំហាន រួចធ្វើតាមជំហាននីមួយៗរហូតដល់ចប់ ។

ជំហានទី ១ ៖ កន្ត្រាក់ជើងឱ្យល្មម ។

ជំហានទី ២ ៖ លើកដៃទាំងពីរត្រង់ទៅមុខ ។

ជំហានទី ៣ ៖ លើកដៃទាំងពីរត្រង់ទៅលើ ។

ជំហានទី ៤ ៖ សន្ធឹងដៃទាំងពីរ ។

ជំហានទី ៥ ៖ ទម្លាក់ដៃទាំងពីរចុះក្រោម ។

ជំហានទី ៦ ៖ បង្រួមជើងមកវិញ ។

របៀបប្រើទូរទស្សន៍

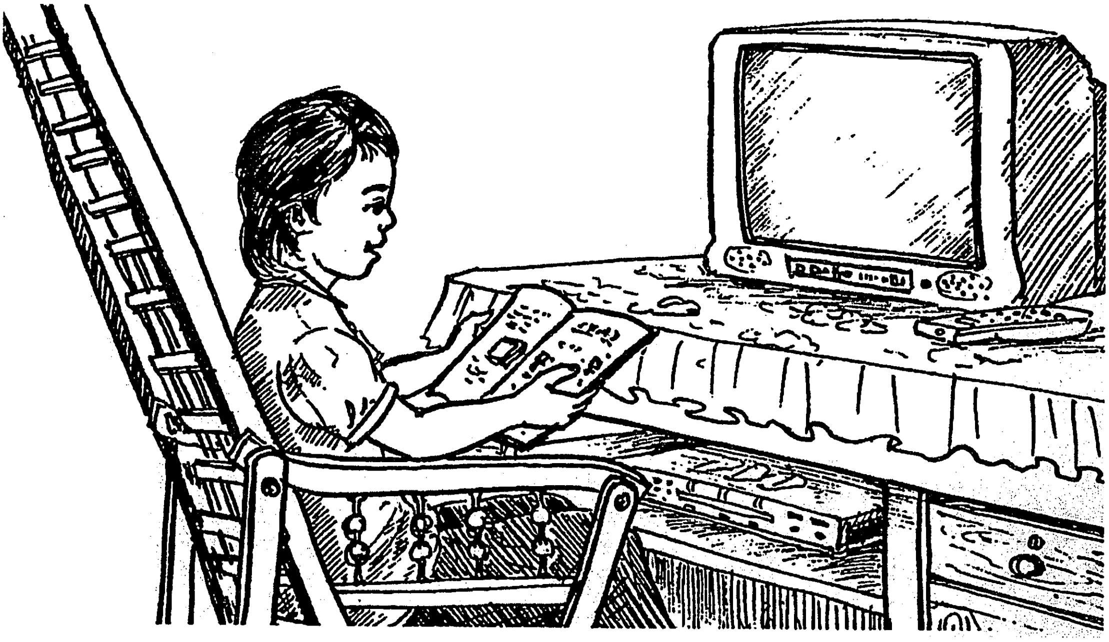

ថ្ងៃនេះ ពេលត្រឡប់មកដល់ផ្ទះ សុគន្ធបានឃើញប្រអប់ធំមួយនៅលើទូសម្អាងក្នុងផ្ទះ ។ នាងដើរចូលទៅជិតទើបដឹងថា ជាប្រអប់ទូរទស្សន៍ ។ សុគន្ធសប្បាយចិត្តខ្លាំងណាស់ ។ នាងបើកប្រអប់ថ្មមៗ ព្រមទាំងសួរម្ដាយ ៖

- ម៉ែ ! ម៉ែទើបនឹងទិញទូរទស្សន៍មែនទេ ?
- មែនហើយកូន! ព្រោះម៉ែចង់ឱ្យកូនបានទទួលព័ត៌មាន និងបានបន្ធូរអារម្មណ៍ខ្លះ ។

- អរគុណម៉ែ! តើគេប្រើវាយ៉ាងម៉េចទៅម៉ែ ? កូនចង់មើលណាស់ ។
- ម៉ែក៏មិនទាន់ដឹងថា ប្រើយ៉ាងម៉េចដែរ តែអ្នកលក់ប្រាប់ថាឱ្យយើងមើល ការណែនាំអំពីរបៀបប្រើ នៅក្នុងសៀវភៅនេះ ។

សុគន្ធបើកសៀវភៅអានមួយសន្ទុះក៏យល់ ។ គេនិយាយទៅកាន់ម្ដាយ ៖

- ម៉ែ! កូនចេះប្រើវាហើយ!
- តើប្រើយ៉ាងម៉េចទៅកូន ?
- ម៉ែចាំស្ដាប់ណា៎ កូនអានជូនម៉ែស្ដាប់ ៖

១. ដំបូង យកឆ្នាប់ចរន្តឈ្មោលទៅដោតនឹងឆ្នាប់ចរន្តញីនៅជញ្ជាំង ។

២. បន្ទាប់មក ចុចប៊ូតុងនៅលើប្រដាប់បញ្ជា ដើម្បីបើកទូរទស្សន៍ ។

៣. បន្ទាប់មកទៀត ចុចលេខដើម្បីរកប៉ុស្តិ៍ដែលយើងចង់មើល ។

៤. ជាចុងក្រោយ បើកនិងតម្រូវសំឡេងឱ្យល្មមតាមយើងចូលចិត្តស្ដាប់ ។

- អូ!ម៉ែយល់ហើយ! គិតទៅមិនពិបាកសោះ ។ ឥឡូវ កូនសាកល្បងបើកវាទៅ ម៉ែរៀបចំបាយ ។ យើងហូបបាយបណ្ដើរ មើលទូរទស្សន៍បណ្ដើរ ។

សំណួរ

១. តើម្ដាយសុគន្ធទិញអ្វី ?

២. ហេតុអ្វីបានជាគាត់ទិញទូរទស្សន៍ ?

៣. តើសុគន្ធធ្វើដូចម្ដេច ដើម្បីប្រើទូរទស្សន៍បាន ?

៤. តើការណែនាំនៅក្នុងអត្ថបទអំណាននេះ និយាយអំពីអ្វី ?

៥. តើការណែនាំនេះ មានប៉ុន្មានជំហាន ?

៦. តើជំហានទី ១ គេឱ្យធ្វើអ្វី ? ជំហានទី ២ ទី ៣ ...?

រឿង ចៅប្រាក់ភ្នែកបី

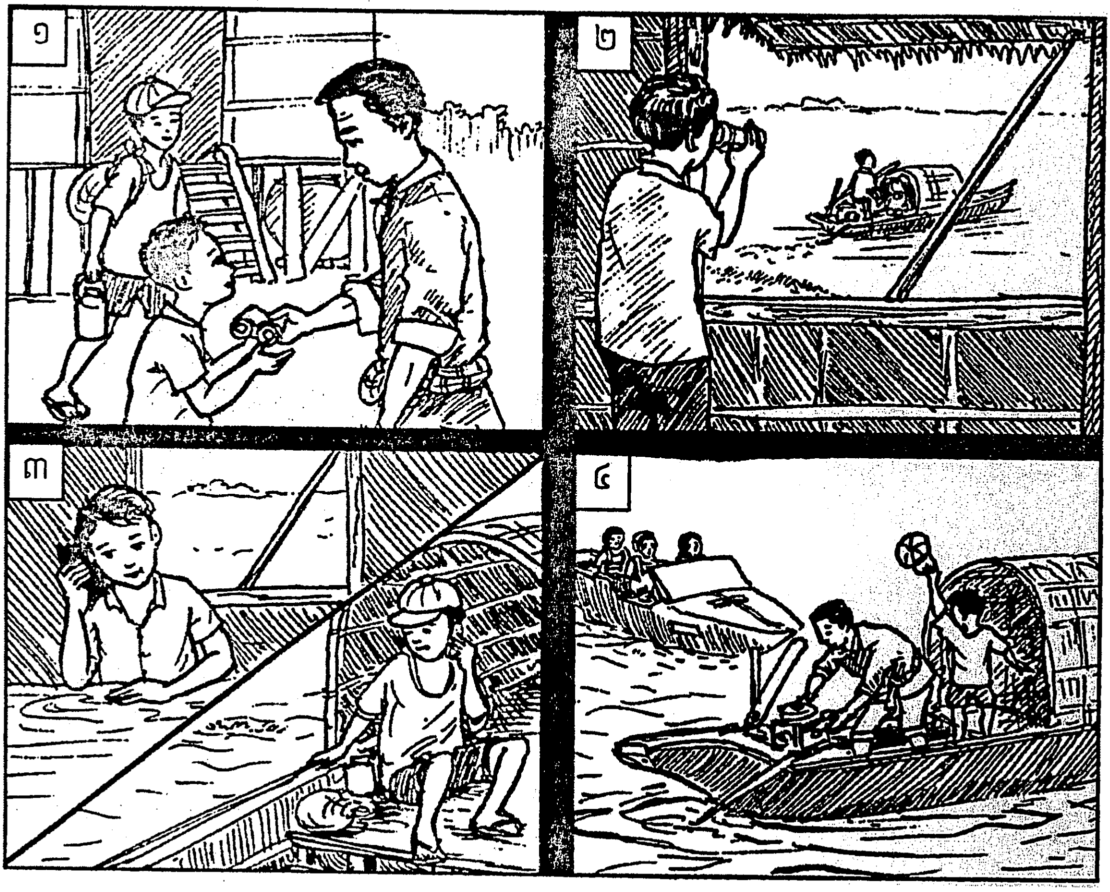

សំណួរ

១. តើចៅប្រាក់ពិតជាមានភ្នែកបីមែន ឬទេ ? តើភ្នែកទី ៣ នោះគឺអ្វី ?

២. មុននឹងចេញដំណើរ តើឪពុកបានប្រគល់អ្វីដល់ចៅប្រាក់ ?

៣. តើនៅពេលធ្វើដំណើរ ពួកគេមានរឿងអ្វី ?

៤. តើអ្នកណា ជាអ្នកជួយពួកគាត់ឱ្យរួចផុតពីគ្រោះថ្នាក់ ?

៥. តើចៅប្រាក់អាចជួយប្អូន និងឪពុកគេបានដោយសារអ្វី ?

៦. តើកែវយឺតមានប្រយោជន៍អ្វីខ្លះ ? តើទូរស័ព្ទសម្រាប់ធ្វើអ្វី ?

៧. តើរឿងនេះ កើតនៅកន្លែងណា ? នៅពេលណា ?

លំហាត់

ក. ចូរបង្ហាញចរិតលក្ខណៈរបស់តួអង្គឪពុក ។

ខ. ចូរប្រៀបធៀបតួអង្គចៅប្រាក់ និងព្រីង ។

គ. ចូរស្រង់ព្រឹត្តិការណ៍សំខាន់ៗ នៅក្នុងដំណើររឿងខាងលើ ។

សញ្ញាឧទាន (!)

ចូរអានឧទាហរណ៍ខាងក្រោម ។ តើសញ្ញាឧទានសម្រាប់ធ្វើអ្វី ?

១. យី! លំបាកណាស់តើ!

២. យី! ធ្វើអ្វីដូច្នេះ!

៣. យុយ! ដំរីធំណាស់!

៤. អែយ៉ា! ទូរស័ព្ទនេះល្អណាស់!

៥. យើ! ធ្វើខុសហើយនៅតែមិនដឹងខ្លួន ។

នៅក្នុងឧទាហរណ៍ទី ១ ឧទានសញ្ញា ជាឧទានសម្រាប់សម្គាល់សេចក្ដីត្អូញត្អែរ ។

ឧទាហរណ៍ទី ២ សម្គាល់ពាក្យស្ដីបន្ទោស ។

ឧទាហរណ៍ទី ៣ សម្គាល់ការភ័យស្លន់ ។

ឧទាហរណ៍ទី ៤ សម្គាល់ការស្ងើចសរសើរ ។

ឧទាហរណ៍ទី ៥ សម្គាល់កំហឹង ។

សញ្ញាឧទាន សម្រាប់ដាក់ក្រោយពាក្យ ឃ្លា ឬល្បះ ដើម្បីសម្គាល់ពាក្យឧទាន ដែលសម្ដែងអំពីការភ័យស្លន់ ត្អូញ ការបន្ទោស ការស្ងើចសរសើរ និងកំហឹង ។

លំហាត់

ចូរតែងល្បះ ដោយប្រើសញ្ញាឧទានឱ្យបាន៥ ល្បះ ។

ប្រដាប់ជំនួយត្រចៀក

មានកុមារីម្នាក់ឈ្មោះអង់ជេឡា ។ នាងធ្ងន់ត្រចៀកបន្តិច ។ នាងបាននិយាយរឿងទាក់ទងនឹងប្រដាប់ជំនួយត្រចៀករបស់នាង ៖

ថ្ងៃមួយ ឪពុកម្ដាយខ្ញុំបាននាំខ្ញុំទៅមន្ទីរពេទ្យ ។ ដំបូងគ្រូពេទ្យ " អាដាំ " បានយកប្រដាប់ម្យ៉ាងមានអំពូលភ្លឺ ឆ្លុះចូលក្នុងរន្ធត្រចៀកខ្ញុំ រួចថា គ្មានអាចម៍ត្រចៀក គ្មានគ្រាប់ក្រួស ថ្មអ្វីទេ ។ លោកសួរឪពុកម្ដាយខ្ញុំថា តើខ្ញុំធ្លាប់ឈឺធ្ងន់ដែរ ឬទេ ។

បន្ទាប់មក លោកសរសេរក្រដាសមួយ ហើយហុចឱ្យឪពុកម្ដាយខ្ញុំ ។ លោកនិយាយដោយសំឡេងតិចៗ ប្រាប់ឪពុកម្ដាយខ្ញុំ ឱ្យនាំខ្ញុំទៅជួបនឹងវេជ្ជបណ្ឌិតម្នាក់ទៀតឈ្មោះលោកម៉ាតាំង ។ លោកម៉ាតាំងដាក់ខ្ញុំក្នុងបន្ទប់កញ្ចក់មួយ រួចយកប្រដាប់ជំនួយត្រចៀកដាក់ក្នុងត្រចៀកខ្ញុំ ។ គាត់ឱ្យខ្ញុំលើកដៃ កាលណាឮសំឡេងខ្លាំង ។ អាដាំចូលក្នុងបន្ទប់មួយទៀត ហើយបញ្ជាមកប្រដាប់ជំនួយត្រចៀកដែលខ្ញុំកំពុងពាក់នោះ ។ គាត់ឱ្យខ្ញុំលើកដៃ កាលណាខ្ញុំឮសំឡេងខ្លាំង ។ រាល់ដង អាដាំតែងងក់ក្បាល ព្រមទាំងគូសវាសលើតារាងមួយ ។

បន្ទាប់មកទៀត ខ្ញុំដោះប្រដាប់ពាក់ត្រចៀកចេញ រួចខ្ញុំចេញមកក្រៅបន្ទប់ ហើយអង្គុយជិតឪពុកម្ដាយខ្ញុំ ។ លោកម៉ាតាំងហុចតារាងមួយរួចនិយាយ ៖" អង់ជេឡា ត្រូវការប្រដាប់ជំនួយ" ។ ខ្ញុំហាក់ភ័យអរបន្តិច រួចបន្លឺពាក្យ ៖" តើត្រចៀកខ្ញុំមានបញ្ហាអ្វី ?" ។ លោកម៉ាតាំងឱ្យប្រដាប់ជំនួយត្រចៀកដល់ខ្ញុំ ។ ប្រដាប់នោះ តភ្ជាប់ពីប្រអប់មួយដែលប្រើថ្មតូចៗពីរកូន ។ ពេលខ្ញុំពាក់ប្រដាប់នោះនឹងត្រចៀក ខ្ញុំអាចឮគេនិយាយយ៉ាងច្បាស់ ទោះមិនឃើញមាត់គេក៏ដោយ ។ ខ្ញុំរីករាយណាស់ ហាក់ដូចមានរបស់ទិព្វនៅក្នុងដៃខ្ញុំ ប៉ុន្តែខ្ញុំបារម្ភក្រែងវាខូច ឬបាត់បង់ ។ លោកគ្រូពេទ្យម្នាក់ទៀត បានបង្ហាញពីរបៀបប្រើ និងផ្លាស់ប្ដូរថ្ម ។ គាត់ប្រាប់ថា ខ្ញុំអាចពាក់វាតែក្នុងពេលចាំបាច់ប៉ុណ្ណោះ ។

ថ្ងៃក្រោយមក ខ្ញុំបានពាក់ប្រដាប់ជំនួយត្រចៀកនេះ ទៅសាលារៀន ។ អ្នកគ្រូខ្ញុំបានសួរខ្ញុំតិចៗ ៖ "អង់ជេឡា ឯងអាចប្រាប់ពីហេតុផល បង្ហាញពីសារប្រយោជន៍ និងរបៀបប្រើប្រាស់ប្រដាប់នេះផងបានដែរ ឬទេ ?" ។ ខ្ញុំនិយាយរឿងរ៉ាវ ដែលខ្ញុំទទួលបានប្រដាប់នេះពាក់ និងពន្យល់ពីរបៀបដូរថ្ម ។ ពេលនោះ មិត្តរួមថ្នាក់ខ្ញុំលាន់មាត់ ៖ "យី! ប្រដាប់ជំនួយត្រចៀកជាវត្ថុអស្ចារ្យណាស់ សម្រាប់អ្នកដែលមានត្រចៀកធ្ងន់" ។

(សម្រួលពីរឿង "ប៊ូតុងក្នុងត្រចៀកនាង" របស់អាមេរិក)

សំណួរ

១. តើកុមារីធ្ងន់ត្រចៀកឈ្មោះអ្វី ?

២. តើឪពុកម្ដាយនាងនាំនាងទៅឯណា ?

៣. តើគ្រូពេទ្យជួយនាងដោយវិធីណា ?

៤. តើប្រដាប់ជំនួយត្រចៀក មានប្រយោជន៍ដូចម្ដេច ?

លំហាត់

ចូរបង្ហាញប្រធានបទរបស់អត្ថបទខាងលើ ដោយជ្រើសរើសចម្លើយមួយត្រឹមត្រូវ ។

☐ ១. កុមារីអង់ជេឡា

☐ ២. ប្រដាប់ជំនួយត្រចៀក

☐ ៣. មនុស្សធ្ងន់ត្រចៀក ។

ការផ្ដល់ការណែនាំផ្ទាល់មាត់

ថ្ងៃមួយ រដ្ឋាបានឃើញឪពុកនាងកំពុងបាញ់ថ្នាំសម្លាប់សត្វល្អិតដែលផ្សំពីធម្មជាតិ ។ នាងបានសួរគាត់អំពីរបៀបផលិត និងប្រើប្រាស់ថ្នាំនោះ ។ ចូរអានការសន្ទនារវាងនាង និងឪពុកនាង ។

រដ្ឋា : ពុក ! តើពុកអាចបង្រៀនកូនបានទេ អំពីរបៀបផលិត និងប្រើប្រាស់ថ្នាំបំពុលសត្វល្អិតផ្សំពីរុក្ខជាតិនេះ ? កូនចង់ដឹងណាស់ ព្រោះវាមិនប៉ះពាល់សុខភាព ។

ឪពុក : មានអីកូន ! ចាំពុកប្រាប់ ៖ ដំបូង ត្រូវរកវត្ថុធាតុដើមមួយចំនួនដូចជា ម្ទេសទុំ០.៥ គីឡូក្រាម ម្សៅសាប៊ូ រំដេង ២គីឡូក្រាម ផ្លែនិងត្រួយល្ហុងខ្ចី ២ គីឡូក្រាម វល្លិពេជ្រ ២គីឡូក្រាម ផ្លែស្លាក់ ៣គីឡូក្រាម ស្លឹកគ្រៃមួយបាច់ និងទឹកនោម ១០លីត្រ ។

រដ្ឋា : បន្ទាប់មក តើយើងត្រូវធ្វើដូចម្ដេចទៀតពុក ?

ឪពុក : យើងយកវត្ថុធាតុដើមទាំងនោះមកចិញ្ច្រាំឱ្យម៉ដ្ឋ បន្ទាប់មកបុកបញ្ចូលគ្នា រួចច្របាច់ច្រោះយកទឹក ។ បន្ទាប់មកទៀត យកទឹកថ្នាំនោះមកលាយជាមួយនឹងទឹកនោមជាការស្រេច ។

រដ្ឋា : តើ ! គេប្រើប្រាស់វាដូចម្ដេចទៅពុក ?

ឪពុក : ដំបូង យកទឹកថ្នាំ ១លីត្រ ទៅ ២ លីត្រ លាយជាមួយទឹក ១៧ លីត្រ រួចកូរលាយជាមួយម្សៅសាប៊ូមួយស្លាបព្រាបាយ ។ បន្ទាប់មក យកល្បាយនោះទៅបាញ់លើដំណាំតែម្ដង ។

រដ្ឋា : អរគុណពុក ! កូនចេះប្រើវាហើយ ។

សំណួរ

១. តើការណែនាំខាងលើនិយាយអំពីអ្វី ?

២. តើការណែនាំនេះមានប៉ុន្មានដំណាក់ ឬប៉ុន្មានជំហាន ?

៣. តើជំហានទី ១ និយាយអំពីអ្វី ? ជំហានទី ២ ?...

លំហាត់

អ្នកបានដឹងច្បាស់ អំពីការផ្ដល់ការណែនាំផ្ទាល់មាត់ក្នុងការផលិតថ្នាំពុលផ្សិតពីរុក្ខជាតិ ។ ចូរអ្នករៀបចំការណែនាំផ្ទាល់មាត់មួយ ទាក់ទងនឹងសកម្មភាពបត់ក្រដាសធ្វើអ្វីមួយ ។

បន្ទាប់មក ធ្វើការជាដៃគូដោយប្ដូរវេនគ្នា ម្នាក់និយាយណែនាំ ម្នាក់ទៀតជាអ្នកធ្វើតាមការណែនាំនោះ ។

ការណែនាំច្រើនជំហាន

នៅផ្នែកនិយាយ អ្នកបានដឹងរួចមកហើយពីរបៀបផ្ដល់ការណែ អំពីការផលិតថ្នាំពុលផ្សិតពីរុក្ខជាតិ ។ ពេលនេះ ចូរអ្នកសរសេរការណែនាំ អំពីរបៀបធ្វើអ្វីមួយ ឬប្រើប្រាស់អ្វីមួយ តាមការចូលចិត្តរបស់អ្នក ។

អ្នកអាចយកប្រធានបទណាមួយខាងក្រោមនេះក៏បាន ៖

- ការដាំបាយ ឬធ្វើនំអ្វីមួយ
- ការជិះកង់
- ការបើកវិទ្យុ ម៉ាញេ ឬទូរទស្សន៍

ដើម្បីសរសេរការណែនាំអ្នកត្រូវ ៖

១. ប្រើល្បះបញ្ជាឱ្យបានត្រឹមត្រូវ (មើលគំរូក្នុងបំណិន ការនិយាយ អំណាន)

២. ប្រើពាក្យបញ្ជាក់លំដាប់ឱ្យបានត្រឹមត្រូវ (ដំបូង បន្ទាប់មក ...)

៣. ប្រាប់ឈ្មោះ ឬចំណងជើងការណែនាំ (ឧ. ការណែនាំអំពីការផលិតថ្នាំពុលផ្សិតពីរុក្ខជាតិ)

៤. ផ្ដល់ការណែនាំងាយៗ ឆាប់យល់ដោយប្រើពាក្យងាយៗ ខ្លីៗ ។

៥. សរសេរចប់ត្រូវកែលម្អឡើងវិញ ។

៧ តែសអំណាន

ចូរអានអត្ថបទ រួចឆ្លើយនឹងសំណួរខាងក្រោម ។

ដើមកំណើតនៃបាយ

កាលពីយូរលង់ណាស់មកហើយ ដូនតារបស់យើងរស់នៅជាក្រុមៗ ហើយផ្លាស់ប្តូរទីកន្លែងរស់នៅជារឿយៗ ។ ពួកគាត់ចិញ្ចឹមជីវិតដោយការបរបាញ់សត្វ និងបេះផ្លែឈើធ្វើជាអាហារ ។

ជារៀងរាល់ថ្ងៃ ពួកប្រុសៗខ្លះចេញទៅបរបាញ់ ខ្លះទៀតទៅចាប់ត្រីនៅក្នុងទន្លេ បឹង និងអូរ ។ ស្រីៗ និងកុមារធំៗ ទៅបេះផ្លែឈើ និងបន្លែនៅក្នុងព្រៃ ។ ស្រីចាស់ៗ នៅមើលថែក្មេងតូចៗ ។ ពេលត្រឡប់មកវិញ ពួកគេយកសត្វ ផ្លែឈើ មើមឈើ បន្លែដែលរកបានមកចែកគ្នាស្មើ ។ ពួកគាត់រស់នៅរបៀបនេះ យ៉ាងសប្បាយជារៀងរហូតមក ។

ថ្ងៃមួយ ក្រុមអ្នកបរបាញ់បានធ្វើដំណើរទៅភ្នំមួយ ក៏បានជួបនឹងជ្រូកព្រៃមួយ ។ ពួកគេនាំគ្នាដេញតាមជ្រូកនោះ រហូតដល់អស់កម្លាំង ក៏នាំគ្នាសម្រាកក្រោមដើមឈើធំមួយ ។ ពេលនោះ ពួកគាត់បានឃើញមនុស្សចម្លែកមួយក្រុម ដើរមករកគាត់ ។ ពួកគាត់មិនបានស្គាល់ទេពធីតា និងទេវតាទេ ។ ពួកគាត់បាននាំគ្នាក្រោកឈរគោរព ដោយឱនលំទោន ។ ទេវតាសប្បាយចិត្ត ព្រោះឃើញពួកគាត់ចេះគួរសម ក៏អញ្ជើញគាត់ទៅចូលរួមពិធីជប់លៀង ។

អ្នកបម្រើរបស់ទេវតា បានយកអាហារជាច្រើនមកជូនគាត់ ដែលមានសាច់អាំង បន្លែឆ្អិន ផ្លែឈើ ស្រា ព្រមទាំងបាយ ។ ពេលគាត់ឃើញបាយជាលើកដំបូង គាត់ស្ទាក់ស្ទើរមិនហ៊ានហូបឡើយ ។ ពេលនោះមេក្រុមប្រកែក ៖ "យើងមិនហូបដង្កូវសនេះទេ" ។ ទេវតាសើចហើយនិយាយ ៖ "គ្រាប់សៗនេះមិនមែនជាដង្កូវទេ ។ វាជាបាយ ។ យើងបានពីរុក្ខជាតិម្យ៉ាងដែលយើងបានដាំ ។ ហូបទៅ! ប្រសិនបើអ្នកឈឺក្រោយពេលហូបវាសូមអ្នកសម្លាប់ខ្ញុំចុះ" ។

ពួទេវតានិយាយដូច្នេះ អ្នកបរបាញ់លែងប្រកែក ។ ពួកគាត់នាំគ្នាហូបអ្វីៗដែលមាននៅពេលនោះ រួមទាំងបាយផងដែរ ។ ពួកគាត់ហាក់ដូចជាមានកម្លាំងប្លែក បន្ទាប់ពីហូបបាយ ។ គាត់និយាយទៅកាន់ទេវតា ៖ “បាយធ្វើឱ្យយើងមានកម្លាំងណាស់ ។ នេះជាអាហារពិសេស ។ តើយើងអាចរកវានៅឯណា ?” ។

ទេវតាប្រាប់ ៖ “ យើងនឹងឱ្យគ្រាប់វាខ្លះ ។ អ្នកត្រូវភ្ជួររាស់ដី ហើយដាំវានៅរដូវភ្លៀង ។ បី បួនខែក្រោយមក អ្នកអាចច្រូតកាត់វាបាន ។ ចូរអ្នកបង្រៀនអ្នកឯទៀតឱ្យចេះដាំស្រូវ អ្នកនឹងទទួលបាននូវសុខភាពល្អមិនខាន ហើយវានឹងបញ្ឈប់ការចល័តកន្លែងរបស់អ្នក” ។

អ្នកបរបាញ់អរគុណទេវតា រួចត្រឡប់មកទីជម្រកវិញ ។ គាត់ធ្វើតាមការណែនាំរបស់ទេវតា ។ មិនយូរប៉ុន្មានពួកគាត់សាកល្បងដាំស្រូវ និងផ្សព្វផ្សាយពីការហូបបាយទៅភូមិផ្សេងទៀត ។ ពួកគាត់ឈប់ប្តូរទីកន្លែង ហើយចាប់ផ្តើមសង់ផ្ទះនៅ ។ តាំងពីពេលនោះមក បាយបានក្លាយជាអាហារសំខាន់របស់យើង ។

ចូរអ្នកគូសសញ្ញា ✓ ក្នុងប្រអប់ពីមុខចម្លើយមួយត្រឹមត្រូវ ។

១. ហេតុអ្វីបានជាដូនតាយើង តែងតែផ្លាស់ប្តូរទីកន្លែងរស់នៅ ?

- ☐ ក. ពីព្រោះកន្លែងចាស់ ពិបាករស់នៅ ។
- ☐ ខ. ពីព្រោះគាត់ធុញទ្រាន់នឹងកន្លែងចាស់ ។
- ☐ គ. ពីព្រោះគាត់ចង់ឃើញទេសភាពប្លែកៗ ។
- ☐ ឃ. ពីព្រោះកន្លែងចាស់គាត់រកអាហារលែងបាន ។

២. តើពួកគាត់ធ្វើដូចម្តេច នៅពេលរកអាហារបាន ?

- ☐ ក. ពួកគាត់សន្សំទុករៀងៗខ្លួន ។
- ☐ ខ. ពួកគាត់ហូបរៀងៗខ្លួន ។
- ☐ គ. ពួកគាត់ចែកគ្នាស្មើ ។
- ☐ ឃ. ពួកគាត់លក់ដូរទៅវិញទៅមក ។

៣. ហេតុអ្វីបានជាទេវតាមានការគួរសមចំពោះគាត់ ?

- ☐ ក. ពីព្រោះទេវតាឃើញគាត់ចេះគួរសម ។
- ☐ ខ. ពីព្រោះទេវតាមានអាហារច្រើន ។
- ☐ គ. ពីព្រោះទេវតាចង់បានគាត់ជាមិត្ត ។
- ☐ ឃ. ពីព្រោះទេវតាចង់ហូបអាហារជាមួយគាត់ ។

៤. ហេតុអ្វីបានជាអ្នកបរបាញ់ស្ទាក់ស្ទើរមិនហ៊ានហូបបាយ ?

- ☐ ក. ពីព្រោះអ្នកបរបាញ់មិនចូលចិត្តហូបបាយ ។
- ☐ ខ. ពីព្រោះអ្នកបរបាញ់មិនធ្លាប់ស្គាល់បាយ ។
- ☐ គ. ពីព្រោះអ្នកបរបាញ់ខ្លាចបាយធ្វើឱ្យគាត់ពុល ។
- ☐ ឃ. ពីព្រោះអ្នកបរបាញ់ចង់ហូបសាច់ឱ្យបានច្រើន ។

៥. តើអ្នកបរបាញ់មានអារម្មណ៍ដូចម្តេច ក្រោយពេលហូបបាយ ?

- ☐ ក. អ្នកបរបាញ់មានការស្រេកឃ្លាន ។
- ☐ ខ. អ្នកបរបាញ់មានការឈឺចាប់ ។
- ☐ គ. អ្នកបរបាញ់មានកម្លាំង ។
- ☐ ឃ. អ្នកបរបាញ់អស់កម្លាំង ។

៦. ហេតុអ្វីបានជាដូនតាយើងឈប់ប្តូរទីកន្លែង ?

- ☐ ក. ពីព្រោះគាត់ពិបាកធ្វើដំណើរឆ្ងាយ ។
- ☐ ខ. ពីព្រោះគាត់មានអាហារគ្រប់គ្រាន់ ។
- ☐ គ. ពីព្រោះគាត់រកអាហារលែងបាន ។
- ☐ ឃ. ពីព្រោះគាត់ខ្លាចជួបទេវតា ។

៧. តើព្រឹត្តិការណ៍ណាមួយជាព្រឹត្តិការណ៍ប្រឌិត ?

- ☐ ក. ពីយូរណាស់មកហើយ ដូនតាយើងរស់នៅជាក្រុមតូចៗ ។
- ☐ ខ. ពួកគាត់ចិញ្ចឹមជីវិតដោយការបរបាញ់ បេះបន្លែ ផ្លែឈើ ។
- ☐ គ. ពួកគាត់ជួបនឹងទេវតា ទេពធីតានៅក្បែរភ្នំ ។
- ☐ ឃ. ក្រោយពេលរកបានអាហារគាត់យកមកចែកគ្នាហូប ។

បទានុក្រម

ក

កន្ទ្រើង (កន់ -ទ្រើង) គុ. សំពោងមិនរាបទាប : សក់កន្ទ្រើង ។

កម្មសិទ្ធិ (កាំ -មៈ -សិត) ន. ទ្រព្យសម្បត្តិដែលត្រូវសម្រេចមកលើខ្លួន ។

កម្សាន្ត (កំ- សាន)កិ. សម្រាកចិត្ត លំហើយចិត្ត ។

កវី (កៈ -វី) ន. អ្នកតែងកំណាព្យ ។

កល្យាណមិត្ត (កល់ -យ៉ាន -ណៈ មិត)ន. មិត្តល្អ មិត្តត្រឹមត្រូវដែលបុគ្គលគួរសេពគប់ គួររាប់រកជាគ្នា ។

កាន់វស្សា (កាន់ -វ័ស -សា) ន. នៅរក្សាអរុណក្នុងរដូវភ្លៀង ក្នុងទីមានកំណត់របស់អ្នកបួស ខាងពុទ្ធសាសនា ។

កសិដ្ឋាន (កៈ -សិ -ឋាន) ន. កន្លែងធ្វើស្រែចម្ការ កន្លែងចិញ្ចឹមសត្វ ។

កាលៈទេសៈ ន. សម័យកាលរបស់ស្រុកទេស ។

កេរ (កេ)ន. ដំណែល ជាសម្បាច់របស់ដូនតា ឬមាតាបិតាជាដើម ។

កេណ្ឌ (កែន) កិ. ប្រមូលហៅរកដោយអាជ្ញា : កែនពល ។

កេរមរតក (កេ -មៈ -រៈ -ដក់) ន. ទ្រព្យដំណែលរបស់អ្នកដែលបានស្លាប់ទៅហើយ ។

ក្រោធ (ក្រោត) កិ. ខឹង ។

គ

គណៈកម្មាធិការ (គៈ -ណៈ -កាំ -ម៉ា -ធិ -កា) ន. សមាជិកក្រុមដែលតាំងឡើងដោយរាជការ ។

គណៈប្រតិភូ (គៈ-ណៈ-ប្រៈ-តិ-ភូ)ន. ជនមួយក្រុមដែលចាត់ជាតំណាងប្រទេស ឬក្រសួងណាមួយ ។

គុណភាព (គុណៈ -ភាប) ន. ភាពល្អ ភាពប្រសើរ របស់ដែលមានអានុភាពសក្តិសិទ្ធិ ។

គម្ពីរ (គំ -ពី)ន. សាស្ត្រា ច្បាប់ ធម្មវិន័យ ក្បួន ។

គោលជំហរ (គោល -ជំ -ហ៊) ន. ឥរិយាបថ ចិត្តគំនិត ការប្រកាន់យកគំនិតណាមួយ ។

គ្រងរាជ្យ (គ្រង -រាច) កិ. សោយរាជ្យ ។

គ្រឿងឧបភោគ (គ្រឿង -អ៊ុ បៈ -ភោក) ន. គ្រឿងសម្រាប់ប្រើប្រាស់ជិតខ្លួន ។

គ្រោះមហន្តរាយ (គ្រោះ -មៈ -ហាន់ -តៈ -រ៉ា យ) ន. គ្រោះថ្នាក់ធំ ។

ឃ

ឃាតកៈ (ឃា -តៈ -កៈ) ន. អ្នកសម្លាប់ ។

ង

ងារ (ងា) ន. មុខការ ទីតំណែងរាជការ តាមបណ្តាស័ក្តិឋានន្តរ ។

ច

ចម្លាក់ (ចំ -ល៉ាក់) ន. រូប ឬ ក្បាច់ដែលគេឆ្លាក់ (ការរចនា) ។

ចម្រូង	(ចំ -រ៉ូង) ន. ឈើ ឬ ឫស្សី ដែក ដែលស្រួចបោះនៅដី ។
ចរិយាសម្បត្តិ	(ចៈ -រិ -យ៉ា -សំ -ប័ត) ន.ការបរិបូណ៌ដោយការប្រព្រឹត្តិល្អ ។
ចារ	(ចា) កិ.សរសេរ ។

ឆ

ឆស័ក	(ឆ -សាក់) ន. ស័កទី៦ ក្នុងចំនួនស័កដប់ឆ្នាំ ។

ជ

ជយតុ	(ជៈ-យៈ-តុៈ)ន. ពាក្យសម្រាប់ឱ្យពរជ័យថា សូមឱ្យមានជ័យជម្នះ ។
ជាតិសាសន៍	(ជាត -សាស់) ន. កំណើតមនុស្ស : មនុស្សមានជាតិសាសន៍ត្រូវគ្នា ខុសគ្នា ។
ជីវភាព	(ជី វៈ ភាប) ន. ភាពនៃការរស់នៅ ការចិញ្ចឹមជីវិត ។

ឈ

ឈ្នានីស	(ឈ្នា -និះ) ន. ច្រណែន ឬស្បា បង្ខាត កាត់លាភ កាត់ប្រយោជន៍គេ ។

ញ

ញាណ	(ញាន) ន. សេចក្ដីដឹង ប្រាជ្ញា ។
ញាតិ	(ញាត) ន. អ្នកដែលរួមខ្សែលោហិតជាមួយគ្នាខាងម្ដាយ ឬខាងឪពុក ។
ញោម	ន. ពាក្យសម្រាប់បព្វជិតហៅឪពុកម្ដាយ ។

ឋ

ឋានៈ	(ឋា -នៈ) ន. ងារ មុខងារ យសស័ក្តិ ។

ណ

ណែងណង	ន. ពាក្យចួនជាប់គ្នាធ្វើឱ្យកំណាព្យ ឬឃ្លាល្បះកាន់តែពីរោះថែមទៀត ។

ត

តថភាព	(តៈ -ថៈ -ភាព) ន. ភាពនៃការពិត ។
តន្ត្រី	(ដន់ -ត្រី) ន. ភ្លេង ។
តំបន់ទេសចរណ៍	(តំ-បន់-ទេសៈ-ច)ន.ទីកន្លែងសម្រាប់ដើរលំហែកម្សាន្ត ។
តាំងពិព័រណ៍	(តាំង -ពិ -ព័រ) កិ. ដាក់តាំងផលិតផល របស់ផ្សេងៗបង្ហាញឱ្យមហាជនមើល ។

ថ

ថវិកា	(ថៈ -វិ -កា)ន.ប្រាក់ លុយ ។

ទ

ទ័ព (ទាប់)ន. ទាហាន សេនា ពល សម្រាប់ធ្វើចម្បាំង ។

ទស្សនៈ (ទ័ស-សៈ-នៈ)ន. ការឃើញ ការយល់ឃើញ ។

ទស្សនកិច្ច (ទ័ស - សៈ - ន៌ៈ កិច) ន. ចក្ខុដែលមានការឃើញជានិច្ច ឬជាមុខការ ។

ទស្សនា (ទ័ស - សៈ - ន៉ា) កិ. មើល សម្លឹងមើល ។

ទស្សនាវដ្ដី (ទ័ស-សៈ-ន៉ា-វ៉ាត់-ដី)ន. សៀវភៅចុះអត្ថបទច្រើនផ្នែកផ្សាយចេញប្រចាំសប្ដាហ៍ ឬ ប្រចាំខែ ។

ទារុណកម្ម (ទា - រុ - ណៈ - ក័ម) ន. អំពើកាច អំពើអាក្រក់ អំពើសាហាវយង់ឃ្នង ។

ទិដ្ឋភាព (ទិត - ថៈ - ភាប) ន.ភាពនៃអ្វីៗដែលគេបានឃើញ បានជួបប្រទះ ។

ទិវង្គត (ទិ - វង់ - គត់) កិ. ស្លាប់ ។

ទិវា ន. ក្នុងវេលាថ្ងៃ នៅពេលថ្ងៃ ។

ទិសអាគ្នេយ៍ (ទិស - អា - គ្នេ) ន. ទិសតូចស្ថិតនៅចន្លោះទិសខាងកើតនិងខាងត្បូង ។

ទូន្មាន (ទូន - មាន).កិ. អប់រំ ប្រៀនប្រដៅ ណែនាំ ។

ធ

ធនធាន (ធន់ - ធាន) ន. សម្បត្តិទ្រព្យរបស់ផ្សេងៗដែលគង់នៅ ។

ធម្មជាតិ (ធ័ម - មៈ - ជាត)ន. សភាវៈ សភាពកើតឯង មានទឹកដី ព្រៃព្រឹក្សា សត្វ ភ្នំ... ។

ន

ន័យ (នៃ)ន. សេចក្ដីពន្យល់ហេតុ ទំនង លំនាំ... ។

និយមន័យ (និ - យំ - នៃ) កិ.កំណត់ អនុលោមតាម ចូលចិត្ត ។

និស្ស័យ (និស - សៃ) ន. ដំណើរ ឬគុណសម្បត្តិដែលមានពីកំណើតស្រាប់ ។

នាវា ន. កប៉ាល់ ។

និទ្ទេស (និ - ទេស) ន. ការសម្ដែងចែកញែកសេចក្ដី ។

និទ្រា ន. ដំណើរដេកលក់ ។

និន្ទា (និន - ទា) ន. ដំណើរតិះដៀល ការរិះគន់ ។

និពន្ធ (និ - ពន់) កិ. តាក់តែង ចងក្រង រៀបរៀង ។

និមន្ត (និ - មន់) កិ. អញ្ជើញ សូមឱ្យទៅ សូមឱ្យមក ។

និរន្តរ៍ (និ - រ៉ន់) កិ.វិ .ជានិច្ច ដែលឥតមានចន្លោះ ។

និស្សិត (និស - សិត) ន. អ្នករៀនក្នុងគ្រឹស្ថានឧត្ដមសិក្សា ។

នេសាទុបករណ៍ (នេ - សា - ទុប - ប៉ - ក) ន. ប្រដាប់នេសាទមាន មង អញ្ចង ទ្រូ លប ជាដើម ។

ប

បច្ចុប្បន្ន (ប៉ុច - ចុ - បន់) ន. ពេលឥឡូវនេះ ពេលដែលកំពុងតែមាននៅចំពោះមុខ ។

បទពិសោធ (បត់-ពិ-សោត)ន. ដំណើរទំនងនៃការសាកល្បង ។

បច្ចេកទេស (ប៉ុច - ចេកៈ - ទេស) ន. ចំណែកមួយផ្សេងដែលលើកយកមកនិយាយផ្សេង ដោយឡែកខាងមុខវិជ្ជាណាមួយយ៉ាងស្ទាត់ជំនាញ ។

បង្ការ (បង់ - កា) កិ. រារាំង ប្រុងប្រយ័ត្ន ។

បណ្ឌិត (បន់ - ឌិត)ន. ជនអ្នកប្រព្រឹត្តល្អ គឺអ្នកកាន់សុចរិត១០ប្រការ ,ឬជាពិស្តារ ,ឬកាន់សុចរិត ៤០ប្រការដោយខ្ជាប់ខ្ជួន អ្នកប្រាជ្ញខាងផ្លូវសុចរិតយុត្តិធម៌ ។

ប័ណ្ណ (ប័ន) ន. ក្រដាស ឬសៀវភៅដែលគេសរសេរឈ្មោះ ឬកត់ត្រាអ្វីផ្សេងៗ ។

ប័ណ្ណឃោសនា (ប័ន- ឃោ - ស្នា) ន. សំបុត្រផ្សព្វផ្សាយដំណឹងដោយអន្ទង ឬបញ្ចុះបញ្ចូលសាធារណជន ឱ្យចូលចិត្តលើ វត្ថុណាមួយ ឬ មានជំនឿលើសកម្មភាពអ្វីមួយ ។

បរទេស (ប - រ៉ៈ - ទេស) ន. ប្រទេសដទៃ ឬអ្នកប្រទេសក្រៅ ។

បរិបូណ៌ (ប- រ៉ិ - បូ ឬប- បូ) គុ. ដែលមានច្រើនដែលគ្រប់គ្រាន់ ដែលសម្បូរ ឆ្អែត ។

បិតា (បិ - ដា)ន. ឪពុក ។

បុគ្គលិក (បុក - គៈ - លិក)ន. ភ្នាក់ងាររាជការ ឬនិយោជិតតាមស្ថាប័នផ្សេងៗ ។

បុព្វ (បុប - ពៈ) គុ. មុន ខាងដើម ។

បុព្វបុរស (បុប - ពៈ - បុ - រ៉ស់) ន.បុរសជាខាងដើមវង្ស ។

បូជា កិ. ថ្វាយ ជូន ដុត ។

ប៉ូលិស ន. ភ្នាក់ងាររក្សាការពារនូវរបៀបរៀបរយសា ធារណៈ ។

បរិវេណ (ប - រ៉ិ - វេន) ន.ទីធ្លា ទីកន្លែងជុំវិញ ។

បរិស្ថាន (ប៉ៈ - រ៉ិ - ឋាន) ន. កន្លែងដែលនៅជុំវិញយើងរស់នៅ ។

បាគូ ន. អាចារ្យសាសនាព្រាហ្មណ៍រស់នៅក្នុងព្រះបរមរាជវាំងជាអ្នកផ្លុំស័ង្ខពេលមានពិធីទ្វារ ទសមាស ។

បេតិកភណ្ឌ (ប៉េ - តិ - កៈ - ភាន់) ន.ទ្រព្យសម្បត្តិ ឬកេរមរតកដែលមានជាប់តមកពីខាងឪពុក ។

បេតិកភណ្ឌពិភពលោក (ប៉េ - តិ - កៈ - ភាន់ - ពិភប់ - លោក)ន. ទ្រព្យសម្បត្តិពិភពលោក ។

បំភ្លៃ កិ. បញ្ចូលបន្ថែម ថែមផ្សំ លស់រំលងខ្លះមិនរៀបរៀងតាមលំដាប់ ។

ប្រការ (ប្រ- កា)ន. វិធី បែប ប្រភេទ ។

ប្រណីត (ប្រ- ណិត)គុ. ដែលល្អឥតខ្ចោះ ដែលស្រស់ត្រចង់ ។

ប្រទាន កិ. ឱ្យ ប្រគល់ឱ្យ ។

ប្រផ្នូល ន. ការបូល ឬហេតុដែលឱ្យបានដឹងជាមុន ។

ប្រល័យ (ប្រ- ល៉ៃ)ន. សេចក្ដីវិនាស លោកវិនាស (ដំណើរវិនាសពិភពលោក) សេចក្ដីវិនាសជីវិត (មរណៈ) ។

ប្រលោមលោក (ប្រ - ល៉ោម - លោក)ន. រឿងប្រលោមចិត្តមនុស្សលោក ។

ប្រវត្តិសាស្ត្រ (ប្រ - វ៉ត - តិ - សាស) ន. រឿងរ៉ាវ ពង្សាវតារ ដំណឹង ការប្រព្រឹត្តិទៅ ឬការប្រព្រឹត្តិរៀងមក ។

ប្រារព្ធ (ប្រា - រប់)កិ. តាំងផ្ដើម ផ្ដួចផ្ដើម ផ្ដងជាមុន គិតដល់ ។

ផ

ផលិតផល (ផល់ - លិ - តៈ - ផល) ន. ផលដែលកើតឡើងមកពីការប្រកបរបរផ្សេងៗមាន កសិកម្ម និង ឧស្សាហកម្ម ។

ផ្សព្វផ្សាយ (ផ្សប់- ផ្សាយ)កិ. ផ្សាយដោយការប៉ះពាល់ត្រូវ ផ្សាយសព្វជ្រួតជ្រាបសព្វអន្លើ ។

ផាមួង ន. ឈ្មោះសំពត់សូត្រមួយប្រភេទមានពណ៌លាតផ្សេងៗសម្រាប់ស្លៀកក្នុងពិធីប្រពៃណីផ្សេងៗ ។ វាមានកំណើតនៅកម្ពុជរដ្ឋ ។

ព

ព័ត៌មាន (ព័រ- ដ៏- មាន) ន. ដំណឹងផ្សេងៗក្នុងបច្ចុប្បន្ន ព្រឹត្តិការណ៍ ។

ពាណិជ្ជកម្ម (ពា - និច - ជៈ - កាំ) ន. ការលក់ដូរ របរលក់ដូរ ។

ពលិកម្ម (ពៈ - លិ - កាំ) ន. ការលះបង់ ។

ពាលា គុ. កាច សាហាវ អាក្រក់ ។

ពិសោធន៍ (ពិ - សោធ) ន. ការល្បងមើល ដំណើរពិនិត្យ ឬសាកមើលឱ្យឃើញពិត ។

ពុទ្ធសករាជ (ពុត - សៈ - កៈ - រ៉ាច)ន. ចំនួនថ្ងៃ ខែ ឆ្នាំ រាប់តាំងពីក្រោយថ្ងៃដែលព្រះពុទ្ធទ្រង់ចូលបរិនិព្វានទៅបានមួយថ្ងៃកន្លងមក ។

ព្រឹត្តិការណ៍ (ព្រឹត- តិ- កា) ន. ហេតុ ឬដំណឹងដែលតែងកើតមានជាធម្មតាៈថ្ងៃនេះមានព្រឹត្តិការណ៍ប្លែកៗ ។

ព្រេច កិ. ពារនឹងក្បាល ជាន់នឹងជើង ចាក់នឹងភ្លុក ។

ព្រះត្រៃបិដក (ព្រះ- ត្រៃ - បី - ដក់)ន. ប្រជុំនៃព្រះធម្មវិន័យសាសនា ៣ ចំណែកគឺ វិន័យបិដក សុត្តន្តបិដក និងអភិធម្មបិដក ។

ម

មរតកអក្សរសិល្ប៍ (មៈ- រៈ - ដក់- អ័ក- ស- សិល)ន. ស្នាដៃអក្សរសិល្ប៍ដែលកវី ឬអ្នកនិពន្ធបន្សល់ទុកឱ្យ ។

មធ្យោបាយ (ម័ត - ធ្យោ - បាយ) ន. ឧបាយជាកណ្ដាល ដំណើរទំនងដ៏ល្មមគួរសមសម្រាប់ធ្វើកិច្ចការឱ្យបានសម្រេចតាមបំណង ។

មាតា (មា- ដា) ន. ម្ដាយ ម៉ែ ។

មារយាទ (មា- យាត) ន. ឫក របៀប សណ្ដាប់ធ្នាប់ ។

មូលដ្ឋាន (មូល - ល៉ាត់ - ឋាន) ទីដែលជាឫសគល់ ទីតាំងមាំ គោលការណ៍សំខាន់ ។

មូលនិធិ ន. កំណប់ទ្រព្យដើម (ប្រាក់ដែលបានចងការឱ្យគេ ប្រាក់ដែលមានចំណាយធ្វើការណាមួយ បម្រុងនឹងយកចំណេញទៅខាងមុខ ប្រាក់ដែលចំណាយធ្វើបុណ្យ) ។

មោទនភាព (មោ - ទ: - ន: - ភាប) ន. ភាពអំនួត ភាពក្រអឺត ក្រទម ភាពសប្បាយរីករាយ ។

រ

រចនា (រ: - ច: - ន៉ា)កិ. ធ្វើឱ្យត្រូវតាមរបៀប ។

រណ្ដំ (រន់- ដំ)កិ. ដំគ្នារឿយៗ ប៉ះ ឬទង្គិចគ្នាដូចគេដំរឿយៗ ។

រមណីយដ្ឋាន (រ: - ម: - នី - យ៉ាត់ - ឋាន) ន. កន្លែងដែលជាទីរីករាយ ។

រវើក គុ. កិ. ដែលកម្រើក ឬបម្រះរើកៗ ។

រសាយ កិ. របូតកំនួច របូតចំណង ។

រម្យទម (រំ - ទំ)គុ. ដែលស្រគត់ស្រគំ ដែលសុភាពរាបសា ។

រាត្រី ន. យប់ ។

ល

ល័ក្ត ឬល័ខ (លាក់)ន. វត្ថុរាវសម្រាប់លាប ជ្រលក់អំបោះ សូត្រយកពណ៌ ។

លិខិត ន. សំបុត្រ ។

ល្មើស កិ. ប្រព្រឹត្តលើសរំលងលើច្បាប់ ។

វ

វគ្គ (វីក) ន. ពួក ក្រុម ប្រជុំ សង្កាត់ ។

វង្សត្រកូល (វង់ -ត្រកូល) ន. ពូជ ក្រសែតំណត្រកូល ។

វចនានុក្រម (វ: - ច: - ន៉ា នុ - ក្រំ) ន. ឈ្មោះសៀវភៅរៀបលំដាប់ពាក្យនិងពន្យល់ន័យពាក្យ ។

វណ្ណយុត្តិ (វីន- ណ: - យុត) ន. គ្រឿងសម្រាប់ផ្សំជាមួយនឹងអក្សរក្នុងភាសាខ្មែរ វណ្ណយុត្តិមាន១៨គឺ អស្តា (៏) ធ្មេញកណ្ដុរ (៉)... ។

វប្បធម៌ (វីប - ប៉: - ធម៌) ន. ការផ្សាំបណ្ដុះចំណេះវិជ្ជា និងស្មារតីឱ្យបានលូតលាស់ចម្រើន ដោយវិទ្យាសាស្ត្រ ឬដោយសិល្បៈផ្សេងៗ ។

វ័យ (វៃ)ន. អាយុ កំណត់អាយុ ។

វិចិត្រ (វិ - ចិត)គុ. ដែលល្អប្លែក ។

វិញ្ញាណ (វិញ - ញាណ)ន. ធម្មជាតិដឹងច្បាស់ដោយអារម្មណ៍ ។

វិទ្យាសាស្ត្រ (វិត - ទ្យា - សាស)ន. គម្ពីរ ក្បួនប្រាប់វិជ្ជាផ្សេង ៗ ។

វិន័យ (វិ - នៃ)ន. ច្បាប់ បែបបទ ដឹកនាំទៅរកផ្លូវល្អ ។

វិស្វករ (វិះ - ស្វ: - ក)ន. អ្នកបច្ចេកទេសខាងសំណង់ អគ្គិសនី អេឡិកត្រូនិចជាដើម ។

វិស្សមកាល (វិស-សៈ-មៈ-កាល)ន. ពេល ខែ ឬឱកាសដែលឈប់សម្រាកមិនធ្វើការ ឬមិនចូលសាលារៀន ។

វីរជន (វី-រ-ជន់)ន. ជនអង់អាចក្លាហាន ។

វីរបុរស (វី-រ-បុ-រស់)ន. បុរសអង់អាចក្លាហាន ។

វីរុស ន. មេរោគ ។

វុឌ្ឍី (វុត-ឈី)ន. សេចក្តីចម្រើន ការលូតលាស់ ។

វៀរ (វៀ)កិ. លើកលែង តម អត់មិនធ្វើ ។

ស

សក្ខី (ស័ក-ខី) ន. សាក្សី ។

សក្តានុពល (ស័ក-ក្តា-នុ-ពល់) ន. ភាពដែលអាចធ្វើអ្វីៗមួយទៅបាន ។

សណ្ឋិត (សន់-ឋិត)គិ. ឋិតនៅស៊ប់ តាំងស៊ប់ ។

សតវត្សរ៍ (សៈ-តៈ-វ័ត) ន. ឆ្នាំមួយរយ កាលកំណត់មួយជុំរយឆ្នាំ ឬមួយខួបរយឆ្នាំ ។

សន្ទនា (សន់-ទៈ-នា) ន. ការនិយាយគ្នា។

សន្និសីទ (សន់-និ-សិត) ន. ការប្រជុំជជែកពិភាក្សាបញ្ហាផ្សេងៗដែលស្ថិតនៅក្នុងសកម្មភាពស្មុគស្មាញមិនទាន់ដាច់ស្រេច ដើម្បីរិះរកផ្លូវចេញ ឬដោះស្រាយឱ្យជ្រះស្រឡះ ការថ្លែងសេចក្តីពន្យល់ អំពីបញ្ហាផ្សេងៗដល់សាធារណជន ។

សន្យា (សន់-យ៉ា)កិ. ប្តេជ្ញា សន្មត ។

សមត្ថកិច្ច (សៈ-ម៉ុត-ថៈ-កិច) ន. ការដែលអាចធ្វើបាន ។

សមរភូមិ (សៈ-ម៉ៈ-រ៉ៈ-ភូម) ន. ទីបោះទ័ព ទីចម្បាំង ។

សមរម្យ (សំ-រំ) គុ ឬគុកិ. ដែលត្រូវបែបបទមិនទាស់ភ្នែក ។

សម្ផស្ស (ស័ម-ផ័ស) ន. ការប៉ះពាល់ព្រម ការប៉ះពាល់ត្រូវពេញ ភាពសម សម្រស់ ។

សម្ព័ន្ធមិត្ត (សំ-ព័ន-មិត) ន. ការចងគ្នាជាមិត្ត ។

សម្ពោធ (សំ-ពោត)កិ. ថ្លែងសេចក្តីរៀបរាប់ ឬរាយការណ៍ក្នុងទីប្រជុំធ្លង ឬឡើងមន្ទីរជាដើម ។

សហការ (សៈ-ហៈ-កា) ន. ការព្រមធ្វើជាមួយគ្នា ។

សហគមន៍ (សៈ-ហៈ- គំ)ន. ប្រជុំភូមិ ឬតំបន់អ្នកស្រុកប្រកបរបរចូលគ្នា ។

សាធារណជន (សា-ធា-រៈ-ណៈ-ជន់)ន. ជនទូទៅ ។

សារព័ត៌មាន (សា-រៈ-ព័រ-ដ៏-មាន)ន. កាសែត ទស្សនាវដ្តី ។

សារមន្ទីរ (សា-រៈ-មន់-ទី)ន. កន្លែងតម្កល់វត្ថុបុរាណ ។

សិក្ខាសាលា (សិក-ខា-សា-ល៉ា)ន. ការប្រជុំសិក្សារៀនសូត្រ ។

សិប្បកម្ម (សិប-ប៉ៈ-កាំ)ន. ការងារផ្សេងៗ ការផលិតសម្ភារៈផ្សេងៗសម្រាប់ប្រើប្រាស់ ។

សិប្បករ (សិប-ប៉ៈ-ក)ន. អ្នកធ្វើជាង ។

សិល្ប៍ (សិល)ន. ចំណេះវិជ្ជាផ្សេងៗ ។

សិស្សានុសិស្ស (សឹស - សា - នុ - សឹស)ន. សិស្សទាំងអស់ ។

សីលធម៌ (សិល -ធ័រ)ន ដំបូន្មានដែលនាំឱ្យវៀរចាកអំពើអាក្រក់ ហើយឱ្យប្រព្រឹត្តតែអំពើល្អ ។

សុចរិត (សុ -ចៈ -រិត)ន. ការប្រព្រឹត្តល្អ ។

សេដ្ឋកិច្ច (សេត -ថៈ -កិច)ន. មុខរបរដែលមានប្រយោជន៍ដ៏សំខាន់ក្នុងប្រទេសនីមួយៗ ។

សេនា (សេ -ន៉ា)ន. ពួកទាហាន កងទ័ព រេហ៍ពល ។

សេព (សែប)កិ. រាប់រកយកជាគ្នា ប្រព្រឹត្ត ប្រើប្រាស់ ។

ស្គុក (ជើង ដ)គុ. ដែលមានច្រើន មានទំហំធំ ។

ស្នាព្រះហស្ត (ស្នា -ព្រះ -ហ៊ាស់)ន. ស្នាដៃ ។

ស្រវាស្រទេញ (ស្រ -វ៉ា -ស្រ -ទេញ)កិ. ខំប្រឹងខ្លាំង សង្វាតខ្លាំង ។

ហ

ហេតុការណ៍ (ហែត -កា) ន. ការ ឬដំណើរប្រព្រឹត្តទៅ ដំណើរ ឬរឿងដែលកើតឡើង ។

ហោរា (ហោ -រ៉ា)ន. គ្រូទាយ ។

ហ្មឿ ន. អ្នកទាក់ដំរី ឬអ្នករក្សាដំរី ។

អ

អក្ខរា (អ័ក -ខៈ -រ៉ា) ន. អក្សរ ។

អក្សរសាស្ត្រ (អ័ក -ស -សាស) ន. ក្បួនខ្នាតរបស់អក្សរ ។

អគ្គិសនី (អ័ក -គិ -សៈ -នី) ន. ភ្លើងអេឡិចត្រិក ។

អង្គា (អង់ -គា) ន. រូបរាងកាយ ចំណែកនៃរាងកាយ ។

អតីត (អៈ -តី -តៈ) គុ. ដែលកន្លងទៅហើយ ។ អតីតកាល គឺកាលដែលកន្លងទៅហើយ ។

អតិថិជន (អៈ -តិ -ថិ -ជន់) ន. មនុស្សជាភ្ញៀវ អ្នកមកទិញ អ្នកមករកពឹងពាក់ ។

អត្ថន័យ (អ័ត -ថៈ -នៃ)ន. ការពន្យល់ សេចក្ដី ការរៀបរាប់លក្ខណៈនៃវត្ថុផ្សេងៗ ។

អធិបតីភាព (អៈ -ធិ -ប៉ៈ -ដី ភាប) ន. ភាពជាធំ ជាប្រធាន ជាប្រមុខ ជាម្ចាស់ ។

អធិរាជ (អៈ -ធិ -រាច) ន. ស្ដេចដែលធំជាងស្ដេចទាំងឡាយក្នុងប្រទេសជិតខាង ។

អលង្ការ (អៈ -ល៉ុង -កា)ន. គ្រឿងប្រដាប់សម្រាប់តុបតែងខ្លួន មានចិញ្ចៀន ខ្សែកជាដើម ។

អនាគត (អៈ -ន៉ា -គត់)ន. កាល ឬសម័យខាងមុខ ។

អនាម័យ (អៈ -ន៉ា -ម៉ៃ)ន. ដំណើរមិនមានរោគ ឬឥតជំងឺ ។

អនុស្សាវរីយ៍ (អៈ -នុស -សា -វៈរី)ន. ការដែលគួរនឹករំឭកឃើញ វត្ថុជាអំណោយដែលទុក ជាទីនឹករំឭក ។

អបាយមុខ (អៈ -បាយ- មុខ)ន. ហេតុឬអំពើជាប្រធានឬផ្លូវនៃសេចក្ដីវិនាស ។

អភ័យទោស (អះ-ភៃ- ទោស)ន. ការលើកលែងទោស ។

អភិបាលខេត្ត (អះ-ភិ-បាល-ខែត)ន. អ្នកគ្រប់គ្រងខេត្ត ចៅហ្វាយខេត្ត ។

អភិវឌ្ឍ (អះ-ភិ-វ័ត)កិ. ធ្វើឱ្យរីកចម្រើន ។

អរិយធម៌ (អះ-រិយះ-ធម៌)ន ធម៌ដែលនាំឱ្យកើតសេចក្ដីសុខចម្រើន ។

អន្ទង (អន់-ទង)កិ. ដឹកនាំ ឬបញ្ចុះបញ្ចូលឱ្យព្រមតាម ។

អប្សរា (អ័ប-ប្សៈ-រ៉ា)ន. ស្ត្រីសួគ៌មានសម្បុរភ្លឺថ្លាផូរផង់ ។

អសោច (អះ-សោច)គុ. ស្អុយអាក្រក់គួរខ្ពើម ។

អស្ចារ្យ (អស់-ចា)គុ. ដែលគួរស្ញើចក្រៃលែង ដែលគួរស្ងែងក្រៃពេក ។

អាកប្បកិរិយា (អា-ក័ប-ប៉ះ-កិ-រ៉ិ-យ៉ា)ន. អាការនៃរាងកាយ ដំណើរ ឬលំនាំនៃរាងកាយ ឬឫកពា ។

អាការ (អា-កា-រះ)ន. រូបរាង ទ្រង់ទ្រាយ ភិនភាគ ឫកពា កិរិយា ។

អាជីព (អា-ជីប)ន. ដំណើរនៅមានជីវិត ការចិញ្ចឹមជីវិត ។

អាជីវករ (អា-ជី-វះ-ក)ន. អ្នកប្រកបមុខរបរចិញ្ចឹមជីវិត ។

អាជ្ញាធរ (អាច-ញ៉ា-ធ)ន. អ្នកកាន់អំណាច អ្នកទ្រទ្រង់អំណាច ។

អាណានិគមនិយម (អា-ណា-និ-គំ-និ-យំ)ន. លទ្ធិ ឬអធ្យាស្រ័យនៃជនខ្លះដែលចូលចិត្តតែខាងជ្រៀតជ្រែកវាយដណ្ដើមយកប្រទេសដទៃមកធ្វើជាស្រុកចំណុះខ្លួន ។

អាណាព្យាបាល ន. អ្នកគ្រប់គ្រងរក្សា ។

អាត្មា ន. ខ្លួន ចិត្ត ។

អារម្មណ៍ (អា-រំម់)ន. ការដឹង គ្រឿងតោងនៃចិត្ត គ្រឿងទាក់ទាញ ។

ឥស្សរជន (អ៊ិស-សះរ៉ះ-ជន់)ន. ជនជាអ្នកធំ ។

ឧតុនិយម (អ៊ុ-តុ-និ-យំ)ន. ដំណើរកំណត់រដូវ ការពិនិត្យធាតុភូតធម្មជាតិ ។

ឧត្តមសិក្សា (អ៊ុត-ដំ-សិក-សា)ន. ការរៀនសូត្រខ្ពង់ខ្ពស់ ។

ឧត្តរ (អ៊ុត-ដ)ន. ទិសខាងជើង ។

ឧបករណ៍ (អ៊ុ-ប៉ះ-ក)ន. គ្រឿងប្រកបផ្សំគ្នា គ្រឿងប្រុង គ្រឿងប្រដាប់សម្រាប់ធ្វើការ ។

ឧបាយកល (អ៊ុ-បាយ-កល់)ន. ល្បិច កិច្ចកល ផ្លូវគំនិត កលមាយា ។

យើងបម្រើសេវាកម្ម ៖

- អភិវឌ្ឍសៀវភៅនិងសម្ភារឧបទេស
- បោះពុម្ព
- ចែកផ្សាយដល់សាលារៀន

WE SERVE:

- book and teaching-aid development
- printing
- distribution to schools

គ្រឹះស្ថានបោះពុម្ពនិងចែកផ្សាយ (គ.ប.ច)
PUBLISHING AND DISTRIBUTION HOUSE (PDH)

បណ្ណាគារ គ.ប.ច
PDH BOOKSHOP

១៤៨ មហាវិថីព្រះនរោត្តម ភ្នំពេញ ទូរស័ព្ទ: ០២៣ ៦៣ ៦៣ ០៣៣ 148, Norodom Boulevard, Phnom Penh, Tel: 023 63 63 033

មានលក់ ៖

សៀវភៅសិក្សាគោលសម្រាប់សិស្ស សម្រាប់គ្រូ សៀវភៅហ្វឹកហាត់ សៀវភៅអំណានបន្ថែម និង សម្ភារឧបទេស ព្រមទាំងសម្ភារការិយាល័យគ្រប់មុខ !

SELLING:

textbooks , teacher's manuals , workbooks , supplementary readers , teaching-aids and st

IBC INTERNATIONAL BOOK CENTER
$ 2.20

9789995001315